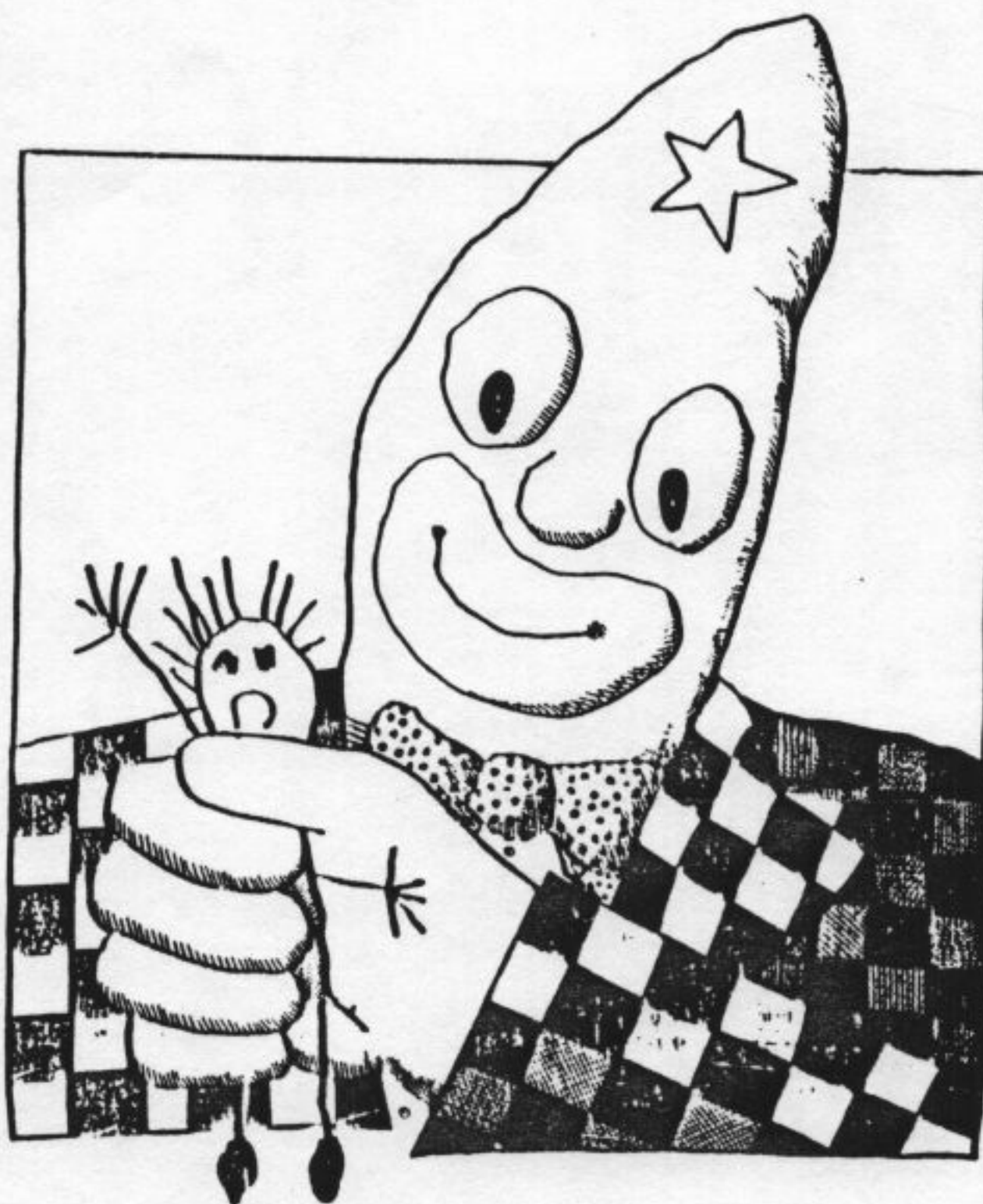

PERSFOCUS

DERDE JAARGANG NUMMER 6

JUNI 1987

knipselkrant van vereniging martijn
over kinderen, volwassenen en seksualiteit

BYSTANAN MARK HEDINGEY

In dit nummer:

Kinderlokkers	pag. 2
Oude Pekela	pag. 4
Texel en Enschede	pag. 13
Kinderporno	pag. 15
CRIES	pag. 20
Politie en Justitie	pag. 21
Gezag van de kerk	pag. 24
Homo's	pag. 25
Homo-opsporing in het leger	pag. 28
AIDS	pag. 31
Brongersma's 'Jongensliefde'	pag. 33
Achtergrond	pag. 35
Documentatie-lijst	pag. 41

PERSFOCUS, derde jaargang, nummer 6, jun. 1987

Knipsels uit:

Trouw	Tr
Het Parool	Par
De Volkskrant	Vk
Algemeen Dagblad	AD
NRC Handelsblad	NRC
De Waarheid	Wh
De Telegraaf	Tel
Utrechts Nieuwsblad	UN
Alkmaarsche Courant	AC
Nieuwsblad vh.Noorden	Nvhn
Drents Groningse	DG
Binnenhof	Bh
Stadsblad (Utrecht)	St
Gay Krant	GK
Homokrante	Hk
De Linie	Ln
Vrij Nederland	VN
Het Vrije Volk	HVV
Haagse Post	HP
Elsevier Magazine	EM
De Morgen	DM
HUMO	HUMO
Libération	Lib
International Herald Tribune	IHT

Abonnementen op Persfocus kosten f 55,- per jaar.
Losse nummers f 6,50.

Giro 5459646 van Vereniging Martijn
Postbus 5478, 1007 AL Amsterdam.

Meeste kinderen worden gewaarschuwd: 'Neem nooit snoepjes aan en ga niet met vreemden mee'

AC 13-6

Bijna alle kinderen worden door hun ouders gewaarschuwd voor enge mannen. Of vrouwen natuurlijk, hoewel je daar minder over hoort. Kinderen die buiten gaan spelen, worden gewaarschuwd dat ze geen snoepjes aan mogen nemen van vreemde mensen en zeker niet met ze mee mogen gaan. Sommige ouders die niet willen dat kleine kinderen bij een sloot spelen, zeggen bij voorbeeld dat in die sloot een

boeman woont. Of in dat ene park mag je niet komen, want daar woont een enge man die kindertjes op eet. Gevolg is, hopen de ouders, dat kinderen niet te ver van huis gaan spelen en nooit met vreemden mee gaan.

De meeste kinderen maken ook wel eens iets engs mee. Ze komen op een afgelegen plek een potloodventer tegen, dat is een man die z'n regenjas opendoet en dan helemaal in z'n nakie staat. Je schrikt je toch se-

ker rot! Of ze worden door iemand aangesproken die vieze spelletjes met ze wil doen. De meeste kinderen kunnen weglopen. Toch zijn er heel wat kinderen die nare dingen meemaken.

Je hebt ook kinderen die denken dat iemand iets vervelends van plan is, terwijl dat helemaal niet zo hoeft te zijn. Zoals die twee meisjes die laatst door een tunneltje moesten lopen. Nou is een tunneltje een beetje eng, dus ze liepen al stevig gearmd er op af. Er stond een man, een sigaretje te roken en die meiden hadden met z'n tweeën de zenuwen. „Want hij stond daar zo eng.“ Toen zij de tunnel ingingen, ging die man ook. En toen zij rechtsaf sloegen, deed die man dat ook. De meiden zetten het op een lopen en kwamen buiten adem thuis. Of die man wat van plan was, weet je natuurlijk nooit. Maar deze twee meisjes namen het zekere voor het onzekere en liepen weg.

Je hoort ook fantastische dingen. Zoals in een nieuwbouwwijk waar kinderen op een gegeven moment thuis kwamen met verhalen over een man, die ze de kolonel noemden, die met een ijzeren staaf kinderen zou bedreigen.

Soms gebeuren er ook echt erge dingen met kinderen, dus het is niet voor niets dat ze gewaarschuwd worden dat ze nooit met vreemde mensen mee mogen. Zoals nu in het Oostgroningse dorp Oude Pekela. Daar zijn zeventig kinderen door de politie ondervraagd. Veel kinderen blijken het slachtoffer te zijn van volwassenen, die sexspelletjes met ze hebben gedaan. Sommige kinderen zijn mishandeld, de meeste kinderen zijn verachttelijk geschrokken. Ze werden gewoon op het schoolplein of bij huis aange-

sproken door twee mannen en twee vrouwen. Eentje was waarschijnlijk als clown verkleed. Ze pakten kinderen tussen de drie en zes jaar. Je kunt wel nagaan dat ze daar allemaal nu bang zijn in Oude Pekela. Op de scholen wordt er tijdens kringgesprekken ook veel over deze zaak gepraat.

Mensenkinderen ging de straat op en vroeg enkele kinderen naar hun ervaringen. Bijna alle kinderen maakten wel eens iets engs mee. Of wisten verhalen te vertellen over andere kinderen die iets naars meemaakten.

Aukje (11):

Man vroeg een kusje

„Ja. Ik hoor vaak enge verhalen van andere kinderen en zelf heb ik ook eens iets meegemaakt“, zegt de elfjarige Aukje van de Molengraaf uit Alkmaar. „Ik liep op een keer met een ander meisje door het park. Ineens kwam er een man op een brommer met een kar. Hij hield ons aan en vroeg naar onze namen. Tegelijk keek hij heel snel om zich heen of-ie andere mensen zag. Toen zei die man tegen mijn vriendin: 'Mag ik een kusje?' We zijn heel hard weggerend. Thuis hebben we het hele verhaal verteld. We mochten een tijdje niet meer naar dat park.“

Aukje is al vanaf dat ze heel klein was gewaarschuwd door haar ouders. „Mijn vader en moeder zeggen altijd dat ik niets van vreemde mensen mag aannemen. Ik mag zeker niet zo maar met iemand mee gaan. Op school praten we er ook wel eens over. Onder elkaar ook. Een meisje dat ik goed ken is wel eens bij d'r keel gegrepen. Ze liep gewoon met haar hond te wandelen. Een andere man die ook met zijn hond liep maakte een praatje met haar en lokte haar mee. Die man greep haar zo bij d'r keel.“

Ze begon heel hard te gillen en toen is die man weggegaan.“

Als Aukje aan een kinderlokker denkt, ziet ze een hele enge man voor zich. „Zo eentje als ik in het park zag met een lichtgroen pak aan. Hij had vies blond haar en was al wat ouder. In de dertig, denk ik. Ik ben wel bang dat ik zo iets mee zal maken. Dat een man je zal grijpen en je mee neemt. Ik zorg wel dat ik weg kom.“

Ronnie (12):

'Volwassenen kunnen rare dingen doen'

De twaalfjarige Ronnie Klijn uit Sint Pancras heeft heel wat enge verhalen van vrienden en vriendinnen gehoord. „Ik kijk ook wel eens in enge kerels op me af zie kunnen. Maar je weet het maar nooit. Die volwassenen kunnen rare dingen doen.“

Zo heb ik laatst iets meegemaakt, dat had niets met een kinderlokker te maken, maar dat was wel raar. Ik stond op de roltrap in de Vomar. Kom er zo'n raar ventje op me af en die greep me vast. Ik schrok me rot, joh.“

Nou, die man zei tegen mij dat ik zijn automerkje van zijn Ford had gejat. Dat was helemaal niet zo. Maar die man stuurde me zo mee naar een hokje en zei dat hij de politie ging bellen. Even later kwam z'n vrouw er bij en die zei dat ik het helemaal niet gedaan had. Die jongen die dat gedaan had, was veel groter en zag er heel anders uit. Nou, dat heeft dan niets met vieze spelletjes of zo te maken, maar dat was toch een goor geintje. Dat iemand je zo mag grijpen en je van iets beschuldigen waar je helemaal niets van af weet!“

Voor Ronnie was deze ervaring niet zo eng als het zien van een kinderlokker. „Een kinderlokker is voor mij iemand die je zo vastgrijpt en meeneemt. Van die man in de Vomar dacht ik eerst ook dat het een kinderlokker was.“

Richard (13):

'Die man sprong zo uit de bosjes'

„Ik kwam eens 's avonds laat met een vriendje van een feest“, begint de dertienjarige Richard Ekhart uit Oudkarspel zijn verhaal. „We fietsten over een oenzaam weggetje met allemaal bosjes langs de kant. Plotseling zagen we twee lichten vanuit de bosjes schijnen. We schrokken ons rot. Helemaal, nadat er uit de bosjes een man sprong in een plastic zak. Die rende met een zaklantaarn weg. Mijn vriend keek even in de bosjes, want we hadden twee lampen gezien. Hij wou kijken of die lamp er nog lag. Toen zat er nog een man in die bosjes! We zijn heel hard weggefiets.“

Volgens Richard maken heel veel kinderen rare dingen mee. „Volgens mij zijn er heel veel kinderlokkers. Die mensen sporen niet. Ik denk dat ze het op kinderen hebben begrepen, omdat die zwakker zijn. Die zijn een makkelijk slachtoffer. Mijn moeder waarschuwt mij ook vaak dat ik uit moet kijken voor vreemde mensen. Daar denk ik wel eens aan als ik laat over straat moet.“

Richard is ook wel eens achterna gezeten door een man en een vrouw. „Dat was een paar jaar geleden in een park. Daar liep ik met m'n vriendje. Er kwamen een man en een vrouw op ons af die vroegen of we een snoepje wilden hebben. Ik ben snel doorgelopen en mijn vriendje wilde er op af gaan. Ik schreeuwde dat hij weg moest lopen. Wij zetten het op een rennen en zagen die twee achter ons aan komen. Wij waren gelukkig sneller.“

Natasja (13)

'Kinderlokker heeft lang haar en regenjas'

„Een kinderlokker is volgens mij een lange man met lang haar en een regenjas aan“, aldus de dertienjarige Natasja Zoon uit Alkmaar.

„Gek hè, maar zo denk ik over een kinderlokker. Gelukkig heb ik nog nooit wat meegemaakt. Mijn ouders waarschuwen mij ook altijd dat ik nooit wat aan mag nemen van vreemde mensen. Toen ik heel klein was moest ik op het pleintje in de buurt van ons huis blijven spelen. Ik mocht nergens anders spelen, anders zou ik door iemand meegenomen worden. Zeiden mijn ouders, tenminste. Daar was ik als klein kind al heel bang voor.“

Natasja vindt het wel goed dat ouders hun kinderen bang maken. „Ja, want ik heb nog nooit wat meegemaakt, maar ik ken kinderen genoeg die wel rare mensen zijn teggekomen. Zoals laatst bij het zwembad. Een meisje dat ik goed ken werd door een automobilist aangehouden. Hij vroeg of ze een lift wilde en dat meisje stapte zo in de auto. Ze is door die vent mishandeld.“

Natasja gaat 's avonds ook liever niet over straat. „Als ik op de fiets rijd en iemand vraagt me de weg dan stap ik niet eens af. Stom, hè... Maar ja, ik kijk liever uit.“

KINDERLOKKERS

Iemand met mazelen zet je toch ook niet in het gevang? Trouw 27-6

door

Wilma Kleskamp en Hetty Nietsch

Vroeger was het niet zo gecompliceerd. Er was maar één soort kinderklokker: de enge man achter de rodondendron in het park die je kind een snoepje aanbiedt. Maar met de jaren is hij in meer gedaanten gesignaleerd: als clown in Oude Pekela, als vader, als opa, als buurman. Twee deskundigen over de relatie tussen kinderen en volwassenen. Seksuoloog prof. dr. H. Musaph: „Er komt enorm veel sociale haat naar voren, vaak op een zeer primitief niveau. En er ontstaat veel achterdocht. Als een man veel met kleine kinderen omgaat, oordelen mensen al gauw: het zal wel een pedofiel zijn.” En kinderpsychiater F. Bruinsma: „De pedofielenlobby beweert dat kinderen die zelf het initiatief nemen, er geen schade van ondervinden. Daar zet ik hele grote vraagtekens bij.”

Frits Bruinsma, kinderpsychiater bij het RIAGG in Utrecht, heeft sinds de berichten over ontucht in Oude Pekela niet nauwlettender op zijn dochters gelet dan anders. „Welnee, dat vind ik helemaal niet nodig. Ik zou ze alleen maar met mijn zorgen belasten.”

Toch kan hij zich voorstellen dat andere ouders zich wel degelijk zorgen maken. Zorgen over kinderporno, over mannen in clownspakken, over chantage, bedreiging en ontucht. Als in Oude Pekela tientallen kinderen het slachtoffer van ontucht zouden zijn, wie durft dan te beweren dat zoiets in de eigen straat niet kan gebeuren?

Bruinsma: „Het is heel begrijpelijk dat ouders zich zorgen maken. De vraag is alleen, of dat terecht is. Door de stroom van nieuws over Oude Pekela lijkt het of kinderen groot gevaar te duchten hebben van onbekende mannen of vrouwen op straat. Kinderlokkers. Maar met bezorgdheid voor kinderklokkers zit je er helemaal naast. Meer dan driekwart van de gevallen van seksueel misbruik gebeurt binnen het gezin of binnen de kennissenkring. Bij meisjes zelfs 90 tot 95 procent. Seksueel geweld is niet een zaak van een man in een regenjas die je kind een snoepje aanbiedt. Je kunt de kinderen beter waarschuwen voor opa, of voor de buurman. Het is triest, maar waar.”

Gevaarlijke oproep

Bij de voorlichting over seksueel misbruik is de kinderklokker weer terug in beeld, vreest de kinderpsychiater. „Ouders worden overmatig bezorgd voor iets waar het gevaar meestal niet vandaan komt. De kans bestaat dat ouders zo de nadruk op die bezorgdheid leggen, dat het kind er niet meer mee naar voren durft te komen op het moment dat er wél iets is voorgevallen.” Om die reden vindt hij de uitspraak van minister Korthals Altes van justitie, die naar aanleiding van de gebeurtenissen in Oude Pekela ouders en onderwijzers opriep beter op de kinderen te letten, 'heel gevaarlijk'. „Zo'n zware taak mag je de ouders niet meegeven. Dat is een onmogelijke opdracht. Ouders kunnen niet aan hun kind zien of het misschien is misbruikt. Ouders zijn er om het kind een veilig nest te geven.”

Voor de ouders in Oude Pekela heeft Bruinsma één advies: ze moeten zich niets aantrekken van beweringen dat de hele zaak zou berusten op massapsychose. „Ik vind dat we sterk rekening moeten houden met hun gevoelens. Zelfs als het gaat om massapsychose, kun je die ouders niets, maar dan ook niets verwijten. Als je kind met een verhaal over misbruik komt, dan geloof je het. De ouders hebben al genoeg schuldgevoelens. We moeten ze niet ook nog eens aanpraten dat ze niet bij machte zijn om in de gaten te houden wat er met hun kind gebeurt. Daar help je niemand mee, en zeker de kinderen niet.”

Kinderporno

De gebeurtenissen in Oude Pekela waren olie op het vuur van de geruchten dat in Nederland op grote schaal kinderporno gemaakt zou worden. Bruinsma twijfelt aan dat laatste niet. En hij houdt zijn hart vast voor de gevolgen van de jacht op kinderporno. „De jacht op kinderporno maakt die films alleen maar tot exclusievere producten. Commercieel wordt kinderporno dan steeds aantrekkelijker. Ik ben heel bang dat juist dan nog meer kinderen het slachtoffer zullen worden.”

Kinderporno, zegt hij, is de 'meest egocentrische manier' om een kind te misbruiken; „De slachtoffers hebben er vaak jaren last van. Het idee dat iemand nog foto's of een film van je heeft, waarop je wordt misbruikt - dat is heel erg. Meestal proberen de slachtoffers zulk materiaal terug te krijgen. Pas als dat is gelukt, kunnen ze het gebeurde verwerken.”

Prof. dr. H. Musaph moet als seksuoloog erkennen dat er voor volwassenen die seksueel in kinderen zijn geïnteresseerd, weinig andere mogelijkheden zijn om aan hun trekken te komen. „Films zijn een goed middel. En je kunt ook films van blote kinderen maken - met een verborgen

camera - zonder dat die kinderen daar schade van ondervinden. Dat is iets anders dan wanneer je kinderporno maakt - met het oogmerk winst te maken - waarbij je die kinderen seksuele spelletjes laat doen. Mensen die zulke films maken, zijn schurken.”

Berichten uit Oude Pekela - ook al is nog niet bekend wat daar nu precies is gebeurd - wakkeren een hetze tegen pedofielen aan, vindt Musaph. „Voor pedofielen onderstreept dat hun gevoel: 'ik ben slecht en de mensen haten me'. Er komt enorm veel sociale haat naar voren, vaak op een zeer primitief niveau. En er ontstaat veel achterdocht. Als een man veel met kleine kinderen omgaat, oordelen mensen al gauw: het zal wel een pedofiel zijn.”

Chantage

Beide artsen hangen de stelling aan dat seksueel contact tussen volwassenen en kinderen op zich niet schadelijk hoeft te zijn. Bruinsma: „Eigenlijk is seksueel geweld een abstractie. Het hoeft op zichzelf helemaal niet schadelijk te zijn. Zelfs niet als het heel ver is gegaan, tot en met geslachtsgemeenschap. Het is de context die de schadelijke gevolgen veroorzaakt: geheimhouding, chantage, bedreiging, verlating. Die dingen maken dat seksueel misbruik het slachtoffer voor z'n leven beschadigt.”

Het effect op het kind heeft alles te maken met de manier waarop het kind het ervaart, vinden de artsen. Bruinsma: „Je kunt geen algemene uitspraken doen over 'de effecten' op het kind. 'Het' kind bestaat niet, ieder kind is anders, alle omstandigheden zijn weer anders.” En Musaph: „Er is zeker een grote groep die seksueel misbruikt is en - hoe gek het ook klinkt - die dat toch heel normaal verwerkt.”

De kinderpsychiater: „Jonge kinderen raken eerder beschadigd dan oudere kinderen. Een kind van vijf snapt niets van seksuele gevoelens en kan die moeilijk verwerken. Meisjes reageren anders dan jongetjes. Het gezin speelt ook een rol: voelt het kind zich daar veilig? Hoe is de emotionele ontwikkeling binnen het gezin? Heeft het kind mogelijkheden om te uiten wat hem of haar is overkomen? Dat zijn allemaal zaken die een rol spelen. Net zoals de omstandigheden. Een kind dat al een hoop narigheid heeft moeten verstouwen, zal zich moeilijker door seksueel misbruik heenslaan dan een kind dat verder geen problemen heeft.”

Pedofielenlobby

Bruinsma is terughoudend op de vraag of er inderdaad kinderen zijn die nergens last van krijgen. „Ik ben daar heel voorzichtig in. Het is gevaarlijk om dat te zeggen. De pedofielenlobby beweert dat kinderen die zelf het initiatief nemen, er geen schade van ondervinden. Daar zet ik hele grote vraagtekens bij. Voor kinderen die jonger zijn dan twaalf heeft het volgens mij altijd gevolgen.”

In zijn praktijk zag Frits Bruinsma dat meisjes die ooit slachtoffer zijn geweest van seksueel misbruik, grote kans lopen later opnieuw slachtoffer te worden. Jongens, daarentegen, komen eerder aan de andere kant van de lijn terecht: van slachtoffer worden ze dader.

„Dat is heel opmerkelijk. Jongens verwerken seksueel misbruik totaal anders dan meisjes. Meisjes verdringen de herinneringen, jongens

de emoties. Hun gedrag is ook heel verschillend: meisjes worden vaak overdreven netjes en ijverig, jongens krijgen vaak last van gedragstoornissen.” Een onderzoek aan de Universiteit van Utrecht, dat Bruinsma een half jaar geleden is begonnen, moet uitwijzen of de verschillen inderdaad zo sterk zijn.

De gevallen die uiteindelijk bij hulpverleners terecht komen, vormen het topje van de ijsberg. Maar, constateren de psychiaters, de contouren worden wel steeds zichtbaarder. Sommige contouren zijn nieuwe ijsbergen op zich: seksueel misbruik bij jongetjes, bijvoorbeeld. Bruinsma: „Daarover was nog weinig bekend. Bij de kindertelefoon komen de laatste tijd ontzettend veel telefoontjes over dit onderwerp binnen. Ik ben bang dat we er nog veel over zullen horen.”

Slecht mens

De publieke opinie is zeer uitgesproken over volwassenen die zich aan kinderen vergrijpen: per definitie een daad die straf verdient, is de opvatting. Musaph vindt echter dat justitiële vervolging onzinnig is. Musaph veroordeelt sowieso niet; want wie bij hem om hulp komt, verdient hulp in plaats van voor 'viezerik of slecht mens' te worden versleten.

„Het heeft geen zin hen in een gevangenis op te sluiten. Er zijn andere mogelijkheden. Het voorschrijven van medicijnen, bijvoorbeeld, die de aandrang doen afnemen. Er zijn ook mensen die zo schrikken van de gevolgen van hun contacten met kinderen, dat ze het een hele tijd niet meer durven. Maar soms moet de maatschappij inderdaad tegen deze mensen worden beschermd. Door een gedwongen psychiatrische behandeling bijvoorbeeld. Maar dan leert de ervaring dat zij zelfs door hun medepatiënten worden uitgekotst.”

Volgens hem is bij deze volwassenen sprake van een 'scheefgroei', een 'fixatie'. „Stel dat je hun aandrang als een ziekte beschouwt: iemand met mazelen zet je toch ook niet in het gevang? Een ziekte heeft een begin en een einde. Dit niet.”

Onderscheid

Ze maakt de seksuoloog bijvoorbeeld onderscheid tussen een man die zich aan een kind vergrijpt en een man die een vrouw verkracht. Alleen de laatste verdient als crimineel te worden aangemerkt. Waarom? „Kijk, die man die een volwassen vrouw verkracht, heeft mogelijkheden die een pedofiel niet heeft. Die kan bijvoorbeeld in de prostitutie terecht, die hoeft niet te verkrachten. Hij is eigenlijk veel zieker - hoewel ik niet mag generaliseren - dan de man die een kind tot ontucht dwingt.”

„Ik probeer bij hen het schuldgevoel weg te nemen, hun sociale isolement op te heffen door hen in contact te brengen met lotgenoten. En mijn streven is er op gericht de strijd aan te binden tegen het leed dat door die aandrang ontstaat. Dat leed kan eruit bestaan dat die man een onbedwingbare neiging heeft kinderen aan te randen of seksuele spelletjes te doen met kinderen die daar helemaal geen zin in hebben. Lustgevoelens worden immers vaak opgeroepen als troost voor rotgevoelens.”

Bovendien vindt Musaph: „We moeten goed beseffen dat wij allemaal gecharmeerd zijn van kinderen, ook al ben je heteroseksueel. Een kindertijfje is altijd aantrekkelijk. De vraag is: waar ligt de overgang van 'goh wat leuk', verlokkelijk en verleidelijk naar het onderhouden van een seksuele relatie met een kind? Dus: hoe komt iemand tot zo'n neiging die niet verandert, want we zijn allemaal weleens pedofiel al is het maar een halve minuut.”

En hoe het verder moet? Bruinsma: „Slachtoffers van seksueel geweld zullen op de een of andere manier met dat geweld moeten leren omgaan. Het gebeurt in deze maatschappij en dat heb je maar te accepteren. Voor iemand die net verkracht is, klinkt zoiets heel cru. Daar ben ik me heel goed van bewust. Ik probeer de slachtoffers erop te wijzen dat ze niet schuldig zijn. Maar daar moet je dan wel iets anders voor in de plaats stellen. Vooral zelfvertrouwen. Anders blijft er niets meer over.”

Pekela dreigde eigenrichting. Verdachte percelen werden in de gaten gehouden, de bewoners voelden zich bedreigd. Een van hen meldde zich vorige week verontwaardigd bij de politie. Van een verslaggever van het *Nieuwsblad van het Noorden* had hij gehoord dat hij als hoofdverdachte werd beschouwd. Zijn vrouw zou zich om die reden al hebben opgehangen.

De man bewoont een groot huis buiten Oude Pekela — met zwembad en caravan. Vroeger had hij een winkel in het dorp, waar hij als een van de rijkere mensen bekend staat. 'Jaloezie speelt zeker een rol,' zegt hij. 'Ik woon mooi buiten, ik rijd een mooi autootje, evenals mijn vrouw, ook al heeft die zich volgens de geruchten al een keer of drie opgeknoopt. Ik heb nu pas begrepen dat deze geruchten over mij al veertien dagen de ronde doen. Lafbekken zijn het allemaal, maar ik laat me niet kennen. Ik blijf gewoon winkelen in het dorp. Als ik me oopsloot, zou ik er zelf aangaan.'

Officier van justitie mr. M. Severein was de enige die de hysterie openlijk probeerde te beteugelen. Op 21 mei verklaarde hij in de provinciale pers dat de omvang van de affaire 'niet terecht' was. Hij noemde de verklaringen van de kinderen 'verward, tegenstrijdig en zo weinig concreet dat er niet uit opgemaakt kan worden dat kinderen in handen zijn gevallen van volwassenen die hen naar een woning of een lokatie hebben gebracht.' Severein sprak tevens de verwachting uit dat er geen aanhouding meer zou volgen.

Het kwam hem duur te staan. Het parket in Groningen werd van Oude Pekela uit bestookt met telefoontjes, iemand overwoog zelfs een klacht tegen hem in te dienen. Een moeder belde woedend naar de *Winschoter Courant* en riep: 'Het zijn er dertig!' Een bescheiden schatting, want de daaropvolgende dagen groeide het aantal aangiften naar de zestig. Oude Pekela las justitie de les.

Geschrokken beloofde de rijkspolitie dat ze de zaak tot op de bodem zou blijven uitzoeken. Severein verdween naar de achtergrond. Bij justitie hoopte men dat de hysterie in het dorp zou wegebben, waarna de zaak geruisloos kon worden afgesloten. Dat leek ook te gebeuren: in de daaropvolgende twee weken kwamen er nauwelijks meer nieuwe aangiften en werd de stemming in het dorp rustiger. De landelijke pers had nog steeds — het is inmiddels begin juni — geen aandacht aan de affaire geschonken.

ZEVENTIG Oude Pekela maakte zich op voor een rustige Pinksteren, toen een vervangende persvoorlichter van de rijkspolitie de fout van zijn leven maakte. In een onhandige poging om de balans op te maken, gaf hij een verklaring uit met de *feitelijke* mededeling dat zeventig kinderen in Oude Pekela betrokken waren bij een omvangrijke ontuchtzaak.

Zeventig! Dat cijfer was nog niet eerder genoemd. De provinciale pers drukte de verklaring af en tijdens en meteen na Pinksteren haakten — eindelijk — het NOS-Journaal, de radio en de landelijke bladen in. De wegen van de media zijn ondoordringelijk: Oude Pekela was opeens wereldnieuws, hoewel zich geen enkele nieuwe ontwikkeling had voorgedaan. Het getal van zeventig betrof het aantal kinderen dat in de loop der weken gehoord was door de politie. Het aantal kinderen dat mogelijk betrokken was bij het schandaal, heeft volgens de politie nooit meer dan veertig bedragen.

De gevolgen van deze foutieve berichtgeving waren desastreus. De ouders in Oude Pekela reageerden furieus, omdat ze vermoedden dat de politie gegevens achterhield. Woedende ouders, geschrokken kinderen, radeloze politiemensen — alles begon weer van voren af aan. In de nieuwe commotie zag kleuterleidster Tina Detmers kans tien nieuwe gevallen op te sporen. Bij justitie vloog men elkaar wenend in de armen. Wat te doen?

Mr. Severein werd ditmaal wijselijk van de media afgezonderd gehouden. Hoofdofficier mr. J. A. Blok stond voor een uiterst pijnlijk dilemma. Zou hij de volkswede risikerende door — evenals destijds Severein — te verklaren dat de zaak buiten alle proporties was opgeblazen? Of zou hij maar doen alsof hij 'de nieuwe ontwikkelingen' allemaal erg serieus nam? Klaarblijkelijk besloot hij tot het laatste, gezien zijn verklaring in *AVRO's Televisier* dat het toch een grotere affaire was dan collega Severein destijds had kunnen voorzien.

Het was niet de moedigste beslissing, maar ze was wel begrijpelijk, want Blok had inmiddels ook de hete adem in zijn nek van de verontruste minister van justitie Korthals Altes en de wakkere anti-kinderporno-lobby onder leiding van het CDA-Kamerlid Van den Burg, die al jarenlang vruchteloos probeert te bewijzen dat in Nederland op grote schaal kinderporno wordt vervaardigd.

Maar de uitspraken van Blok en het gereanimeerde politieonderzoek van de vorige week waren slechts een façade. Daarachter ging de scepsis van justitie en politie schuil omtrent het belang van de zaak. Ten overstaan van de wereldpers werd een farce opgevoerd om verwijten van publiek en media te voorkomen. Toen de berichtgeving al te sensationeel werd, begon vooral justitie besmuikt signalen af te geven dat het sop de kool niet waard was.

ALLEEN AANGIFTEN Het is vrijdagmiddag 12 juni. Politievoorlichter Jan Maring heeft me zo juist uitgelegd hoe uitzichtloos het politieonderzoek is. 'Een onderzoek,' doceerde hij, 'bestaat uit een aangifte, de plaats van het delict — getuigen en stille getuigen, wat hebben we nu? Alleen aangiften in de vorm van verhalen van kinderen. Getuigen zijn er niet. Er is evenmin een plaats van delict, en dus zijn er ook geen stille getuigen. Ons hele grote probleem is steeds gebleven: hoe is het mogelijk dat er op klaarlichte dag tientallen kinderen zijn meegenomen zonder dat ook

maar één volwassene iets heeft gezien?

Blijft de vraag: wat is er wel gebeurd in Oude Pekela? Want er moet iets gebeurd zijn — daar zijn ook de sceptici het wel over eens. Er is ten minste één jongetje gevonden met verwondingen van seksuele aard — dat eerste jongetje waarmee alles begonnen is. Er zijn enkele constanten in de verhalen van sommige kinderen die het vermoeden wettigen dat er meer kinderen bij betrokken zijn.

Een insider van justitie zegt: 'Ik vermoed dat het om uit de hand gelopen seksuele spelletjes gaat, waarbij oudere jongens uit Oude Pekela zijn betrokken. De vraag is of het verstandig is die jongens te vinden. Want je moet er niet aan denken wat er met hen in die gemeenschap zal gebeuren.'

Wat zich in Oude Pekela voltrekt, is niet uniek. In de Verenigde Staten hebben zich de afgelopen jaren op het gebied van vermeende ontucht met kinderen vergelijkbare gevallen van massapsychose en collectieve paranoia voorgedaan. In Californië werden enkele jaren geleden zeven leraren, inclusief een zestigjarige grootmoeder, van de McMartin Nursery School beschuldigd van tweehonderd gevallen van seksueel misbruik met honderd kinderen. Er was sprake van drugs, bondage, kinderporno (!) en allerlei satanische rituelen.

Ten slotte bleken de beschuldigingen op de hersenspinsels te berusten van een geestelijk gestoorde moeder, die enorme pressie uitoefende op ouders en politie teneinde de kinderen aan suggestieve ondervragingen te onderwerpen. Bevestigende verklaringen van de kinderen werden beloofd, ontkenningen bestraft. In zulke situaties weten kinderen wel wat hun te doen staat — wie niet trouwens. Het drama eindigde ermee dat de openbare aanklager ontslag nam en de dwaze moeder zelfmoord pleegde.

Pipo in de HP zorgzame samenleving

door JOHN JANSEN VAN GALEN

UITEINDELIJK, na een week vol kreten van afschuw en wraaklust, kwam de zaak-Oude Pekela neer op 'mogelijk seksueel misbruik' van kinderen in 2, zegge twee, concrete gevallen. Of daar volwassenen, laat staan mannen in clownspakken, bij betrokken waren werd door het Openbaar Ministerie 'betwijfeld'. Op diezelfde dag werd te Zaandam door de politie op volle sterkte een zogenaamd buurtonderzoek uitgevoerd, omdat kinderen weer clowns hadden gesignaleerd. De razzia leverde nul Pipo's op, wel vier nietsvermoedende dagjesmensen die bij een kinderspeelplaats kiekjes hadden gemaakt. Ze werden voor verhoor meegenomen naar het bureau.

En eveneens op diezelfde dag nam minister Elco Brinkman, verlaat de CDA-partijraad binnenstappend na een optreden in de Rooie Haan, op de derde rij van de perstrubune plaats naast HP. 'Je kunt je in een open samenleving als de Nederlandse nooit volledig afdekken tegen gevaren van buiten,' vertrouwde hij ons toe. 'Gevaar van buiten: dat kan zowel iemand uit Amerika zijn als iemand uit Oude Pekela. Ik denk dat het buitengewoon nare geval van Oude Pekela ons nog eens extra waarschuwt hoezeer wij op het punt van de tolerantie en de verdraagzaamheid onze grenzen scherper moeten stellen.'

In Oude Pekela heeft de affaire nog niet zulke dramatische proporties aangenomen, maar het saldo is voorlopig even negatief. Ouders raakten in paniek. Zeer jonge kinderen zijn dagenlang ondervraagd en onzeker gemaakt en vervolgens aan een streng medisch onderzoek onderworpen. Onschuldige inwoners werden belasterd. Dat alles is gebeurd op basis van de oncontroleerbare verhalen van kinderen van drie tot zes jaar, die door de verontruste wereld der volwassenen onder een geweldige druk zijn gezet. De ouders in Oude Pekela die niet aan deze heksenjacht wensten mee te doen — en die waren er — stuitten op misprijzen en hoon.

De justitie in Groningen heeft inmiddels bekendgemaakt dat men een kinderpsycholoog zal inhuren om de verhalen van de kinderen te verifiëren. Ook dat is onderdeel van de farce — want wat hebben die twaalf rechercheurs de afgelopen maand anders gedaan dan tevergeefs deze verklaringen controleren.

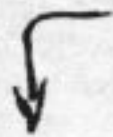
De justitie hoopt dat de affaire langzaam zal uitdoven en probeert de publieke opinie in de tussentijd mild te stemmen met de wonderen van de kinderpsychologie. Het kan een verstandige strategie zijn, maar er kunnen ook valse verwachtingen door worden gewekt. De justitiële top zal — in navolging van mr. Severein — het *gesundes Volksempfinden* op een bepaald moment openlijk een halt moeten durven toeroepen.

Oude Pekela, ik zie het nog scherp voor me, uit de tijd van Fré Meis en de acties in de strokartonindustrie. Karige lintbebouwing langs eindeloze, kaarsrechte vaarten die onafzienbare vlakten doorsneden. Benepen woningen leken te bukken in de wind die over de veengronden joeg. Donkere wolken boven een leeg landschap, waarin soms een fietser met wapperende jaspanden voortzwoegde naar, ja waar naartoe?

En nu opeens dat bord met 'Oude Pekela 50 km' in het middelpunt van het nieuws. De kroeg blijkt inmiddels multifunctioneel gemeenschapscentrum geworden. Niemand op straat, of het moest Willem Bemboom zijn. In de verte snelt een gele Subaru over een verlaten verbindingsweg tussen hier en nergens. Maar over de beelden ligt de doem van de gruwelijke gebeurtenissen die er moeten hebben plaatsgevonden. „Je verstand staat er bij stil,” hoorde ik enige malen een presentator zeggen. Als

dat niet zo was geweest, waren meteen al vragen gerezen. Hoe kon het bijvoorbeeld gebeuren dat de eerste berichten al op 13 mei in de regionale pers verschenen en pas ruim drie weken later tot de natie doordrongen? En dan: is het voorstelbaar dat ouders hun vierjarige kleuters uit het oog verliezen, lang genoeg om hen te doen figureren in pornofilms? Is het mogelijk dat in die tochtige veenkolonien, waar je alles van elkaar ziet en weet, belendende panden zomaar dienst doen als smerige film-studio? Sterker nog, kan iemand zich

voorstellen dat als clown vermomde personen daar ongemerkt rondwaren in de dorpskern? 'Alleen jeugd zag ontuchtige clowns', meldde De Telegraaf aan wie het geloven wilde.

Op de eerste vraag geeft de dienstdoende redacteur van het Nieuwsblad van het Noorden te kennen, dat deze krant aanvankelijk van 'slechts' tien gevallen gewag maakte. Pas weken later, toen alle ouders hun kinderen flink hadden doorgezaagd over de vraag of Pipo soms aan hun plasser-tje had gezeten en het er zodoende zeventig waren geworden, kwam het NOS-journaal in het geweer. Dat klinkt plausibel, de macht van het getal bepaalt het nieuws. Maar op de andere vragen is geen sluitend antwoord denkbaar.

Wel was de plaatselijke dominee er als de kippen bij om de verslaggever van Trouw te vertellen, dat de bevolking van Oude Pekela 'laag-kerkelijk' is maar dit leek geen verklaring voor wat dan ook. Zou er daardoor minder sprake zijn van een 'zorgzame samenleving', waarin iedereen liefdevol op elkaar let en *outsiders* in clownskostuum meteen de buurtschap uitgejaagd worden?

nofilmmaatschappij waren verdampt, misschien kwam het allemaal neer op een lelijk uit de hand gelopen vorm van doktertje spelen. Van deze voorlopige ontknoping werd tot op heden - dat wil zeggen: dinsdag - in De Telegraaf geen melding gemaakt. Wel werd er bericht dat 'ook elders' hele stoeten kleuters zijn meegelokt en misbruikt. *When the legend becomes fact, print the legend.*

„Niet dat we nu weer overal politie te paard op moeten afsturen,” lichte Brinkman zijn pleidooi voor grenzen aan de tolerantie desgevraagd toe, „maar wel dat we waakzamer moeten zijn. Daar waar we de zaken fout zien lopen vroeger ingrijpen en ook durven ingrijpen. Durven zeggen: dit gaat absoluut de verkeerde kant op. En dat niet uit angst voor verkeerde beeldvorming in het buitenland, maar vooral omdat wij onszelf moeten beschermen tegen kwalijke tendenzen.”

Het klonk naadloos aansluitend op de bespreking van de zorgzame, dan wel verant-

merkte. Van een afstand ziet het er idyllisch uit, verscholen onder het groen van de iepen rond de kerktoren, maar een vent-die-niemand-kende had het er niet gemakkelijk en een rare kwibus al helemaal niet. Als de kermisklanten in aantocht waren ging de dorpsomroeper rond om te waarschuwen en dan deed iedereen de grendel op de deur. Vanachter de gordijntjes gluurde men naar de potsenmakers en de koddebeier hield een oogje in het zeil.

Het lijkt onvermijdelijk dat met het eerherstel van onderling hulpbetoon (voorzover dat al mogelijk is) ook dat soort verstikken-de sociale controle terugkeert. Alleen is het dorp van 1887, waarin Vroom, Dreesmann en Heijn hun komeenijswinkeltjes openden, het Nederland van 1987 geworden. Daarin voltrekt zich alles op de schaal van een gehele natie.

Het is een bij uitstek laagkerkelijke gemeenschap, waarin Yvonne Keuls optreedt als de dominee, de televisiepredikante die ons in *Het Capitool* uitlegt dat alle ellende veroorzaakt wordt doordat wij teveel energie steken in het 'ontbloeien van de economie' en te weinig in 'menswording'. De Telegraaf vervult er de rol van dorpsomroeper en als in Oude Pekela een glimp van een Pipo-pak is opgevangen, wordt in Zaandam de jacht geopend.

Pipo was verdampt, misschien kwam het allemaal neer op een lelijk uit de hand gelopen vorm van doktertje spelen

woordelijke samenleving die ondertussen in de zaal gaande was. Bij die termen stel ik mij altijd het dorpje voor, dat Carmiggelt eens beschreef. Hij wordt van de bus gehaald door zijn vriend, die er woont. Alles ademt rust en vrede. Voorbijgangers groeten minzaam en de schrijver denkt verzaligd: „Hier wónen!” Dan komt een man langs, die door de vriend niet wordt gegroet maar wel bevreemd bekeken. Wie die vent toch is, vraagt hij zich af, je ziet hem hier telkens lopen maar niemand weet iets van hem af. Waarop de schrijver vol weerzin denkt: „Hier wónen!”

Het zijn twee kanten van dezelfde medaille. In de maatschappij, die Brinkman voor ogen staat, gaan wij meer op elkaar letten, in positieve en negatieve zin. Het is de dorpsamenleving waarin wat hij noemt 'het aspect van de zorgzaamheid, van het voorkomen van eenzaamheid, het benadrukken van hulp voor elkaar' de dagelijkse werkelijkheid uitmaakt. Volgens de bewindsman hebben we daaraan in het moderne Nederland gebrek en hij wil dat herstellen. „Je mag de individualisering niet al te zeer laten doorschieten,” vindt hij, „je hebt de verantwoordelijkheid om niet te zeggen: na mij de zondvloed. Mensen moeten zich verantwoordelijk tonen in de sfeer van plichtsgevoel en normbesef.”

Dat laatste neigt al naar het benauwende en benepene, dat naast al dat goede nabuurschap het dorp van vroeger óók ken-

De betrokken hoofdofficier van Justitie kwam ertoe om in verband met het 'kindersexschandaal' de mogelijkheid te opperen van een massapsychose. Het werd hem door de betrokken ouders niet in dank afgenomen. Ik kon mij hun verontwaardiging wel voorstellen, zij voelden zich in hun paniek miskend, en dat nog wel door degene die is belast met de opsporing van de booswichten. Maar de term 'massapsychose' geeft wel exact de schaalvergroting aan van wat er in het dorp gebeurt als de komst van de zigeuners wordt aangekondigd. Met verhitte oogopslag en gloeiende wangen vertelt men elkaar van de wandaden die zij elders hebben uitgehaald, ze moeten een kind hebben geroofd, twee kinderen, tien kinderen! Geroofd? Levend gevild! Nou en of. En vervolgens gestoofd en opgegeten. Ontembare zigeunervrouwen dansten om de kookpot, op blote voeten, met zwierende rokken en, kom eens dichterbij, zonder onderbroek. Wat zeg je me daar? Zonder onderbroek! Men huivert rond de dorpspomp, van afschuw en genot. Berg het tafelzilver weg en hou je dochters binnen.

Het boeiendste aan de trieste affaire-Oude Pekela is, dat de belagers van onze rust en orde in de volksmythologie opnieuw de gedaante van clowns hebben aangenomen: onmaatschappelijke narren die de kinderziel zeer aanspreken, maar die de volwassene nerveus en onzeker maken zo gauw zij buiten de piste treden. Straks tijgt men met hooivorken de veenvlakten in om, in het kader van de zorgzame samenleving, jacht te maken op Pipo en zijns gelijken. Een democratische overheid dient de verdraagzaamheid te bewaken tegen het woedende volk. *Send in the clowns!*

Op zoek naar 'sfeer', achtergronden en onsmakelijke details reisde het perscorps prompt massaal af naar Oost-Groningen. Vanuit commercieel oogpunt terecht, want het 'kindersex-schandaal' was het van huisver, weerzin en verstikte tranen doortrokken gesprek van de week. Misschien heeft het verhoor waaraan bezorgde ouders hun kinderen onderwierpen er wel toe bijgedragen dat een stortvloed van andere groot-schalige seksuele misbruiken aan het licht kwam. De *datelines* beheldden Enschede, Den Burg, Musselkanaal, Almelo en andere plaatsen ver van Amsterdam, de gedoodverfde hoofdstad van alle verderf. Vermoedelijk werd allerlei onheil openbaar, dat anders verborgen zou zijn gebleven. Het recht kon zijn loop nemen.

Maar nog voordat er ook maar iets aannemelijk was, had De Telegraaf zijn conclusies al getrokken. „In Oude Pekela heeft een professionele bende zeventig kinderen van drie tot zes jaar meegelokt om ontucht met hen te plegen,” stelde een hoofdartikel zonder schijn van bewijs vast, om vervolgens meteen maar 'maximum straffen' te eisen: „Geeist mag worden dat de in Nederland bijna spreekwoordelijk geworden overmaat van begrip voor zedenmisdadigers achterwege blijft en dat zij tot de hoogst mogelijke straf worden veroordeeld.” Nu is die zogenaamde overmaat de laatste jaren door strengere straffen al flink afgeroomd, en overigens is niet duidelijk waarom begrip voor omstandigheden en achtergronden in geval van zedendelicten geen rol zou mogen spelen. Ongetwijfeld maakte De Telegraaf zich hier tot tolk van de stem des volks, die alweer van castratie rept.

Hoe gevaarlijk het volksinstinct als kompas kan zijn, bleek toen zaterdag het Openbaar Ministerie haar eerste bevindingen bekend maakte: twee kinderen waren wellicht seksueel gemaltraiteerd, mogelijk zelfs door andere kinderen. Pipo en zijn kleuterpor-

Pedofielenvereniging Martijn vreesst heksenjacht na 'Oude Pekela', Straks verwijderden ze Manneke Pis nog

In Oude Pekela heeft een professionele bendende zeventig kinderen van drie tot zes jaar meegelukt om ontucht met hen te plegen. Aangenomen mag worden dat van deze ontucht, welke in een aantal gevallen gepaard ging met geweld, film- of video-opnamen werden gemaakt voor commercieel gebruik.

Gedroeft mag worden dat de daders van dit massale en uiters verachtelijke misdrijf spoedig gepakt zullen worden. Getuig mag verder worden dat bij een strafzaak tegen de daders die in Nederland bijna sprektwoordelijk geworden oremaat van begrip voor zedendmissadigers achterwege blijft en dat zij tot de hoogst mogelijke straf worden veroordeeld.

De onstane maatschappelijke onrust, de zeer jeugdige leeftijd van de slachtoffers en de gecretische lirtckens die zij lange tijd zullen meedragen vragen om maximum straffen.

Oude Pekela maakt verder duidelijk dat, anders dan tot nu toe door de betrokken autoriteiten werd beweerd, er wel degelijk in Nederland een industrie van kinderporno bestaat, zoals steeds vanuit de Amerikaanse Senaat is gesteld.

Vorige week nog moer het CDA-Tweede-Kamerlid dr. V. van der Burg na een bezoek aan de VS vaststellen dat van de door het ministerie van Justitie aan de Amerikaanse autoriteiten beloofde samenwerking om de verspreiding van kinderporno aan te pakken bitter weinig is terechtgekomen.

W'ellicht dat dit omvangrijke ontuchtshandaal het ministerie van Justitie voldoende reden verschafte zijn internationale gedane beloften cindelijk waas te maken en de kinderporno-industrie niet langer af te doen als sprookjes.

De afzahr-Oude Pekela heeft veel stof deen opvaten, en veel van de opgeroepen verontwaardiging is ongegrondt oprecht van aard. Toch kan tegelijkertijd gconstateerd worden dat sommige reacties konnerken van een hekte vermanen, waarin het zo gevreesde 'gessendes Volkzaamplunder' openlijk aan het daglicht is getrokken. Om nog maar te zeggen van de in het godding zijnde drs S'on Iser, spanning en sensatie), waarop een bepaald soort publiekshoerhergaverenpleegt af te kramen als vliegen op een strooppot.

In pedofiele lirtcken is deze ontvakkening met afgissende verontwaardiging waargenomen. Het gaat om een groep mensen vter gaaardheid zoer ontvakkening is en die toch al gessenselijk gessens van weerdin opvoren. Zij weeten zich nu bevestigd door de heftige reacties rondom het misbruik van heksenjachten kinderen in Oude Pekela. Zonder partij te willen kiezen mensen vif er goed aan te doen de gsselden uit deze hekte aan onze lezers niet te ontvakkening. Een van onze vertaalgavers ging op pad en sprak met de voorzitter van de landelijke organisatie 'Martijn' die opkomt voor de belangen van pedofielen.

Door Rob Slobbelek

■ Hij neemt de telefoon op met een kort, "hallo" zonder een naam te noemen. Pas wanneer daar nldruckelijk naar wordt gevraagd, klinkt een aarzelend „Benjamin Roelofsma". Het is de schuilnaam die hij gebruikt als voorzitter van de pedofielen-vereniging Martijn. „Als mijn werkgever van mijn genaarheid zou weten, loop ik een grote kans ontslagen te worden," verklaart hij. Roelofsma woont op een flat in Amsterdam en houdt er zelf een pedofiele liedes-relatie op na, een jongen van een jaar of tien die aan de tafel in de eethoek een boterham zit te kauwen.

„We mogen deze zomer wel uitkijken, was eingenlijk het eerste wat we tegen elkaar zeiden toen Oude Pekela in de publiciteit kwam," zegt Roelofsma. „Jehoekt maar een kind op het strand te fotograferen of ze slaan je al in elkaar. Wij zijn ook geschrokken van die affaire. Ik kan er geen enkele sympathie voor opbrengen, ben er absoluut op tegen wat zich daar heeft afgespeeld."

Roelofsma weet, zegt hij, nauwelijks meer dan de gemiddelde lezer en moet dan ook op de kran- ten en de televisie afgaan om een beeld te vormen van wat zich in het Groningse dorp heeft afgespeeld. Met name de leeftijd van de kinderen die gedwongen seksueel zouden zijn misbruikt, heeft de grootste schok teweeg gebracht. „In de meeste pedofiele relaties is het kind tussen de acht en vijftien jaar. In Oude Pekela gaat het om kinderen van drie tot zes. Alser ook maar iets van de feiten waar is, wijs ik het al af. Niet alleen de ouders en de betrokken kinderen, maar ook de vereniging Martijn is erbij gebaat dat deze zaak zo snel mogelijk wordt opgelost."

Naar aanleiding van de 'panische berichtgeving' zijn bij hem ook de twijfels gegroeid. Hij heeft sterk de indruk dat de zaak is overtrokken. „Uit de laatste berichten blijkt dat er maar twee kinderen zijn waarbij seksuele mishandeling is aangetoond. De rest is heel onzeker. Kinderen neigen tot fantasieren en vertellen de verhalen die de ouders graag horen willen. Een kind in Oude Pekela hoeft door een val maar een schaatwondje op te lopen, of je kunt er al allerlei dingen bij verzinnen. Zo gaat een verhaal zijn eigen leven leiden," meent Roelofsma. Ook de berichten over het maken van foto's en video-opnamen komen hem zeer onwaarschijnlijk voor. „Er is nauwelijks een markt voor. Er zijn wel boekjes met dergelijke foto's te koop, maar dan onder de toonbank en voor een flinke prijs. De meeste ervan zijn bovendien remakes."

Gebeurtenissen als in Oude Pekela zijn volgens Roelofsma ook heel schadelijk voor de pedofielenvereniging Martijn. Hij vreesst een heksenjacht op iedereen die pedofiele neigingen voelt. „Dat is eerder gebeurd," zegt hij, „toen mensen werden verdacht van het maken van kinderporno. Ze zijn opgepakt en geslagen, hun huizen zijn overhoop gehaald. Natuurlijk vindt de politie dan foto's, iedereen maakt foto's van zijn kind of zijn partner, maar die zijn niet bedoeld voor commerciële doeleinden als kinderporno."

„Kort geleden is er een razzia geweest tegen onze Belgische zuster-organisatie. Iedereen is opgepakt, de huizen zijn doorzocht en de hele vereniging is opgerold. Dat kan naar aanleiding van 'Oude Pekela' ook hier gebeuren. Eigenlijk houden we daar voortdurend rekening mee. Jehoekt maar een keer met de politie in aanraking te zijn geweest en je staat voor je leven lang geres-

gistreerd. Uit de uitlatingen van het Openbaar Ministerie leid ik dan ook af dat ze hun bestand hebben doorgeelicht."

De vereniging Martijn bestaat vijf jaar en is opgericht door een groepje mensen uit Hoogeveen. De afgelopen jaren verschoot het accent naar de Randstad, waar de huidige voorzitter woont en werkt. Martijn heeft ongeveer 350 leden en brengt om de twee maanden het blad OK uit, die de enigszins misleidende sub-titel draagt van „Info-magazine over ouderen-kinderen relaties". „Pedo-seksualiteit schrikt te veel af," meent Roelofsma.

Over het aantal pedofielen in Nederland zijn hem geen gegevens bekend. Slechts een kleine groep van naar schatting enkele honderden mensen is actief. „Er is evenwel een heel grote categorie die zich erg tot kinderen aangetrokken voelt, maar zich er niet aan durft te wagen."

De steer is de laatste jaren voor pedofielen sowieso niet beter op geworden, constateert Roelofsma. Een van de redenen is volgens hem Reagens morele kruislooch en de vele publiciteit rond kinderporno en incest. „Die negatieve invloeden zijn duidelijk te merken. Tegen pedofielen zijn minder sepijs en er wordt zwaardere gevonnis. Onlangs heeft een pedofiel van de rechter een vernuis-gebod opgelegd gekregen, na aandrang uit de buurt. Dat vind ik een zeer kwalijke ontwikkeling. Daarnaast zijn nieuwe voorstellen in de maak die 'prikkelende' foto's moeten verbieden. Straks wordt Manneke Pis nog verwijderd als mensen daar geprikkeld van dreigen te raken," zegt Roelofsma.

De straffen voor pedofilie zijn niet mals. Ze vallen onder de zware zedenmisdrijven met een maximum van zes jaar gevangenis. Kort geleden heeft het COC, in afwachting van voorstellen van Justitie zelf, een petitie aan minister Kort-hals Altes gestuurd. Daarin wordt aangevraagd gen pedofielen uit te sluiten van strafvervolgning, wanneer de relatie zonder dwang of geweld tot stand is gekomen. Van de kant van het departement is nog geen antwoord gekomen.

Eenkenning

Pedofilie is niet bij voortbaat seksueel gericht. Roelofsma onderscheidt grofweg de categorie die uit is op de eigen bevrediging en die zich in eerste instantie richt op de bevrediging van het kind. „Ouderen zijn gevoelig voor kinderen," stelt hij daarna in het algemeen, „Kijk eens Kri-

tisch naar de TV-spots. Daarin wordt heel veel gebruik gemaakt van de aantrekkingskracht van het kind, het kind als lustobject, om de producten te verkopen." Wel erkent hij dat er ook „rotzakken" tussen lopen waar hij zijn eigen kind-vriend niet aan zou durven toevertrouwen. „Die zijn behoorlijk gefrustreerd. Soms wel begrijpelijk, want je handhaven als pedofiel is heel moeilijk."

„Er zijn culturen waar de oudere-kind relatie een essentieel onderdeel van uitmaakt. Op Sri Lanka of in Thailand worden de jongens door de mannen ingewijd. Het boeddhisme is veel vrijer dan het eenkennige christendom, dat sex ervaart als vies. Openheid is belangrijk. Ik vind dat ouders op de hoogte gebracht moeten worden wanneer hun zoon of dochter een pedofiele relatie aangaat en probeert daar naar te leven. Sommigen worden heel kwaad en dreigen met de politie, anderen vinden dat het moet kunnen. Psychische complicaties bij kinderen ontstaan vaak doordat de buitenwereld zo negatief reageert. Ouders maken verwijzen, ze worden meegenomen naar het politiebureau en moeten de meest interne details vertellen."

Machtspositie

Volgens jeugdpsychiater prof. dr. G. Milk uit Haren zijn veel van de buitensproportionele reacties te herleiden tot een nog altijd bestaand seksueel taboe. „Ook kinderen hebben seksuele prikkels, die vaak ontkend worden" zegt hij, „Hoe verlicht de ouders ook zijn, vaak raken ze in paniek als ze met pedofilie worden geconfronteerd. Die angst van de ouders is wel begrijpelijk, omdat de laatste tijd in allerlei publicaties het accent wordt gelegd op incest, waarbij kinderen tegen hun wil tot seksueel contact worden gedwongen. Zo'n gedwongen contact kan uiterst kwalijke gevolgen hebben en ook op volwassen leeftijd tot psychische complicaties leiden. Als regel gaat het om een vrij dubieuze zaak, want je hebt toch te maken met een verwrongen situatie; een volwassene verkeert vaak in een machtspositie. Het is heel belangrijk dat een kind met de ouders over deze zaken goed kan praten. Bij kinderen die nergens van weten en plotseling indringend worden gevraagd wat hun allemaal overkomen is, bestaat het risico dat de fantasie een rol gaat spelen en dan krijg je een ongezonde opblazerij. En dat kan weer leiden tot een collectieve angst voor het seksuele."

DRIE- TOT ZEVENJARIGEN UIT OUDE PEKELA MEEGELOKT vk 9-6-87

Zeventig kinderen seksueel misbruikt

Van onze verslaggever
WIM PHYLIPSEN

OUDE PEKELA — Zo'n zeventig jonge kinderen in het Oostgroningse Oude Pekela zijn op een of andere manier betrokken bij een omvangrijke ontuchtzaak. Drie van hen zijn ook op andere dan seksuele wijze mishandeld door onbekenden. De rijkspolitie heeft de ontuchtzaak in onderzoek. Bij twee kinderen werden brandwonden gevonden, vermoedelijk veroorzaakt door het uitdrukken van brandende sigaretten.

Verhalen die in Oude Pekela circuleren, als zouden kinderen ook zijn geïnjecteerd, kan een politiewoordvoerder

niet bevestigen. De kinderen, in de leeftijd van drie tot en met zes jaar, werden steeds door vermoedelijk twee mannen in clownspakken voor korte tijd naar verschillende maar nog onbekende adressen gelokt. De rechercheurs zijn daar zo zeker van, omdat bijna alle kinderen het hadden over mannen in „Pipopakken“.

Die adressen zouden geen seksclubs zijn geweest. Het is niet uitgesloten dat de kinderen werden misbruikt voor het maken van pornofilms en videofilms. Tot nu toe zijn nog geen verdachten aangehouden. Los van het arrestat dat werd mishandeld, hebben de kinderen er geen lichamelijke nadelige gevolgen aan overgehouden.

De zaak speelde in een tijdsbestek van enkele weken in april en begin mei — onder meer in de paasvakantie — en

betrof alleen kinderen uit Oude Pekela. De zaak kwam drie weken geleden in een weekende aan het rollen toen ouders van een jongen met een verhaal van hun kind bij de politie kwamen. Het verhaal wees duidelijk op seksueel misbruik door volwassenen. Dat werd nog onderstreept door voor zijn leeftijd plotseling abnormaal seksueel gedrag van het kind.

„Voor ons was toen wel duidelijk dat dat opmerkelijke gedrag ergens vandaan moest komen“, aldus woordvoerder J. Maring van de rijkspolitie. Deze melding en het daarop volgende onderzoek hadden in korte tijd een groot aantal nieuwe meldingen tot gevolg over seksueel misbruik van zowel jongens als meisjes. Na de periode eind april-begin mei zijn er geen nieuwe meldingen van ontucht met kinderen meer binnengekomen bij de rijkspolitie in Oude Pekela.

Na weken van onderzoek heeft de rijkspolitie eigenlijk nog maar weinig concrete gegevens in handen. Direct na de eerste meldingen werd een speciaal team gevormd, met ook tien rechercheurs, die voor de zaak zijn vrijgemaakt. Opmerkelijk is dat het voor korte tijd meelokken van de kinderen — ook van de allerjongsten — nauwelijks argwaan heeft gewekt, en ouders en bekenden nauwelijks is opgevallen.

„Wat we zo vreemd vinden is dat het zeer regelmatig opereren van twee mannen in clownspakken in Oude Pekela eigenlijk zonder enige reactie onder de volwassen bevolking is gebeurd. Je zou toch denken dat mensen daar meer achter gezocht zouden hebben of dat zouden hebben gemeld“, aldus de woordvoerder.

Ook de publikaties in regionale kranten afgelopen zaterdag en de aandacht van het NOS-journaal voor de zaak hebben volgens Maring niet veel tips opgeleverd.

De rechercheurs hebben overal nagegaan of er in de bewuste periode „Pipopakken“ zijn verhuurd of verkocht. Dat bleek inderdaad het geval, maar van de huurders of kopers is bij de betrokken bedrijven verder weinig of niets geregistreerd. In elk geval heeft die informatie kennelijk geen echt spoor opgeleverd. Overigens staat het voor de rijkspolitie vast dat ook enkele vrouwen waren betrokken bij het meelokken en misbruiken van de kinderen.

De kinderen moeten steeds zijn meegenomen in verschillende auto's van uiteenlopende merken. Ook zouden de daders meerdere vrijstaande woningen en flats in Oude Pekela en omgeving hebben gebruikt om zich met de kinderen af te zonderen. „Dat er het nodige gebeurd is, staat voor ons vast, maar het moeilijke is dat de kinderen tijdens de gesprekken die we met ze hadden, realiteit en fantasie door elkaar mengden. Wat die verhalen ook opleverden, ze waren nooit sterk genoeg om ons naar verdachten te leiden.“

„De kinderen brachten ons naar bepaalde woningen of flats waar ze zelf naar toe gebracht zouden zijn. Maar bij een nieuwe poging om hun verhalen te controleren, wezen ze steeds weer andere woningen en flats aan. Ook kwam het voor dat meerdere kinderen vertelden dat bepaalde feiten zich allemaal op een en dezelfde middag hadden afgespeeld, terwijl dat in de tijd gezien volslagen onmogelijk was“, aldus de woordvoerder.

De veronderstelling dat de kinderen onder meer misbruikt zouden zijn voor pornofilms en videofilms, zou kunnen worden ontleend aan hun verhaal dat ze steeds naar ruimten gingen „waar het erg licht was“. Ook hebben ze verhalen dat ze zichzelf op foto's en op tv hebben gezien. Maar de politie houdt rekening met de mogelijkheid dat ook hier fantasie en realiteit door elkaar lopen. „We hebben zelf nooit iets van foto's of films gevonden of kunnen achterhalen“, aldus de woordvoerder.

Een huisarts uit Oude Pekela, hulpverleners onder wie psychologen en het gemeentebestuur hebben er alles aan gedaan de ouders van de kinderen zo goed mogelijk voor te lichten en te begeleiden. „Er was begrijpelijk erg veel onrust onder de bevolking van Oude Pekela, die soms heel hoog opliep“, aldus de politiewoordvoerder. Daarbij kwam ook dat feiten, geruchten en fantasieën door elkaar liepen. De politiemann laat blijken niet te geloven in het gerucht over het injecteren van kinderen.

Op twee informatie-avonden, waar zo'n tweehonderd ouders op afkwamen, is door deskundigen voorlichting en advies gegeven. „We hebben inderdaad met de verontruste ouders gesproken. Maar over de inhoud van het onderzoek zelf wil ik me niet uitlaten. Anders zou ik maar voor mijn beurt praten“, aldus burgemeester mr J. Smidt.

Alle kinderen zijn door specialisten onderzocht in het Winschoter Sint Lucas-ziekenhuis. Dat onderzoek heeft aangetoond — los van de drie mishandelingen — dat de kinderen er geen nadelige lichamelijke gevolgen aan hebben overgehouden. Er bestond angst voor mogelijke besmetting met geslachtsziekten. vk 9-6-87

PAYS-BAS

Sérvices sexuels en série sur des enfants de trois à six ans

Enlèvements de courte durée et abus sexuels ; des inconnus déguisés en clowns ont abusé d'au moins 70 très jeunes enfants pour, semble-t-il, un circuit porno.

Amsterdam, de notre correspondant
Jamais aux Pays-Bas une affaire d'abus sexuels sur de tout jeunes enfants n'aura atteint la dimension du scandale qui vient d'éclater à Oude-Pekela, une petite ville de 8000 habitants dans le nord du pays. Au moins 70 enfants, âgés de trois à six ans, ont été victimes d'un groupe d'adultes encore non identifié. Abus sexuels, sérvices et enlèvements de courte durée, telles sont les pratiques auxquelles se sont livrés des inconnus déguisés en clowns afin, semble-t-il, de réaliser films et photos destinés au circuit du porno enfantin.

L'affaire, énorme de par le nombre des enfants concernés, leur bas âge et les méthodes employées, a été cachée au public par la police depuis plus d'un mois. Même après les premières révélations au cours du week-end de la Pentecôte, les autorités se refusent encore à divulguer trop de détails. Il semble surtout que l'enquête ne progresse pratiquement pas.

Les faits, malgré leur caractère hautement répititif, n'ont pas recouvert une période excédant trois ou quatre semaines entre avril dernier et le début du mois de mai. Chaque fois, deux hommes déguisés en clowns invitèrent de très jeunes enfants jouant dans la rue

à monter à bord de leur véhicule. Ils devaient se rendre ainsi à plusieurs adresses peu distantes d'Oude-Pekela. On plonge ensuite dans le sordide. Les enfants ont été contraints, sous la menace, d'assouvir les phantasmes sexuels des deux « clowns » et de plusieurs femmes.

Beaucoup de petites victimes parlent aujourd'hui de pièces très éclairées et affirment s'être vues à la télévision. Ceci laisse supposer que, dans les appartements aménagés en studios, des films ont dû être réalisés, sans doute dans le but de nourrir la production, interdite aux Pays-Bas, de pornos mettant en scène des enfants. Les séances ne durent pas très longtemps, les enfants étaient reconduits près de leur domicile par la suite.

Il y a trois semaines, des parents, intrigués de découvrir des hématomes et, dans certains cas, des brûlures de cigarettes sur le corps de leurs enfants, ont prévenu la police. Celle-ci a pu, après examen médical, déterminer que pas moins de 70 garçons et filles âgés de trois à six ans avaient subi, à des degrés divers, les assauts sexuels d'adultes. Un petit garçon porte encore les traces de pénétration anale par un bâton. Les méthodes « commando », la période limitée des enlèvements et le fait que

plusieurs véhicules de marques différentes ont dû être utilisés laissent penser qu'on a affaire ici à une opération préparée à l'avance.

Aussi incroyable que cela paraisse, le gang des « clowns » a pu opérer à une telle échelle sans éveiller les soupçons des habitants d'Oude-Pekela ou des parents, confrontés pourtant aux absences de leurs très jeunes enfants. Une attitude qualifiée d'« étrange » par la police qui se heurte, d'autre part, au manque de précision des témoignages des petites victimes. Aujourd'hui, les rues d'Oude-Pekela sont désertées par les enfants, et les voitures des parents suscitent presque des embouteillages à la sortie des écoles.

La plupart des enfants, selon les médecins, « présentent des séquelles et ont un comportement (notamment sexuel) peu en rapport avec leur âge ». La psychose qui s'est emparée de la ville est également nourrie par des rumeurs selon lesquelles certaines jeunes victimes auraient subi des injections d'un produit non déterminé. Si le mot « Sida » n'a pas encore été prononcé, de nombreux parents s'inquiètent aujourd'hui de possibles « contaminations par voies sexuelles ».

Sylvain EPHIMENCO

VS: interesse Oude Pekela

Korthals Altes: preventie onmogelijk

(Van een onzer verslaggeefsters)

AMSTERDAM — "We hebben de opmerkingen vanuit Nederland dat daar geen kinderporno wordt vervaardigd altijd met een korrel zout genomen. Waarom zou Nederland daarin verschillen van andere landen? Er zijn overal zieke mensen die kinderporno willen." Dan Rinzil, hoofd van de afdeling minderheden van een speciale Amerikaanse Senaatscommissie, die zich onder meer bezig houdt met het onderzoek naar kinderporno, is duidelijk in zijn stelling.

De zaak-Oude Pekela heeft de belangstelling van de Amerikaanse Senaatscommissie gewekt. "We zijn zeer geïnteresseerd en willen graag alle feiten weten," aldus Rinzil gisteravond vanuit Washington. Gezien alle eerdere commotie over kinderporno vanuit Nederland zal de Amerikaanse commissie zich volgens Rinzil zeker over de affaire buigen. "Maar het blijft natuurlijk puur een zaak voor de Nederlandse overheid." Maar minister Korthals Altes van justitie liet vanochtend op Schiphol weten, dat preventieve maatregelen tegen seksueel misbruik van kinderen door justitie niet te treffen zijn. "Je kan achter elke boom geen agent zetten." Hij sloot niet uit dat het

Groningse onderzoeksteam vanuit Den Haag versterkt zal worden. Voor de bestrijding van zware criminaliteit bestaat in Den Haag een apart budget.

In Oude Pekela deelde de politie op een gisteravond belegde ouderavond mee nog over voldoende aanwijzingen te beschikken om het onderzoek voort te zetten. "We hebben ook contacten met de politie in Rotterdam en Haarlem, waar zich soortgelijke zaken — alleen op kleinere schaal — hebben voorgedaan," aldus een politiewoordvoerder.

De ouders van de misbruikte kinderen drongen er bij de gemeente op aan voor speciale kinderopvang tijdens de grote vakantie te zorgen.

par 10

Lib 10

Aanwijzingen sexueel misbruik ^{NRC 13} Oude Pekela beperkt tot 2 gevallen

Door onze correspondent
MARIEN ABRAHAMSE

GRONINGEN, 13 juni — Deze week werd het Oostgroningse Oude Pekela wereldnieuws. Volgens een verklaring van de politie zouden zeventig kinderen sexueel misbruikt zijn. Bovendien zouden er aanwijzingen zijn dat de bij het sekschandaal betrokken peuters en kleuters een onvrijwillige gastrol vervulden in kinderporno-producties. De in grote getalen toegestroomde vertegenwoordigers van de „serieuze” pers hebben het dorp inmiddels verlaten om plaats te maken voor representan-

ten van periodieken van minder allooi.

Intussen vraagt het openbaar ministerie zich af of er eigenlijk wel gesproken kan worden van een omvangrijk sekschandaal. Er zijn concrete aanwijzingen dat twee kinderen sexueel misbruikt zijn. Niet meer, maar ook niet minder. Verder staat vast dat sinds de bekendmaking daarvan het aantal aangiften sterk is gestegen, met dit verschil dat uit die aanvullende aangiften geen enkele concrete aanwijzing voor grootschalig sexueel misbruik van kinderen kon worden gedestilleerd. Complicerende factor daarbij is

dat de aangiften zijn gebaseerd op verklaringen van zeer jeugdige kinderen.

In het mei-nummer van het in Amerika verschijnende blad „The lawyers magazine” wordt verslag gedaan van vier verschillende geruchtmakende sekschandalen met zeer jonge kinderen die de afgelopen jaren in de Verenigde Staten hebben gespeeld. De overeenkomsten bleken frappant. Ze begonnen met een verdenking van sexueel misbruik op betrekkelijk kleine schaal. Zodra de eerste verklaringen werden gepubliceerd, steeg het aantal aangiften sterk. Bovendien verergerde, naarmate de tijd verstreek de aard van de aanklachten om tenslotte volstrekt ongeloofwaardig te worden. Waar na de zaak weer tot z'n oorspronkelijke, overigens even verwerpelijke, proporties werd teruggebracht. Volgens mr. J.A. Blok, hoofdofficier van justitie in Groningen, is het goed mogelijk dat dergelijke mechanismen ook in Oude Pekela een rol spelen: „Dat wil overigens niet zeggen dat wij de aangiften niet serieus zouden nemen, maar ze moeten om er in de strafrechtelijke sfeer iets mee te kunnen doen, wel tot verifieerbare feiten leiden. En dat is vooralsnog niet het geval.”

Een extra handicap daarbij vormt de jeugdige leeftijd van de getuigen waardoor in de verklaringen fantasie en werkelijkheid moeilijk te scheiden zijn. Een special aan te trekken deskundige moet daarin volgende week helderheid brengen. Waarom zo'n deskundige nu pas wordt ingeschakeld is onduidelijk. Volgens Blok zijn de verklaringen van de kinderen zoveel mogelijk letterlijk opgenomen zodat een poging van een deskundige om werkelijkheid van fantasie te scheiden ook nu nog zin heeft.

Hoogleraar noemt ^{NRC 13} reactie op 'Oude Pekela' massahysterie

Door onze correspondent
MARIEN ABRAHAMSE

ROTTERDAM, 18 juni — „De manier waarop gereageerd wordt op de gebeurtenissen in Oude Pekela doet sterk denken aan het ontstaan van de heksenvervolgingen in de Middeleeuwen. Massahysterie,” zegt prof. dr. M. Brouwer, hoogleraar in de massapsychologie en openbare mening van de Universiteit van Amsterdam.

In Enschede is al een man door woedende buurtbewoners uit z'n auto gesleurd op verdenking van kinderklokerij. Hetzelfde gebeurde in Winschoten waar een man, op zoek naar een hem onbekend adres, drie keer door dezelfde straat reed. En daar speelden op dat moment veel kinderen. Brouwer sluit niet uit dat dergelijke incidenten zich de komende weken op grotere schaal zullen herhalen.

Sinds 'Oude Pekela' komen ook uit andere plaatsen berichten over peuters en kleuters die seksueel misbruikt zouden zijn. Brouwer: „Dat er daarbij soms bekentenissen zijn afgelegd, zegt niets. Dit soort zaken trekt ook altijd een aantal psychopathologische mensen die ogenschijnlijk geloofwaardige verklaringen afleggen. Na zorgvuldig onderzoek blijft dan van die zelfbeschuldigingen weinig tot niets over. Het zou mij niets verbazen als dat nu ook zo zou zijn. Maar intussen wakkeren die berichten de hysterie wel aan.”

Het openbaar ministerie in Groningen heeft intussen de jeugdpsychiater prof. dr. G. Mik aangetrokken om de verklaringen van de kinderen in Oude Pekela nog eens zorgvuldig te toetsen op realiteit en fantasie.

Massapsychose begint doorgaans in betrekkelijk kleine en gesloten gemeenschappen. Daar ont-

staat rondom een bepaald gevoelig thema een collectieve angst, gevoed door onzekerheid waarbij niet langer op basis van verifieerbare feiten naar verklaringen wordt gezocht. Brouwer: „In de Middeleeuwen werden die angsten beheersbaar gemaakt door de schuld aan heksen te geven. Nu is die rol kennelijk overgenomen door figuren in clownspakken. De overeenkomst is dat vrijwel niemand ze heeft gezien, maar iedereen weet dat ze enge dingen kunnen doen.”

Gevalen van massahysterie komen ook in deze tijd met enige regelmaat voor. In Chicago en Manhattan Beach (California) kwamen in 1983 en 1984 sekschandalen met peuters en kleuters aan het licht. Na de eerste berichten nam de omvang van de affaires grootscheepse proporties aan. In Manhattan Beach werden niet minder dan 135 aangiften gedaan. In Chicago liep dat aantal

op tot 246. Bij het onderzoek betrokken jeugdpsychiaters concludeerden later dat de meeste beschuldigingen ongegrond waren. In de periode tussen de eerste aangiften en de latere justitiële afwikkeling werden de beschuldigingen van de kinderen steeds ernstiger. Niet alleen zouden ze onder bedreiging hebben moeten mee doen aan seksspelletjes, maar zouden ze ook bewerkt zijn met brandende kaarsen en naalden.

Kinderen die zeiden betrokken te zijn geweest bij een schandaal in Jordan (Minnesota) verklaarden dat er tijdens de seksspelletjes rituele slachtingen van dieren hadden plaatsgehad. In een nog later stadium werden die dieren vervangen door babies die na eerst te zijn gemarteld, volgens de kinderen waren vermoord. Later kon dat worden teruggevoerd tot fantasie, gebaseerd op eerder door de kinderen gespeelde spelletjes met poppen. Volgens een in het Amerikaanse juristenblad The Lawyers Magazine geciteerde politiewoordvoerder zijn er nu, verspreid over Amerika, bijna 50 meldingen van sekschandalen met „rituele ondertonen”.

De FBI, die een aantal zaken onderzocht, kwam tot de conclusie dat een beperkt aantal kinderen wel degelijk seksueel was misbruikt. Volgens het onderzoekrapport kwamen alle andere kinderen tot hun verklaringen door herhaalde ondervragingen. De kinderen interpreteerden dat alsof ze niet werden geloofd, en dikten hun verhalen aan om dan maar wel geloofd te worden. Bovendien zou de politie, die in eerste instantie de verhoren afnam, de kinderen ondeskundig en met suggestieve vragen hebben benaderd.

Wellicht ^{NRC 13} psychose in sekszaak Oude Pekela

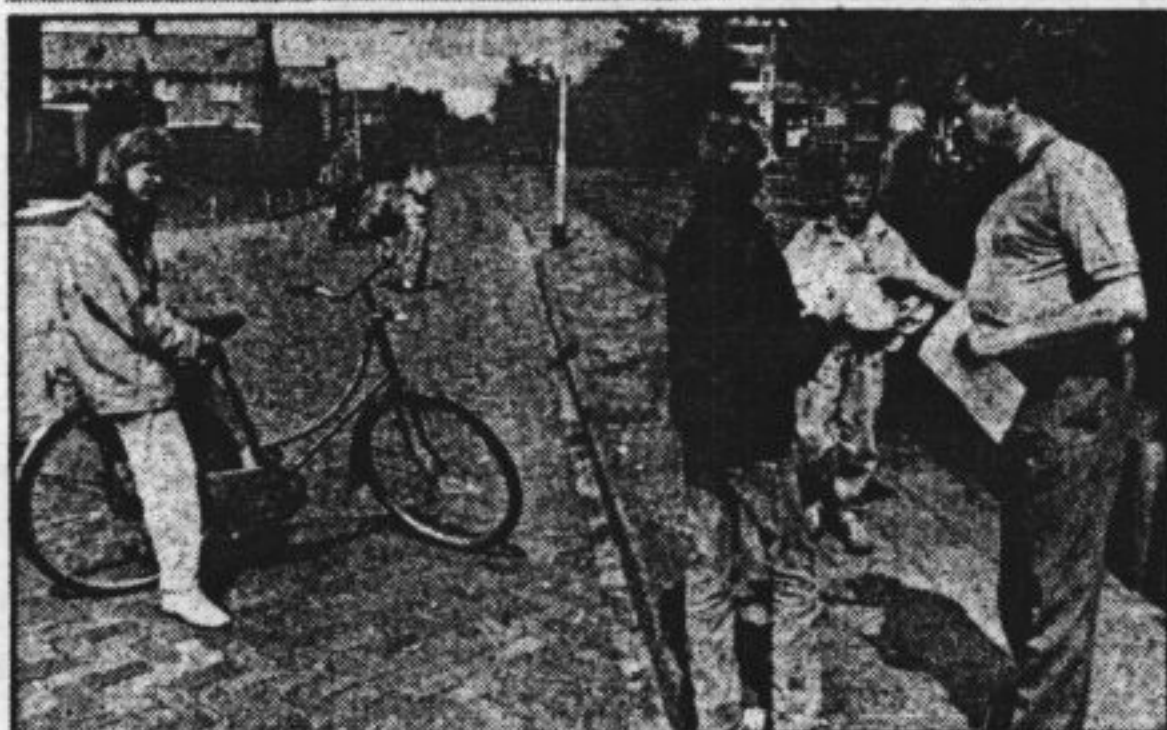
Door onze correspondent
MARIEN ABRAHAMSE

GRONINGEN, 13 juni — De omvang van de ontucht-zaak met kinderen in Oude Pekela is vermoedelijk aanzienlijk kleiner dan eerder deze week door de politie naar buiten werd gebracht. Er zijn sinds half april vijftig aangiften gedaan. In twee gevallen zijn er concrete aanwijzingen voor mogelijk seksueel misbruik. Bij het openbaar ministerie in Groningen wordt betwijfeld of er volwassenen bij betrokken zijn geweest. Volgens de hoofdofficier van justitie in Groningen, mr. J.A. Blok, is het ook de vraag of er — zoals werd gesuggereerd — sprake is van een professioneel opgezette organisatie.

Het openbaar ministerie liet half mei al weten dat het met de omvang van de affaire wel meeviel. Blok: „Dat standpunt hebben wij nog steeds. Het enige dat veranderde, was het aantal aangiften, maar dat is niet ongebruikelijk in dit soort zaken. Wij nemen alle aangiften serieus en die worden grondig onderzocht. Maar we moeten ook vaststellen dat alle aangiften die kwamen na de eerste twee waar het allemaal mee begon geen enkele concrete aanwijzing hebben opgeleverd”.

Justitie sluit niet uit dat mechanismen die massa-psychose op gang brengen ook in Oude Pekela een rol hebben gespeeld. Men baseert zich daarbij op vergelijkbare affaires in Amerika. In de loop van volgende week zal een deskundige worden aangetrokken die de verklaringen van de kinderen moet gaan toetsen op realiteit en fantasie.

Pekelders boos over uitdelen folders ^{NRC 13}

● Bij scholen in Oude Pekela deelden drie inwoners van Breda gisteren pamfletten uit die verontwaardigde en boze reactie uitlokten.

(Foto: Hans Banus)

Van onze verslaggever Willem Molema

OUDE PEKELA — Bij bevolking en schoolleiding in Oude Pekela is gisteren grote verontwaardiging en boosheid ontstaan over de verspreiding van folders bij scholen aan schoolkinderen en aan volwassenen in andere delen van Oude Pekela. Bij de Europaschool kwam het gistermorgen tot een woordenwisseling tussen de verspreiders van de folders en inwoners en leerkrachten. De gealarmeerde politie hoefde niet in te grijpen.

Het stencil gaat in op de kwestie van de sexueel misbruikte kinderen. Aan de ouders van de kinderen in Oude Pekela wordt medeleven betoond en kritiek geuit aan het adres van Justitie en de politie van Oude Pekela, evenals op de Tweede Kamer, de minister van Justitie en de kerken in Nederland. Volgens de groep moet er druk op de ketel worden gezet door de kinderen niet naar school te laten gaan tot

dat de daders zijn gepakt.

Burgemeester B. Smidt veroordeelde de actie van drie inwoners van Breda, die zich de actiegroep Burgerbelangen noemt. „We kunnen dit soort acties niet tegenhouden, maar ik vind het misbruik maken van de situatie. Ik hoop dat de Pekelders zich hierdoor niet laten opfokken. Dergelijke acties hebben ook geen zin”, aldus Smidt.

Zie ook pag. 35

Psychologen over mogelijke massapsychose 'Oude Pekela'

'Een kind kan vreemd reageren'

U.N 16

(vervolg van pagina 1)

UTRECHT — Psychologe, drs. S. Pellegen van het Baschwitz instituut van de Universiteit van Amsterdam wil allerminst beweren dat in Oude-Pekela incest en seksueel misbruik binnen gezinnen veelvuldig zou voorkomen, maar niet zou worden erkend. Wel stelt ze dat het in het algemeen prettiger is, te denken dat seksueel misbruik het werk is van gemene mannen in parken. Of van „rare mensen in communes of vreemde typen in clownspakken“.

Ze memoreert de manier waarop een aantal jaren geleden de vermeende seksuele handelingen van volwassenen met kinderen in een commune in Zuid-Holland werden aangekaart: „mensen die op een niet-traditionele manier met elkaar wonen, een vreemde eend in de bijt zijn en dus ook wel vreemd met hun kinderen zullen omgaan“.

„Al die aandacht daarvoor verbaast me niet. Dat betekent“, zegt mevrouw Pellegen, „dat mensen zich dan minder hoeven af te vragen of seksueel misbruik ook bij hun eigen kinderen of kinderen uit hun omgeving voorkomt. Want die bezorgdheid is er natuurlijk. En het is prettig en veilig om die zo ver mogelijk buiten de deur te houden.“

'Rumours'

Half april deden de eerste

verhalen over seksueel misbruik van kinderen in Oude-Pekela de ronde. Geruchten noemt mevrouw Pellegen die. „Rumours' heet dat in vaktaal. Als de officiële media er vervolgens grondig aandacht aan besteden, gaan die geruchten rondzoemen. Als ouders met die verhalen in hun achterhoofd met hun kinderen gaan praten, komen daar sowieso verboden antwoorden uit. Ze stellen suggestieve vragen of interpreteren wat hun kind zegt verkeerd.“

De volgende stap kan dan zijn dat mensen elkaar gaan aansteken, elkaar onbewust besmetten met geruchten die ze hebben gehoord. „Ouders zijn bezorgd. Anderen horen dat en gaan dan bezorgd naar hun eigen kinderen kijken. Zodra je dat doet gaat zo'n kind inderdaad rare dingen doen of zeggen. Even goed is mogelijk dat je als ouder dan ineens dingen bij je kind opmerkt die je vroeger normaal vond en die je nu bevestigen in je angstige vermoeden dat er iets loos is.“ De psychologe wil echter voor alles voorzichtig zijn met een oordeel over 'Oude-Pekela'. „Feiten zijn het beste middel tegen geruchten. Altijd“. Deze week zal daarom een deskundige de verklaringen van de kinderen gaan toetsen op hun werkelijkheidsgehalte.

Vraagtekens

Ook dr. W.H.G. Wolters, klinisch psycholoog in het Wilhel-

mina Kinderziekenhuis in Utrecht heeft na de eerste tv-uitzendingen een aantal vraagtekens gezet bij de affaire. Niet alleen kwam het hem 'merkwaardig' voor dat een groep van in totaal zo'n 70 kinderen is meegenomen, maar vooral het feit dat van hen er slechts enkelen details over het gebeurde konden geven. „Het is een gegeven dat kinderen die hele erge dingen meemaken naderhand vaak heel goed de details kunnen weergeven. Hoe kan het dat die kinderen dat niet konden?“, zegt hij. Iets anders dat kan hebben bijgedragen aan de 'oververhitting van de zaak' is volgens Wolters het proces dat zich afspeelt tussen kinderen in een groep. „Het is net als met Sinterklaas. Als de een iets krijgt, wil de ander ook. Als de een wordt voorgelezen, zegt de ander: ik ook. Ze willen graag meedoen, zeker met belangrijke kernfiguren. Kinderen gaan makkelijk op in de magie van het verhaal of in de sfeer in een groep. Daarbij komt dat een van de grondregels bij het ondervragen van kinderen die seksueel misbruikt zijn is: géén suggestieve vragen stellen. Een hulpverlener die vraagt: heeft die man dat ook bij jou gedaan?, zal een bevestigend antwoord te horen kunnen krijgen. Een kind wil in dat geval graag voldoen aan wat hij denkt dat verwacht wordt.“ Wolters wil voorop stellen dat hij respect heeft voor de politie, die gewoon gedaan heeft wat nodig

leek: eerste hulp bieden door middel van gesprekken met de kinderen en ouders. Maar, zegt hij: „Sommige dingen moet je aan anderen overlaten. Een kind van vier moet niet in een politiefteer worden verhoord. De diagnostiek is in dit geval anders, bijvoorbeeld door middel van spelmethoden. Daar zijn gespecialiseerde krachten voor nodig. Dat zou eventueel iemand van de politie kunnen zijn, die daarvoor is opgeleid.“

Paniek

Concluderend zegt hij: „Het is volstrekt normaal dat ouders en kinderen in paniek zijn geraakt door de verhalen van de politie en via de media. Het is een autonoom proces geworden dat niemand meer in de hand kon houden. Openheid is nodig. En goede voorlichting. Je zou over seksueel misbruik open en zakelijk moeten kunnen praten, maar een van de neveneffecten van die openheid is dat mensen erg hun eigen grenzen in de gaten moeten houden, niet overemotioneel moeten reageren. Wat in deze zaak langzamerhand ontbreekt is zuivere en heldere informatie. De zaak is oververhit. Seksueel misbruik, een akelig sociaal en maatschappelijk gegeven, heeft er een kleur bijgekregen. Er zijn nu mensen die er door die 'sensa-aanpak' niets meer van willen horen. Dat is nooit de bedoeling van die openheid geweest“.

Hoofdofficier: geen massa-psychose in Oude Pekela

B4 15

GRONINGEN/OUDE PEKELA — Hoofdofficier van justitie in Groningen mr. A.J. Blok spreekt berichten tegen dat er rond de zaak van het seksuele misbruik van kinderen in Oude Pekela sprake zou zijn van een massapsychose. Het NRC/Handelsblad van zaterdag suggereerde dat in een gesprek met Blok. Volgens die krant zijn er al met al maar in twee gevallen concrete aanwijzingen van seksueel misbruik. „Woorden als massapsychose zijn door mij niet genoemd. Die woorden zijn voor rekening van NRC“, aldus mr. Blok.

Door het bericht in de NRC is in Oude Pekela opnieuw beroering ontstaan bij ouders, artsen en politie. Men krijgt de indruk dat het openbaar ministerie de affaire voor de tweede keer bagatelliseert. In een radio-uitzending van NCRV's Hier en Nu, gisteren, deelde Blok echter mee: „Ik wil benadrukken dat de affaire de volle aandacht heeft van het openbaar ministerie en de politie“. Hij voegde daaraan toe dat aangiften op zich onvoldoende zijn. Het openbaar ministerie en de politie zijn op zoek naar ander materiaal, dat de aangiften kan herleiden tot harde feiten.

Over de andere gevallen van ontucht met kinderen, in Enschede, Haarlem, P'tterdam en op Texel, deelde de hoofdofficier van justitie mee „op dit moment geen aanwijzingen te hebben dat deze zaken met elkaar of met Oude Pekela in verband staan“.

Nog weinig echte feiten in Oude Pekela

Ouders boos na toespeling op vorm van massapsychose over misbruikte kinderen

TR 15

Van onze redactie samenleving
GRONINGEN — De Groningse hoofdofficier van justitie mr. Blok sluit niet uit dat een groot deel van de vijftig aangiften uit Oude Pekela over seksueel misbruikte kinderen uiteindelijk geen feitelijke grond zullen blijken te hebben. Tot nu toe is slechts bij enkele aangiften sprake van 'harde feiten', zei Blok gisteren.

In het weekeinde ontstond er even onrust onder de betrokken Pekelers omdat mr. Blok tegenover de pers de mogelijkheid van 'massapsychose' had genoemd. Verschillende ouders belden kwaad de politie om te vernemen of de zaak wel

serius genomen wordt. Eerder had ook de woordvoerder van de rijks-politie in Oude Pekela laten doorschemeren dat men de indruk kreeg dat het openbaar ministerie het sekschandaal nogal laconiek opnam.

Gisteren verklaarde Blok voor de NCRV-radio: „Het woord 'massapsychose' is door mij niet gebruikt. We nemen de vijftig aangiften ook buitengewoon serieus. Maar er zijn in de literatuur wel aanwijzingen dat bepaalde mechanismen een rol kunnen spelen. Daar moeten wij in het onderzoek rekening mee houden. Het is echter nog veel te vroeg voor de conclusie dat dit hier een rol

speelt. Er is geen sprake van dat wij de zaak bagatelliseren of niet serieus nemen. We doen ons uiterste best deze zaak tot klaarheid te brengen.“

Uit de Veernigde Staten zijn verschillende zaken bekend van seksueel misbruik van kleuters, die steeds begonnen met enkele gevallen. Nadat daarover publiciteit was ontstaan, ontstond er een grote stroom van aangiften, waarvoor uiteindelijk geen harde feiten konden worden gevonden. Ook zijn er gevallen bekend waarbij grote groepen mensen elkaar een ziekte aanpraatten, op basis van een onwaar gerucht over plaatselijke luchtver-

ontreiniging.

Het openbaar ministerie in Groningen probeert deze week met hulp van een speciale deskundige er achter te komen wat in de verhalen van de betrokken kinderen berust op fantasie en wat op werkelijkheid.

Volgens mr. Blok is er tot nu toe geen enkele aanwijzing gevonden dat er verband zou bestaan tussen het schandaal in Oude Pekela en de gevallen van seksueel misbruik van kinderen in Enschede en op Texel, die eind vorige week in het nieuws kwamen. Blok vond het echter ook te vroeg om nu al elk verband uit te sluiten.

Dochtertje echtbaar De Vries slachtoffer van kinderlokken

UN 10 JP

'Je kan zo'n kind toch niet de hele dag in de gaten houden'

(Van onze correspondent)

OUDE PEKELA — „Ik had dit alleen kunnen voorkomen als ik mijn dochter constant in de gaten had gehouden. En dat kan niet.“ Het echtpaar De Vries uit Oude Pekela is net terug van een tiendaagse vakantie. „Wellicht“, geeft Marijke de Vries toe, „is die vakantie ook de reden geweest dat wij nu iets willen vertellen. We hebben ons rust gehad; een rust waar we hard aan toe waren.“ Het echtpaar De Vries heeft drie kinderen: een dochtertje van drie jaar, een zoon van zes jaar en een dochtertje van acht jaar. „Ons dochtertje speelde in een veilig territorium. Ze liep wel vaker een of twee blokjes om. Als je boven bezig bent of aan de telefoon hangt, kijk je niet elke vijf minuten naar buiten. En natuurlijk hebben wij ook onze kinderen altijd gewaarschuwd niet met vreemde mannen mee te gaan.“

Het gebeurde desondanks toch, op een zonnige middag in april. De kinderen in hun buurt werden in groepjes van de straat geplukt en in een autobusje weggevoerd. Het zoonnetje van de familie De Vries zag het gebeuren, maar mocht zelf niet mee. „Hij vertelde me dat zijn zusje met de vader van „Pietje“ (een gefingeerde naam van een bestaand speelkameraadje) mee mocht. Marijke: „Tja, daar heb ik niets achter gezocht. En het is bij ons ook nog zo, dat twee buurkinderen en onze jongste regelmatig bij elkaar over de vloer komen. Bovendien was het paasvakantie en liepen er ook veel kleuters rond. Dan verwacht je niet dat zo'n jongere onopgemerkt wordt weggehaald. Ze werden in een groepje in een auto gezet; dus het was voor ons dochtertje ook een vertrouwde omgeving met al die andere kinderen erbij.“

Hoogleraar jeugdpsychiatrie pleit voor langdurig onderzoek van kinderen

'Gevolgen ontucht niet te voorspellen'

Door onze redacteur **PETER TER HORST** **ARC 11**
GRONINGEN, 11 juni —
Neem drie beelden: een glazen,
een houten en een metalen. Sla
erop met een hamer en de gevolgen
lopen uiteen van gruzelementen
tot een schrammetje.

Met die vergelijking schetst
prof. M.J. Eijer, hoogleraar kinder-
en jeugdpsychiatrie aan de
Rijksuniversiteit in Groningen, de
psychische gevolgen voor de veertig
peuters en kleuters van drie tot
zes jaar in Oude Pekela, die volgens
de politie het slachtoffer zijn geweest
van ontucht op grote schaal, mogelijk
voor commerciële doeleinden. Eijer
spreekt met reserve over het onderwerp,
omdat algemeen geldende uitspraken
over de geestelijke gevolgen bij de
kinderen onmogelijk zijn. „Het heeft
te maken met de eigen aard van elk
individueel kind en de kwetsbaarheid
voor ernstige trauma's. Voor de een kan
het verstrekende consequenties hebben,
voor de ander hoeft dat helemaal niet.”

Eijer noemt de gebeurtenissen in
Oude Pekela zeldzaam. Ontucht en
seksueel misbruik van kinderen op deze
schaal zijn hem onbekend. Hij pleit dan
ook voor een langdurig onderzoek, bij
voorbeeld onder auspiciën van het
Nederlands centrum voor geestelijke
volksgezondheid. „Je zou moeten
proberen projectmatig de geestelijke
ontwikkeling van deze kinderen te
volgen, bij voorbeeld met halfjaarlijkse
tussenpozen. Zoals de schoolarts dat
somatisch doet. Dan kun je zien welk
kind het op welke manier verwerkt, welke
kinderen wel en welke minder kwetsbaar
zijn en welke aanpak voor welk kind
het beste is.”

De hoogleraar werkt in het
Academisch ziekenhuis in Groningen
(AZG), dat vanaf het begin betrokken is
geweest bij de voorlichting aan de
ouders in Oude Pekela. De hulpverlening
is een zaak van het Riagg, de kinder-
psychiaters van het AZG zijn „stand-by”,
zo is de afspraak. De belangrijkste
opvang van de kinderen geschiedt echter
binnen de

huiskamers van Oude Pekela. Eijer:
„De relatie van jonge kinderen tot hun
ouders kenmerkt zich door veiligheid en
vertrouwen. De kinderen staan absoluut
niet kritisch tegenover hun ouders, zoals
pubers en adolescenten. In die relatie is
iets gebeurd. De kinderen zijn bedreigd;
ze moesten van de ouders hun mond
houden tegen hun ouders. Dat betekent
dat zo'n kind eigenlijk alleen is komen
te staan.”

Het herstellen van die vertrouwens-
relatie met de ouders is op korte termijn
de grootste zorg, meent Eijer. Ouders
moeten proberen het gedrag van hun
kind niet te accentueren door hun eigen
gedrag. „Als ouders in paniek raken,
omdat ze het zo verschrikkelijk vinden
wat er is gebeurd, is dat geen goede
zaak. Als de ouders in nood zijn, komt
het kind in nog grotere nood.”

Hij raadt de ouders aan alert te
zijn op het gedrag van hun kind. „Als
kinderen pijnlijk getroffen zijn, doet
zich altijd een tendens tot herhaling
voor. Kinderen bij wie de amandelen
cruijzen zijn gehaald, zul je dat de
volgende dagen zien naspelen. Ik denk
dat je

erop bedacht mag zijn dat ook hier
kinderen dingen zullen zeggen of doen
die te begrijpen zijn als een herhaling
van wat gebeurd is. Ouders kunnen dan
in emotionele zin proberen dichterbij het
kind te staan en met hem of haar
crover te praten. Maar dat is vreselijk
moelijk met een kind van drie, vier jaar.”

Het inschakelen van deskundige
hulp zal bij die „herhalingstenden-
den” al gauw noodzakelijk zijn. Dat
doet men in Groningen niet gemakkelijk,
heeft Eijer gemerkt sinds hij hier
anderhalf jaar geleden na een jarenlange
loopbaan in Rotterdam en Utrecht kwam
te werken. „Ik maak me zorgen over de
geestelijke gezondheidszorg in het
noorden. Men schroomt hulp te zoeken.
Ik loop hier tegen problemen aan die in
in geen twintig jaar in het westen heb
gezien. Ik zie hier bij voorbeeld veel
meer oudere kinderen met verlam-
mingsproblemen waar geen lichamelijke
oorzaak voor aanwijsbaar is. Nee, ik heb
daar nog geen verklaring voor.”

Het onderzoeksteam van de
Groningse rijkspolitie heeft grote moeite
met het natrekken van de verklaringen
van de kinderen, omdat fantasie en
werkelijkheid vaak door elkaar lopen.
Eijer kan zich dat voorstellen. „Tussen de
hardheid van de gegevens die je van een
volwassene of die van een kind krijgt,
zit een reuzegroot verschil. Als ik een
kind gegevens wil ontlokken, gebeurt dat
in drie sessies van drie kwartier. Het
lijkt me een heikele zaak voor een
onervaren iemand om binnen een half
uur vast te stellen wat er aan de hand
is.”

Uiteindelijk is Eijer in zijn uitspraken
alleen pertinent wanneer hij zijn afschuw
over de affaire uit. „Ik vind dit een
misdrif van de eerste orde. Hier is op
buitengewoon ernstige wijze ingegrepen
in de particuliere sfeer van het kind
en de kind-ouder verhouding. Zelfs als
de meeste kinderen er schoon zouden
uitkomen, doet dat aan de ernst van het
misdrif niets af.”

Kinderen praten over caravans en leeuwepoppen

Van een onzer verslaggevers

OUDE PEKELA - De ruim vijftig
kinderen uit Oude Pekela die seksueel
zijn misbruikt, hebben de politie
aanwijzingen gegeven door onder meer
te melden dat ze een zwembad, leeuwepoppen
en caravans hebben gezien. Een onderzoek
bij elf panden in onder meer De
Wedderbergen, Zuidwending en in Oude
Pekela, heeft evenwel nog niets opgeleverd.
Ook in andere plaatsen buiten Oude
Pekela wordt nu driftig gezocht.

Het onderzoek wordt onder

leiding van J.J. Kuipers uitgevoerd
door een team van acht politiemensen
vanuit het bureau in Oude Pekela. Twee
koppels in burger ondervragen kinderen
bij hen thuis en speuren de omgeving af.
Ook postcommandant Dick Berghuis is met
z'n kennis van het gebied en de mentaliteit
een zeer bruikbare kracht. „Het probleem
is”, zegt Jan Maring, „dat de kinderen
geen kenmerken van een pand kunnen
noemen, zoals bijvoorbeeld een gele trap.
Meubels hebben ze wel gezien, maar die
zijn vervangbaar.”

Voorlichter weigert Duitsers te woord te staan

'Roddelpers' stort zich op Oude Pekela

N 1 N 18-6

Van onze verslaggever
Willem Molema

OUDE PEKELA - Het is deze morgen een
wat ander beeld dan de dag er voor in Oude
Pekela. De vertegenwoordigers van de
landelijke en regionale kranten zijn
vertrokken en hebben plaats gemaakt
voor hun collega's van de zogenoemde
„roddelpers”, waaronder de Westduitse
sensatiekrant Bild-zeitung. Het is dan
ook niet zo verwonderlijk dat er deze
dag wat fricties en een conflict ontstaan
en de oer-Groninger Jan Maring, voorlichter
van de Rijkspolitie, het aan de stok krijgt
met Nederlandse free-lance verslaggevers
en journalisten van het Westduitse
blad Neue Revu. Maring weigert ze te
woord te staan.

Zijn principes worden niet gedeeld
door Melle Wachtmeester, zelf journalist
maar nu tijdelijk ingehuurd als voorlichter
van de gemeente Oude Pekela. „Die
bladen zijn er nu eenmaal en het is mijn
taak ze allemaal op dezelfde manier te
behandelen.” Maring klampt zich vast aan
de ethiek van zijn beroep. „Ik weiger om
met dat soort bladen in zee te gaan.
Bovendien moet ik maar afwachten in
welke bladen de verhalen komen. De ene
keer geven ze zich voor Panorama uit,
de andere keer weer voor een ander
blad.” Verslaggever Bart van Hout - hij
zegt later op de avond nog niet te weten
aan welke bladen hij z'n artikelen zal
verkoop - loopt boos weg en wil Maring's
baas bellen. Die is afwezig. Maring laat
het koud, zoals ook de boosheid van twee
Westduitse journalisten. „Je gaat je gang
maken. Ik verwacht niet dat mijn chef
het met me oneens zal zijn”, zegt hij
gedecideerd. Dat Wachtmeester het niet
met hem eens is, neemt hij voor kennisgeving
aan. „Over ethiek wordt nu eenmaal
verschillend gedacht.”

'Geld geen probleem'

Het is duidelijk dat de buitenlandse
pers andere maatstaven aanlegt dan de
meeste Neder-

landse collega's en zeker de regionale
journalisten. „Geld is geen probleem”,
zeggen de verslaggevers van Neue Revu
al bij voorbaat, en ze ritselen direct al
met enkele honderdmark-biljetten. Zelfs
kinderen worden als interviewpartners
gevraagd, maar Wachtmeester doet z'n
uiterste best om dat te voorkomen. „Het
is allemaal nog redelijk goed verlopen.
De sensatieverhalen vallen me tot dusver
mee”, zegt burgemeester Bert Smidt,
„Maar als ik dan dit soort verhalen hoor,
hou ik m'n hart vast.”

Gladde jongens

Wachtmeester: „Er zijn gladde jongens
bij hoor en je krijgt de gekste vragen.
We moeten voorkomen dat ze massaal de
woonwijken intrekken.”

De journalisten mogen blijven jagen,
maar de ouders zullen toch de eersten
zijn die het nieuws horen als dat er komt,
is de stelregel van de burgemeester. Hij
heeft de afgelopen dagen snel maatregelen
moeten nemen om de publiciteitskaravaan
te begeleiden waar het mogelijk was. Het
is hem gelukt, hoewel het niet geheel
vlekkeloos ging. Maring werd snel van
Groningen naar Oude Pekela gehaald en
Wachtmeester moest halsoverkop worden
gevraagd om namens de gemeente de pers
te woord te staan.

Laveren

Smidt moest rekening houden met de
belangen van de verschillende instanties
die zich met de zaak bezighouden en
laveerde daar zo voorzichtig mogelijk
tussen door. Hij moest desondanks van
een afstand toezien hoe journalisten uit
het Westen urenlang zonder koffie buiten
de deur van het dorps huis werden
gehouden en Wachtmeester met zeer
beperkte middelen z'n werk moest doen.
Smidt: „Je kunt nu eenmaal moeilijk
allerlei faciliteiten aanbren- gen voor
een invasie van journalisten die maar
even duurt. Ik was niet verbaasd over die
invasie, alleen het tijdstip waarop kwam
ons niet zo best uit. In zo'n Pinkster-
weekende kun je zo weinig regelen. Het
moment waarop zo'n invasie komt, is
altijd een gok.”

Massahysterie over sex met kinderen is geheel onnodig

Merkwaardig toch hoe de (nog onduidelijke) kinderporno-affaire in het Oostgroningse Oude Pekela landelijk kan uitgroeien tot een vorm van massahysterie. Het is al zo ver gekomen, dat politie en justitie hebben moeten waarschuwen voor het ontstaan van massale angst voor misbruik van kinderen. De minister van justitie, F. Korthals Altes, maande daarom ook terecht het hoofd in zaken als deze koel te houden.

Het moeilijke punt is dat alles wat ook maar op de een of andere manier met kindersex heeft te maken op één grote hoop wordt gegooid. Het ontbreekt veel verontruste ouders en verzorgers vaak aan enige kennis daarover of ze laten zich door anderen in overtrokken reacties meeslepen. Het aanbrengen van enige nuance kan daarom nooit kwaad.

De verwerpelijke en verachtelijke vervaardiging van

kinderporno heeft veelal niets met bij voorbeeld pedofilie (sex van volwassenen met kinderen), laat staan met 'doktertje spelen' te maken. Vrijwel altijd gaat het fotograferen van seksuele handelingen met kinderen gepaard met geweld. Een pedofiele man - het zijn meestal mannen - hoeft zich er wel voor geweld op jongtjes toe te passen. Zijn verhouding tot het kind is vrijwel altijd op liefde en genegenheid gebaseerd. Bovendien laat het jongetje zich daarbij vaak ook niet ontbetuigd.

Het is bijna drie jaar geleden dat de Amerikaanse senator William Roth stelde dat Nederland en Denemarken de wereldmarkt voor 85 procent van kinderporno voorzag. Ons land ontkende dat. Intussen is echter gebleken dat niets ontziende lieden kinderen bij gedwongen seksuele handelingen fotograferen. Hun enige motief is geld -

voor kinderporno wordt grof betaald - en er gaan in deze duistere wereld dan ook miljoenen om.

Eén van de grofste pornoschandalen was wel die waarbij de zesjarige Thea Pluymbroek in het Eindhovense Holliday Inn Hotel gruwelijk werd misbruikt. Voor geld had de vriend van de moeder van het kind video-porno voor de handel mogen vervaardigen. Het meisje stierf. Later bleek dat het kind al vanaf haar derde jaar was misbruikt, waarbij het regelmatig cocaïne kreeg toegediend.

Er zijn meer van soortgelijke zaken ontdekt. Misbruik van heel jonge kinderen is helaas geen uitzondering. Het komt daarbij voor dat ouders hun peuters en kleuters 'aan-zetten' (dwingen dus) tot seksuele handelingen ter wille van puur geldelijk gewin. De kinderen worden daarbij onder druk gezet vooral niks aan anderen te vertellen, „want

door
bob birza
Zutphens Dagblad
17-6-86

anders gaan mama en papa naar de gevangenis". Professor J.E. Doek, hoogleraar kinderrecht in Amsterdam en kinderrecht in Alkmaar, deed daarover in deze krant al eens boekje open.

Op Texel, in Vriezenveen,

Almelo en Enschede kreeg de politie klachten binnen dat kinderen waren misbruikt.

(Een zedenzaak is een zogeheten klachtdelict). Nadat de eerste berichten daarover in de media waren verschenen, volgde een stroom van klachten. Het bleek echter niet om kinderpornografie te gaan, maar om gevallen van pedofilie. Intussen was/is de onrust onder de bevolking groot geworden. Er volgden vele telefoontjes naar de politie. Zelfs werden onschuldige 'doktersspelletjes' als gevaarlijk gemeld. De hysterie groeide van uur tot uur. Vandaar dat de politie zich haastte elk verband met de Pekelder affaire te weerleggen om daarmee de rust te doen terugkeren.

„Natuurlijk is het heel erg wat er is gebeurd, maar we moeten voor overtrokken reacties waken. Van ouders, maar ook van oma, opa en de burens", reageert de verstandige en ervaren brigadier Oude Vrielink. Hij zegt verder: „Een kind kan ook met liefde worden misbruikt. Deze pedofiliezaak is echt niet zo uitzonderlijk als menigeen denkt."

Oude Vrielink heeft een aantal raadgevingen voor verontruste ouders: „Zorg dat je als ouders zo eerlijk mogelijk

tegen je kinderen bent. Zorg voor een open verhouding. Doordat ouders vaak een kind van alles verbieden, wordt dat met een schuldcomplex opgezadeld. Daardoor durft het kind niet te vertellen wat het is overkomen. Onderwerp het kind niet aan een soort kruisverhoor, als het uit z'n gewone doen is."

Hij had er nog aan kunnen toevoegen: Blijf met uw kinderen in gesprek en raak niet overstuur, blijf kalm. Nog niet zo lang geleden werd in deze regio een pedofiel letterlijk uit zijn woonplaats verbannen. Hij is elders moeten gaan wonen. Lange tijd ontving hij nog geschenken van zijn 'slachtoffers', want die vonden dat hij ten onrechte als 'een vieze man' was verwijderd. Kinderen kunnen op zulke zaken heel nuchter reageren, terwijl ouders in paniek kunnen raken.

Nu ligt het er maar aan om welke vormen van seksuele handelingen het gaat. Iedere leraar leert ons dat het vergelijk van appels met peren onjuist is. De vervaardiging van kinderpornografie vergelijk met pedofilie klopt (dus) ook niet. Maar ja, als je overgeeft aan massahysterie zie je geen enkel verschil meer...

Ook Maring noemt het merkwaardig dat zoveel kinderen bij de zaak betrokken waren zonder dat iemand er wat van heeft gemerkt. "We vinden het heel vreemd dat de ouders hun kinderen niet hebben gemist. Juist in die leeftijd moet het je als ouder toch opvallen wanneer je zontje of dochtertje een paar uur spoorloos is."

Uit het medisch onderzoek van enige tientallen kinderen in het ziekenhuis in Winschoten is bij geen van de onderzochte kinderen sporen van verkrachting gevonden. De meeste kinderen hebben volgens de politiewoordvoerder dan ook geen lichamelijke maar vooral geestelijke schade opgelopen. Sommige kinderen zouden weer in bed plassen, anderen imiteren de seksuele gedragingen van volwassenen of vertonen extreem agressief gedrag.

In Oude Pekela spreekt men over 'een geraffineerde bende'. De bevolking is ervan overtuigd dat de daders niet in eigen dorpskring moeten worden gezocht maar ook hier tast de politie in het duister. Maring: "Natuurlijk hebben we de politiearchieven doorgenomen om te kijken of er zich in het verleden soortgelijke zaken hebben voorgedaan. Maar daar is niets uitgekomen dat in de richting van mogelijke daders wijst."

Ouder over ontucht: 'Je zoekt eerst de schuld bij jezelf'

(Van onze verslaggevers)

OUDE PEKELA/GRONINGEN - Het was gisteren rustig in Oude Pekela. Althans in de straten van het Groningse dorp, want in de woningen en boerderijen raakten de ongeveer achtduizend inwoners er niet over uitgepraat. Ze zijn geschokt en verbijsterd en veel ouders kampen met schuldgevoelens. Nog steeds zijn ze er niet over uit hoe het mogelijk is dat zeventig van hun kinderen in de leeftijd van drie tot zes jaar seksueel misbruikt werden zonder dat ze er iets van merkten.

Voor Oude Pekela is het allemaal te veel. De anders zo rustige bevolking is aangeslagen. "Sodemieter op. Laat ons met rust," is de reactie als we in het dorp om commentaar vragen. Een inwoner reageert wat kalm: "Wij willen onze rust. We hebben tijd nodig om ons te bezinnen. Daar moet begrip voor zijn." De arts dr F. Jonker-Bakker fungeert als opvang voor de ouders en kinderen. Ze doet dat in nauwe samenwerking met politie, het RIAGG en het college van B en W van Oude Pekela. Tot nu toe zijn er drie besloten voorlichtingsavonden voor de betrokken ouders geweest. Een vierde volgt binnenkort. "Veel ouders onderdrukken de pijn die ze van dit tragische gebeuren hebben. Althans dat proberen ze, want uiteindelijk komen ze toch naar me toe. Sommigen bellen zelfs 's nachts op om even te praten. Het is niet alleen vreselijk ingrij-

pend voor de kinderen, want dat zijn nog kleuters, maar ook voor de ouders." Volgens mevrouw Jonker-Bakker, die de meeste slachtoffertjes persoonlijk vanuit haar praktijk kent, is de schade die de kinderen aan de gebeurtenissen overhouden sterk afhankelijk van de angst die ze hebben gehad. "Angst bepaalt de manier waarop een kind dit verwerkt," zegt ze.

Op straat zegt een van de betrokken ouders: "Wat heb ik toch fout gedaan, dat vraag ik me maar steeds af." De vrouw is de moeder van een van de slachtoffertjes, een vierjarig meisje. "Je zoekt de schuld in eerste instantie bij jezelf. Ik verwijt mezelf dat ik niet beter op m'n kind hebt gelet. Gelukkig is dat gevoel minder geworden toen we die voorlichtingsavonden bezochten en bleek dat er meer ouders met dat gevoel worstelden. Wat er gebeurd is, is werkelijk onvoorstelbaar." Dokter F. Jonker-Bakker noemt het schuldgevoel een hele normale reactie. "Gelukkig verminderde het bij de meesten toen de groep van betrokken ouders groter werd."

In paniek

De gebeurtenissen hebben ook op de diverse basisscholen in Oude Pekela diepe indruk gemaakt. In kringgesprekken in de klassen is en wordt veel aandacht aan het onderwerp besteed. "De kinderen hebben nu voor-

al behoefte aan volwassenen die naast ze staan," zegt mevrouw J. Loof-Bos van basisschool De Paddestoel. "We praten er vaak over. Veel kinderen beseffen nu pas wat er is gebeurd." Schoolhoofd H. Wierth spreekt over 'een zeer gespannen situatie'. Toch heeft hij de indruk dat de ouders meer in paniek zijn geraakt dan de kinderen. "Veel ouders zijn van de ene op de andere schooldag hun kinderen komen brengen en halen. We hopen allemaal, ook de leerlingen, dat de mensen die dit op hun geweten hebben heel snel worden gepakt."

Uit de verhoren is inmiddels vast komen te staan dat de kinderen in groepjes en met verschillende auto's door de daders zijn opgehaald op het moment dat de scholen uitgingen of op plaatsen waar ze speelden. Ook lijkt, volgens politiewoordvoerder Jan Maring, de ontucht in verscheidene oude woningen en schuren in het dorp te zijn gepleegd.

Maring: "Het ene kindje vertelde dat het in de omgeving van de kerk was gebeurd, een ander noemde weer een huis in de buurt van een bepaalde boerderij. We hebben dat natuurlijk allemaal nagetrokken, maar wat is waarheid en wat is fantasie? Juist omdat we niet volledig op de antwoorden van de kinderen af kunnen gaan, verloopt het onderzoek zo moeilijk."

Wel is uit de gesprekken naar voren gekomen dat de daders vermoedelijk foto's en videofilms van de ontuchtige handelingen hebben gemaakt. De politiewoordvoerder zegt nog niet over bewijzen te beschikken dat het daarbij zou gaan om professioneel gemaakte kinderpornografie.

"Een paar kinderen hebben verteld dat ze op de foto moesten. Dat is

alles wat we weten. Er zijn seksuele spelletjes met ze gespeeld, maar om wat voor spelletjes het ging blijft onduidelijk. Zolang we geen foto's of ander beeldmateriaal in handen hebben van de jongetjes en meisjes die wat met elkaar of met de daders aan het doen zijn durven we nog niet te zeggen of de kinderen zijn misbruikt door porno-producenten. Maar misschien is het materiaal ook al voor dik geld van de hand gedaan..."

'Dat gebeurt mij niet, dat overkomt alleen een ander'

Enkele ouders weigerden relaas kinderen te geloven

(Van onze verslaggever)

TEXEL — „Dat gebeurt mij niet; dat overkomt alleen een ander.” Zo verwoordt een lid van het bijstandsteam van de politie op Texel de eerste reacties van enkele ouders. In een aantal gevallen blijkt dat de ouders wel op de hoogte waren van B.'s praktijken, maar hebben zij het waarheidsgehalte van de uitlatingen van de kinderen onvoldoende onderkend, genegeerd of zelfs geheel ontkend. „De kinderen werden niet geloofd.”

Achteraf blijken de slachtoffertjes wel degelijk signalen te hebben gegeven aan hun ouders. Eén van de geschokte ouderparen vertelt, dat hun kind wel eens had verteld dat B. zijn vriend was. Op de vraag of dat (gezien het grote leeftijdsverschil) inderdaad zo was, had de kleuter gezegd: „Ja, ik moet zijn vriend zijn, want anders dreigt hij met een mes.” De dreiging met het mes komt vaker voor in de verklaringen die de Texelse kinderen hebben afgelegd.

Uitlatingen van kinderen over bij voorbeeld het gedwongen meedoen aan tongzoenen (gedaan door een driejarige) werden door de ouders naar het rijk der fabelen verwezen. Verhalen over intiemere contacten werden door de ouders zelfs ontkend. Niet voor niets omschrijft politievoorzitter Johan de Vries de reacties van de ouders nu als 'verslagen en ontredderd'. Sommigen hebben het gevoel dat zij gefaald hebben in hun ouderschap.

Intuïtief

Dat B. zo lang zijn gang heeft kunnen gaan, lijkt in de kleine gemeenschap van Texel bijna onmogelijk. Maar juist door de ontkenkende houding van de volwassenen zijn de signalen van de kinderen pas laat opgemerkt. Sommige ouders hielden wel intuïtief hun kind in de gaten als het bij B. in de buurt was, maar zagen geen redenen om de politie in te schakelen.

Onder de twaalf kinderen met wie B. gedurende een langere reeks van jaren meer malen ontucht heeft gepleegd, komen de psychische gevolgen inmiddels aan het licht. Bed-

plassen, angstdromen, maar ook agressief gedrag en pogingen tot diefstal horen in dit rijtje thuis. Met de leerkrachten is over de situatie gepraat en het gedrag van de kinderen wordt met nog grotere oplettendheid bekeken. Op vragen van de kinderen worden zo duidelijk mogelijke antwoorden gezocht.

Het speciaal geformeerde onderzoeksteam, bestaande uit leden van het korps Texel van de rijkspolitie en van de afdeling jeugdzaken en slachtofferhulp van het district Alkmaar, zal in de komende week proberen met de schoolhoofden en hulpverleners een plan op te stellen om zowel kinderen als ouders op te vangen en te begeleiden. Een informatieavond voor de ouders moet aan het licht brengen welke volgende stappen nodig zijn.

Bekentenis

B. heeft inmiddels al in twaalf gevallen bekend. De politie gaat echter ook nog verklaringen van ouders opnemen en gesprekken voeren met de kinderen. Twee deskundigen, een man en een vrouw, proberen de kinderen op vertrouwde wijze over hun contact met B. te laten praten. Ook de ouders wordt gevraagd de oren te spitsen en de kinderen te observeren. „Het is geen vorm van verhoor. We willen niets forceren”, aldus de woordvoerder.

Adjutant J.B.M. Moeskops, groepscommandant van de rijkspolitie op Texel, roept ouders, die ook maar een vermoeden hebben dat hun kind door B. is misbruikt, op zich te melden bij de politie. Tot zijn spijt heeft het publiek in het algemeen vaak schroom om 'oneffenheden in de samenleving' (zoals diefstallen, vernielingen en het plegen van ontuchtige handelingen) tijdig te melden: „Er moet sprake zijn van een vertrouwensrelatie tussen publiek en politie, maar jammer genoeg ontbreekt die nog vaak.”

Op straat wordt met afschuw gesproken over het schandaal, dat zo kort na de onthulling over ontucht in Oude Pekela de gemoederen bezighoudt. In tegenstelling tot 'Oude Pekela' wijst er op Texel echter niets op, dat de kinderen zijn gefotografeerd of gefilmd. Het plegen van de ontuchtige handelingen lijkt meer overeenkomsten te vertonen met een zieke dader die dringend hulp behoeft. Burgemeester Schipper: „Voorlopig beschouw ik de dader dan ook als een patiënt.”

B. zit voornamelijk in bewaring bij de marechaussee in Den Helder en zal binnenkort een psychologisch onderzoek ondergaan in het Pieter Baan-centrum te Utrecht.

● RON AMESZ

Ontuchtzaak Texel blijkt nog groter

(Van onze verslaggever)

TEXEL — Het aantal slachtoffers van 'vergaande' ontuchtige handelingen door de 19-jarige Texelaar J.M.B. blijkt groter aanvankelijk werd gedacht. In eerste instantie werd gemeld dat het om twaalf kinderen in de leeftijd van drie tot zeven jaar ging. Gisteren werden echter nog vijf gevallen bij de politie gemeld, terwijl de politie er terdege rekening mee houdt, dat dat aantal nog verder zal groeien.

Intussen maakten gisteren op Texel ongeloof en het ontkennen van het ontucht-schandaal plaats voor verbittering en verslagenheid. De arrestatie van B. is als een bom in de Texelse gemeenschap ingeslagen.

Via het Noordhollands Dag-

blad werden veel Texelaars gistermorgen op de hoogte gebracht van het schandaal. In de loop van de dag werden anderen via de radio of de televisie geïnformeerd. De publiciteit ontlokte de nodige reacties en uit de verhalen van betrokken ouders blijkt dat de ontuchtige handelingen inderdaad zéér ver zijn gegaan. Zo ver dat de politie zelfs niet in details wenst te gaan. In elk geval is bekend dat B. een poging heeft gedaan een driejarig meisje te verkrachten.

Burgemeester A. Schipper, die het nieuws tijdens een bezoek aan de vaste wal via de radio vernam, is ontstemd en geschokt over de gebeurtenissen op het eiland. „Ik ben nog onvoldoende geïnformeerd. Het bericht kwam voor mij als een volslagen verrassing”, zei hij gistermiddag bij terugkeer op Texel. In overleg met de gemeentearts, de politie, het onderzoeksteam en de hulpverleners zal hij beoordelen of hulp van gemeentelijke zijde nodig is.

(Zie ook Binnen-/Buitenland 1)

Zeker vijftien kinderen in Enschede slachtoffer ontuchtige handelingen

ENSCHEDA (ANP) — Uit onderzoek van de politie in Enschede is tot nu toe gebleken dat vijftien kinderen van 3 tot 9 jaar het slachtoffer zijn geworden van ontuchtige handelingen door een 22-jarige man uit Enschede.

De politie, die dit gisteren bekendmaakte, sluit niet uit dat nog meer gevallen van aanranding of verkrachting aan het licht komen. „Wij zijn vooral afhankelijk van wat kinderen ons vertellen, want de verklaringen van de verdachte zijn warrig. Hij heeft tot nu toe enkele bekentnissen afgelegd”, aldus een woordvoerder.

De periode, waarin de ontucht is gepleegd, is één tot anderhalf jaar.

„Maar het kan ook langer zijn. We hebben te maken met kleine kinderen. Die kunnen zich bij voorbeeld moeilijk herinneren in welke maand ze lastig zijn gevallen.”

Politie, justitie en de hulpverleningsorganisatie RIAGG hebben woensdagavond een bijeenkomst voor de ouders van de slachtoffertjes gehouden. In totaal waren achttien ouders aanwezig. Andere ouders bleven weg, omdat ze met zo'n bijeenkomst grote emotionele problemen hadden. Zij worden individueel benaderd.

De hulpverlening bestaat vooral uit het begeleiden van het verwerkingsproces dat de gezinnen nu doormaken. De ouders krijgen on-

der meer adviezen over hoe ze met de kinderen kunnen omgaan.

Duidelijk is de ouders er tijdens de bijeenkomst op gewezen dat ze tegenover zich zelf geen schuldgevoelens moeten koesteren. Deskundigen noemden het begrijpelijk dat ouders en medici psychische en lichamelijke klachten van de kinderen niet in verband brachten met zedenmisdrivingen.

Op de bijeenkomst bleek dat de spanningen in de getroffen gezinnen de afgelopen week sterk zijn verminderd na verhuizing van het gezin, waaruit de verdachte komt. De verdachte is voorlopig voor 30 dagen opgesloten. Hij wordt psychologisch onderzocht.

Zowel in Enschede als op Texel:

wh 13

Nog meer gevallen van ontucht met kinderen

Van onze redactie binnenland
De geruchtmakende zaak in Oude Pekela, waar kleuters ten behoeve van kinderporno seksueel misbruikt werden, blijkt nog maar het topje van de ijsberg. Na aangifte van ouders werd Tweede Pinksterdag een Texelaar aangehouden. Inmiddels heeft hij bekend „zeer verregaande seksuele handelingen” met elf kinderen te hebben verricht. In Enschede deelde de politie vrijdagmiddag mee een 22-jarige plaatsgenoot gearresteerd te hebben op verdenking van ontucht. Gedurende enkele jaren heeft hij buurtgenootjes in de leeftijd van drie tot negen jaar aangerand en verkracht.

„Verslagen en ontredder”. Zo omschrijft politiewoordvoerder De Vries de sfeer in de kleine Tesselse gemeenschap nadat bekend werd dat één van de bewoners langere tijd

ontucht pleegde met minstens elf kinderen. De zaak kwam aan het rollen toen twee meisjes van respectievelijk vijf en zeven jaar hun ouders vertelden over hun ervaringen met de verdachte. De man misbruikte de kinderen thuis en in de bosjes, maar ook in de huizen van de kinderen zelf als hun ouders afwezig waren. Hij was in 1983 al eens veroordeeld wegens poging tot verkrachting van een 3-jarig meisje.

Volgens de politie is geen van de kinderen lichamelijk mishandeld. Wel zijn ze, aldus de politiewoordvoerder „psychisch beschadigd”. Ze vertonen agressief gedrag en hebben last van nachtmerries. Komende week zal er op het eiland een hulpverleningsavond voor de betrokken ouders worden belegd.

Bedreigingen

In Enschede houdt de politie het huis van de man die vrijdagmiddag gearresteerd werd extra in de gaten,

nadat buurtbewoners zijn familie bedreigden. Twee weken geleden kwam de eerste tip van een moeder van één van de slachtoffertjes. Toen deze week ook een andere moeder alarm sloeg werd onmiddellijk tot aanhouding overgegaan.

Enkele gevallen van verkrachting en aanranding heeft de man inmiddels bekend. De kinderen, zowel jongens als meisjes, varieerden in de leeftijd van drie tot negen jaar. De verdachte mishandelde ze niet, maar intimideerde ze wel en dreigde met klappen, reden waarom de misbruikte kinderen niets durfden te vertellen. Inmiddels zijn er tien namen bekend, maar de politie sluit niet uit dat de lijst nog langer wordt. De betrokken ouders zijn zeer geschokt. Zij hadden net zomin als de behandelende huisartsen het verband gelegd tussen de psychische en lichamelijke problemen van hun kinderen en seksueel misbruik. Het RIAG, artsen en de politie zorgen voor hulpverlening aan de getroffen gezinnen.

Minstens twaalf kleuters Texel jaren misbruikt

Par

(Van onze verslaggevers)

TEXEL/DEN HELDER/VORDEN - Een inwoner van Den Burg op Texel heeft bekend gedurende een aantal jaren ontucht te hebben gepleegd met tenminste twaalf kinderen van drie tot zeven jaar. Mogelijk heeft de man zich aan meer kleuters vergrepen. Via de plaatselijke kranten zijn de ouders vandaag opgeroepen bij serieuze verdenking of 'vreemd gedrag' van hun kinderen contact met de politie op te nemen.

De verdachte, de 19-jarige B., heeft volgens de politie ook pogingen tot verkrachting bekend.

B. misbruikte de kleuters in bosjes langs de weg en in de woningen van de kinderen op tijden dat de ouders afwezig waren. Volgens de politie is geen van de kinderen lichamelijk mishandeld. De verdachte werd in 1983 al eens veroordeeld wegens poging tot verkrachting van een 3-jarig meisje. In de relatief kleine Texelse gemeenschap heerst grote verontwaardiging. De slachtoffertjes zouden volgens de politiewoordvoerder ernstige geestelijke schade hebben opgelopen wat zich uit in bedplassen en agressief gedrag. Gezien de ernst van de delicten en de psychische gevolgen voor de kinderen en hun ouders zal begin volgende week een voorlichtingsavond voor de betrokken ouders worden belegd, aldus de politie.

In Den Helder heeft een 16-jarig meisje voor de tweede keer aangifte gedaan van verkrachting en ontuchtige handelingen toen zij 13, 14 en 15 jaar was. Op basis van haar eerdere aangifte werd een 61-jarige man uit Den Helder door de rechtbank in Alkmaar veroordeeld wegens verkrachting van het destijds minderjarige meisje. Het meisje heeft nu verklaard dat ze ook een jaar lang gedwongen was om mee te doen aan sexspelletjes waarbij telkens verscheidene mannen en een vrouw aanwezig waren. Dit zou ook met andere kinderen uit haar woonplaats zijn gebeurd. Tijdens deze avonden werden volgens haar ook foto's en video-opnamen gemaakt.

Een van de mannen zou haar een aantal van die foto's hebben getoond en hebben bedreigd deze naar haar ouders te sturen als zij weigerde aan de sexspelletjes mee te doen. Na afloop zou door de aanwezigen geld zijn betaald.

In Warnsveld heeft de moeder van een twaalfjarig meisje aangifte gedaan. Haar dochtertje zou door een man zijn meegenomen die haar geld bood voor het maken van sexfoto's.

Toen het meisje daar niet op inging werd ze teruggebracht naar de plaats waar de man haar had opgepikt.

Man (22) in arrest voor aanranding en verkrachting

Enschede opgeschrikt door ontucht-zaak met tien kinderen

wh 13

Van onze redactie binnenland

ENSCHEDA - Amper een week na de omvangrijke ontucht-faire in Oude Pekela en een schokkende zaak op Texel, gisteren Enschede opgeschrikt door het bericht over de aanranding van de 22-jarige R.J.S. Hij wordt ervan verdacht ontucht te hebben gepleegd met minstens tien kinderen, meisjes en jongens van 3 tot 9 jaar. Er is volgens de politie sprake van zowel aanranding als verkrachting van de kinderen, al dan niet in groepsverband. Enkele gevallen heeft de man inmiddels bekend.

De politie kreeg op 1 juni een aanwijzing van de moeder van een van de slachtoffertjes. Door de gesprekken met een andere moeder werd begin deze week de verdenking tegen de verdachte concreter, waarna onmiddellijk tot aanhouding werd overgegaan. De namen van tien slachtoffertjes zijn bij de politie bekend. Niet uitgesloten is dat er nog meer namen bekend worden.

Tijdens de verhoren noemden de kinderen namen van vriendjes en vriendinnetjes, die ook met de verdachte te maken hebben gehad. Volgens inspecteur G. Veldhuis van de afdeling jeugd- en zedenzaken in Enschede hebben de kinderen nooit eerder verteld over hun ervaringen, omdat ze door S. werden geïntimideerd. De man is gisteren voorgeleid voor de rechter-commissaris in Almelo.

De ouders van de misbruikte kinderen hebben geschokt gereageerd. Zij hebben de psychische en lichamelijke klachten van de kinderen nooit in verband gebracht met ontuchtpleging. Datzelfde geldt voor medici bij wie de kinderen in behandeling zijn. „Achteraf bezien is het wel mogelijk bepaalde verbanden te leggen; signalen passen als stukjes van een puzzel in elkaar. Zo waren er kinderen die plotseling in bed gingen plassen”, aldus inspecteur Veldhuis. Hij wilde zich niet uitspreken over de verhalen van de kinderen. Evenmin wilde hij kwijt over welke periode de man ontucht met de kinderen heeft gepleegd. „Dat is nog in onderzoek”, zo zei hij.

De basisgezondheidsdienst, huisartsen, het RIAG en de poli-

tie zorgen voor hulpverlening. De dader en de slachtoffertjes worden bij elkaar in de buurt. Intussen houdt de politie het huis van de familie van de verdachte in de gaten in verband met bedreigingen uit de buurt. De verdachte blijkt nog niet eerder met de politie in aanraking te zijn geweest.

'Geen consequent beleid bij kinderporno'

Geen actie van politie tegen blote-kinderfoto's

Van onze redactie samenleving
 AMSTERDAM - Politie en justitie in Amsterdam treden niet op tegen blootfoto's van kinderen op de tentoonstelling 'Naakt voor de camera' in De Meervaart. „De foto's zijn al vergeeld en dragen het karakter van oudheid”, zegt een politiewoordvoerder.

Eigenaar Ruud Hollenkamp van (homo)boekhandel/galerie Intermale had donderdag aangifte gedaan van het tentoonstellen van kinderporno. Vorige maand nam de zedenpolitie uit Hollenkamps zaak vijftien naaktfoto's van jongetjes in beslag, omdat ze 'kinderpornografisch' zouden zijn. Om de criteria voor inbeslagname

van blote kinderporno te toetsen, verzocht Hollenkamp de politie op te treden tegen twee afbeeldingen op de expositie 'Naakt voor de camera': één foto van een bloot jongetje van de bekende fotograaf Will McBride en een serie oude ansichtkaarten, waarop een jongetje en een meisje seksueel actief bezig zijn.

De politie heeft gisteren contact opgenomen met justitie en een bezoek gebracht aan De Meervaart. De politiewoordvoerder: „De betreffende foto's zijn volgens ons zo'n negentig jaar oud. De kinderen die op deze foto's staan, zijn inmiddels de honderd gepasseerd. We laten de foto's rustig hangen.”

Door onze Amsterdamse redactie

AMSTERDAM, 29 juni — Eigenaar Ruud Hollenkamp van de Amsterdamse boekhandel/galerie Intermale heeft bij de politie aangifte gedaan van het tentoonstellen van kinderporno. Hij heeft daarbij afdrukken overlegd van twee foto's die op de tentoonstelling Naakt voor de camera in de Meervaart te zien zijn.

Bij Intermale heeft de politie op 13 mei een aantal foto's in beslag genomen omdat zij kinderporno zouden zijn.

Hollenkamp overweegt in kort geding teruggaaf van de in beslag genomen foto's te eisen. De fotograaf, de Amerikaan Don Mader is hierover al twee keer verhoord en Hollenkamp één keer. Het Openbaar ministerie heeft nog geen besluit genomen over vervolging in deze zaak.

Een van de foto's is een ansichtkaart uit 1900 waarop kinderen seksuele handelingen verrichten. Deze hangt ook op de afdeling porno, één van de twintig the-

ma's van de tentoonstelling. De andere is een foto van Will McBride van een naakte jongen zonder schaamhaar. „Het criterium van de zedenpolitie bij de inbeslagname van Maders foto's in Intermale was: wel of geen schaamhaar. Bij ons kon het niet, in de Meervaart wel. Als de politie de wet wil uitvoeren moet ze nu ingrijpen”.

De Meervaart zegt geen klachten over de inhoud van de tentoonstelling te hebben ontvangen. Wordvoerder N. Wegeling: „De

poging van Hollenkamp duidelijkheid te krijgen over de criteria van de zedenpolitie kunnen wij billijken, maar naar ons idee zijn deze foto's niet aanstootgevend”.

Volgens de woordvoerder van de politie is er in ieder geval één klacht ontvangen over de tentoonstelling in de Meervaart, maar hij kon niet zeggen of de klager Hollenkamp zelf was. De zedenpolitie heeft de tentoonstelling bekeken, waarop er in overleg met justitie is besloten niet in te grijpen, zei hij.

Justitie tast de grenzen af maar weet zich kwetsbaar

door Tim Dekkers

In de fotografie is niets zo sterk onderhevig aan veranderingen in de publieke opinie over fatsoen, zeden en moraal als de fotografie van het naakt, schreven de samenstellers van de expositie 'Naakt voor de camera 1840-1987'. Dat bleek.

Op de laatste dag van de fototentoonstelling in De Meervaart nam de Amsterdamse politie zestien naaktfoto's van kinderen in beslag en maakte proces-verbaal op wegens het tentoonstellen van kinderporno.

Tot vervolging van De Meervaart zal justitie niet overgaan. Maar na de eerdere inbeslagname van vijftien kindernaaktfoto's uit boekhandel/galerie Intermale rijst de vraag wat politie en justitie bovenal zijn: wetshandhavers of zedenmeesters? Voor justitie draait het in ieder geval om 'poses' en de 'intentie van de fotograaf'.

Neen, directeur Han Hogeland van het culturele centrum De Meervaart in Amsterdam had de 'kinderporno-foto's' op de tentoonstelling 'Naakt voor de camera' niet eerder opgemerkt. Pas toen hij dinsdag door de zedenpolitie werd uitgenodigd om een verklaring af te leggen, zag hij de zestien afbeeldingen met blote kinderen voor het eerst.

Hogeland: „De tentoonstelling heeft zo'n vijftienduizend bezoekers getrokken en niemand heeft bij

ons geklaagd over kinderporno-foto's. Dat is ook logisch, omdat er zo ontzettend veel foto's zijn, dat je door de bomen het bos niet meer ziet.”

De inbeslagname noemt hij een 'heel eenvoudige en begrijpelijke zaak'. De directeur: „Wij hebben niet van tevoren per lijst onderzocht of er sprake kon zijn van kinderporno. Wel hebben wij de catalogus doorgekeken, maar daar zaten de bewuste foto's niet in. Ik zou zeker niet de bedoeling hebben gehad mij buiten de wet te begeven.” Persofficier van justitie mr. L. A. J. M. de Wit heeft in Amsterdam veel te maken met de vage grenzen tussen porno en erotische kunst. Vorig jaar was hij voorzitter van een werkgroep, die in opdracht van minister Korthals Altes van justitie onderzoek deed naar de vervaardiging en verspreiding van kinderporno in Nederland.

De Wit: „Wij kwamen voor de vraag te staan of de afbeelding van één kind op een foto onder omstandigheden als een seksuele gedraging zou moeten worden betiteld. Wij hebben gezegd: als je dat niet doet, zou je als wetgever op voorhand een grote categorie foto's buiten de werking van de wettelijke bepaling laten. Dat is niet logisch. Die benadering betekent dat de afbeelding van één kind een seksuele gedraging kan opleveren, als de pose er kennelijk op is gericht een seksuele prikkeling op te wekken.” Waar overtreden de in beslag genomen foto's van een bloot jongetje

voor een spiegel en een bloot jongetje in een cirkel de grenzen van het wettelijk toelaatbare?

„Ik denk dat dat heel moeilijk is. Ik kan daar geen reeks van concrete argumenten voor aandragen. Je komt heel snel in een emotionele nietes-welles discussie terecht. Maar de foto's zijn duidelijk genitaal gericht en kunnen de seksuele prikkeling opwekken bij groepen mensen. En dan rijst de verdenking dat de foto's met die intentie zijn gemaakt.”

Intenties: op zo'n manier kunnen ook blootfoto's van spelende kinderen op het strand kinderporno zijn. „Nee, voor gewone blootfoto's geldt dat niet. De algemene uitzondering is de *exceptio artis et scientiae*: de uitzondering die samenhangt met het idee dat afbeeldingen zijn gemaakt voor kunstzinnige of wetenschappelijke doeleinden. Die uitzondering geldt ook voor de normale, klassieke porno. Gewoon een kunstzinnige naaktstudie of tekening van een copulerend paartje of een vriend lesbisch stel zal veel sneller onder die uitzondering vallen, dan andere vormen van porno.” „Zoals? Concentratiekamp-porno, porno met dieren, hele agressieve sm-porno en wellicht ook kinderporno. De wetgever heeft kinderporno uit het algemene veld van porno gehaald en gezegd: wij vinden dat dit niet kan. Als je dat zo nadrukkelijk uitspreekt en er een aparte wettelijke bepaling aan wijdt, dan is de ruimte voor toepassing van de uitzondering veel minder aanwezig.”

Foto die de recherche bij de galerie meenam.

Het in beslag nemen van foto's is in hoge mate subjectief.

„Bij het antwoord op de vraag of iets moet worden aangemerkt als kinderporno, hoeft geen gebruik te worden gemaakt van wettelijke bewijsmiddelen. Het is een feitelijk oordeel, waartoe een rechter gewoon kan komen op grond van zijn eigen inzicht. Als de rechter zou vinden dat een seksuele gedraging op foto's alleen maar kan bestaan tussen minstens twee personen en dat een foto van een kind onder wat voor omstandigheden en hoe poseerend dan ook niet als kinderporno beschouwd kan worden, dan zeggen wij: de wet moet als de sodemieter worden veranderd.”

De inbeslagname van de foto's in galerie Intermale, een eigen actie van de zedenpolitie, kan een precedentwerking hebben: dit soort fo-

to's mogen niet meer. Justitie heeft daarmee ongevraagd een norm gekregen voor het verdere optreden tegen vermeende kinderporno.

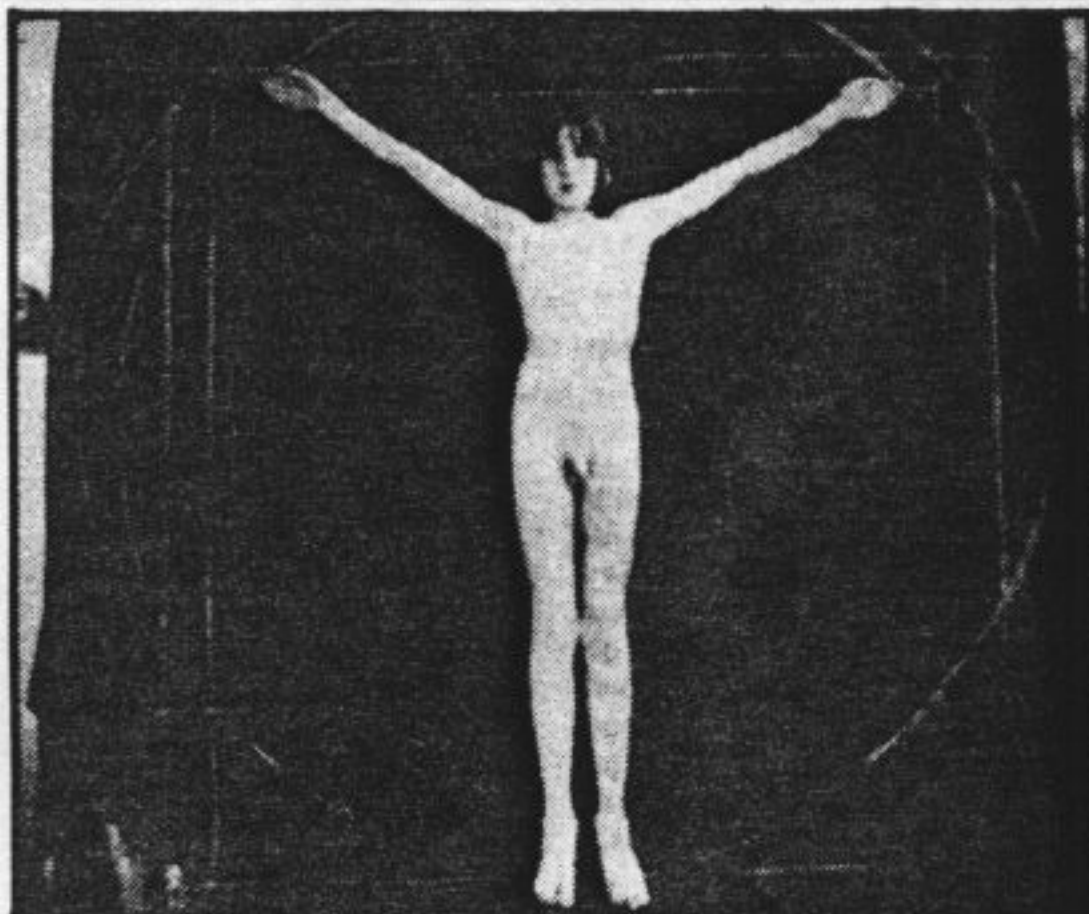
Een lange stilte. Dan: „Daar zit een kern van waarheid in. Als je praat over inspanningen die de politie op dit terrein verricht, dan moeten die inspanningen in de eerste plaats zijn gericht op evidente kinderporno. Aan de andere kant is het zo dat je min of meer wordt gedwongen actie te ondernemen als mensen aangiften doen. Het tentoonstellen van vermeende kinderporno is voor de politie een onderzoek dat gemakkelijk kan worden gedaan. Je weet waar het is, je hebt een verdachte al bijna in je auto zitten en de zaak heeft altijd een einde. Een dergelijk onderzoek vergt minimale opsporings-inspanning. Op zichzelf

is het daarom begrijpelijk dat men aan zo'n zaak begint.”

Is het in beslag nemen van foto's die niet duidelijk kinderporno zijn, de moeite en de tijd waard?

„Als je gaat optreden op dit terrein zul je automatisch tegen de grenzen van het strafbare aankomen. Ik zou ook liever hebben dat elk politieoptreden is gericht tegen foto's met meisjes van acht die worden verkracht. Maar op voorhand kan ik me niet tot die foto's beperken.” Heeft de politie zich in de vingers gesneden met haar actie tegen Intermale.

Weer een stilte. Een glimlach. „We zijn nu eenmaal bezig met het aftasten van grenzen”, zegt De Wit. „In dat licht gezien ben ik niet ongelukkig met de Intermale-zaak. Maar het is natuurlijk een kwetsbare opstelling.”

Een bij De Meervaart in beslag genomen foto.

Over kinderporno en de 'undercover-agent'

De Lirie

Was het toeval dat een Amerikaan door het beeld fietste?

Zo hardnekkig als politieke en justitiële autoriteiten volhouden dat er geen 'undercoveragent' uit de Verenigde Staten werkzaam was in Nederland in verband met de foto's van de Amerikaan Don Mader en de daarop volgende inval van de zedenpolitie in de hoofdstedelijke boekhandel Intermale, zo hardnekkig houden sommige mensen (waaronder Don Mader) vol dat die Amerikaan een 'undercoveragent' geweest moet zijn want de politie was getipt en wel na het bezoek van de man aan het huis van de fotograaf. Dat kan geen toeval zijn. Don Mader, die ooit als fotograaf in New York voor 'private investigators' werkte, schakelt een oude werkgever van hem in New York in die de man zijn gangen nagaat. De creditcard van de Amerikaan zou ongebruikelijke mogelijkheden bevatten, het paspoort kent een vals nummer en hij is waarschijnlijk werkzaam bij het New Yorkse postdepartment 'Prohibited Mailing Division'.

Paul van Weel

De mogelijkheid dat de tipgever van de Amsterdamse zedenpolitie contact onderhoudt met Amerikanen of Amerikaanse autoriteiten, wijst de politievoorzitter Klaas Wilting van de hand en omschrijft de suggestie als 'absolute nonsens in dit geval'; die Amerikaan heeft deze zaak absoluut, honderd procent zeker, niet in beweging gebracht. Overigens is de fotograaf Don Mader nog steeds niet door de politie verhoord.

INFORMATIE

Van 21 tot 25 april bezoekt de in New York woonachtige 38-jarige docent R.S. via Hamburg ons land en gaat naast boekhandels Intermale en Vrolijk, ook naar Don Mader en een vooraanstaand pedoseksueel. Op 25 april vliegt hij terug naar New York. Op 12 mei bezoekt de zedenpolitie Don Mader en op 13 mei worden in overleg met de eigenaar van boekhandel Intermale vijftien van de zesenvestig foto's meegenomen voor overleg tussen een viertal officieren van justitie, waarna beslist zal gaan worden dat de foto's in beslag genomen worden omdat zowel justitie als de politie de indruk heeft dat het hier om kinderporno gaat. De tip die de Amsterdamse zedenpolitie kreeg betrof overigens niet de tentoonstelling van naaktfoto's maar informatie over de persoon Don Mader. Dat hij naaktfoto's van kinderen zou maken en het feit dat hij een veertienjarige jongen uit Amerika had meegenomen die niet een zoon dan wel een familielid van hem is. De Amsterdamse zedenpolitie onderzocht na de tip de achtergronden van Don Mader (in de Verenigde Staten?) en ontdekte dat de fotograaf in zijn land was veroordeeld. De zedenpolitie besloot daarop Don Mader thuis op te zoeken en toen rechercheurs lege lijsten in het huis van Mader aantroffen hoorden zij van de fotograaf dat hij een tentoonstelling had in Intermale. Besloten werd om direct de volgende dag de foto's te bekijken omdat de zedenpolitie rekening hield met de mogelijkheid dat de foto's door Mader weggehaald zouden worden.

VEROORDEELD

Het Openbaar Ministerie in Amsterdam is niet zozeer geïnteresseerd in, zoals het dagblad Trouw van zaterdag 6 juni jl. weet te melden 'achtergrondinformatie over de kinderen die voorkomen op de in beslag genomen foto's', als wel in de wijze waarop Don Mader met de ouders van zijn 'protégé', die hij al negen jaar kent, is overeengekomen dat hij de jongen mag meenemen op zijn 'reizen' zoals staat omschreven in een document dat is opgesteld door notary F. Cruz op 7 januari 1986 te New York. Om die reden heeft het Openbaar Mini-

sterie in Amsterdam de politie in de Verenigde Staten ingeschakeld. Volgens persofficier De Wit staat dit onderzoek los van de vraag of de foto's van Mader vallen onder artikel 240 b, Wetboek van Strafrecht, het artikel dat pornografische afbeeldingen van personen onder de zestien jaar verbiedt.

Mader vreest dat zo'n onderzoek in Amerika zal leiden tot het aanhouden van de jongen wanneer deze op een van de regelmatige reizen naar zijn ouders de Verenigde Staten binnenkomt.

Ook los van het onderzoek en de beoordeling of het bewuste artikel 240 b is overtreden, staat het feit volgens persofficier De Wit, dat Mader in mei 1985 is veroordeeld tot een jaar vóórwaardelijk wegens het 'molesteren' (= aanraken) van een jongen nadat Mader foto's van de jongen had gemaakt toen deze naakt in een beek aan het baden was. De moeder van de jongen diende daarop een klacht in maar volgens Mader kon justitie in de Verenigde Staten hem niet vervolgen omdat de foto's niet obscene waren. De politie zou de jongen ondervraagd hebben en naderhand werd de aanklacht geformuleerd als molestatie. Op voorstel van de officier van justitie in de staat Vermont of van Maders advocaat is uiteindelijk besloten dat hij het land zou verlaten. Mader: "Wanneer ik zou blijven dan werd het proces voortgezet. In Amerika was toen de kinderpornohysterie aan de gang. Bovendien zou de voortzetting van het proces mij ontzettend veel geld gekost hebben". Officieel verblijft Don Mader in Nederland als vertegenwoordiger van het in New York gevestigde bedrijf 'Don H. Mader Photography' en hij staat als zodanig ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam. Van 1975 tot 1986 was Mader 'minister' bij de 'Dutch Reformed Church' in New York. Hij staat in de Verenigde Staten bekend om zijn collectie originele foto's van Wilhelm von Gloeden.

UNDERCOVERAGENT

De 38-jarige New Yorkse docent R.S., geconfronteerd met het feit dat enkele mensen in Nederland denken dat hij een 'undercoveragent' is, zegt dat hij niet voor de overheid werkt. Hij erkent dat hij tussen 21 en 24 april in boekhandel Intermale en

Vrolijk is geweest en dat hij Don Mader en een vooraanstaand pedoseksueel heeft ontmoet. R.S.: "Ik deed voor mezelf research maar ik besloot om toerist te blijven. Nee, ik heb geen boeken en tijdschriften gekocht en meegenomen naar de Verenigde Staten. Ik wil er ook niets meer mee te maken hebben". Van een inval in boekhandel Intermale weet hij niets af. Veel kan hij niet zeggen want zijn zuster die bij hem is, weet weinig van hem af en omschreef haar broer in een eerder telefoongesprek als 'een man die weinig praat'.

Politie in VS moet helpen

Onderzoek naar 'kunstzinnige naaktstudies' van Don Mader

Van een onzer verslaggevers

AMSTERDAM - Het openbaar ministerie in Amsterdam heeft de politie in de Verenigde Staten ingeschakeld bij het onderzoek tegen de Amerikaanse fotograaf Don Mader.

De Amsterdamse zedenpolitie nam vorige maand vijftien foto's van Mader mee die op een expositie in boekhandel/galerie Intermale te zien waren.

Persofficier van justitie De Wit stelt dat 'vervolg in de lijn der verwachtingen ligt'. Volgens hem leveren sommige foto's van Mader 'in het bijzonder het vermoeden op' van overtreding van artikel 240b

wetboek van strafrecht, dat pornografische afbeeldingen van personen onder de zestien jaar verbiedt. De Wit: „Maar als je mensen gaat aanhouden, is het aardig als je alle mogelijke strafbare feiten ook hebt onderzocht.”

Om die reden heeft justitie in Amsterdam aan de Amerikaanse politie 'achtergrondinformatie' gevraagd over de kinderen die voorkomen op de in beslag genomen foto's.

Volgens fotograaf Mader en galeriehouder Hollenkamp zijn de foto's slechts kunstzinnige naaktstudies. Beiden vermoeden dat de actie van de Amsterdamse politie onder druk van Amerika is uitgevoerd.

De politie zegt daarentegen op eigen initiatief te zijn opgetreden na een tip uit de bevolking.

Justitie heeft inmiddels met de politie gesproken over het optreden tegen boekhandel/galerie Intermale.

De Wit: „Wij hebben daar onze voorkeuren kenbaar gemaakt. Wellicht was het verstandiger geweest de foto's te laten hangen en eerst overleg te voeren met justitie.”

De Wit kan geen antwoord geven op de vraag of justitie ook de foto's in beslag zou hebben genomen als de zedenpolitie eerst met het OM had overlegd.

Eigenaar homo-boekshop geeft kinderporno aan

Van onze verslaggeefster

AMSTERDAM - De eigenaar van de boekhandel en galerie Intermale Gay Book Store in Amsterdam, Ruud Hollenkamp, heeft bij de politie aangifte gedaan van het tentoonstellen van kinderporno. De expositie „Naakt voor de camera”, die deze maand in De Meervaart in Amsterdam wordt gehouden, bevat volgens Hollenkamp enkele foto's die niet door de beugel kunnen.

Het gaat om vier prentbriefkaarten van kinderen die seksuele handelingen verrichten en een foto van een jongen zonder schaamhaar. Anderhalve maand geleden nam de Amsterdamse zedenpolitie in de winkel van Hollenkamp vijftien soortgelijke foto's in beslag, omdat ze pornografisch zouden zijn. Zelf noemt hij deze afbeeldingen „naaktstudies”.

Volgens de woordvoester van De Meervaart, Seral Marcelis, is er op de expositie geen sprake van kinderporno. Er zijn volgens haar twee klachten geweest over de tentoonstelling, maar die betroffen beide een foto die gemaakt is in een concentratiekamp. Met deze klachten kan de organisatie zich wel verenigen.

In principe kan iedereen op de tentoonstelling wel afbeeldingen aantreffen waarmee men moeite heeft, denkt Marcelis. „Toen we deze tentoonstelling hier naar toe haalden, hebben wij daar wel degelijk over nagedacht. Maar wij gaan ervan uit: of je neemt een expositie in zijn totaliteit, of je neemt het helemaal niet.” Wat de zedenpolitie betreft: „Zij zijn hier in het begin van de expositie al geweest, maar hebben kennelijk geen aanleiding gezien om in te grijpen.”

Criteria

Dat ligt volgens Marcelis ook aan het feit dat de tentoonstelling is bedoeld om een overzicht te geven van een kunstuiting. Hollenkamp heeft de afbeeldingen in huis voor de handel. Marcelis vindt dat duidelijk verschillende criteria.

De Amsterdamse politie heeft de klacht van Hollenkamp in ontvangst genomen, maar tot op heden geen maatregelen genomen. Persofficier van justitie De Wit heeft de bewuste foto's niet gezien. „Als er behoefte aan bestaat zal de politie zeker optreden.” De tentoonstelling in De Meervaart duurt tot en met dinsdag.

Nederland 'te laks' in bestrijding van kinderporno

OUDE PEKELA. - Het onderzoek rond het seksueel misbruik in Nederland van zo'n zeventig kinderen uit Oude Pekela zit voorlopig nog op een dood spoor. Als het inderdaad gaat om de produktie van pornografie, wat voor de Nederlandse justitie nog lang niet vaststaat, dan is dit ondermeer een zaak die speciaal in de Verenigde Staten met argusogen wordt gevolgd. Volgens CDA-Kamerlid Van der Burg treedt de Nederlandse justitie te laks op in deze materie. Het rapport van de Amerikaanse ambassade in Den Haag spreekt dit radikaal tegen.

DRIE jaar geleden voerde de Amerikaanse senaat een akte tegen de invoer van kinderporno uit Nederland. De Amerikaanse ambassade in Den Haag heeft nu een rapport gestuurd naar Washington waaruit blijkt dat de hoeveelheid kinderporno in Nederland alsook de uitvoer ervan naar Amerika drastisch is teruggeschoefd. De ambassade heeft ook alle lof over de innige samenwerking met de Nederlandse justitie op het vlak van de bestrijding van de kinderporno. Dat zal zo schrijft de Volkskrant - minister Korthals Altes deze week aan de Tweede Kamer laten weten op schriftelijke vragen van de CDA'er Van der Burg, die daarover zo zijn twijfels heeft.

Internationaal

De politieke heisa tussen Den Haag en Washington vloeit voort uit een rel op een kleuterverblijf in Californië waar begeleiders zich schuldig hadden gemaakt aan misbruik van kinderen voor pornografische doeleinden. Dat leidde via de voorzitter van een senaatscommissie tot een bredere politieke akte. Dat leidde in 1985 tot een wijziging van het Nederlandse strafwetboek, waardoor het produceren, in- en uitvoeren en het in bezit hebben van kinderporno strafbaar is gesteld. Sindsdien werden stelselmatig controles uitgevoerd bij de bekende adressen.

Wallace, de speciale attaché voor doeanezaken bij de Amerikaanse ambassade in Den Haag, die belast is met de behandeling van problemen rond kinderporno, onderhoudt wekelijks contact met commissaris Rijk van de Centrale Recherche Informatiedienst (CRI). Ook hij is intussen

op de hoogte gesteld van de gebeurtenissen in Oude Pekela. Bij de CRI zijn uit het verleden echter geen gevallen bekend van een gelijkaardige aard en omvang. Wel leidt men af uit de verhalen van de misbruikte kinderen, in leeftijd variërend van drie tot zes jaar, dat één of meer daders een

vreemde taal spraken. Bovendien werd enkele jaren ook justitieel onderzoek verricht op een professioneel productie- en doorvoercircuit tussen Denemarken en Nederland. Vandaar dat het onderzoek naar de zaak in Oude Pekela, althans gedeeltelijk, toegespitst wordt op een internatio-

Kamerlid mag met Korthals Altes mee

Vorige week kreeg het CDA-kamerlid Van der Burg schriftelijk antwoord van minister Korthals Altes van Justitie op vragen die Van der Burg 2 juni had gesteld over kinderporno. Dat is op zich niet opmerkelijk. Wel opmerkelijk is dat Korthals Altes aan zijn antwoord een persoonlijk briefje had gehecht van vier velletjes dat begint met „Amice” en besluit met een „vriendelijke groet”.

In dat briefje, waarvan de VVD-bewindsman een afschrift aan kamervoorzitter Dolman heeft gestuurd zodat inmiddels iedereen aan het Binnenhof het gelezen heeft, nodigt Korthals Altes het CDA-kamerlid uit samen een bezoek te brengen aan de Amerikaanse ambassade, die op loopafstand van de Tweede Kamer en het departement ligt aan de Lang-Voorhout.

Korthals Altes heeft een goede reden Van der Burg het uitstapje voor te stellen. Het heeft de minister namelijk zeer verwonderd dat Van der Burg op werkbezoek in de Verenigde Staten te horen heeft gekregen dat de samenwerking tussen de Nederlandse en Amerikaanse autoriteiten in de strijd tegen de kinderporno te wensen overlaat. „De Amerikaanse ambassade hier ter stede (heeft) zich zeer onlangs nog zeer tevreden getoond over de samenwerking”, weersprekt Korthals Altes de aantijging.

Van een bezoek aan de ambassade is het nog niet gekomen, meldt Van der Burg maandagavond. „Het briefje van Korthals Altes heeft me zeer verrast. Kennelijk had hij de behoefte zich meer te verantwoorden voor zijn beleid dan in het antwoord op mijn vragen mogelijk was. Volgens mij is het voor het eerst in de parlementaire geschiedenis dat een minister een brief hecht aan zijn officiële antwoord. En dat verheugt me wel.”

Minister en kamerlid hebben inmiddels hun gegevens over kinderporno uitgewisseld, maar Van der Burg sluit niet uit dat hij met de ambtenaren van Korthals Altes alsnog een bezoek zal brengen aan de Amerikaanse douane-attaché, gespecialiseerd in kinderporno. „Vooralsnog heb ik geen reden te twijfelen aan de informatie die ik in Amerika heb gekregen.”

Politie haalt in Meervaart pornografische foto's weg

Door een onzer redacteurs

AMSTERDAM, 1 juli — De Amsterdamse politie heeft gisteren in cultureel centrum De Meervaart zestien pornografische foto's van kinderen in beslag genomen. Het betrof pornografische ansichtkaarten van rond de eeuwwisseling die te zien waren op de tentoonstelling Naakt voor de camera 1840-1987. De persofficier van het Amsterdamse parket mr. De Wit bevestigde vanmorgen dat er proces verbaal is opgemaakt wegens overtreding van art. 42b Wetboek van Strafrecht, het artikel dat kinderporno verbiedt.

De aangifte is gedaan door R. Hollenkamp, eigenaar van de

boekhandel/galerie Intermale waar op 13 mei door de politie eveneens foto's van naakte kinderen in beslag zijn genomen. Hollenkamp verklaarde dat in zijn galerie portretstudie's te zien waren „die niet de vooropgezette bedoeling hadden seksueel te prikkelen”. In De Meervaart trof hij afbeeldingen van kinderen die met elkaar seksueel actief waren, „duidelijk wel met de bedoeling anderen seksueel te prikkelen”. De persofficier achtte het niet ondenkbaar dat De Meervaart de zogenoemde *exceptio artis et scientiae* zou aanvoeren. De ouderdom van de afbeeldingen zou het pornografische karakter hebben doen verdwijnen; de ansichtkaarten zouden als historische curiositeit moeten worden beschouwd.

naal spoor. De Doreghe Voorlichting 13

De behandeling van de zaak in de media tijdens het afgelopen Pinksterweekende heeft de betrokken ouders intussen nog meer verontrust gemaakt. Zij klagen dat zij voor informatie over de stand van zaken aangewezen zijn op wat de kranten erover schrijven. De politie voert echter aan dat er nog helemaal geen nieuws te rapen valt. Alleen de ondervragingen van de kinderen zijn inmiddels afgerond. Omrent de identiteit van de vier daders tast men nog in het duister. Volgens de rijkspolitie waren er

alvast twee vrouwen bij. Of er twee opereerden, verkleed in Pi-po-clowns, is nog steeds een open vraag. De ruchtbaarheid die de media gaven aan de zaak heeft wel tot tientallen nieuwe tips geleid, die nu verder worden nagetrokken.

Ook de opvang van de slachtoffers staat bloot aan kritiek. De psychische gevolgen van de mishandeling hoeven, aldus psychologen, niet noodzakelijk te leiden tot gedragsafwijkingen. Toch heeft men bij een aantal een opvallende toename vastgesteld van agressiviteit of (het omgekeerde:) teruggetrokkenheid, alsook van bedplassen. De psychologen, die

betrokken zijn bij de opvang van deze slachtoffers, kiezen voor een indirecte aanpak: langs de voorlichting van de ouders om. Niemand begrijpt hoe tijdens de afgelopen weken een zeventigtal kinderen ongemerkt konden worden megelokt in een dorp van amper 8.100 inwoners. Wellicht zit de paasvakantie er voor iets tussen: kinderen spelen op straat en dan valt het niet op als er een half uur uit de cirkulatie verdwijnt.

Het gemeentebestuur overweegt nu de mogelijkheid om een speciale opvang te scheppen voor jonge kinderen tijdens de komende zomervakantie.

De minister van Justitie, Korthals Altes, werd vervolgens in de Tweede Kamer op het matje geroepen, en zegde toe dat kinderporno harder zou worden aangepakt. Vorig jaar werd in een justitieel rapport geconstateerd dat de berichten over de betrokkenheid van ons land in de handel van kinderporno zwaar worden overdreven.

Van der Burg zegt daarover: „Dat kan wel worden beweerd, maar in de Verenigde Staten denkt men daar anders over. Douane en recherche hebben uit in beslag genomen materiaal geconstateerd dat vooral kinderen uit het Verre Oosten en Scandinavië worden afgebeeld, maar dat het spul vanuit ons land verder wordt verwerkt, wordt opgeslagen en verspreid. Daarom wil ik van Korthals Altes opheldering over de werkelijke situatie.”

Verminkt

Het CDA-kamerlid meent dat diverse instanties in ons land volstrekt geen oog hebben voor de schade die kinderporno veroorzaakt. „Het is het meest smerige wat er is. Kinderen die daarvoor worden gebruikt, zijn voor de rest van hun leven in geestelijk opzicht verminkt. Kinderporno is op geen enkele wijze te versoepelijken.”

Van der Burg vindt dan ook dat Korthals Altes met zijn Amerikaanse collega van Justitie tot betere afspraken en een hardere aanpak moet komen. Om distributiecentra in ons land op te sporen, kan eventueel gebruik worden gemaakt van Amerikaanse 'undercover' agenten. Daarnaast biedt volgens Van der Burg het nieuwe artikel 240b in het Wetboek van Strafrecht de mogelijkheid tot een gerichte strafvervolgning te komen. „Dit artikel is een jaar geleden in werking getreden en daarin staat dat het een misdrijf is om pornografische afbeeldingen van kinderen onder de zestien jaar in voorraad te hebben, af te beelden, uit te stallen en te distribueren.”

Aan de ene kant zijn de Verenigde Staten een van de grootste afnemers van kinderporno, en aan de andere kant wordt ons land in Amerika al enige jaren uitermate negatief afgeschilderd, omdat het hier zo gemakkelijk zou zijn kinderporno te distribueren. Van der Burg: „Het beeld van Nederland waar alles maar kan, is zeer schadelijk. De verantwoordiging in de Verenigde Staten is bijzonder groot.”

donderdag 4 juni 1987

DE TELEGRAAF

CDA-kamerlid Van der Burg nam in Amerika poolshoogte: „ONS LAND WEL DEGELIJK CENTRUM KINDERPORNO”

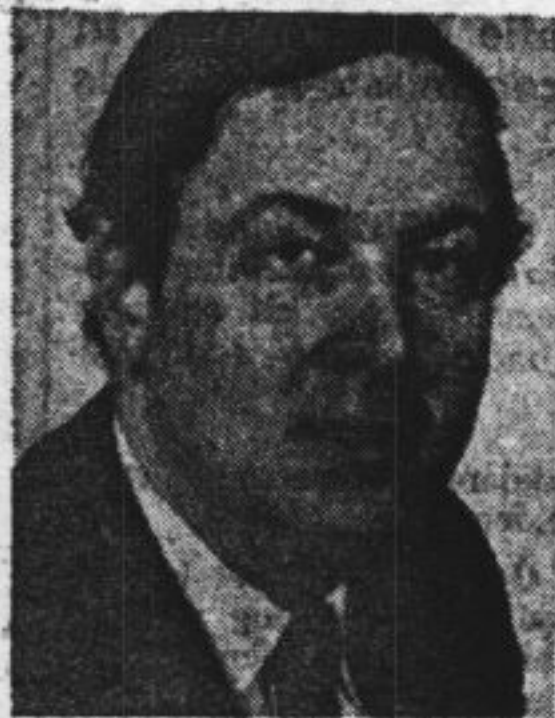
door EMILE BODE

DEN HAAG, donderdag

Nederland is nog steeds een van de grootste leveranciers van kinderporno. Het 'ruwe' materiaal wordt weliswaar elders gemaakt, maar in Nederland bewerkt en uitgevoerd. Vooral naar de Verenigde Staten waar (illegaal) een grote belangstelling bestaat voor foto's en videobanden waarop seksuele gedragingen worden vertoond van kinderen tussen de acht en twaalf jaar.

Deze beschuldiging heeft het CDA-kamerlid mr. dr. Vincent van der Burg meegerekregen van hoge autoriteiten van het ministerie van Justitie in Washington. Op hun uitnodiging heeft Van der Burg een maand lang in de Verenigde Staten aspecten zoals drugs, terrorisme en kinderporno bestudeerd.

Het kamerlid zegt: „Ik heb in de Verenigde Staten helaas moeten vernemen dat de samenwerking met de Nederlandse autoriteiten om de verspreiding van kinderporno aan te pakken, nauwelijks tot stand is gekomen. Ik denk daarbij aan samenwerking

■ CDA-kamerlid mr. dr. Vincent van der Burg: „Diverse instanties in ons land hebben volstrekt geen oog voor de schade die kinderporno veroorzaakt.”

met de Amerikaanse postale recherche, de douane en de FBI.”

Allerlei onderzoeken tonen aan dat ondanks strengere voorschriften de kinderporno uit Europa onrustbarend toeneemt. Dat komt vooral door de opmars van de video, waardoor kinderporno, bijvoorbeeld onder de toonbank, toegankelijker is geworden.

In 1984 kwam ons land ernstig in opspraak tijdens een hoorzitting van de Amerikaanse Senaat waar Nederland werd aangewezen als belangrijkste vervaardiger en verspreider van porno. Een deel van deze zware beschuldigingen werd later teruggenomen. In ons land zou kinderporno niet zozeer worden vervaardigd, maar wel worden verwerkt.

CDA: oude toezeggingen nu nakomen

'Nederland moet met VS kinderporno bestrijden'

DEN HAAG, 4 juni — Terwille van de bestrijding van kinderporno zal De Nederlandse justitie volgens het christen-democratische Tweede Kamerlid mr. V. van der Burg nauw moeten gaan samenwerken met de Amerikaanse postale recherche en douane. De CDA'er wil dat minister Korthals Altes van justitie werk maakt van zijn al oude toezeggingen om de kinderporno harder aan te pakken.

Van der Burg is in april en mei een maand in de Verenigde Staten geweest. Hij heeft zich daar niet alleen laten informeren over het Amerikaanse beleid voor de bestrijding van drugs en terrorisme, maar ook over de wijze waarop de autoriteiten daar de kinderporno willen aanpakken. Volgens het onlangs gevormde *Obscenity center* van het ministerie van justitie in Washington komt het

overgrote deel van de kinderporno in de Verenigde Staten uit Nederland.

Montage in Nederland

Het wordt, aldus de Amerikaanse autoriteiten, weliswaar niet in Nederland geproduceerd maar wel verzameld en gedistribueerd. Het „ruwe materiaal” zou vanuit het buitenland worden ingevoerd en hier vervolgens tot video-films of fotoreportages worden gemonteerd. De openbare aanklager in de Verenigde Staten heeft de kinderporno tot een van de hoofdpunten van beleid gemaakt, omdat minister van justitie Meese de bestrijding van kinderporno evenveel prioriteit wil geven als de aanpak van verdovende middelen.

Volgens Van der Burg is de samenwerking tussen de Nederland-

se en de Amerikaanse justitie tot nu toe nog niet van de grond gekomen, hoewel minister Korthals Altes sinds de wetswijziging van vorig jaar een „duidelijk handvat” heeft voor de opsporing en vervolging van kinderporno. Conform artikel 240b kan de bewindsman nu optreden tegen pornografisch materiaal waarin kinderen jonger dan twaalf jaar figureren.

Eind 1984 had minister Korthals Altes al aan de christen-democratische Kamerleden Van Dam en Evenhuis-Van Essen (die beiden inmiddels afscheid hebben genomen van het parlement) toegezegd dat hij meer werk zou maken van de bestrijding van de kinderporno in Nederland. Hij deed dat indertijd, omdat vanuit de Verenigde Staten beschuldigingen werden geuit aan het adres van Nederland dat volgens de Amerikaanse autoriteiten ook toen het centrum van kinderporno was.

Veel minder kinderporno opgespoord

Van een onzer verslaggevers

DEN HAAG - Sinds 1984 is in Amerika veel minder uit ons land afkomstig kinderporno-materiaal in beslag genomen dan in voorgaande jaren. Volgens minister Korthals Altes (Justitie) is er sprake van een drastische daling van het aantal inbeslagnameingen. In 1984 moesten nog 1450 gevallen worden genoteerd en in de beide daarop volgende jaren daalde deze aantallen tot respectievelijk 865 en 111 gevallen. Het ging daarbij om oud materiaal dat voor een belangrijk deel niet in ons land is geproduceerd.

Korthals Altes zegt dit in antwoord op schriftelijke vragen van het CDA-Kamerlid Van der Burg over de strijd tegen de kinderporno. Het antwoord van de minister gaat vergezeld van een afschrift van een door hem verzonden brief aan het Kamerlid. Daarin spreekt Korthals Altes de opvatting tegen als zou hij de kwestie van het seksueel misbruik van kinderen en van de kinderpornografie bagatelliseren. Op geen enkel tijdstip, aldus de bewindsman, is sprake geweest van het bagatelliseren van het belang dat is gemoeid met de opsporing van strafbare feiten van deze aard.

de Volkskrant van DONDERDAG 11 JUNI 1987

BINNENLAND

NEDERLANDSE JUSTITIE GEPREZEN IN RAPPORT AMBASSADE

Amerikanen loven beleid kinderporno

Van onze verslaggever
HAN HANSEN

DEN HAAG — De Amerikaanse ambassade in Den Haag heeft Washington een rapport gestuurd, waarin wordt gesignaleerd dat de hoeveelheid kinderporno in Nederland drastisch kleiner is geworden. Die terugloop geldt ook voor de uitvoer van kinderporno uit Nederland naar Amerika. Het ministerie van Justitie in Den Haag heeft het rapport met instemming gelezen.

De ambassade laat zich in het rapport vooral lovend uit over de innige samenwerking met de Nederlandse justitie. Dat zal minister Korthals Altes deze week aan de Tweede Kamer laten weten op schriftelijke vragen van de CDA'er Van der Burg, die ernstige twijfel heeft laten blijken over de uitvoering van de toegezegde bestrijding van kinderporno door het ministerie van Justitie. Over deze suggestie van het kamerlid heerst grote ontstemming op het departement.

Dorenbos duikt met 'Rainbow' in kinderporno

OUDE PEKELA (ANP) — De evangelische beweging Rainbow heeft in Oude Pekela een nationaal actieplan tegen de kinderpornografie gelanceerd. Ex EO-directeur drs. L. P. Dorenbos, oprichter en directeur van Rainbow, gaat met medewerkers een onderzoek instellen naar de productie van kinderpornografie en welke winkels pornografische lectuur verkopen. Volgens Dorenbos zetten deze tijdschriften pornosadisten aan kinderen te verleiden en seksueel te misbruiken. Dorenbos begint zijn actie op 4 juli in Veenendaal. Ook gaat hij de West-Europese regeringsleiders per brief oproepen om de kinderporno internationaal te bestrijden.

Bij de Amerikaanse ambassade in Den Haag is een speciale attaché voor douanezaken, R. Wallace, belast met de behandeling van problemen rond kinderporno. Wallace onderhoudt sinds twee jaar wekelijks contact met commissaris Rijk van de Centrale Recherche Informatiedienst (CRI) voor het uitwisselen van informatie. Gemiddeld eens per twee maanden komt een werkgroep van Nederlandse en Amerikaanse functionarissen bij elkaar voor een evaluatie van de ontwikkelingen.

Intussen is Wallace ook op de hoogte gesteld van de gebeurtenissen in Oude Pekela, waar ongeveer zeventig kinderen zouden zijn misbruikt voor het vervaardigen van pornografisch materiaal. Voor Justitie staat nog lang niet vast, dat het inderdaad draaide om productie van pornografie.

De permanente diplomatieke aandacht van de Amerikanen vloeit voort uit de politieke heisa die drie jaar geleden ontstond tussen Washington en Den Haag door een actie in de Senaat tegen de invoer van kinderporno uit Nederland. In 1985 werd ervoor een wijziging van het Wetboek van Strafrecht aangenomen, die het produceren, in- en uitvoeren en in bezit hebben van kinderporno strafbaar stelde. Sindsdien is door stelselmatige controles bij de bekende adressen de voorraad gedrukte en gefilmde kinderporno teruggebracht tot een minimum.

Ontstemming

De ontstemming bij Justitie over de vragen van Van der Burg vloeit volgens dit ministerie voort uit de onzorgvuldigheid van het kamerlid die zich uitsluitend tijdens een rondreis door Amerika en niet in Den Haag oriënteerde over de maatregelen en hun effecten. Bij de Amerikaanse ambassade en het ministe-

rie van Justitie had men Van der Burg nauwkeurig kunnen inlichten over de samenwerking en de resultaten van de aangepaste wetgeving tegen kinderporno, aldus een departementale toelichting in Den Haag.

Van der Burg wijst behalve op het incident in Oude Pekela ook op soortgelijke onregelmatigheden in Haarlem. Maar bij navraag meldt de Haarlemse politie dat het daar een jaar geleden ging om de exploitant van een snoepwinkel in de Leidsebuurt, die ontucht pleegde met een vijftal kinderen. Van pornoproductie bleek niets, hoewel daarover talrijke geruchten de ronde deden. De verdachte werd gepakt en veroordeeld, zegt de politie in Haarlem.

Bij de CRI zijn uit het verleden geen gevallen bekend van een aard en omvang als in Oude Pekela. Wel worden intussen aanwijzingen nagetrokken, dat een of meer van de vier verdachten uit het buitenland kwamen. Dat is afgeleid uit mededelingen van de betrokken kinderen, dat er ook een vreemde taal werd gesproken. Enkele jaren geleden werd justitieel onderzoek onder meer gericht op een professioneel productie- en doorvoercircuit tussen Denemarken en Nederland. Het onderzoek in Oude Pekela concentreert zich nu dan ook deels op een internationaal spoor.

Bij de Amerikaanse ambassade wordt de belangstelling voor de zaak Oude Pekela bevestigd. Het gaat in dit geval ook om inzicht in de methode van pornoproductie en hoe internationaal die zou functioneren. Herinnerd wordt nog aan de oorsprong van de politieke problemen tussen Amerika en Nederland in 1984 over uitvoer van kinderporno naar de VS.

Het begon toen met een rel op een kleuterverblijf in Californië, waar begeleiders zich schuldig hadden gemaakt

aan misbruik van kinderen voor pornografische doeleinden. Dat leidde via de voorzitter van een senaatscommissie tot bredere politieke actie. Een van de resultaten was het stationeren van een attaché voor douanezaken bij de ambassade in Den Haag. Die ging zich speciaal bezighouden met mogelijke export van kinderporno via Nederland naar Amerika. Zijn recente rapport over een jaar bemoeienis met het onderwerp in Nederland behelst onder meer de conclusie, dat het Haagse beleid ter bestrijding van kinderporno „een succes is geworden”.

Minister Korthals Altes zei woensdag na een bezoek aan de Finse hoofdstad Helsinki „niet alleen de omvang van de zaak Oude Pekela schrikbarend te vinden, maar ook dat het betrekkelijk lang duurde voordat de kwestie aan het rollen kwam”. Die conclusie werd door de politie in Oude Pekela direct tegengesproken. „Meteen na de eerste melding van een der ouders kwam het onderzoek op gang”, aldus het commentaar.

Volgens Korthals Altes kan justitie nu eenmaal geen effectieve maatregelen treffen ter voorkoming van seksueel misbruik van kinderen. Volgens de minister van Justitie is de zaak in Oude Pekela misschien wel een aanleiding om meer aandacht te schenken aan voorlichting aan kinderen en de noodzaak van grotere oplettendheid in gezins- en schoolverband.

HET PAROOL

DINSDAG 9 JUNI 1987

Kinderporno in Nederland: minister en Kamer slapen

door CORRIE VERKERK
en FRANS PEETERS

"Als wij met Mexico kunnen samenwerken om de produktie van marihuana te beknotten en met Turkije om de teelt van papaver te beëindigen, zouden we zeker ook met Nederland en Denemarken moeten kunnen streven naar een agressieve aanpak van de internationale handel in kinderpornografie."

Het is nu al bijna drie jaar geleden dat de Amerikaanse senator William Roth vaststelde dat Nederland een van de belangrijkste producenten is van kinderpornografie. Samen met Denemarken beheerste Nederland, volgens hem, 85 procent van de wereldproduktie. Roth was voorzitter van een speciale commissie van de Amerikaanse Senaat die zich bezighield met de bestrijding van kinderporno.

Nederland reageerde geschrokken, de vraag om onderzoek werd gesteld, maar zoals zo vaak werkte de Haagse doofpot discreet en efficiënt. Een

maand na Roths beschuldiging verzekerde minister Korthals Altes van justitie een bezorgde Kamer dat het met de produktie van dit soort porno in ons land nogal meeviel. "Er zijn geen aanwijzingen dat in Nederland op grote schaal pornografie wordt vervaardigd waarbij jeugdigen zijn betrokken." Punt.

Vermoedens

Het is deprimerend te moeten vaststellen hoe Nederlandse gezagsdragers telkens weer bereid zijn feiten te verdraaien als zij werkelijk onder vuur liggen. Want de Amerikaanse senatoren zogen weinig uit hun duim. Dat er in Nederland wel degelijk 'pornografie wordt vervaardigd waarbij jeugdigen zijn betrokken' had Korthals Altes in Nederlandse kranten kunnen lezen.

In februari, al een half jaar voor zijn optreden in de Kamer, waren er enkele mannen aangehouden die Nederlandse kinderen hadden misbruikt en gefotografeerd voor pornodoeleinden. "Je komt moeilijk achter dat soort praktijken," zei adjudant Brouwer van de Amsterdamse zedenpolitie bij die gelegenheid. "De prostitutie wordt door ons gecontroleerd en ook sexclubs wagen zich niet zo snel aan dit soort zaken. Maar wat bijvoorbeeld escortservices allemaal doen, dat kom je moeilijk te weten." De Amsterdamse zedenpolitie had nog meer gevallen genoemd. Er was een ouderpaar dat na enige keren hun kind voor pornodoeleinden te hebben verhuurd, wilde stoppen, maar door de pornoproducent onder grote druk was gezet. Ook was een geval bekend van een buurtwerker die kinderen verzamelde om ze te fotograferen tijdens seksuele spelletjes. De politie was dan ook heel wat minder pertinent dan de minister van justitie later in de Kamer zou zijn, als het ging om de vraag of er in Nederland kinderporno werd gemaakt. "Er bestaan gezien de miljoenenomzet wel degelijk vermoedens dat er sprake is van een professionele organisatie," zei een onderzoeker van de zedenpolitie.

Geen uitzondering

Even vóór het optreden van Korthals Altes in de Tweede Kamer greep in het Eindhovense Holiday Inn Hotel een gruwelijk drama rond de zesjarige Thea Puybroek plaats. Het kind was door de vriend van haar moeder misbruikt. Van die praktijken waren video-opnames gemaakt voor de pornohandel. Vervolgens was de vriend met de moeder weggegaan. Het kind werd later door hotelpersoneel dood gevonden.

Volgens een vertrouwensarts van de Amsterdamse Kinderbescherming dr A. Koers was het meisje al vanaf haar derde jaar met vaste regelmaat gebruikt voor pornografische foto's en films. De Eindhovense politie maakte bekend dat het kind ook regelmatig cocaïne kreeg toegediend. Nu zou men deze gevallen, hoe gruwelijk ook, kunnen afdoen als op zichzelf staande incidenten, zodat de minister van justitie niet helemaal ongelijk had toen hij glashard ontkende dat in Nederland kinderporno werd vervaardigd. Maar vertrouwensarts Koers, die de moeder van Thea kende, antwoordde op de vraag of het drama met in Eindhoven uitzonderlijk was met een stelling: "Nee."

"Misbruik van kinderen in de leeftijd van drie tot vijf jaar is geen uitzondering," wist Koers toen al. Tegenover minister Korthals Altes, die hem enkele weken na de dood van het meisje in Eindhoven ontving, verklaarde hij vijftien gevallen van de vervaardiging van kinderporno in Nederland kende. Maar namen kon

hij, als vertrouwensarts, niet noemen. "Juist kinderporno wordt vaak gemaakt door bekenden. Het speciale is dat die kinderen het vaak doen op aanraden van de ouders. Ze zeggen dan 'mijn moeder zei dat ze het geld nodig had'. Vaak worden kinderen medeverantwoordelijk gemaakt. 'Je mag niets zeggen anders gaat papa naar de gevangenis en dan kan hij niet meer voor ons zorgen', krijgen ze te horen, en 'Niets zeggen, anders word je bij mama weggehaald en moet je naar een kindertehuis'. Dat zet kinderen geweldig onder druk," aldus Koers destijds in Het Parool.

Volgens hem legde justitie de gegevens over de Nederlandse produktie van kinderporno gewoon naast zich neer. Hij stelde dat die produktie 'enorm' was.

Razzia's

Wat had Korthals Altes inmiddels gedaan? Hij liet de Amsterdamse politie nog voor de Kamersitting razzia's houden in sexinkels, waar kinderporno met pakken in beslag werd genomen. Maar of daarmee de produktie werd aangepakt bleef een open vraag.

Niet voor de minister-president. Dit liet in december '84, toen de stroom van beschuldigingen vanuit de aanhiel en maar liefst 26 van honderd senatoren om maatregelen vroegen, weten: "Er zijn geen aanwijzingen dat een groot deel van de kinderporno die in de VS wordt vervaardigd in Nederland wordt gemaakt. Wel speelt ons land een grote rol in de doorvoer van dit materiaal naar de VS." Maar als er duidelijke aanwijzingen zijn dat het materiaal in Nederland is vervaardigd, zullen we ingrijpen."

Onzin, zei de Amsterdamse hoogleraar kinderrecht, professor Doek. Doek was geen kamergeleerde, maar een man van de praktijk. Als kinderrechter, zijn tweede beroep, kwam hij regelmatig in contact met de zedenpolitie en met de slachtoffertjes van misbruik. "Als de premier zegt, dat wij wel een grote rol spelen bij de uitvoer maar niet bij het vervaardigen dan moet hij zich wel realiseren dat het binnen dit wereldje gebruik is dat kinderporno nooit in het land van verkoop is vervaardigd. Kinderporno die in Nederland te koop is, is hier niet gemaakt. Dat betekent dat ik het heel goed mogelijk acht dat de kinderporno die via Nederland naar de VS gaat, hier tot stand is gekomen."

Over een tweede actie van Korthals Altes, het aanstellen van een zogeheten 'contactambtenaar', had Doek geen goed woord over: "Dit is nauwelijks serieus te noemen." Hoe ernstig de situatie was illustreerde de kinderrechter met het voorbeeld van Amsterdamse huizen waar men voor vijfhonderd gulden de beschikking kan krijgen over een elfjarig kind. "Dat zijn dingen die de Amsterdamse politie moet weten."

Wat deed justitie met al die aanwijzingen? Wat wist de politie van het kindermisbruik? De toenmalige Amsterdamse persofficier van justitie, mr Wooldrik, was al net zo wegwuivend als zijn passieve baas, Korthals Altes: "In de afgelopen vier jaar zijn mij geen gevallen bekend geworden van kinderen die voor porno zijn misbruikt." De politie was iets minder definitief in haar inschatting. "We onderzoeken allerlei aantijgingen wet, maar bewijsmateriaal is alleen te verkrijgen via uitlokking en dat is bij de wet verboden," liet een woordvoeder weten. In die tijd was het verschijnsel undercover-agent nog niet toegestaan.

Slechts een politiefunctionaris had de moed om in het openbaar te zeggen wat er werkelijk aan de hand was. Het was inspectrice Annet Speelberg, hoofd van de Amsterdamse zedenpolitie. Er werd in Amsterdam wel degelijk kinderporno vervaardigd, zei ze, in dezelfde week dat Korthals Altes de zaak in de Kamer bagatelliseerde. Er waren op dat moment zes gevallen bekend, alleen al in Amsterdam, waarbij kinderen op commerciële basis seksueel misbruikt waren. Maar een grondig onderzoek was uitgebleven, omdat de Amsterdamse zedenpolitie niet de beschikking kreeg over de nodige mankracht. De tien rechercheurs waarover de Amsterdamse zedenpolitie beschikte, waren hard nodig voor het behandelen van aangiftes van aanranding en verkrachting en kwamen niet aan kinderporno toe, aldus mevrouw Speelberg.

Omdat de politie geen mensen had om gevallen van kinderporno te onderzoeken, kon de regering mooi weer spelen ten opzichte van de VS. En omdat de Kamer het er zoals gebruikelijk weer bij liet zitten, kon

de premier twee maanden later nog eens doen alsof er niets aan de hand was.

Grondig onderzoek

De zaak werd geregeld zoals dat onder bureaucraten gebruikelijk is. Korthals Altes installeerde een commissie van ambtenaren onder leiding van de Amsterdamse officier van justitie mr L. de Wit die de zaak zou onderzoeken. Dan was de Kamer wel weer een tijdje gerustgesteld, want Kamerleden hebben een heilig ontsag voor ambtelijke commissies van onderzoek: dan hoeven zijzelf niet te onderzoeken, bijvoorbeeld door een aantal krantenberichten uit te knippen en onder elkaar te zetten, zoals wij nu doen.

Inmiddels kon premier Lubbers met een gerust hart zijn stelling herhalen dat er in Nederland niets aan de hand was. "Na een grondig onderzoek," zei hij in een interview met het Amerikaanse weekblad News-

week van 27 mei 1985, "is gebleken, dat de produktie van en de vraag naar kinderpornografie uit de VS komt." Even na het interview stond er in Amsterdam een 38-jarige man terecht wegens het vervaardigen van kinderpornografie en het plegen van ontucht met minderjarige kinderen.

De premier was in het interview vooruitgelopen op de conclusies van het 'grondig onderzoek', maar in augustus 1986 werd hij op zijn wenken bediend. De werkgroep onder leiding van De Wit constateerde: in Nederland wordt geen kinderporno gemaakt voor commercieel gebruik.

De berichten daarover zijn zwaar overdreven. Soms krijg je de indruk dat je in een ander land woont dan het land waarover leidende Nederlandse bureaucraten rapporteren.

De vraag of De Wit zich verstaan heeft met zijn collega-officieren van het Amsterdamse Paleis van Justitie, laat staan met kinderrechter Doek of inspecteur Speelberg van de Amsterdamse zedenpolitie, zullen we maar laten rusten.

In Oude Pekela hebben Nederlandse porno-producenten wel bijzonder brutaal toegeslagen. Nederlandse producenten, inderdaad, want met die zeventig kinderen is Nederlands gesproken, dat staat inmiddels wel vast. Of een beter geëquipeerde zedenpolitie zo iets had kunnen voorkomen, kun je aan de hand van wat nu bekend is nog lang niet zeggen.

Maar als er indertijd naar deskundigen als dr Koers, kinderrechter Doeks of inspectrice Speelberg was geluisterd was de kans veel groter geweest dat de politie de vervaardiging van kinderpornografie had kunnen aanpakken, en mogelijk het drama in het Groningse dorp had kunnen voorkomen. Een interpellatie van de eerst verantwoordelijke, minister Korthals Altes, over wat er zich in Oude Pekela heeft kunnen afspelen, is het minste wat de tot nu toe slapende kamerleden kunnen doen.

Naar de oorsprong van de CRIES-affaire

De Morgen 6 (Eigen berichtgeving)

De Brusselse onderzoeksrechter Paulus de Châtelet heeft twee foto's via de pers verspreid van een meisje van 6 à 8 maanden dat slachtoffer werd van seksuele mishandeling door volwassenen. De foto's werden in beslag genomen in de wagen van de Zwitserse psychotherapeut B. M. uit Zürich. Deze zaak wordt door het gerecht in verband gebracht met hetgeen genoemd wordt "de CRIES-affaire".

HET is evident dat het Brusselse parket niets onverlet laat om in dergelijke zaken klaarheid te brengen. Onbetwistbaar beschikt de onderzoeksrechter over belastend bewijsmateriaal. Meier is een psychotherapeut die beweert pedofielen met naging tot seksueel contact met minderjarigen te kunnen helpen door hen schokkende foto's te tonen. P. C. onderhoudt een correspondentie met hem.

Het onderzoek naar het CRIES (Centre de Recherche et d'Information sur l'Enfance et la Sexualité) heeft iets angstaanjagends. Het vermoeden bestaat dat betrokkene slachtoffer zijn geworden van een handvol mentaal gestoorden. Om dit te kunnen begrijpen dient de chronologie van het onderzoek nauwgezet te worden gemaakt.

Het CRIES wil «L'Espoir», een legaal pedofielenblad, ruimer bekendmaken. Het besluit wordt genomen in november '86. Er wordt een prospectus verstuurd naar een reeks organisaties. Ten gevolge van deze démarche wordt klacht neergelegd op het Brusselse parket door de voorzitter van één van de verenigingen. Dezelfde maand loopt er een brief binnen bij de gerechtelijke politie van Brussel. De brief maakt melding van het feit dat het CRIES een netwerk voor kinderprostitutie heeft opgezet. De brief is geschreven door een gedetineerde die in de gevangenis verblijft.

Eén en ander geeft aanleiding tot de eerste huiszoeking in de lokalen van het CRIES op 27 november '86. De politie treft er aan:

P. C. zijn arts dr. D. P., M. D., M. F. en C. J. Er wordt op niets beslag gelegd en de indruk ontstaat dat de zaak inslaapt.

Rond het einde van '86 blijkt dat C. kanker heeft. Hij wil zich ontlasten van werk. De abonnee-fichier van «L'Espoir» wordt overgenomen door C. J. M. F. die een personal computer heeft, stelt voor de lijst op discette te zetten. In januari '87 dient een tipgever zich aan bij de gerechtelijke politie. Hij vertelt dat minderjarigen deelnemen aan de vergaderingen van het CRIES. Er wordt proces-verbaal opgesteld van zijn verklaring.

Vanaf dan wordt het CRIES haast onder permanente observatie gesteld. Dr. P. wil voor C. een schriftelijke collectie organiseren bij de abonnees van «L'Espoir». Hij neemt daartoe de fichier mee, slechts voor enkele dagen. Het is op dat moment dat huiszoeking wordt verricht bij de arts. De fichier en zijn personal computer worden in beslag genomen. P. denkt aan de huiszoeking die in november '86 op het CRIES plaatsvond en verwijst telefonisch de anderen. Dat zal de reden zijn waarom hij wordt opgepakt wegens "bendevoorneming".

Bij M. F. wordt erg bezwaard materiaal in beslag genomen, ondermeer kinderporno-foto's. D. die werd verwittigd door P., heeft zijn spullen in een valies ingepakt. De valies staat in de tuis, vertrekkenklaar, wanneer de gerechtelijke politie er beslag op legt. Bij hem wordt ge-

lijkaardig materiaal gevonden als bij F. Ook worden documenten gevonden die aangeven dat een ouderpaar, die hun kind toevertrouwen aan F. en D., door hen financieel geholpen werden bij het betalen van verschillende facturen.

Bij het duo F.-D. wordt een CRIES-fichier gevonden en wordt kinderporno-materiaal gevonden waarop zij de logo van het CRIES aanbrachten. F. en D. hebben samen seksuele avonturen gehad met een minderjarige. Daarvan werden polaroid-foto's teruggevonden.

Vanaf dan wordt het onderzoek georiënteerd naar het CRIES als centrum van een kinderporno- en prostitutiehandel. Een tiental mensen worden aangehouden. Sommigen onder hen zijn pedofielen. De speurders vinden foto's van naakte scouts in een rivier, een andere wordt beschuldigd van het nemen van onvindbare foto's, nog een andere heeft kinderen afgedroogd in het zwembad ...

De feiten ten laste van D. F. werpen hun schaduw vooruit op de anderen, die individuele feiten niet ontkennen, maar in alle tonen ontkennen deel uit te maken van een georganiseerd kommercieel netwerk en alle geweldpleging afwijzen. De meesten verblijven reeds 3 maanden in voorhechtenis. Daaronder C. die pas enkele maanden geleden in «L'Espoir» een artikel liet verschijnen onder de kop: "Een goed-beschermd fotograaf". Een aanklacht tegen het seksueel geweld van ... notaris X. (PP)

De Morgen 13

KIB laat man vrij in CRIES-affaire

(Eigen berichtgeving)

BRUSSEL. - Gisteren heeft de Kamer van Inbeschuldigingstelling beslist tot de voorlopige invrijheidstelling van Olivier R., één van de personen die aangehouden werd in het kader van de zogenaamde CRIES-affaire. De vrijlating van R. gebeurde nadat de voorzitter voor het eerst kennis nam van het fotografisch materiaal dat aanleiding had gegeven tot de arrestatie.

De CRIES-zaak sleept nu al zo'n drietal maanden aan. In het kader van het onderzoek werden een tiental arrestaties verricht. In bepaalde media verschenen erg alarmerende berichten over het bestaan van een internationaal kinderporno- en prostitutienetwerk. Onderzoeksrechter Paulus de Châtelet heeft tot op heden nog steeds geen nadere bijzonderheden verstrekt - via de officiële parketwoordvoerder - omtrent de omvang en de ernst van de feiten, en de individuele verantwoordelijkheid van de verdachten.

Olivier R. werd ten laste gelegd foto's "met pornografisch karakter" gemaakt te hebben van minderjarigen. Gisteren heeft de voorzitter van de KIB voor het eerst kennis genomen van de gewraakte foto's. Daarop besliste hij tot de invrijheidstelling van de man.

Olivier R. heeft in het verleden één van de meest bekende boeken gepubliceerd omtrent de wapenhandel in België. R. was zelfs geen lid van de CRIES-organisatie, wel onderhoudt hij vriendschapsrelaties met P. C. C. was de man die het CRIES oprichtte en runde. In het verleden werkte hij als vertaler bij de GP van Brussel. Het was in die hoedanigheid dat hij de be-ruchtgeworden "microfiches B" doorspoelde naar het toenmalige weekblad "POUR". (PP)

DIRECTEUR UNICEF GEARRESTEERD WEGENS KINDERPORNO

(Van onze correspondent)

BRUSSEL — De Belgische gerechtelijke autoriteiten hebben gisteren besloten tot onmiddellijke aanhouding van de directeur van Unicef in België. Hij wordt ervan verdacht een medewerker in bescherming te hebben genomen die al eerder werd gearresteerd op verdenking van het maken van pornofoto's en -films, die op grote schaal in de kantoren van Unicef werden vervaardigd. Volgens de politie heeft de directeur, nadat al een aantal arrestaties was verricht, geprobeerd bewijsmateriaal tegen zijn medewerker te laten verdwijnen. Het bestuur van Unicef, het kinderfonds van de VN, heeft vanaf het begin elke betrokkenheid bij de porno-affaire ontkend.

EXTREEM-LINKS EN DE STAAT

Over deze zaak is zeker nog niet het laatste geschreven. De extreem-linkse connectie in deze affaire dient verder onderzocht te worden. Het zou trouwens niet de enige binding zijn die er is tussen extreem-links en pedofielen. Denken we maar aan de linkse pedofielen-groep STIEKUM, waaraan de notoire Rode Vlinder G. T. zijn medewerking geeft. Deze was (en is?) een kaderlid van de gauchistische Revolutionaire Arbeiders Liga (nu S.A.P.)

Een andere merkwaardigheid in het C.R.I.E.S.-dossier is dat diverse extreem-linkse personen iets te maken hebben met politie- en anti-terreurdiensten en illegale wapenhandel.

In dat kader is het wel interessant te weten dat Totté in hetzelfde huis woont als zijn Trotskistische medestrijder S. B. de B.R.T.-journalist, die zich "toevallig" bevond in de hamburgertent waar P. C. en zijn C.C.C.-bende werden gearresteerd. De gerechtelijke diensten hebben dus nog heel wat werk om uit te vissen hoe al deze combinaties in elkaar passen?

Ons geeft het alleszins te denken: terrorisme - extreem-links - pedofielen - kinderprostitutie. Communistische vuiligheid? Nee bedankt!

Alle informatie en documentatie over dit onderwerp is welkom bij Jan Stalmans - Postbus 69 te 2200 Bergerhout.

OPEN DOSSIER COMMUNISTEN EN PEDOFIELEN, één front, één strijd!

JAN STALMANS

Vlaamse Blok (extr. rechts)

Pour was een Franstalig sensatieblad dat in de jaren '70 veel aandacht besteedde aan de rijkswacht, de wapenhandel en uiteraard het eeuwige fascisme. Zijn politieke lijn stond los van Moskou en Peking, maar kwade tongen beweerden dat het gauchistisch tijdschrift werd gefinancierd door Cuba.

DE EENZAME FIETSER

In mei '82 ging het blad op de fles. Redactiesecretaris Jean-Claude Garot werd door 18 van zijn medewerkers beschuldigd van kapitalistische patroonspraktijken. O.a. wegens het niet betalen van de laatste maanden loon en de vooropzeg. Voordien had Pour aangekondigd te willen veranderen in een dagblad.

Hiervoor werd een coöperatieve vennootschap Media Libre opgericht, waarvoor ongeveer 2,5 miljoen frank kapitaal werd volstort. Deze centen verdwenen tussen de plooiën van het faillissement. Doch in de oude gebouwen van Pour werd intussen een ultra-moderne drukkerij uitgeverij geïnstalleerd door Garot en enkele van zijn gezellen. Deze uitgeverij Offpress geeft momenteel een zestal internationale sport-tijdschriften uit, waaronder Winning, het officiële blad van de Amerikaanse wielersportfederatie.

Geruchten doen de ronde dat Garot hier mee de nodige fondsen wil verzamelen om met een nieuw links tijdschrift op de markt te komen.

Maar Garot, de vroegere baardige revolutionair met geitenharenwolvensokken-allures voelt zich goed in de huid van succesrijke "publisher-chief editor".

PEDOFIELENCENTRUM

De naam van het extreem-linkse Pour-onzaliger gedachtenis-dook onlangs terug op in de pers n.a.v. het oprollen door de gerechtelijke politie van een netwerk van kinderprostitutie. Het onderzoek richtte zich in eerste instantie op het Brusselse pedofielen-centrum C.R.I.E.S. (Centre de Recherches et d'Information sur l'Enfance et la Sexualité). Deze organisatie "van linkse signatuur", aldus De Morgen van 9 april, draait rond de persoon van

P. C. die in '80 gearresteerd werd nadat hij als vertaler bij de Interpol-sectie te Brussel geheime documenten had doorgespeeld naar Pour. Voor deze feiten werden C. en Garot respectievelijk veroordeeld tot 6 maanden en 15 dagen met uitstel.

Nu werd C. dus opgepakt tijdens het onderzoek naar een net van kinderporno en -prostitutie. Samen met hem werden nog enkele gewezen Pour-medewerkers aangehouden.

Onder de aangehouden bevonden zich ook een vertaler van de groep TREV, de anti-terreurcoördinatie van de Europese Gemeenschap alsook een zekere O. R. die in '82 een boek over de wapenhandel publiceerde bij de extreem-linkse uitgeverij E.P.O. van de Partij van de Arbeid.

UTRECHTS NIEUWSBLAD/NZC

VRIJDAG 5 JUNI 1987

In speciaal project sinds '85 al tweehonderd politiemensen opgeleid

Utrechtse politie traint zich in hulp slachtoffers

(Door Henny de Vos)

UTRECHT — Een man komt het politiebureau binnen. Hij zegt tegen de dienstdoende agent: „Ik kom aangifte doen van een mishandeling”. De politiemans aan de balie roept een collega, die de man meeneemt naar een kamertje. Hij vertelt de

De politiemans trekt zijn schrijfmachine naar zich toe: „Zal ik de aangifte dan maar even opnemen”. De man schrikt terug. Hij is bang voor represailles: „Nou nee. Ik zit er niet op te wachten om nog een paar ribben te kneuzen”. Geen aangifte dus. Het slachtoffer van de mishandeling vertrekt met het onbevredigende gevoel dat zijn aanvaller er ongestraft tussenuit knijpt; de politiemans heeft de frustratie dat hij een strafbaar feit kent, maar de dader niet kan oppakken omdat de aangifte ontbreekt. Alleen de dader is bij deze gang van zaken gebaat.

Situaties als bovenstaand, waarin vervolging uitblijft omdat het slachtoffer geen aangifte doet, probeert de Utrechtse politie te voorkomen. Via een voor Nederland uniek trainingsprogramma richt het korps zich op het slachtoffer. Doel is hem of haar hulp te verlenen en vrouwen te scheppen.

Het project „Trainingsproject slachtoffers en benadeelden”

loopt vanaf begin '85. Vijftien ploegen hebben inmiddels de bij het project behorende training meegemaakt, waardoor een kleine 200 politiemensen uit de APD (Algemene Politie Dienst) beter beslagen ten ijs komen als het om de aanpak van een slachtoffer gaat. Eind '88 moet iedere politiemans en -vrouw het programma, dat onder meer bestaat uit een film met diverse aangiftesituaties, achter de rug hebben.

Commissaris Wleger Doeven, hoofd van de afdeling kinder- en zedenpolitie, leidt het project. „In '83 begonnen we met folders en afloopberichten. Slachtoffers kregen zo'n folder mee en met de officier van justitie was de afspraak dat hij zou berichten over de afloop van een zaak. Daarmee was toen de kous af. Maar als iemand de zenuwen heeft, helpt een folder niet”.

„Eind '84 kwamen we in het korps tot de conclusie dat het beter kon. In de hulpverlening, maar zeker ook richting slach-

offer. De agent deed daar te weinig aan. De politiecultuur, evenals het strafrecht, is dadergericht, niet slachtoffergericht”.

„Met een folder kom je er niet, vonden we. Dat blijft een verhaal op een papiertje. Met hulp van de Utrechtse psycholoog J.H.J. Bonarius zijn we ons toen gaan richten op een attitudewijziging bij politiemensen. De houding van de agent moest slachtoffergericht worden. De vraag werd, hoe we beter, sensitiever in konden spelen op slachtoffers”.

Tevreden

„Een gegeven is, dat tweederde van de slachtoffers tevreden is over de behandeling bij aangifte. Dan praten we voornamelijk over de meer eenvoudige zaken, verzekeringskwesaties. De rest van de aangevers was ontevreden. Niet over de behandeling op zich. De meeste mensen voelden zich correct te de woord gestaan, maar de hulp die ze kregen ging hen toch niet ver genoeg. Er werd geen verwijzing gedaan, over het voorkomen van een volgende keer werd niets gezegd. Ze bleven met een onbevredigend gevoel zitten”.

„We zijn begin '85 met het project gestart. Agenten moesten zelf uitzoeken hoe dat nou voelde om als slachtoffer een bureau binnen te wandelen. We begonnen met een ploeg op Tolsteeg. De eerste stap was dat de aangiften gewoon op werden genomen. De tweede stap was dat er werd bekeken of dit het slachtoffer was bevallen. De politiemensen moesten er via een interview achter komen of er verband lag

tussen beide stappen. Ze moesten die interviews zelf doen en maken. Een onderzoeker had dat gekund, maar door het de agenten zelf uit te laten puzzelen, krijg je een grotere betrokkenheid”.

„Het leidde tot een verandering. De politiemensen concentreerden zich niet meer puur op de aangiften, maar meer op het gesprek en op de techniek daarvan. Dat werkte richting slachtoffers. We hadden een keer de aangefster die na een kwartier — zo maar spontaan — terugkwam en zei: Wat leuk. Werken jullie altijd zo”.

„Door middel van die interviews probeerden we te weten te komen of er bij de aangifte steken waren gevallen. Neem een tasjesroof. Eerst krijg je de aangifte op het bureau. Mevrouw vertelt dat haar tasje haar is afgenomen. Na die eerste sessie komt er een andere agent die haar vraagt hoe de aangifte is verlopen. Hij vraagt haar verder hoe ze de diefstal heeft ervaren. Durft ze nog wel door die straat waar het gebeurde, is ze bang voor inbraak omdat haar sleutels weg zijn, weet ze hoe ze haar cheques moet blokkeren en nieuwe kan aanvragen. Kortom, er wordt ingegaan op de aangefster nog ergens mee zit”.

„In het tweede deel van de trainingsperiode, na ongeveer anderhalve maand, gaan we de mensen die hebben meegedaan

aan het project thuis bezoeken. Bij zwaardere misdrijven — tasjesroof, inbraak, mishandeling — proberen we binnen drie/vier dagen langs te gaan, wat in de praktijk overigens neerkomt op zeven/zien dagen. Politiemensen zien dan ook het verschil in emotie met het tijdstip waarop iemand op het bureau is langsgeweest. „Die reageerde daar heel nuchter op”, wordt wel eens van een slachtoffer gezegd. „Die redt het wel”. Kom je een paar dagen later, dan blijkt ineens dat het slachtoffer er toch meer door geraakt is dan in eerste instantie leek. Op die manier gaan agenten inzien dat slachtofferhulp zin heeft”.

Ongenoegen

„Mensen die naar het bureau komen, komen met verschillende doelstellingen. Ze doen aangifte uit ongenoegen, niet speciaal om de politie de boeven te laten vangen. Ze komen om hulp, verwachten meer dan opsporing van de dader, willen bemiddeling soms. Bij een verkrachting krijgt een politiemans te maken met het brede scala van zelfverwijt, angst, woede, onwetendheid, schuldgevoelens, noem maar op. Een opsporingsambtenaar moet daarop zijn ingesteld. Als hij geen begrip heeft voor het slachtoffer gaat het mis. Emoties blokkeren. Een goede slachtoffergerichtheid bevordert met andere woorden in

dit geval de opsporing. We zitten wel met het probleem van de tijd, want dat kost het gewoonweg. Maar meer aandacht levert meer kwaliteit op, voor slachtoffer en voor opsporing. Dus de revuen zijn er wel degelijk”.

„Neem mishandeling. Mensen komen naar het bureau om het te melden, niet altijd om aan te geven. De eigen man of een andere familielid is er mogelijk bij betrokken. Met goede steun en begrip van de politieambtenaar komt er misschien toch een aangifte uit. Niet dat zo iets het eerste doel van het project is, maar je voorkomt op die manier wel herhaling. De aangifte blijkt voor het strafrecht als doel natuurlijk wel overleind. Een slachtoffer moet met een tevreden gevoel het bureau verlaten, een gevoel van veiligheid”.

Doeven is trots op het project, maar plaatst toch een kanttekening: „In feite is het natuurlijk een inhaalslag. Agenten die nu van school komen hebben wat dat betreft een voorsprong op hun oudere collega's. Zij zijn al geconfronteerd met slachtofferhulp. Oudere politiemensen zijn meer opgevoed met de dadergerichtheid van ons strafrecht. Dat zien we ook in de respons. Die verschilt van 'politieke stunt' tot 'leerzaam, zeer nuttig'. Er zijn politiemensen die tijd nodig hebben om in te zien dat slachtoffergerichtheid een uitstekende zaak is”.

Integratiegroep Sexueel Geweld geïnstalleerd

(Van een onzer verslaggeefsters)

UTRECHT — Staatssecretaris D. Dees van welzijn, volksgezondheid en cultuur en de Utrechtse wethouder F. van der Sluijs (PvdA) hebben donderdag in het gemeentelijk Informatiecentrum de Integratiegroep Sexueel Geweld geïnstalleerd. Met de oprichting van deze Integratiegroep, zal de hulpverlening aan slachtoffers van sexueel geweld in het vervolg bij de bestaande instellingen worden ondergebracht.

Ook zal deze organisatie de inmiddels verworven kennis over hulpverlening aan deze specifieke slachtoffers aan de instellingen overdragen. Met deze installatie geeft Utrecht voor een deel uitvoering aan de in september vorig jaar aangenomen Nota Sexueel Geweld.

Ook elders in Nederland gaan dergelijke groepen aan de slag. In Groningen werd woensdag door minister De Koning een Integratiegroep geïnstalleerd. In

Amsterdam gebeurde dit donderdag.

In het verleden is gebleken dat de reguliere instellingen niet voldoende hulp konden bieden aan slachtoffers van sexueel geweld. Er kwamen dan ook instellingen die zich met deze specifieke hulpvraag gingen bezighouden. Zij hebben de afgelopen jaren heel wat kennis op dit gebied verworven maar kunnen haast niet meer aan de groeiende vraag om hulp voldoen. De Integratiegroep bevordert dat deze specifieke kennis wordt ondergebracht bij de reguliere hulpverleningsinstanties. Dit moet uiterlijk in 1990 zijn voltooid.

Hulpverlening slachtoffers wordt

Afhankelijk

Volgens de staatssecretaris is sexueel geweld geen individueel maar een maatschappelijk probleem. „Bovendien kunnen vrouwen zich er moeilijk tegen verweren doordat zij veelal afhankelijk zijn van degene die het geweld pleegt. Het gaat dan om de echtgenoot, de vader, de werkgever of de hulpverlener”. Hij verwacht dat de Integratiegroep, waarin onder meer het Rutgershuis, Ziekenhuis Overvecht, het FIOM, het JAC, de GG en GD, de gemeentepolitie en het Wilhelmina Kinderziekenhuis zijn vertegenwoordigd, een eigen beleid op dit punt zal ontwikkelen.

Wethouder Van der Sluijs verwacht dat een groeiend aantal vrouwen een beroep zal doen op de hulpverlening bij sexueel geweld. „Onder deze vrouwen zullen zich ook vrouwen uit etnische minderheden bevinden. Bij het vergoten van het hulpaanbod, verdienen deze vrouwen dan ook onze speciale aandacht”.

ondergebracht bij

bestaande instellingen

Met lozing Kri schudt justitie 'luis in pels' af

Teleurstelling en woede over besluit politie

DEN HAAG, 27 juni — Het kabinetsbesluit om het politiebudget niet te verhogen, heeft teleurstelling en woede veroorzaakt bij de Vereniging van Nederlandse gemeenten en de politiebonden.

Op een gezamenlijke persconferentie na afloop van het kabinetsberaad spraken de respectieve woordvoerders van de VNG en het Coördinerend politieberaad de vrees uit dat de hulpverlenende taak van de politie in het gedrang zal komen. Alle woordvoerders constateerden een verschuiving van mensen naar materieel. Het accent zal van preventie verschuiven naar repressie, aldus de woordvoerder van de VNG.

De politievakbonden NPB en ACP reageerden woedend op de aankondiging van het kabinet dat de politie geen extra geld krijgt voor een aantal noodzakelijk geachte verbeteringen. Volgens de bonden kosten de benodigde computers, de nieuwe verbindingsapparatuur en de verbetering van het management honderden miljoenen guldens. Zij verwachten dat er duizenden arbeidsplaatsen zullen verdwijnen als de politie dit uit het huidige budget moet financieren.

„Het kabinet doet het voorkomen dat de politie niet hoeft te bezuinigen, maar in deze situatie is bevroering van het budget wel degelijk bezuinigen”, aldus ACP-voorzitter G. Koffeman in een eerste reactie.

Koffeman en zijn collega L. van de Linden van de NPB wezen er ook op dat deze regering keer op keer wijst op het grote belang van de criminaliteitsbestrijding.

„Nog onlangs heeft de minister van justitie in een nota min of meer beloofd dat het kabinet kosten noch moeite zou sparen om de toename van de criminaliteit een halt toe te roepen. Maar als het kabinet zijn plannen uitvoert, wordt Nederland onveilig”, aldus Koffeman. Hij noemde de politie „een ziek bedrijf”, dat alleen nog door de persoonlijke inzet van 35.000 politiemensen draaiende wordt gehouden.

Beide bondsvoorzitters zeiden te vrezen dat de aankondiging van het kabinet grote onrust zal veroorzaken onder de politiemensen. Die onrust kan volgens hen dit na jaar tot acties leiden, al konden zij nog niet zeggen om wat voor acties het zal gaan. „Het kabinet doet een erg zwaar beroep op het incasseringsvermogen van de politiemensen, die nu nog hun uiterste best doen om de boel draaiende te houden. Het moment dat die spanning zich ontladen zal is niet ver weg”, zo voorspelde Koffeman.

Hoofdcommissaris van politie in Tilburg, T. de Vries, vond het onwaarschijnlijk dat doelmatiger werken bij de politie nog veel geld zal opleveren. „Het rapport van de werkgroep (waarop het kabinetsbesluit is gebaseerd, -red.) gaat uit van tien jaar oude cijfers. In die tussen tijd is al het een ander gedaan aan efficiency-verbetering”. (ANP)

'Kri moet blijven' staat op elk poststuk gestempeld dat het bureau van het reclasseringsblad Kri in Den Bosch verlaat. Maar het maandblad blijft niet, zo wil de Federatieraad van de Nederlandse Federatie Reclassering.

door
lukas griever

medewerker

De afgevaardigden van de negentien Stichtingen voor reclassering hebben deze week besloten de de redacteurs te ontslaan en zich alleen nog bezig te houden met het huisorgaan voor de personeelsleden van de reclassering, 'Vrijpraak'. Men voelde niets voor het plan dat enkele journalisten, hoogleraren, reclasseringsmedewerkers en andere sympathisanten hebben opgesteld: een overlevingsplan voor Kri, de laatste strohalm na een jarenlange strijd voor onafhankelijke journalistiek. Hoewel dit plan ondersteund werd door ca. tweehonderd reclasseringsmedewerkers en allerlei maatschappelijke organisaties zoals de Coornhertliga en het Humanistisch Verbond werd het niet in stemming gebracht.

Afwijkend gedrag

Kri verschijnt al zeventien jaar met geld van de gezamenlijke reclassering, maar onafhankelijk van de besturen en op basis van een redactiestatuut. Het blad gaat over alles wat te maken heeft met gedrag dat 'kennelijk niet in overeenstemming is met de wetten en normen van de samenleving, het zogenaamde afwijkend gedrag', en steunt op één van de drie centrale doelstellingen van de reclassering: het beïnvloeden van opvattingen en structuren in de samenleving ten gunste van het reclasseringswerk en de cliënten.

Dat is in het verleden ruimschoots gepoogd en volgens de zittende redacteurs gebeurt het ook nu. Kri laat achtergronden zien van de wereld van misdaad en straf die in de dag- en weekbladen zelden aan de orde komen. Kri maakt discussies los, wijst op misstanden, laat kritische strafrechtkundigen aan het woord, maar ook gedetineerden en andere reclasseringsklanten.

Bij ontwikkelingen rond optreden van politie en justitie, die min of meer als vanzelfsprekend worden geaccepteerd, zet Kri vraagtekens. Toen er van een zaak Hans

Kok nog geen sprake was, had Kri al lang gewezen op onaanvaardbare toestanden in de politiecellen. Toen kinderrechtshouders nog niets van zich lieten horen schreef Kri al over kinderen in de politiecellen en Huizen van Bewaring. De drugproblematiek in de inrichtingen van Justitie, verkeerd gebruik van misdaadstatistieken, dubbele bestraffing van vreemdelingen, angst voor criminaliteit als *issue* om politieke winst te behalen: al jaren is het allemaal aan de orde in de Kri-kolommen.

Het blad mag gerust kritisch worden genoemd, maar journalistieke kwaliteit heeft het ook. De partijen komen van hoog tot laag aan het woord, de rechter en de officier van justitie en de bewaarder en de gedetineerde. Niet altijd komt

dat beleidsmakers en geldgevers van het ministerie van Justitie even goed uit. En uiteindelijk komt het geld voor Kri, behalve uit de bescheiden bijdrage van de abonnees, uit de subsidie van Justitie aan de reclassering.

Masochisme

Onlangs is in de reclasseringwereld een grootscheepse bezuinigings- en reorganisatieronde afgesloten. Uitvoering van de operatie en herziene doelstellingen voor de nieuwe reclassering zijn er helemaal op gericht het reclasseringswerk onder de vleugels van het justitiële apparaat te houden. In dat kader ziet het ministerie ook graag de salarissen voor de redacteurs van Kri wegbezuinigd. „Persvrijheid is een nuttige zaak”, zei de directeur-generaal van het ministerie van justitie, mr. H. W. van Hijlke- ma bij zijn afscheid enkele maanden terug: „Kri is een horzel in de pels van de overheid. Op zich is dat een positief gegeven, maar het gaat te ver als de overheid die horzels gaat koesteren, dat soort masochisme gaat mij te ver”.

Gelukkig kon de reclassering nog zelf beslissen welke formatieplaatsen wel of niet verdwijnen. De nieuwe structuur heeft echter nieuwe bestuurders opgeleverd, die voor een groot deel uit de wereld van politie en justitie stammen, waar men ook liever met een volgzaam dan met een kritische reclassering te maken heeft. Bovendien zouden de nieuwe, regionale stichtingen voor reclassering zelf geld op tafel moeten leggen voor het voortbestaan van Kri. En daar spreken de centjes uit het eigen potje een woordje mee. Nu heeft men zich er van afgemaakt met een tijdelijke subsidie van f 100.000 per jaar om het blad een kans te geven zelfstandig voort te bestaan. Om een goed product te maken is dat te weinig.

„Een reclassering die zich geen kritisch eigen blad kan veroorloven is geen knip voor de neus waard”, zei de directeur van de toenmalige Algemene Reclasseringsvereniging ARV, drs. Melle Dotinga, die na de reorganisatie zijn biezen pakte omdat hij met het resultaat niet gelukkig was. De nieuwe directeur, een ex-politieman, wilde wel tot zaken komen met Kri, maar is gebonden aan de besluiten van de Federatieraad. En daar kon een minderheid vóór Kri de meerderheid niet overtuigen. Tot de minderheid behoort de emeritus hoogleraar Louk Hulsman, redactieraadslid van Kri, die 'een laatste waarschuwing' liet horen: de reclassering geeft z'n eigen identiteit geheel prijs als men Kri laat vallen. Daarmee is het laatste bewijs van een open, kritische en flexibele reclassering onderuit gehaald, en de organisatie definitief opgeslokt in het justitiële systeem.

Laatste nummers

De redacteurs en het Steuncomité Kri, bestaande uit sympathisanten, oud-redacteurs en medewerkers, zijn moe van de strijd. Er is al gestaakt, ge-lobby'd, geargumenteed en vergaderd tot men er scheel van zag. Nieuwe energie zal nodig zijn om het blad, na de fatale beslissing, een eigen, zelfstandige status te geven, althans de mogelijkheden daartoe nader te onderzoeken. Achter hun oude schrijfmachines (geld voor een tekstverwerker was er nooit) zullen de redacteurs de laatste nummers maken en dan vertrekken. Jammer voor de reclassering.

Justitie onttrekt zich steeds vaker aan toetsing rechter

De politie spoort strafbare feiten op. Justitie (het Openbaar Ministerie) vervolgt de verdachte. De rechter beoordeelt (en zonodig veroordeelt) de verdachte en controleert daarbij opsporing en vervolging. Dat is ruwweg het systeem van behandeling van strafbare feiten in Nederland.

Al moeten politie en Openbaar Ministerie individuele en algemene belangen in het oog houden, onafhankelijk zijn deze overheidsdienaren niet. Is eenmaal een strafbaar feit opgespoord met bijbehorende verdachten en wordt tot vervolging overgegaan, dan ontstaat de neiging om niet meer af te stappen van het eenmaal ingenomen standpunt dat de verdachte de dader is. Menselijk en dus begrijpelijk.

Een bezwaar is het niet, zolang politie en justitie werken in het perspectief van de rechterlijke controle en beoordeling. Maar de laatste jaren neigen politie en justitie op verschillende terreinen steeds meer ertoe hun opsporings- en vervolgingsbevoegdheden te gebruiken, terwijl bij voorbaat is besloten dat de vervolging niet zal worden doorgezet. Aldus vervalt het vereiste perspectief op controle door de rechter. En zo creëren justitie en politie voor zichzelf bestuurlijke ruimte, waar zij bevoegdheden gebruiken die daarvoor niet gegeven zijn. Misbruik van bevoegdheid heet dat.

Justitiële ontruiming van kraakpanden is een ander voorbeeld. Als het Openbaar Ministerie vindt dat een pand is gekraakt met schending van huis- of lokaalvrede, kan hij de krakers vervolgen. Dat kan ook betekenen dat de krakers worden aangehouden wegens verdenking van dat strafbare feit. In de praktijk komt dat neer op ontruiming.

Die kan rechtens toelaatbaar zijn, zolang berechting van een strafbaar feit het doel is. Maar het wordt ontoelaatbaar als het middel (aanhouding) alleen maar wordt gebruikt voor een „toeval- lig” resultaat: de ontruiming. Zo wordt het wettelijk, strafrechtelijk middel misbruikt en veranderd in een bestuurlijk instrument voor ontruiming. En dat kan in werking treden na een ongetoetste aangifte door de eigenaar.

Minister Korthals Altes van Justitie houdt van experimenten met een andere vorm van misbruik van bevoegdheid: hij wil de politie in Eindhoven, Dordrecht, Zaanstad en Arnhem opdragen op heterdaad betrapte winkeldieven te bekeuren met tweemaal de winkelwaarde van de buit. Op de juridische keper beschouwd, leveren de voorgenomen transacties gewoon omkoping op. Want op grond van welke wettelijke regel zou je in Eindhoven wel en in Breda de politieagent niet geld mogen bieden om van strafvervolging wegens misdrijf af te komen?

Maar dat terzijde. Uit de wettelijke regels blijkt duidelijk dat deze politie-transacties niet toelaatbaar zijn. Voor het oog van de minister zijn de normen die de transactiebevoegdheid regelen, kennelijk vervaagd. Die normen zijn helder en moeten scherp in het oog worden gehouden, juist omdat de grens tussen een wel of niet terechte verdenking van misdrijf niet scherp is te trekken.

In 1982 experimenteerde de officier van justitie te Amsterdam, samen met de burgemeester van die stad, met openbare ordebevelen. In het kader van de ontruiming van de Lucky Luyk had burgemeester Polak een noodverordening uitgevaardigd. Volgens die verordening was het niet alleen verboden de openbare orde te verstoren of te bedreigen, maar ook om je zodanig te gedragen dat je daarvan verdacht zou kunnen worden. De politie pakte krachtens de noodverordening 172 personen op.

Na vijf jaar kan nu worden vastgesteld wat politie en justitie hebben gedaan met de toen ingezette vervolging. Slechts bij drie verdachten werd de vervolging doorgezet en werd de zaak voorgelegd aan de rechter. De eerste verdachte werd zowel door de kantonrechter als door de rechtbank vrijgesproken. De tweede werd door de kantonrechter ontslagen van rechtsvervolging. In cassatie verklaarde de Hoge Raad het Openbaar Ministerie niet ontvankelijk, omdat de zaak verjaard was. De derde werd door de kantonrechter ontslagen van rechtsvervolging, maar door de

Misbruik strafrecht bij politiek proces

In het Wetboek van Strafrecht komt een artikel voor, dat gemakkelijk kan worden gebruikt om politieke tegenstanders en hun sympathisanten te pakken. Advocaat mr. A. Willems wijst op het gevaar van oneigenlijk gebruik. Nijmeegse krakers en de Groningse Knipselkrant kregen met de bepaling te maken.

Het Openbaar Ministerie heeft het stof geveegd van een artikel in het Wetboek van Strafrecht. Het gaat om art. 140, dat strafbaar stelt de deelneming aan een rechtspersoon, die het plegen van misdrijven tot oogmerk heeft.

In maart heeft de Arnhemse officier van justitie dat wetsartikel in stelling gebracht tegen krakers naar aanleiding van de gewelddadige reactie op de ontruiming van het Nijmeegse kraakpand Mariënburcht.

In april was hetzelfde artikel de legitiematie van een huiszoeking, die op verzoek van de Belgische justitie is verricht bij de Groningse Knipselkrant. Deze huiszoeking had ten doel bewijsmateriaal te verzamelen, waaruit zou blijken dat er een band bestaat tussen de groep CCC en de Knipselkrant.

In het verleden zijn het bestuur van de Sociaal Democratische Bond van Dordrecht, Nieuwenhuis en Soekarno vervolgd wegens overtreding van art. 140. De Nijmeegse krakers en de uitgever van de Knipselkrant bevinden zich dus in goed gezelschap. Het artikel leent zich kennelijk goed voor gebruik in strafzaken met een politiek karakter. Daarbij passen enkele kanttekeningen.

In de Nijmeegse zaak had de officier van justitie genoeg andere strafbepalingen tot zijn beschikking om tot vervolging over te gaan zonder art. 140 aan te spreken. Er is echter op het ogenblik een tendens om de politie ruimere bevoegdheden te geven en in de voorfase van het eigenlijke strafbare feit te laten opereren. Dat gebeurt bijvoorbeeld via undercover agenten, tipgevers en deals

rechtbank veroordeeld tot een boete van 51 gulden. De betrokkene had er genoeg van en betaalde. De officier van justitie ging evenmin in cassatie.

Zegge en schrijve één veroordeling dus, die de vervolger niet eens door ons hoogste rechtscollege heeft willen laten toetsen. Als je met een schepnet 172 mensen vangt, zit er altijd wel een dader van het een of ander bij.

Hoe laakbaar dit experiment was, blijkt ook wel uit de uitkomst van de schadeclaims, die enkele van de 172 „proefkonijnen” deponeerden. Tien personen die in verzekering waren gesteld, vorderden schadevergoeding wegens ten onrechte ondergaan voorlopige hechtenis. De rechtbank wees zeer onlangs, juist wegens de niet verdere vervolging, alle vorderingen toe en veroordeelde de Staat 100 gulden te vergoeden voor elke dag voorlopige hechtenis.

Conclusie: politie en justitie begeven zich op het hellende vlak door hun diep ingrijpende optreden meer en meer aan rechterlijke controle en beoordeling te onttrekken. Er is niets tegen om te trachten misstanden te keren. Daarbij is gebruik van het strafrecht soms toelaatbaar, misbruik nooit.

Wie beweert dat het allemaal zo erg niet is omdat het toch om krakers, relschoppers en winkeldieven gaat, kan eigenlijk geen aanspraak maken op een antwoord. Maar omdat deze gedachte zeer hardnekkig is en iedereen — ondergetekende niet uitgezonderd — wel eens door het hoofd sluipt, toch dit: het kan voor niets en niemand kwaad als iedereen de strafrechtelijke behandeling krijgt die de rechtsstaat hem garandeert. Bovendien: hoe weet u eigenlijk dat het alleen om krakers, relschoppers en winkeldieven gaat?

PETER INGELSE

met criminelen. Het opnieuw leven inblazen van art. 140 zou wel eens in die ontwikkeling kunnen passen.

Ook al zal de rechter te zijner tijd geen overtreding van art. 140 bewezen achten, dan neemt dat niet weg dat de politie intussen arrestaties heeft verricht en huiszoeking heeft gedaan. Verdenking is daarvoor immers voldoende.

Art. 140 zou zodoende gebruikt kunnen worden als een gemakkelijke rechtvaardiging voor ingrijpende opsporingsactiviteiten. Het gevaar bestaat dat daardoor een op zichzelf staand controle- en repressie-mechanisme ontstaat. De officier van justitie zal namelijk geen strafzaak aanhangig maken als de huiszoeking niet het benodigde bewijs heeft opgeleverd. De rechter krijgt zodoende niet de gelegenheid achteraf vast te stellen of art. 140 inderdaad overtreden is.

Het lijkt onwaarschijnlijk dat het Openbaar Ministerie het zich in de Nijmeegse zaak kan veroorloven om niet te dagvaarden terzake van art. 140.

Het is te hopen dat de rechter in deze testcase een oneigenlijk gebruik van art. 140 de pas afsnijdt. Een oneigenlijk gebruik dat het gevaar in zich bergt van preventieve criminalisering en van een zichzelf vervullende voorspelling. De jacht op sympathisanten zou het vuur wel eens kunnen aanwakkeren.

Art. 140 kan ook een rol spelen als de justitiële autoriteiten van een ander land Nederland om medewerking vragen. De Groningse zaak is daarvan een voorbeeld. In het buitenland worden met art. 140 vergelijkbare bepalingen veel vaker toegepast.

Berucht is de Duitse jacht op sympathisanten van de RAF. Alleen al het ophangen van een affiche ten gunste van die organisatie kan daar een forse gevangenisstraf opleveren wegens ondersteuning van een criminele of terroristische vereniging.

Als zo'n afficheplakker naar Nederland vlucht, kan de rechter hier voor de vraag komen te staan of betrokkene daarvoor mag worden uitgeleverd. Die vraag zou bevestigend moeten worden beantwoord, als dat feit strafbaar zou zijn volgens art. 140.

In 1985 heeft de Amsterdamse rechtbank art. 140 niet zo ruim willen toepassen. Het ging toen om een redacteur van een Berlijns blad, vergelijkbaar met Bluf, dat de terroristische organisatie Revolutionaire Zellen zou hebben ondersteund door verklaringen van deze club te publiceren. De Groningse rechtbank dacht daar kennelijk anders over in de zaak tegen de Knipselkrant.

De hoogleraar strafrecht Swart heeft geschreven dat art. 140 een prachtige gelegenheid biedt politieke tegenstanders aan te pakken en theoretisch zelfs het handvat biedt voor een ongelimiteerde jacht op sympathisanten.

Een handige toepassing van art. 140 kan ertoe leiden dat het verspreiden van ideeën van een illegale organisatie al strafbaar is, zelfs als men het niet eens is met de strafbare methoden die deze organisatie einddoel onderschrijft. Daardoor komt de vrijheid van meningsuiting in gevaar, aldus Swart.

Het is bedenkelijk als Nederland daaraan zou meewerken via uitlevering of internationale rechtshulp.

ARNOUD WILLEMS

Nieuw reglement vergroot greep bisschop op scholen

Van onze verslaggever

UTRECHT — Het eigen karakter van een rooms-katholieke school moet duidelijk tot uiting worden gebracht. Docenten moeten bij hun benoeming verklaren de grondslag van de katholieke school te onderschrijven en loyaal te zullen meewerken aan de doelstelling ervan. Bestuursleden moeten als regel katholiek zijn. Godsdienstleraren kunnen alleen worden benoemd met goedvinden van de bisschop.

Dit zijn de belangrijkste elementen van een nieuw reglement voor het katholieke onderwijs, waarover de Nederlandse bisschoppenconferentie en de Nederlandse Katholieke Schoolraad (NKSr) overeenstemming hebben bereikt. Met uitzondering van bisschop Gijsen van Roermond hebben alle bisschoppen zich met het reglement akkoord verklaard. Gijsen wil een eigen greep op het katholieke onderwijs.

Het reglement is tot stand gekomen na een aanvankelijk initiatief van de NKSr, verklaarde de voorzitter van de NKSr, G. Brenninkmeijer, woensdag in Utrecht. Anders dan hier en daar wordt gesuggereerd is er geen sprake van een „overval” van de bisschoppen, zei hij. Bij de NKSr zijn vrijwel alle katholieke organisaties van schoolbesturen en leerkrachten aangesloten.

Enkele jaren geleden ontstond in de NKSr behoefte duidelijkheid te schep- pen in de afbakening van bevoegdheden tussen de bisschoppen en de NKSr. Daarop werd een gemeenschappelijke commissie benoemd onder leiding van de Nijmegen hoogleraar W. van der Grinten. Deze heeft het tot dusver be- staande reglement grotendeels overge- nomen in de nieuwe versie.

De belangrijkste verandering is dat

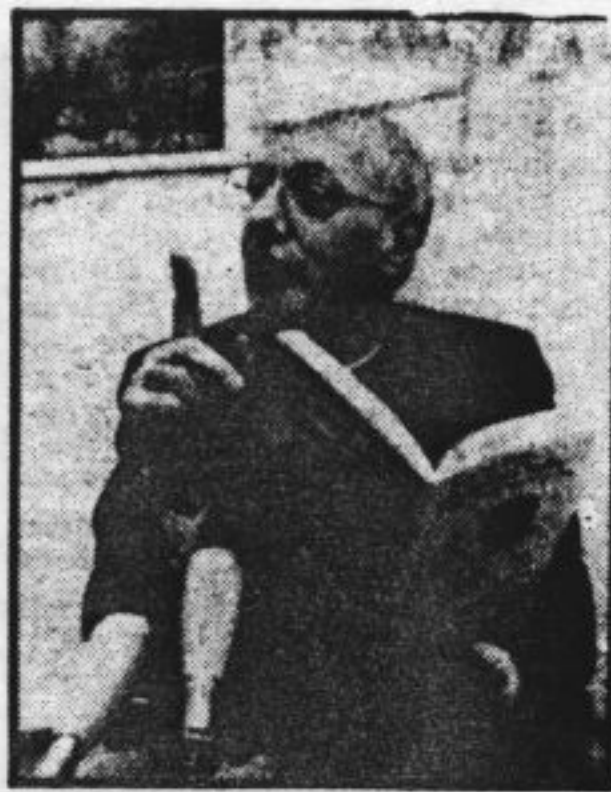
voortaan uitsluitend de bisschoppen kunnen bepalen welke scholen het pre- dikaat „katholiek” mogen voeren en wat onder de katholieiteit van een school moet worden verstaan. Dit recht was sinds 1966 overgelaten aan de NKSr. De NKSr krijgt een uitvoerende taak. Met uitzondering van Gijsen laten de bisschoppen de werking van het re- glement in de praktijk over aan de NKSr.

Gijsen

„Voor de uitvoering van het regle- ment zijn eenheid en deskundigheid no- dig”, verklaarde kardinaal Simonis. „Die zijn te vinden in de NKSr.” Hij zei het standpunt van Gijsen te betreuen, maar te respecteren. Gijsen is niet ak- koord gegaan met het reglement, omdat naar zijn mening de NKSr niets te ma- ken heeft met de verantwoordelijkheid voor de katholieiteit van een school. Die verantwoordelijkheid berust uitslui- tend bij de plaatselijke bisschop, vindt hij. Gijsen wil zelf de statuten van de Limburgse katholieke scholen gaan toetsen om te bezien of zij het predikaat „katholiek” kunnen blijven voeren.

Volgens Brenninkmeijer kan het standpunt van Gijsen leiden tot een „rampzalige ontwikkeling”. Het is niet duidelijk wat de consequenties zijn voor scholen die de bisschoppelijke zegen niet krijgen. „Ik denk niet dat die scho- len direct dicht gaan, maar dat zijn juist de problemen die wij wilden voorkomen door een algemeen geldend reglement. We moeten afwachten hoe het stand- punt van Gijsen in de praktijk uitpakt.”

De voorzitter van de Katholieke On- derwijsvakorganisatie, C. van Overbeek, reageerde teleurgesteld op de stelling- name van Gijsen. „De eensgezindheid

KARDINAAL SIMONIS

met betrekking tot het katholieke on- derwijs onder de Nederlandse bisschop- pen is daarmee verloren gegaan”, ver- klaarde hij. Hij was wel ingenomen met de opvatting van de overige bisschoppen dat sterk het accent moet worden ge- legd op het „dynamische karakter van het begrip katholieke school”.

Volgens Van Overbeek kan het nieu- we reglement op plaatselijk niveau tot spanningen leiden bij de benoeming van docenten die in de ogen van de bisschop- pen geen juiste katholieke levenswan- del hebben.

Hierbij gaat het vooral om ongehuwd samenwonenden, homosek- suelen en gescheiden docenten. Uitspra- ken van Simonis over deze „kwetsbare groepen” vond hij onvoldoende.

„Onder erkenning van de eigen plaats en verantwoordelijkheid van de leek in de katholieke kerk is de benoeming van bijvoorbeeld een ongehuwd samenwo- nende, een gescheiden of homoseksuele leerkracht zonder meer mogelijk”, al- dus Van Overbeek. Zittende leerkrach- ten hebben nog altijd de bescherming van hun arbeidsovereenkomst. Voor nieuwkomers wil de KOV beroepsmoge- lijkheden binnen de NKSr creëren.

Discussies

Van Overbeek verklaarde niet verle- gen te zitten om ingewikkelde discussies over de identiteit van de school. Het onderwijs heeft wel andere problemen aan zijn hoofd. „Dat soort discussies zijn niet in het belang van het katholieke onderwijs. Identiteit is een hele belang- rijke zaak, maar dan moet je uitgaan van datgene waarin je elkaar kunt vinden en dan moet je niet bewust verschillen gaan opzoeken om elkaar het leven moeilijk te maken.”

Volgens S. Dezaire, bestuurder voor de KOV in Limburg, is het nog niet te overzien welke consequenties de stap van Gijsen voor de katholieke scholen in Limburg heeft. Hij verwacht dat eerst een stevig robbertje over de statuten van de scholen wordt uitgevochten tus- sen Gijsen en de schoolbesturen. Daarbij moeten ook de medezeggenschapsra- den worden betrokken.

„De vraag is of datgene wat Gijsen wil in de praktijk uitvoerbaar is”, aldus De- zaire. „Dat moeten we afwachten. Eigenlijk is het niets nieuws voor Lim- burg. In het verleden hebben we ook de figuur gekend van kerkbesturen die te- gelijk schoolbestuur waren. Ik wil opti- mistisch blijven en niet nu al vervallen in pessimistische bespiegelingen. Gijsen moet echter wel bedenken dat hij niet meer te maken heeft met de school van vijftien jaar geleden.”

In de NKSr heeft de besturenbond van katholieke scholen voor mavo, havo en vwo zich verzet tegen het nieuwe reglement. Volgens NKSr-voorzitter Brenninkmeijer zal deze bond uiteinde- lijk het standpunt van de NKSr als ge- heel moeten volgen. Hij verklaarde ver- rast te zijn door de omvang van de pro- blemen die de bond met het reglement heeft. Die zijn groter dan zich aanvanke- lijk liet aanzien.

Tr 5.

Synode gevraagd om stappen tegen uitsluiting homo's

Van een onzer verslaggevers

EIBERGEN, ROTTERDAM — Een groep leden van de hervormde gemeente in Eibergen heeft het moderamen (bestuur) van de hervormde synode ge- vraagd openlijk afstand te ne- men van de beslissing van de Generale commissie voor het opzicht over het toelaten van homoseksuelen tot het avond- maal.

Alleen de synode kan de uitspraak herroepen. Dat is de visie van ds. A. Polhuis, hervormd predikant te Rot- terdam. Hij trad onlangs op als raadsman van de twee homoseksue- len die bij de commissie in beroep waren gegaan tegen de beslissing van hun kerkeraad hen uit te sluiten van het avondmaal.

„Als de synode op haar eerstko- mende zitting uitsprekt dat homo- seksualiteit geen grond is voor uit- sluiting van het avondmaal, kan het homoseksuele paar opnieuw een procedure beginnen”, aldus Pol- huis. Dan moet er volgens hem aan het begin van de vergadering wel een motie worden ingediend, zodat de kwestie een officieel agenda- punt wordt.

De hervormde gemeente in Eiber- gen zegt dat zij diep geschokt is door het besluit. „Een kwetsbare groep in de samenleving (en in de kerk) wordt andermaal en nog wel van de kant van de kerk op het hart getrapt. Een gevoel van grote te- leurstelling en schaamte over onze eigen kerk overvalt ons dan ook de- zer dagen.”

Een Gronings kerklid, J. H. van der Veen, heeft de hervormde generale financiële raad laten weten dat hij zijn bijdrage aan de centrale kas dit jaar zal geven aan de Remonstrant- se broederschap, „waaraan de her- vormde kerk een voorbeeld zou kunnen nemen”, aldus Van der Veen.

„Zolang door de kerk niet duidelijk stelling wordt genomen tegen der- gelijke welhaast middeleeuwse tuchtpraktijken als van de Scotch Church tegen homoseksuelen, zul- len ook volgende acceptgirokaarten hun weg oningevuld terug vinden”, schrijft hij.

Gijsen wil zelf waken over identiteit scholen

Door onze redactie onderwijs

UTRECHT, 17 juni — Bis- chop Gijsen van Roermond gaat niet akkoord met het nieuwe re- glement voor het katholieke on- derwijs. Volgens dat reglement blijft de Nederlandse Katholieke Schoolraad (NKSr) namens het kerkelijk gezag de identiteit van de katholieke scholen bewaken. Bisschop Gijsen meent dat het „ten ene male onmogelijk is” dat een bisschop deze verantwoorde- lijkheid delegeert.

In zijn verklaring schrijft mgr. Gijsen dat de katholieiteit van de scholen door het bisdom moet worden voorgeschreven en dat de scholen hun statuten aan hem dien- nen voor te leggen ter goedkeu- ring. Alleen als die goedkeuring wordt verleend, kunnen de scho- len zich katholiek blijven noemen.

Kardinaal Simonis zei vanmor- gen op een persconferentie in Utrecht het besluit van bisschop Gijsen te respecteren, maar zelf, vanuit de realiteit, te kiezen voor een andere weg. Simonis noemde de veronderstelling dat scholen op grond van het nieuwe reglement het predikaat katholiek zouden verliezen onwaarschijnlijk. „Ka- tholieiteit is iets waarheen je op- recht moet streven”, aldus de kar- dinaal.

NRL 17

Het nieuwe, door een commis- sie onder leiding van prof.dr. W.C.L. van der Grinten ontwor- pen reglement is niet geboren uit de gedachten dat de bisschoppen meer greep op het onderwijs wil- len krijgen. Ook niet uit angst, of omdat het oude niet deugde, maar vanuit de noodzaak tot bezinning, zo zei mgr. Niënhaus, hulpbis- chop van Utrecht.

Dr. G. Brenninkmeyer, voorzit- ter van de NKSr — een organi- satie die schoolbesturen, organisa- ties van leraren en ouders over- koepelt — noemde de situatie die in het bisdom Roermond kan ont- staan als gevolg van het afwijken- de standpunt van bisschop Gijsen „pikant en ongewoon”. Omdat in sommige gevallen katholieke scholen volgens de bisschop van Roermond niet katholiek genoeg zijn en volgens de NKSr wel aan de eisen voldoen, kan er een „tus- sen-identiteit” ontstaan. Een „rampzalige ontwikkeling” aldus Brenninkmeyer.

'ROZE' WEEKEINDE:

Naarmate de 'roze golven' naderbij komen, neemt de spanning bij de organisatoren van de 'Roze Dagen' in Enschede toe. Hoeveel homo's en lesbiennes komen er staand weekeinde? Vijfduizend of tienduizend? Zullen er veel la-waaischoppers, raddraaiers en ruziemakers bij zijn? Zijn er genoeg vrijwilligers voor alle in-

Door onze correspondent

formatieposten? Zijn er genoeg kramen voor de Volkspark-manifestatie?

Ze zullen het weten, al die hetero's met hun discriminerend gedrag en hun geringe bereidheid tot integratie van al die mensen die 'anders' zijn. „Het oosten bedolven onder roze golven” - dat is het één-dagsideaal van de homobeweging. Eén keertje met zoveel mogelijk homo's en lesbiennes demonstratief door de grootste stad van het oosten lopen en voor de rest muziek, poëzie, dansen, film, theater en nog veel meer. En zelfs een „roze kerkdienst” in de Vrijhof van de Universiteit Twente.

„Zenuwachtig?” vraagt Peter van der Made, de drukbezette publiciteitsman van de organisatie. „Nee hoor, maar ik slaap niet meer dan vier à vijf uur per nacht. Dat wel.” En hij rookt wat meer dan normaal. „De bedoeling is er een vrolijke dag van te maken,” vertelt hij. „En de bedoeling is ook, dat wij er als organisatie geen kater aan overhouden.”

Grote stapels drukwerk liggen gereed voor de informatie-markt waar de mannen en vrouwen met roze driehoek morgen met de centrumbezoekers in gesprek hopen te komen. „Dat is echt niet alleen voor de homo's,” verduidelijkt Van der Made, in het dagelijks leven student-assistent aan de Universiteit Twente.

'Wat in Groningen kan, moet ook in Enschede kunnen'

NJHN 26

Van het stadscentrum zal de 'roze golf' zich naar het Volkspark bewegen en vandaar naar de UT. Er is een actieve homogroep onder de studenten, maar zoveel homo's en lesbiennes als er zaterdag zullen zijn, zoveel hebben de campusbewoners er nog nooit bij elkaar gezien. De nacht wordt doorgebracht in een tentenkamp en in sportzalen.

„Kom maar gerust naar ons feest in de Bastille,” inviteert Van der Made gastvrij. „Laat het een keer over je heenkomen. Je gaat er echt niet dood aan.” Hij is wel zo rebel ervan uit te gaan, dat het aantal hetero-bezoekers niet groot zal zijn, maar ze zijn welkom.

Meer dan een jaar hebben de voorbereidingen van dit driedaagse spektakel geduurd. Vanavond om acht uur begint het, tot zondag twee uur. Zeven groepen vrijwilligers, in totaal bijna 50 man sterk, maken nu overuren om alles te regelen en te runnen. Jan de Wit is algemeen coördinator, Peter van der Made staat in deze week de ene journalist na de andere te woord. Zelden heeft Enschede zoveel 'roze' publiciteit gehad.

Groningen

„Met tien man zijn we in februari 1986 begonnen,” vertelt hij. „Wat in Groningen kan, moet in Enschede ook kunnen, vonden we.” Groningen had toen

een 'roze golf' achter de rug, voor Nederland de negende nationale herdenking van de Stonewall Inn-rellen van 1969 in New York. „Toen kwamen flikkers en potten voor het eerst in opstand tegen het jarenlange geweldadige en discriminerende optreden in deze bar,” meldt de folder van de Enschedese Roze Dagen. Na Groningen volgde Utrecht met 10.000 bezoekers en nu dan Enschede.

Eenmaal per jaar de goeemeente laten horen en zien, dat er veel meer homo's zijn dan de meeste mensen denken. Vijf procent van de bevolking - alleen in Enschede dus al meer dan 7000 mannen en vrouwen, net zoveel als er het komende weekend minstens worden verwacht. Het oosten bedolven onder roze golven...

Provocatie van de argeloze burgerman lijkt erbij te horen als zoveel homo's bijeen zijn. Een soort evangelisatie eveneens, vooral gericht op al die mensen die gewoon zijn te zwijgen over hun anders-gesaard-zijn. Er niet mee te koop te lopen, wat veel van de bezoekers van Enschede zaterdag ongegeneerd zullen doen.

'Evangelisatie'

„Er zullen mensen rondlopen die er geen moeite mee hebben,” weet Van der Made. „En mensen die het er moeilijk mee hebben, die het voor zichzelf nog

niet verwerkt hebben. In die zin is het misschien evangelisatie, dat je probeert die mensen over te halen ermee naar buiten te komen. Als iedereen dat zou doen, dan zou het voor niemand meer een probleem zijn. Het probleem ligt niet bij de homo maar bij de hetero.”

Er zijn Enschedeërs die ruzies, conflicten en rellen verwachten. Peter van der Made niet, al sluit hij felle discussies op straat met nu en dan een krachtterm niet uit. „De politie zit er wel mee,” weet hij. „Stel je voor, dat het een knokpartij wordt, hoor je dan. Maar waarom? Wij hebben er geen enkele indicatie voor en de politie ook niet. Als er echt groepen Enschedeërs zijn die zich agressief zouden willen uiten, dan hadden we dat toch allang gemerkt. Dan was hier heus wel een steen door de ruiten gekomen. In Utrecht waren er regelmatig scheldtirades via de telefoon, hier niet één keer.”

Aids

Maar wat de organisatie natuurlijk niet in de hand heeft, is de wijze waarop de bezoekers zich gedragen en uiten. „De egn wil discussie, de ander wil provocatie. Na de Volkspark-manifestatie gaat iedereen ergens in de stad eten. Ook dan zal er wel veel gediscussieerd worden. Ja, ook over Aids natuurlijk. Dat is onvermijdelijk.”

Misverstanden uit de wereld helpen, het vertekende beeld dat velen hebben van de homobeweging bijtellen, discussies in de huiskamer op gang brengen, in de publiciteit de 'heteronorm' doorbreken - het 'roze front' wil heel veel. „Maar ondanks het feit dat het onderwerp heel serieus is, willen we er een vrolijke dag van maken,” aldus Peter van der Made.

DACHAU

Enige jaren geleden bezocht ik -tijdens een cursus Duits aan het Goethe Instituut- het concentratiekamp Dachau.

Ik ben in 1935 geboren en heb vanaf mijn vijfde jaar de oorlog gekend. Het was een droevige dag daar in Dachau. Vrienden van mij uit Cote d'Ivoire konden het niet begrijpen en hadden tranen in hun ogen. Getroffen werd ik door de piëteitsvolle gedachtenis van de gestorven zigeuners met een gedenkplaat en bloemen. Getroffen werd ik ook door het eenvoudige majestueuze monument voor de gestorven Joden. Pijnlijk getroffen was ik door de afwezigheid van een gedenkteken aan de gestorven homo's.

J.R.C. Boeren
Amsterdam

« GAY-KRANT » - JUNI 1987.

'Het homomonument had er al jaren eerder moeten komen. Dit monument midden in de stad wil getuigen voor huidige en toekomstige generaties dat discriminatie omwille van seksuele geaardheid niet van deze tijd is. Ik ben blij dat dit monument in Amsterdam wordt gebouwd', dat zei de Amsterdamse wethouder van kunstzaken, mevrouw Minny Laimstra tijdens het slaan van de eerste paal voor het homomonument op de Westermarkt in Amsterdam.

« GAY-KRANT » - JUNI 1987.

BESCHERMDE SOORT

Een rechter in Boston (Massachusetts) heeft homo's als een beschermde groep gekwalificeerd. Hij deed dat in een unieke uitspraak tegen twee jeugdige potenrammers die door de 28-jarige Jason Schneider voor de rechtbank waren gebracht nadat ze hem op straat voor flikker hadden uitgescholden. Op aanraden (!) van de politie, bij wie Schneider aangifte deed, spande hij de rechtszaak tegen het tweetal aan, waarin rechter Gordon Martin jr. oordeelde dat een homo uitschelden voor flikker een aantasting betekent van de burgerrechten van homoseksuelen. De uitspraak gaat zo ver dat zelfs homo-activisten verwachten dat een beroep voor een juryrechtbank, dat de twee potenrammers hebben ingesteld, geen schijn van kans maakt. Blijft de uitspraak in stand dan betekent zij een geweldige doorbraak in de bestrijding van zowel fysiek als psychisch geweld tegen de homobevolking van deze stad.

Lid Vlaams Blok gedaagd door homo wegens slagen

(Eigen berichtgeving)

ANTWERPEN/EDEGEM. - Volgende week dinsdag gaat het proces van start tegen Xavier Buisseret, van het Vlaams Blok. Paul De Mol, lid van HAGAR (Homo Aktiegroep Antwerpse Regio), diende op 25 maart '86 klacht met burgerlijke partijstelling in tegen de propagandaverantwoordelijke van het Vlaams Blok wegens diefstal en slagen en verwondingen. Eén en ander gaat terug op een incident dat zich in Edegem voordeed op 26 maart '85. De homobeweging wil van deze affaire een principiële zaak maken.

Op 9 maart '85 organiseerden de Federatie Werkgroepen Homofilie - Jongerenwerking en de Homo Aktiegroep Antwerpse Regio (HAGAR) een informatiemiddag rond homoseksualiteit in een jeugdhuis in Edegem. Het initiatief werd genomen nadat gebleden was dat geen enkele Antwerpse school had gereageerd op het verzoek van de Federatie om in de lessen godsdienst of moraal een spreker uit te nodigen om dit onderwerp in schools verband aan te kaarten.

HAGAR verspreidde aan de poorten van het Onze Lieve Vrouw van Lourdeskollege in Edegem pamfletten om de infor-

matiemiddag aan te kondigen. Tevoren had een andere homorganisatie, met name RAF (Roze Aktiefrent), pamfletten uitgedeeld. Toen HAGAR haar initiatief bekendmaakte werden de pamfletten in beslag genomen en werd er door de politie identiteitscontrole verricht. Het ging om volkomen onschuldige roze pamfletten, ter grootte van een stempelkaart, waarop alleen de aankondiging van de informatiedag was vermeld.

Op de dag dat de informatiemiddag gepland was kwamen twee agenten in burger ter plaatse. Ze wilden de video's zien om te controleren of er 'porno' zou worden gedraaid. Vervol-

gens werden alle boeken van de boekenstand van de Federatie Werkgroepen Homofilie doorbladerd. Twee boeken konden volgens de agenten niet door de beugel. Het ging om het boek "Een ander strand", het gedenkboek van de voorloper van het RAF, de Rooie Vlinder, een boek dat al sinds '82 in de handel is. Het tweede boek was "Ook zo", de officiële voorlichtingsbrochure voor jongeren in Nederland. Beide boeken werden verwijderd omdat het zogenaamde "aansporingen tot ontucht" zouden zijn. De politie besloot daarenboven dat jongeren onder de achttien niet binnen mochten. Uiteindelijk werd beslist de infodag af te ge-

lasten. Naar aanleiding van dit incident deelden HAGAR en RAF samen op 26 maart '85 een pamflet uit, waarin werd uitgelegd wat er gebeurd was op 9 maart. Bij die gelegenheid daagden een tiental leden van het Vlaams Blok op. Zij ontvouwen een spandoek met de slogan "Stop homo-exhibitionisme. Handen af van onze kinderen. Vlaams Blok". Zij namen tevens foto's van de aktievoerders, namen de pamfletten af en timmerden twee homo-militanten in mekaar.

In de loop van de maand april '85 verscheen in het Periodiek "Vlaams Blok" een gedetailleerd verslag van het gebeuren, waarbij de Vlaams Blok-kers toegevoegd de homo-militanten geslagen te hebben. Het verhaal was voorzien van fotomateriaal. Uit het proza: "Een drietal geslachtslozen begon op zeker ogenblik pamfletten uit te delen. Enkele maar, want ze waren erg vlug afgepakt. Een kleine streling, een paar korte rukken en tot afscheid nog een gouden voetafdruk op

hun werkerrein". Later komt het orgaan van het Vlaams Blok op de zaak terug, onder het motto: "Jaag ze van de straat". Dit artikel was ondertekend door: Xavier Buisseret.

Eén van de militanten, Paul De Mol, liet de opgelopen verwondingen vaststellen. Enkele dagen later, op 30 maart, botste hij op één van de Vlaams Blok-kers, die hem molesteerde. De Mol noteert de nummerplaat van de man. Het blijkt om dezelfde Xavier Buisseret, propagandaverantwoordelijke van het Vlaams Blok, te gaan. De Mol dient klacht in tegen Buisseret, maar de man wordt niet vervolgd. Uiteindelijk dient De Mol klacht in met burgerlijke partijstelling op 25 maart '86 en de ganse zaak wordt verwezen naar de korrektionele rechtbank door een beslissing van de raadkamer op 11 december '86.

Mr. Luc Van den Bossche, tevens SP-Kamerlid, zal pleiten voor De Mol op dinsdag 16 maart. (PP)

De Morgen - Zaterdag 13 juni 1987

2 JUNI 1987. - «DE MORGEN».

Geen homo-affiches op Antwerpse trams

(Eigen berichtgeving)

ANTWERPEN. - Omdat de woorden 'homo en lesbienne' en 'homofilie' te riskant werden geacht voor de gemiddelde tramreiziger van Antwerpen werd een affiche-campagne van de Jongerenwerking van de Federatie van Werkgroepen Homofilie (FWH) die deze maand moest doorgaan, afbesteld. Geen homo-affiches dus op de Antwerpse trams.

DEZE affaire begon midden mei en kreeg midden vorig week haar beslag. Op 12 mei bestelde Peter Cauwenberghs van de Jongerenwerking een affiche-campagne in de 160 MIVA-trams en dat als promotie van de op 27 juni aanstaande geplande Nationale Homo- en Lesbienne Jongerendag. Via affichage bin-

nenin de tramrijtuigen wilde men liefst 5 miljoen reizigers bereiken. Bovendien wou de FWH haar Tiende Homo- en Lesbienne Solidariteitsfuif tegelijk aankondigen. Bij het eerste contact met MIVA-affichage-verantwoordelijke Dockx werd te verstaan gegeven dat de woorden homo- en lesbienne niet konden op de

het niet, het woord homofilie moest uit de centrale slogan. Wel mochten we in kleine lettertjes rechts onderaan de benaming van onze federatie voluitafdrukken. Alleen 'Nationale Jongerendag' mocht er nog op in dikker letters. We hebben toen voorgesteld om het woord Homofilie er gecensureerd (witgemaakt) op te laten. Dat kon een extra blikvanger zijn, maar ook dat werd geweigerd. We hebben dan maar de hele affichage afbesteld en de niet aanvaardde affiches zullen nu langs 's lands wegen worden uitgeplakt», aldus Peter Cauwenberghs.

MIVA-verantwoordelijke Dockx

bevestigde gisteren in grote lijnen het verhaal. «We werden inderdaad begin dit jaar voor de binnenaaffiches van de FWH gekontaktoerd en ik heb hen de voorwaarden voor affichage voorgesteld. Mij persoonlijk deren de woorden 'homo' en 'lesbienne' niet, maar we mochten rekening houden met de gemiddelde tramreizigers en er zijn nu eenmaal mensen die zich daar wel aan storen. Bovendien willen wel al te harde reacties van tramgebruikers vermijden want dat leidt nogal eens tot vandalisme. Wij moeten de mogelijkheden dus ook niet zoeken. Voor mij mocht de Federatie wel onderaan de af-

fiche voluit vermeld worden, maar niet centraal in grotere letters. Dat was de afspraak en de FWH heeft zich aan die afspraken niet gehouden. We hebben dus niets verboden. De FWH heeft de afspraken niet nageleefd en heeft zijn campagne zelf teruggetrokken voor we een laatste onderhoud hadden. Met het door ons voorgestelde compromis konden de geïnteresseerden voldoende weten waarover het ging. Overigens staat in hetzelfde MIVA-reklame-reglement dat we een eventuele weigering niet eens moeten verantwoorden», aldus Dockx. (JVD)

BELGIE

Haenen en Vincineau vrijgesproken!

We herinneren het ons allemaal nog wel: op 12 maart 1984 viel de BOB binnen in de homosaua Macho 2 te Brussel. De sauna werd gesloten en de uitbaters Michel Vincineau en Rudi Haenen werden beschuldigd van het uitbaten van een ontuchthuis. Iets later, op 26 maart, viel de politie binnen in de sauna Macho 1 te Antwerpen, ook deze werd gesloten en verzegeld.

Op 29 mei 1985 werd het tweetal vrijgesproken door de Brusselse korrektionele rechtbank, maar het parket tekende toen beroep aan. Op 11 december van datzelfde jaar werden Haenen en Vincineau door het Brusselse Hof van Beroep veroordeeld tot respectievelijk 6 maanden met uitstel en 1 jaar met uitstel, omdat men oordeelde dat er wel degelijk sprake was van prostitutie.

Dit arrest werd verbroken op 7 mei 1986 door het Hof van Kassatie en de zaak werd overgedragen naar het Hof van Beroep te Luik. Dit was het eindpunt van de gerechtelijke molen want het Hof van Beroep sprak Haenen en Vincineau vrij in april jl.

Handkrant

COC wil homo's wapenen tegen „potenrammen”

Van onze verslaggever

LEIDEN - De landelijke vereniging van homoseksuelen, het COC, heeft dinsdag in Leiden een project gepresenteerd ter vergroting van de weerbaarheid van homo's tegen het zogeheten potenrammen. Volgens J. Nieuwenhuis van het COC meldt slechts 10 procent van de homoseksuelen die met deze vorm van geweld te maken hebben, dit bij de politie of een hulpinstantie.

Sinds enkele jaren bestaan onder meer in Groningen, Den Haag, Eindhoven en Dordrecht speciale telefoonnummers, waar slachtoffers van potenrammen zich kunnen melden. Volgens Nieuwenhuis voorzien die meldpunten weliswaar in een behoefte, maar melden zich daar vooral de „meer strijdbare" slachtoffers. Nieuwenhuis: „Er bestaat bij slachtoffers vaak angst voor negatieve ervaringen, als ze aangifte komen doen. De politie is immers nog niet altijd zo homo-vriendelijk.”

Bij het dinsdag gepresenteerde project ligt de nadruk niet op het stimuleren van het aangifte doen door slachtoffers van potenrammen. „Via training willen we potentiële slachtoffers van het potenrammen leren om te gaan met tegen hen gerichte agressie”, aldus Nieuwenhuis.

Het project, dat „Toen waren ze er

ineens" is genoemd, bestaat uit een videofilm, waarin onder meer een slachtoffer van het potenrammen aan het woord komt. Dit interview wordt onderbroken door opnames van trainingen in weerbaarheid van homoseksuelen. Verder schreef Nieuwenhuis een brochure over de mogelijkheden voor homo's zich weerbaar op te stellen tegen potenrammers.

Inschatten

Volgens Nieuwenhuis is het de bedoeling dat de plaatselijke COC-afdelingen trainingen gaan organiseren. Daarbij worden onder meer de situaties nagebootst waarin geweld voorkomt tegen homo's of degenen van wie wordt vermoed dat ze homoseksueel zijn. De trainingen zijn niet in de eerste plaats cursussen zelfverdediging, aldus Nieuwenhuis. „Het gaat erom homo's te leren, hoe ze het beste kunnen reageren als ze met potenrammers te maken krijgen, en van te voren in te schatten wat de beste manier is om geweld te voorkomen.”

Het project, dat dertienduizend gulden kost, wordt gesubsidieerd door de afdeling Emancipatie van het Ministerie van WVC, het Koningin Julianafonds en het Nationale Fonds Geestelijke Volksgezondheid.

Geringe opkomst actie homo's in Zevenaar

ZEVENAAR (ANP) - Slechts enkele homoseksuelen zijn Pinksterzondag, getooid met een roze driehoek, in de Zevenaarse St. Andreas-kerk ter communie gegaan. Zij kregen de hostie uit handen van een pastor. Eerder werd een vergelijkbare actie met als motto 'Oog in oog met de bisschop' gehouden in Den Bosch.

Oorspronkelijk zou kardinaal Simonis in Zevenaar aan enkele tientallen kinderen het vormsel toedienen. Het aartsbisdom Utrecht liet echter weten dat de kardinaal niet zou komen omdat hij elders het zaterdag door de paus aangekondigde Marijaar zou openen.

U.S. High Court to Review Dismissal of Homosexual

The Associated Press
 WASHINGTON — The Supreme Court agreed Monday to decide if the Central Intelligence Agency may dismiss a homosexual employee as a security risk.

The court could use the case to define the employment rights of homosexuals. While the Supreme Court has ruled that homosexual conduct is not protected by the Constitution, it has not ruled whether homosexuals have constitutional protection against discrimination in employment.

The court agreed to review the case of an electronics technician, identified only as John Doe, who was dismissed in 1982 after he voluntarily told a CIA security officer of his homosexuality.

The CIA's Office of Security decided his homosexuality posed a security threat.

A lie detector test indicated the employee was telling the truth when he said he never had sexual relations with any foreign nationals and did not disclose classified information to any of his sexual partners.

The agency's lawyers argued that opening such decisions to judicial and public scrutiny "will seriously undermine the director's ability to safeguard intelligence sources, methods and personnel from unauthorized revelation."

The U.S. Circuit Court of Appeals in Washington, in upholding a district court decision that the employee be reinstated, said the dismissal would be lawful if the CIA had found that the employee's homosexuality presented a security risk.

But it said the dismissal could be found unlawful if it reflected a ban on the employment of all homosexuals.

The homosexual employee was hired as a clerk-typist in 1973 but eventually was promoted, after training, to a covert position as an electronics technician. He was rated as an excellent agent.

After he informed an agency security officer that he was a homosexual he was placed on a paid leave pending an investigation. He was later dismissed.

The employee sued the CIA, charging that his dismissal violated the federal Administrative Procedure Act and his due-process and equal-protection rights. The suit sought his reinstatement.

IHT 9-6/

Parlement Zweden verbiedt homoclubs

STOCKHOLM (AP) — Het Zweedse parlement heeft donderdag een wet aangenomen die de sauna- en video-clubs voor homoseksuelen verbiedt. De wet is erop gericht de verspreiding van Aids te voorkomen. De nieuwe wet treedt op 1 juli in werking. In Zweden, dat 8,4 miljoen inwoners telt, zijn tot dusver 113 gevallen van AIDS geregistreerd. Er zijn 63 mensen aan de ziekte overleden.

UN 5

Ridder tegen homo's niet weg te branden uit congresgebouw

door Bram Pols in Washington

WASHINGTON — Duizenden wetenschappers schuifelen dagelijks langs de honderden posters en stands in de onafzienbare kelders van het Washington Hilton and Towers, waar deze week de derde internationale aids-conferentie wordt gehouden.

Overall leggen onderzoekers op gedempte toon in alle rust aan de hand van opgeprikt overzichten en statistieken uit, wat de vruchten van hun studie zijn.

Er is maar op een punt waar elk ogenblik van de dag wat valt te beleven. Dat is aan de kraam van Paul Cameron's family research institute incorporated. De tent is al enige malen aan diggelen gegaan, geschreeuwd wordt er praktisch altijd. Cameron is de enige man ter wereld die de eer heeft elk uur van de dag in 112 talen de meest venijnige verwensingen naar zijn hoofd te krijgen.

En erg verwonderlijk is dat niet, zijn kruistocht tegen de homo's kent geen scrupules. Hij haalt letterlijk alles uit de kast om één ding in het leven te realiseren: homoseksualiteit met wortel en tak van deze aardbodem uitroeien.

Cameron is op wat slinkse wijze op de conferentie terechtgekomen met zijn winkel. Dat bleek althans gisteren, toen de congresleiding aan de voltallige conferentie excuus maakte over de dissonant in de kelders van het hotel. Hij had zijn toko gepresenteerd als een niet winstbegrijpende instelling, die zich bezighoudt met voorlichting en wetenschap rond homoseksualiteit. Volgens de Amerikaanse wetgeving is er op dit ogenblik niks meer aan te doen.

De beuk erin

Michael Hirsch was de eerste, die de beuk erin zette. De voormalige directeur van een organisatie van aids-patiënten in New York was eerder op de dag al gearresteerd voor het Witte Huis. Hij had daar met enkele honderden geestverwanten gedemonstreerd tegen president Reagans plannen om op grote schaal mensen aan een aidstest te gaan onderwerpen. Hirsch werd met nog 97 mensen gearresteerd door politieagenten, die tot de ellebogen in gifgele keukenhandschoenen waren gestoken.

In de cel echter werd hij door de

warmte bevangen — Washington zucht onder een hittegolf — en met een weer vrijgelaten.

Zijn volgende heldendaad moest worden verricht op het aidscongres zo besloot Hirsch, waar Paul Cameron indertijd binnen de kortste keren tussen de restanten van zijn tentstalling lag.

"Ik ben niet in de wieg gelegd voor dit soort dingen", bezwoer Hirsch toen hij op één dag voor de tweede maal in een ovenwagen verdween. "Ik ben een heel gewoon mens, en ik begrijp niet hoe ik hier toe gekomen ben".

Voor enige toelichting was hij nog wel in: "Ik belde vanmiddag naar New York, waar mijn beste vriend met aids in het ziekenhuis is opgenomen. Eigenlijk ben ik er volkomen gevoelloos voor geworden, omdat het mijn werk is. Maar voor mijn gevoel werd hier toch een grens overschreden. Ik was door het lint." Paul Cameron heeft een lezing die beter bij zijn pamfletjes past: "Wij werden hier aangerand door iemand met aids, die de vrouwen te grazen nam. Nou is het bekend van homoseksuelen, dat ze zich barbaars gedragen. Maar dat ze vrouwen — moeders! — zouden aanranden, dat vind ik werkelijk gruwelijk".

Halsmisdaad

Een half uur later had Cameron weer het hoogste woord. "Niet voor niks hebben alle culturen en godsdiensten homoseksualiteit altijd verworpen. In het puriteinse New England was homoseksualiteit een halsmisdaad. Thomas Jefferson vond dat homoseksuele mannen moesten worden gecastreerd, en dat lesbiennes een gat in het neusbeen moest worden geboord van minimaal een halve inch."

Het publiek gruwt. "Stop homoseksualiteit. Verbied het homotoerisme. Er is een wereldwijd netwerk van homo's. Vernietig de infrastructuur en straf homoseksueel gedrag", snauwen de teksten achter de prekende Paul Cameron.

Die teksten geeft de man opsmuk met een persoonlijk praatje: "Wat homo's doen is zo mateloos dom en abiologisch, dat alleen een volslagen geschifte maatschappij hun geflirt met gelijke behandeling kan overwegen. De ondeugd van deze heren wordt met de dood beloond, meneer."

Als Geertsema nog eens in de pen zou willen klimmen, verzucht een Nederlands topambtenaar.

Van een onzer verslaggevers
 MEPEL - De terugtrekking van predikant Jnte C. de Groot uit Warf-fum voor de domineesfunctie in wijk Zuid van de hervormde gemeente in Mep-pel is niet alleen maar te wijten aan de handtekeningenactie die leden van de gemeente opgezet hebben. Andere redenen speelden een belangrijke rol, meldt een woordvoester van de kerk. Wijk Zuid deed een beroep op De Groot, maar het feit dat hij homoseksueel is, leidde ertoe dat leden van de

'Niet enige reden voor terugtrekking'

Handtekeningenactie tegen homo predikant

gemeente een handtekeningenactie begonnen.

Mevrouw J. Douma, praeces van wijk Zuid, zegt dat andere redenen binnen de kerk voor De Groot van groter belang zijn geweest. "Wij kunnen hem geen

pastorie aanbieden, dat telt voor hem ook mee. Die handtekeningenactie is buiten de officiële weg omgegaan. Enkele leden hebben gemeend in het belang van de kerk op deze manier te moeten handelen. Ik ben het daar niet mee eens, maar ze dachten het goed te doen."

De Meppeler gemeente rest nu slechts het zoeken naar een nieuwe predikant. "Wij dachten in De Groot de juiste man gehad te hebben, maar dat mocht niet zo zijn. We gaan nu gewoon een nieuw beroep doen."

fs 9-21 N/A/N

Nederlandse relaties homofielen in Amerikaans leger ^{Tel 9}verhoord

door Wilma Nanninga

DEN HAAG, dinsdag

Niet één, maar tientallen Nederlandse homoseksuelen zijn de afgelopen maanden door de Koninklijke Marechaussee verhoord, ter ontmaskering van homoseksuele Amerikaanse militairen op VS-bases in Nederland.

Van Houwelingen

De bewijzen van deze verre-gaande Nederlandse medewerking aan de vervolging van seksueel anders geaarden zijn dit pinksterweek-einde opgestuurd aan staatssecretaris Van Houwelingen van Defensie.

Zoals wij in onze krant van zaterdag al onthulden, zette het Amerikaanse leger in Nederland homoseksuele 'undercover'-agenten in om homo's en biseksuelen in de val te lokken.

Homoseksualiteit is bij de

Amerikaanse strijdkrachten verboden. De Nederlandse marechaussee was behulpzaam door homoseksuele burgerrelaties van de VS-militairen thuis te verhoren.

De speciaal voor dit werk aangestelde Amerikaanse opsporingsambtenaren mochten immers niet zelf buiten het Amerikaanse grondgebied van de bases opereren.

De voorzitter van de vereniging Homoseksualiteit in de Krijgsmacht, majoor A.

van Weerd heeft het bewijsmateriaal verzameld: „Het is het topje van de ijsberg. De Nederlandse marechaussee zit er tot zijn nek in. Ik heb de informatie eerst doorgespeeld naar mijn superieuren.

Nu de marechaussee glashard blijft ontkennen, blijf ik niet langer zwijgen." Majoor Van Weerd zegt verbijsterd te zijn dat de Nederlandse militaire politie zich voor deze opsporingspraktijken leent.

UTRECHTS NIEUWSBLAD/NZC

DONDERDAG 11 JUNI 1987

Krijgsmachttop heeft homoseksualiteit aanvaard, kader niet

Homo in leger wordt nog steeds gediscrimineerd

(Van onze correspondent)

DEN HAAG — „Een jaar of vier geleden zijn er in Limburg en Brabant ook Amerikaanse militairen ontslagen wegens homoseksualiteit. En toen was er al sprake van dat de marechaussee bij het onderzoek naar hun gedrag betrokken was. Daar zijn nog Kamervragen over gesteld en het antwoord was toen dat het een zaak van het Amerikaanse leger was, waar de Nederlandse regering niets aan kon doen”.

Korporaal Eduard van Groenestein was al homo in een tijd dat je daarvoor in het Nederlandse leger ontslagen kon worden. Sinds 1974 is homoseksualiteit in ons land geen reden meer om dienstplichtigen af te keuren. Nederland loopt daarmee duidelijk voor op zijn NAVO-partners.

Nederland is het enige land waar de krijgsmachttop homoseksualiteit redelijk heeft aanvaard. Volgens Van Groen-

stein is daar behoorlijke druk van de Tweede Kamer voor nodig geweest. Hoewel in de huidige keuringsformulieren nog steeds vragen over het seksuele gedrag worden gesteld, wordt er inmiddels van hogerhand niet meer echt moeilijk gedaan over mensen die meer in het eigen dan in het andere geslacht zien. In de ons omringende landen is dat heel anders en vooral in Engeland en Amerika ligt homoseksualiteit nog steeds heel gevoelig.

Van Groenestein: „Vorig jaar zijn in Amerika 2000 militairen om die reden ontslagen. Dat betekent niet alleen dat ze hun baan kwijtraken, maar ook dat hen oneervol ontslag wordt verleend. Daardoor vervallen hun pensioenrechten en ze krijgen bovendien een papier, waarop hun ontslagreden wordt vermeld en dat moeten ze bij alle volgende sollicitaties laten zien”.

De belangrijkste reden voor de Amerikaanse overheid om zo strak vast te houden aan het verbod op homoseksualiteit, is de angst dat militairen wegens hun seksuele voorkeur gechanteerd kunnen worden. Een onlogische redenering, vindt Van Groenestein: „Juist als het zo streng verboden is, kun je mensen ermee chanteren. Maar als de baas homoseksualiteit geen

KORPORAAL EDUARD VAN GROENESTEIN

enkel punt vindt, dan kan niemand je daarmee onder druk zetten”.

Van Groenestein is actief in de onlangs opgerichte stichting Homoseksualiteit en Krijgsmacht. Daarvoor was hij actief bij een werkgroep van dezelfde naam en in een verleden was hij ook nog betrokken bij een COC-groep die zich met de problemen van homo's in het leger bezighield. De korporaal zit inmiddels al 25

jaar in het leger en als administrateur van de geestelijke verzorging van de luchtmacht heeft hij in de loop der jaren heel wat homoseksuele militairen gesteund in hun vaak moeizame besluit om hun omgeving op de hoogte te stellen van hun seksuele voorkeuren.

Want tolerantie mag dan inmiddels wel in het vaandel van de krijgsmachttop staan, in de kazerne ligt het vaak een stuk moeilijker. Gewelddadig optreden tegen mensen die afwijken van wat de rest als norm beschouwt, is bepaald niet ongebruikelijk. Dat beperkt zich overigens niet tot homoseksuelen alleen. Van Groenestein: „Een roodharige, een dikke, een protestantse jongen die voor het slapengaan wil bidden, ze lopen allemaal de kans om ontzettend onderuit gehaald te worden. Ik kwam ooit een jongen tegen die als enige met een hogere opleiding tussen 25 stratenmakers zat. Die werd gewoon stukgemaakt vanwege zijn taalgebruik”.

Geintje

Het gebruik van geweld in het leger, geestelijk of lichamelijk, wordt volgens hem te vaak afgedaan als een incident onder invloed van drank of als een ondoordacht geintje. Ho-

moseksualiteit en andere afwijkingen passen niet in hun stoere mannelijke beeld dat veel militairen van het leger hebben. Van Groenestein vindt het schrikbarend hoe in korte tijd jongens in het leger veranderen in echte homohaters. Vooral het jongere kader, pas van de opleiding af, gedraagt zich volgens hem heel erg agressief. Hij geeft een voorbeeld: „Onlangs werd op een opleiding een homo-vriendelijke film vertoond. Daar zat een scene in waarbij een homo in elkaar werd geslagen. De zaal stond daarbij werkelijk op de stoelen van enthousiasme. De instructeur die erbij zat, vertelde later dat hij niet wist hoe hij daarop moest reageren. De agressie van de jongens is verschrikkelijk.”

Niet iedere homo in het leger voelt zich overigens ongelukkig. Van Groenestein: „Ik ken ook een jongen die juist reuze tevreden was. Die had iedere week een ander vriendje. Trouwens, toen ik in dienst zat, werd er nog niet openlijk over homoseksualiteit gesproken. Maar van de kazerne waar ik gelegerd was, was algemeen bekend dat er een baan was, een plaats waar jongens elkaar ontmoeten. Daar ben ik overigens pas later op herhaling achter gekomen”.

Van Houwelingen ontkent jacht op homofielen, betrokkenen houden vol

Door AD HOOGERWERF

DEN HAAG — Uit een 'voorlopig' onderzoek is 'niet gebleken' dat de marechaussee betrokken is geweest bij de jacht op homo's op Amerikaanse bases in Nederland. Dat verklaart staatssecretaris van Defensie Van Houwelingen. Maar de fracties van de PPR en D'66 en de voorzitter van de homofielen-organisatie in de krijgsmacht, majoor Van Weerd, houden vol dat de marechaussee de Amerikaanse luchtmacht wel degelijk behulpzaam is geweest.

„De bewijzen zijn ruim voldoende,” verklaarde Van Weerd ons gisteren desgevraagd. En het Eerste Kamerlid voor D'66 mevrouw J.L. Tiesinga liet weten dat ze 'verbijsterd' is over het antwoord van de staatssecretaris. Mevrouw Tiesinga blijkt zelf gesproken te hebben met de vriend van een met ontslag bedreigde Amerikaanse militair. Die was door de Nederlandse marechaussee verhoord over het gedrag van zijn Amerikaanse vriend.

Ook de Haagse PPR-politicus en homo-activist Ben Fama beschikt over keiharde bewijzen. Hij heeft zijn kamerfractie gisteravond een getuigeverklaring van de laatste door de Nederlandse marechaussee verhoorde Nederlander gegeven. Die man was verhoord over zijn relatie met een van homofilie verdachte Amerikaanse militair. In de verklaring staan zelfs de namen van de marechaussee die dit verhoor afnamen.

Het behoort niet tot het takenpakket van de marechaussee om behulpzaam te zijn bij het vaststellen van iemands seksuele geaardheid, liet de staatssecretaris gisteren weten om zijn ontkenningskracht bij te zetten. Maar hij bevestigde nog eens dat de

Staatssecretaris Van Houwelingen: niets aan de hand. (Foto ANP)

Nederlandse regering er van op de hoogte is dat de Amerikanen homofielen officieel discrimineren. Elke Amerikaan weet dat een homoseksueel niet tot de krijgsmacht wordt toegelaten, verklaarde Van Houwelingen.

Na de vragen van mevrouw J. Tiesinga—Autsema riep Van Houwelingen gisteren het hoofd van de marechaussee op het matje. Van verschillende kanten was al bewijsmateriaal aangedragen, waaruit bleek dat de Marechaussee de gangen is nagegaan van tientallen Nederlandse vriendjes van militairen uit de Verenigde Staten. Ben Fama, PPR—secretaris in Den Haag en voorzitter van de werkgroep 'Flikkers en potten', zwengelde de zaak aan. Hij zegt over voldoende hard bewijsmateriaal te beschikken om Van Houwelingen nu nog méér gedetailleerde vragen te stellen. In samenwerking met D66 zal de staatssecretaris opnieuw aan de tand worden gevoeld.

Ook de in februari opgerichte stichting Homoseksualiteit en Krijgsmacht heeft

Van Houwelingen een en ander onder de neus gewreven. Van voorzitter majoor Van Weerd ontving de staatsman authentieke onderzoeksrapporten, waarin de rol van de marechaussee wordt bewezen. Ook volgens Van Weerd is de marechaussee de gangen nagegaan van vermoedelijke homo's in de Amerikaanse krijgsmacht en hun Nederlandse relaties.

De leiding van het Amerikaanse beroepsleger ziet liever geen homoseksuelen onder de gelederen. Het is zelfs bij wet geregeld dat een homo op staande voet ontslagen moet worden. In de legerreglementen staat letterlijk dat homofilie de moraal, ordehandhaving en het stelsel van rangen en commando's aantast. „Een flikker zou ook gevaarlijk zijn omdat hij makkelijk te chanteren is,” weet Ben Fama. „Ja, omdat het verboden is natuurlijk. Waarom ben ik niet te chanteren? Iedereen kent mijn seksuele geaardheid en geen mens die zich eraan stoort.”

Volgens Fama hebben de Amerikanen zó'n panische angst voor homo's dat de SPOI (militaire politie) constant twee geheime agenten aan het werk hebben. Deze twee 'stilen' laten zich uitnodigen op feestjes van homo's om uit te zoeken wie zich uitsluitend tot mannen aange trokken voelt. Ook delen ze videobanden met sodomiebeelden uit, die gemerkt zijn met ultraviolet poeder. Later kan dan precies worden nagegaan of een verdachte militair de banden gedraaid heeft en de ontucht dus gezien heeft.

„Pure gestapomethoden,” noemt Fama deze onderzoekspraktijken. Verder bezoeken de geheime agenten homobars en sluipen ze 'in hun heksenjacht' over naaktstranden, weet het PPR—raadslid. Vorig jaar zijn zo

zeker 36 homo's 'ontmaskerd' en uit de dienst gegooid. Het Amerikaanse squadron in Soesterberg heeft vier van dergelijke ontslagen toegegeven. Aangezien duidelijk op het ontslagformulier staat aangegeven waarom iemand z'n plunjebaal mag inleveren, kan een ex—militair de kans op een baan in z'n preutse thuisland wel vergeten.

De 22—jarige Tim Meagher bijvoorbeeld, voelt zich na de razzia van vorig jaar „behoorlijk door mijn land gepakt”. Afgelopen zomer was hij het slachtoffer van de undercover-agenten, die hem op een homofeestje tegenkwamen. Bijna een half jaar later kon hij na ondervering z'n biezen pakken. „Ik voel me verraden, na drieënehalf jaar trouw m'n vaderland te hebben ge diend.”

Een bezoek brengen aan prostituties op de Amsterdamse wallen is wel toegestaan en wordt door de legerleiding zelfs aangemoedigd, weet Fama van zijn bronnen, die hij om privacy-redenen niet kan vrijgeven.

De voorzitter van de kerseverse stichting Homoseksualiteit en Krijgsmacht is overigens niet gelukkig met het openbaar maken van de affaire. Majoor Van Weerd: „Je trapt nu de Marechaussee op de tenen, die zo gezichtsverlies lijdt. Liever had ik de bewijsvoering achter de schermen gelaten. Toevallig kwam de PPR afgelopen week ook met materiaal naar voren zodat ik niet kon achterblijven.”

De ontkenningskracht van de staatssecretaris zal niet helpen. Mocht Van Houwelingen ook op nieuwe vragen blijven ontkennen, dan zal Fama zijn vrienden toestemming vragen om hun namen en wederwaardigheden met de marechaussee in de publiciteit te brengen.

D66 en PPR vinden minister te laks in homo-affaire

Tel 11 door Wilma Nanninga

DEN HAAG, donderdag

De D66-fractie in de Eerste Kamer heeft, gesteund door de fractie van de PPR, minister van Defensie dr. W.F. van Eekelen opnieuw op het matje geroepen over de behulpzaamheid van Nederlandse marechaussees bij het opsporen van homoseksuele militairen op Amerikaanse bases in Nederland.

Zij hebben zeven schriftelijke vragen ingediend, omdat zij woedend zijn over de nonchalante houding van de bewindsman. Tevens worden de ministers van Binnenlandse Zaken en Justitie om inlichtingen gevraagd.

Minister Van Eekelen sloot gisteren een kort officieel onderzoek naar de homo-affaire met de volgende korte mededeling af: „Het is mij niet gebleken, dat de Koninklijke Marechaussee onderzoek heeft gedaan naar de homoseksuele gedragingen van Amerikaanse militairen in Nederland. Dit behoort ook niet tot de taak van de Koninklijke Marechaussee.”

gesproken van een Amerikaanse militair die wegens homoseksualiteit ontslag boven het hoofd hangt. Deze Nederlander is afgelopen april bij hem thuis in Amsterdam door de marechaussee verhoord. Hoe kan de minister dan ontkennen, dat er iets aan de hand is?”

Homo-activist en secretaris van de Haagse PPR, Ben Fama, heeft zijn Eerste-Kamerfractie gisteravond een getuigeverklaring van de laatste door de marechaussee verhoorde Nederlander overhandigd.

„Daarin staan de namen van de betrokken Nederlandse militaire politiemensen.

Verbijstering

Het Eerste-Kamerlid van D66 mevrouw J.L. Tiesinga, dat vragen stelde over deze zaak, is verbijsterd over dit antwoord. Zij zegt: „Ik heb met de homoseksuele vriend

'Douanier was verklikker in homo-onderzoek'

Van onze parlamentsredactie

DEN HAAG — De Kamerleden Lankhorst (PPR) en Groenman (D66) willen van staatssecretaris Koning (financien) opheldering over de rol van een douane-ambtenaar in het onderzoek naar de homoseksuele voorkeur van een Amerikaanse op Soesterberg gelegerde militair. Volgens de Kamerleden heeft deze douanier een verklikkersrol gespeeld. Zij vinden dat 'nog ernstiger' dan de inschakeling van de marechaussee bij het onderzoek.

De Kamerleden kondigen aan, dat zij de zaak in een Kamerdebat aan de orde zullen stellen als de bewindsman niet binnen een week een bevredigend antwoord ver-

strekt. Volgens Lankhorst en Groenman dook de douanier in het leven van de Amerikaan en diens Amsterdamse vriend Albert Taminau, nadat de laatste op 26 maart in de belastingvrije auto van de Amerikaan was aangehouden.

De douanier is volgens de Kamerleden vier keer bij Taminau aan de deur geweest in verband met de import van de wagen en de boetebetaling, waarbij hem gevraagd is geen melding te maken van het feit dat beiden samenwonen. Volgens de Kamerleden toonde de douanier hiervoor begrip en zou hij dat niet aan de basis in Soesterberg laten weten. Op 10 april begon evenwel het onderzoek.

Trouw WOENSDAG 10 JUNI 1987

Defensie eist uitleg

Marechaussee hielp bij ontslag homo-soldaten

Van onze verslaggevers

DEN HAAG, AMSTERDAM - Staatssecretaris Van Houwelingen (defensie, personeelsbeleid) heeft gisteren opheldering gevraagd aan generaal-majoor Rademaker, de hoogste man van de koninklijke marechaussee, over Nederlandse hulp bij het opsporen van homoseksuele militairen op de Amerikaanse vliegbasis Soesterberg.

„Als de feiten kloppen, is het uitgesloten dat dergelijke praktijken worden voortgezet”, zegt een woordvoerder van het ministerie van defensie.

Ben Fama, lid van de PPR-werkgroep 'Ekkers en potten' en lid van de Haagse PPR-afdeling, heeft bewezen in handen gekregen dat de Nederlandse douane en marechaussee betrokken zijn bij het opsporen en ondervragen van Amerikaanse homo-soldaten en hun partners. „Om privacy redenen wil ik geen namen noemen, maar ik weet dat de marechaussee op verzoek van de Amerikaanse inlichtingendienst een vriend van een Amerikaanse soldaat heeft ondervraagd. Dat gebeurde in hun woning in Amsterdam.”

Volgens Fama zijn op de vliegbasis Soesterberg twee 'homoseksuele undercover agents' van de Amerikaanse inlichtingendienst werkzaam. De agenten zouden zoveel mogelijk Amerikaanse homoseksuelen binnen de vliegbasis moeten opsporen. In de Verenigde Staten worden, anders dan in Nederland, homo's geweerd uit de krijgsmacht. Jaarlijks worden vele honderden gedwongen naar een andere baan uit te zien. In de VS, maar ook in andere Navo-landen, worden homo's gezien als een 'veiligheidsrisico'; zij zouden chantabel zijn.

Door het optreden van de undercover agenten zijn volgens Fama afgelopen zomer zes soldaten ontslagen. Eén van hen, de 22-jarige Tim Meagher, bevestigt dat. Meagher heeft inmiddels een verblijfsvergunning, omdat hij met een Nederlandse vriend samenwoont.

Fama: „De undercover agenten van de vliegbasis bespieden ook Nederlanders op feestjes die in huizen van Amerikaanse militairen buiten de basis worden gehouden. Waarom zij zich lenen voor dit soort praktijken? Zij staan onder geweldige druk. Soldaten die uit het leger zijn gezet, krijgen een papier mee waarop de reden van ontslag staat: *homosexual acts*. Dat document moeten ze laten zien als ze ander werk

willen zoeken. Hoe moet je op die manier solliciteren in de VS? En wat gebeurt er straks als Woensdrecht klaar is? De heksenjacht op homo's krijgen wij er dan als kadootje bij.” Ook de onlangs opgerichte vereniging Homoseksualiteit in de Krijgsmacht heeft dezer dagen bij Van Houwelingen 'bewijsmateriaal' over Nederlandse hulp aan het opsporen van homo's gedeponereerd. Majoor Van Weerd, voorzitter van de organisatie, heeft al een vergelijking getrokken met de hulp van Nederlandse politiemensen bij de opsporing van joden in het nazi-tijdperk.

Volgens de woordvoerder van defensie gaat het Nederland niet aan wat de Amerikaanse militaire autoriteiten met hun eigen mensen doen, 'hoe betreuwenswaardig die activiteiten ook mogen zijn'. Maar Nederlandse betrokkenheid daarbij kan niet geduld worden, aldus bronnen op het ministerie.

Bemoeien

Het PPR-Tweede Kamerlid Lankhorst heeft eerder in een persoonlijk schrijven aan minister Van den Broek (buitenlandse zaken) zijn bezorgdheid getoond over de behandeling van een homoseksuele Amerikaanse militair in Nederland. Van den Broek antwoordde toen dat hij geen recht had zich daarmee te bemoeien. In het 'specifieke geval' dat Lankhorst meldde, was er overigens geen sprake van Nederlandse betrokkenheid, aldus een woordvoerder van de minister.

'Opsporen homo's in leger VS is in strijd met wet'

(Van een onzer verslaggevers) **ZAANDIJK** - Als het waar is dat de Koninklijke Marechaussee haar medewerking heeft verleend bij het opsporen van homofiele relaties van Amerikaanse militairen dan maakt Nederland zich internationaal belachelijk. Bovendien zou een dergelijke medewerking haaks staan op de Nederlandse wetten die discriminatie verbieden. Dit zegt Marie Louise Tiesinga, Eerste Kamerlid voor D66. Ze heeft over deze affaire vragen aan de minister van defensie gesteld.

het belangrijkste is wel dat Nederland er naar streeft homoseksuele militairen waar mogelijk te doen benoemen in hoge internationale functies. Dat was wereldnieuws. Het haalde alle kranten. Als dan dit gebeurt en zou worden getolereerd dan maken we ons internationaal belachelijk”.

„Binnen het ministerie wordt er zwaar getild aan discriminatie. De bestrijding daarvan en het bestraffen van daarmee samenhangend seksueel geweld hebben op departementaal niveau een hoge prioriteit. Er is niet voor niets een coördinatiecommissie voor emancipatie en anti-discriminatie, waaraan WVC en Defensie meedoen. De stichting homoseksualiteit in de krijgsmacht heeft binnen het departement een hoge status; ze wordt hoogst serieus genomen. Binnen Defensie is een aanspreekpunt, waar homofiele militairen terecht kunnen. Maar

Ontslag voor Amerikaan vliegbasis Soesterberg

'Als ze een homoblade op je kamer vinden, ben je er bij'

(Vervolg van pagina 1) **UTRECHT** - „Sommige jongens mochten van de supervisor een prostituee uitzoeken. Met z'n allen moesten we naar de Banana-bar. Daar stoppen de meisjes een banaan tussen hun benen, die de klanten mogen opeten.” Aan het woord is de 22-jarige Tim Meagher, slachtoffer van de heksenjacht tegen homo's op de Amerikaanse vliegbasis in Soesterberg.

„Een dik meisje”, vervolgt hij, „trok mij de dansvloer op, drukte me tegen haar naakte borsten. Ze merkte dat ik het niet prettig vond, liet me gauw weer gaan; ik denk dat ze het begreep. Op de terugweg zagen we twee jongens die elkaar zoenden; iedereen lachte, behalve ik. Dat kon ik niet opbrengen, om zo tegen mezelf in te moeten gaan”.

„Op een barbecuefeestje in Zeist waren twee undercover agents van de *Secret Investigation Police*. Deze agenten van de veiligheidspolitie op de basis deden zich voor zich als homo's, drongen er op aan dat we naar homo porno op de video zouden kijken, vermoedelijk om dan foto's te maken. Dat zou mooi „bewijsmateriaal” zijn geweest”.

Dergelijk „bewijsmateriaal” bestaat volgens Tim niet. Geen banden, geen foto's waaruit ook maar iets van homoseksuele gedragingen zou

blijken. „Maar ze hebben wel maandenlang in totaal zo'n veertig mensen op de basis verhoord en alles, vooral klinkklare roddel, genoteerd. Al die maanden heb ik daar niets van gemerkt, want het gebeurde allemaal achter m'n rug om. De eerste aanwijzing was m'n laatste conductestaat. In waardering was ik er in alle opzichten op achteruitgegaan”.

Invloed

„Achteraf is mij gebleken dat die mindere waardering rechtstreeks te maken had met het onderzoek naar mijn homoseksualiteit. Hoewel het nog niet was bewezen had het al invloed op mijn carrière. Straf nog voor ik schuldig was

bevonden. Trouwens, als ze een homoblade op je kamer vinden is dat al voldoende bewijs. Sterker, als iemand zegt dat je in zo'n blad hebt gelezen”.

Door de heksenjacht op homo's binnen het Amerikaanse leger ontstaat volgens Tim een sfeer van wantrouwen en roddel. Een NSB-mentaliteit, meent zijn vriend. „Wie aan iemand de pest heeft kan hem betichten van homoseksueel gedrag. Verraders maken kans op promotie”. Tim vindt dat de Amerikanen een voorbeeld kunnen nemen aan het Nederlandse leger. Homoseksualiteit is daar geen punt, sterker de integratie van homo's wordt van regeringswege bevorderd. Nederland streeft er naar homoseksuele hoge officieren op hoge internationale posten benoemd te krijgen.

Veel lof heeft Tim ook voor de Utrechtse vreemdelingenpolitie. „Ze hadden volledig begrip voor mijn positie, begripen m'n angst, garanderen m'n privacy. Ze behandelen me uiterst correct”. Hij woont bij een vriend in de Utrechtse binnenstad, probeert werk te vinden en volgt daarom een cursus Nederlands.

Hoewel hij legaal in Utrecht woont, wil hij z'n adres niet vermeld zien. „Repressailles? Je weet maar nooit. Amerika is alleen in naam een vrij land. Als het even kan ga ik nooit meer terug”.

Marechaussee zou homo's VS helpen opsporen

(Van onze Haagse redactie) **DEN HAAG** - Het ministerie van defensie is een onderzoek gestart naar berichten dat de Koninklijke Marechaussee haar medewerking heeft verleend bij het opsporen van homofiele relaties van Amerikaanse militairen. Volgens gegevens van de vereniging 'Homoseksualiteit in de Krijgsmacht' zijn de afgelopen maanden tientallen Nederlandse homoseksuelen door de marechaussee verhoord. De marechaussee probeerde er zo achter te komen of er homoseksuelen zijn onder Amerikaanse militairen in Nederland. Het Amerikaanse leger staat homoseksualiteit niet toe.

11

4 JUNI 1987

BUITENLAND

«DE MORGEN»

New York: AIDS-test voor bezoekers

(Van de persagenschappen)

NEW YORK/WASHINGTON - De burgemeester van New York, Edward Koch, heeft dinsdag verklaard dat vreemdelingen die New York willen bezoeken zouden moeten worden getest op AIDS. Dit volgens hem om te voorkomen dat de stad de "medische hoofdstad" voor slachtoffers van de ziekte wordt. Intussen heeft de Franse wetenschapper Daniel Zagury op de internationale AIDS-konferentie in Washington een afwijkende aanpak voor het probleem voorgesteld.

BURGEMEESTER Koch van New York vindt de screening-programma's van de Amerikaanse regering niet verregaand genoeg: "Het is volkomen passend dat wij van niet-Amerikanen, die het land in willen, eisen dat zij een AIDS-test ondergaan, zodat wij kunnen voorkomen dat New York medische hoofdstad wordt voor alle men-

sen op de wereld die aan de ziekte lijden. Ongeveer een derde van alle AIDS-patiënten in de VS bevinden zich in New York. De ziekenhuizen kunnen de grote toeloop nauwelijks meer verwerken," aldus Koch.

Zondag had VS-president Reagan voorgesteld om gevangenen, immigranten, ziekenhuisbezoekers en toekomstige echtparen

op AIDS te testen. Reagan verdedigde dit voorstel met de bewering dat dit de verdere verspreiding van de ziekte kan indijken. De meeste wetenschappers betwijfelen dat. Zij stellen dat screening-programma's een vals gevoel van veiligheid wekken, zinloos bepaalde bevolkingsgroepen stigmatiseren en een grote verspilling zijn van geld en man-

kracht.

Zagury

Op de AIDS-konferentie in Washington bracht Daniel Zagury verslag uit van zijn onderzoek naar een experimenteel vaccin tegen het AIDS-virus. Vorig jaar reeds verklaarde hij in Zaire zichzelf, een Franse collega en 20 Zairese vrijwilligers te hebben ingeënt met een middel dat meer antilichamen tegen het virus ontwikkelt dan enig ander tot nu beproefd medicijn. Op korte termijn wil hij zijn proeven op grotere schaal voortzetten. Volgens de prominente AIDS-onderzoeker Dani Bolognesi is Zagury met zijn experimenten erin geslaagd een stap te zetten die anderen is ontgaan. Hij waar-

schuwde evenwel voor een te groot optimisme over de definitieve uitkomst van het onderzoek. Ook Zagury zelf zei geen valse hoop te willen wekken. Wel meende hij "tot nu toe onverwachte" resultaten te hebben geboekt. Voor het ontwikkelen van een vaccin slaat Zagury de testfase in dieren (chimpansees) over. Door sommige onderzoekers wordt nochtans gesteld dat het zeer belangrijk is om te weten of het vaccin de chimpansees daadwerkelijk beschermt tegen het AIDS-virus. Men kan immers moeilijk mensen met het virus besmetten om te zien of het vaccin werkt. Er gaan dan ook heel wat geruchten over het feit of Zagury zich al dan niet heeft geïnjecteerd met het virus.

'Nederlanders in Spaanse cellen bedreigd door Aids-terreur'

UN 2

HILVERSUM (ANP) - De Nederlandse regering moet bij de Spaanse autoriteiten opheldering vragen over het lot van de ruim 70 Nederlanders die in Spaanse gevangenen zitten. Dat vindt Aad Kosto, lid van de Tweede Kamer voor de PvdA en voorzitter van de vaste Kamercommissie van justitie. Hij noemt de situatie in de Spaanse gevangenis "onhoudbaar en levensgevaarlijk".

Kosto baseert zich op een brief van zes gevangenen aan de redactie van Achter het Nieuws, de televisie-aktualiteitsrubriek van de VARA. Uit de brief blijkt dat de Nederlandse gedinneerden in de Madrileense Carabanchel-gevangenis worden bedreigd door ziekten als Aids, hepatitis-b en open TBC.

Zij leven tussen ruim 70 procent dragers van het Aids-virus en worden blootgesteld aan "Aids-terreur". "Personen die weten besmet te zijn met Aids lokken vechtpartijen uit (bloed op bloed contact), snijden hun aderen open en proberen zo bloed in je gezicht te spuiten en proberen je te dwingen tot seksuele handelingen", zo staat in de brief te lezen.

Bush: 'Aids-testen in VS blijven vertrouwelijk'

UN 2

(Van onze correspondent Henk Dam)

WASHINGTON (GPD) - De testen die de Amerikaanse regering wil laten uitvoeren bij onder andere immigranten, gevangenen en patiënten in ziekenhuizen om de eventuele aanwezigheid van het aids-virus vast te stellen, zullen vertrouwelijk blijven.

Dit zei gisteren vice-president George Bush bij wijze van aanvulling op het nieuws over de verplichte testen voor grote groepen Amerikanen zoals dat het afgelopen week einde door president Reagan wereldkundig werd gemaakt.

Net als Reagan een dag eerder, werd ook Bush gisteren uitgejouwd toen hij, tijdens de eerste vergaderdag van een groots opgezette internationale conferentie in Washington over aids, de plannen rond de verplichte testen uitlegde.

Maar de vice-president kreeg weer enig applaus, toen hij opmerkte dat de testen niet in conflict mogen komen met het grondwettelijk vastgelegde recht op privacy.

De bedoeling van het test-pro-

gramma, aldus Bush, is zonneklaar. "We hebben de plicht de mensen te beschermen die de ziekte niet hebben. Aids breidt zich uit en is dodelijk. Aids discrimineert niet. Het is een handelsreiziger voor de dood".

Tijdens de conferentie sprak ook de topman van de Amerikaanse geneeskundige inspectie, Everett Koops. Deze zei dat, hoewel wereldwijd gezien het officiële aantal aids-doden thans op 50.000 ligt, het echte cijfer twee keer zo hoog is.

De woordvoerder van president Reagan, Marlin Fitzwater, benadrukte gisteren ook nog eens dat, hoewel de president niet over het vertrouwelijke karakter van de testen heeft gesproken, dit wel degelijk een uitgangspunt is.

Foto AP

MET RUBBER HANDSCHOENEN arresteerde de politie in Washington maandag demonstranten, die protesteerden tegen de voorstellen die tijdens de derde internationale Aids-conferentie de revue passeerden.

Behandeling van Aidspatiënt moet gespreid worden

(Vervolg van pagina 1)

AMSTERDAM (ANP) - De ziekenhuisbehandeling die nu hoofdzakelijk is geconcentreerd in het Amsterdamse academisch ziekenhuis AMC, moet volgens het college voor ziekenhuisvoorzieningen over het hele land worden verspreid.

De 'koploperspositie' van de hoofdstad op het gebied van het aantal aidspatiënten zal naar verwachting namelijk ook minder worden. Om de bedden nood in te dammen moet de gemiddelde verpleegduur per patiënt worden bekort. Dat kan door te zorgen voor goede opvang buiten het ziekenhuis, thuiszorg, aids-hostels en verpleegtehuizen waar patiënten kunnen worden opgenomen, aldus Aids-Info.

Dit betekent echter een zware belasting voor de eerstelijns hulp, huisartsen, kruisorganisa-

ties en gezinszorg. Ook de onmiddellijke omgeving van de patiënt, vrienden en familieleden, zullen zwaarder worden belast.

De commissie verstrekkingen van de Ziekenfondsraad heeft 60.000 gulden uitgetrokken om een raamplan te laten opstellen voor de zorgverlening buiten het ziekenhuis. In Amsterdam zal nu binnen een half jaar een plan op tafel moeten liggen waarin één en ander geregeld wordt en de samenwerking tussen instanties en hun noodzakelijke deskundigheid wordt beschreven.

Positieve reacties op „Veilig vrijen”

B4 19

HILVERSUM — Bij Veronica zijn gisteren duizenden positieve reacties binnengekomen op het voorlichtingsprogramma „Veilig Vrijen”, waarin op een openhartige manier werd ingegaan op de gevaren bij wisselend seksueel verkeer. De omroep zond deze produktie woensdagnacht uit. Volgens Veronica-zegsvrouw Annete van Trigt heeft de telefoon de hele dag roodgloeiend gestaan. Daarbij was het aantal negatieve uitingen op een hand te tellen. Degenen die telefoneerden waren vooral onderwijzers, die graag over de video-produktie wilden beschikken om hem voor de grote vakantie nog eens in klassikaal verband te laten zien, en ouders. Laatstgenoemde groep vroeg zich vooral af waarom de omroep „Veilig vrijen” zo laat had uitgezonden. „We hadden het graag onze kinderen laten zien”, was de meest gehoorde reactie. Veronica overweegt nu het programma over een aantal weken nog een keer op de buis te brengen, maar dan op een vroeger tijdstip.

Toenemend aantal aids- patiënten in Amsterdam

A112

(Van een onzer verslaggevers)

AMSTERDAM — De verwachting is dat eind 1989 er in Amsterdam ongeveer 600 aids-patiënten zullen zijn, landelijk zal dit aantal het dubbele bedragen. Dit zei gistermiddag het hoofd van de afdeling volksgezondheid van de Amsterdamse GG en GD dr R. Coutinho tijdens een voorlichtingsbijeenkomst over aids voor het personeel van de GG en GD. Op dit moment zijn er in Amsterdam 135 aids-patiënten en landelijk 260. De meesten daarvan zijn homoseksuele mannen. Ongeveer 15 procent van deze risicogroep in Amsterdam is besmet. Coutinho verwacht dat het aandeel van de verslaafden aan drugs, nu acht gevallen, de komende tijd sterk zal toenemen, aangezien een kwart van de achtduizend hoofdstedelijke verslaafden sero-positief is, dus drager van het virus. Dat betekent nog niet dat iemand ook daadwerkelijk de gevreesde ziekte krijgt. Tot voor kort ging men ervan uit dat rond de zes procent op termijn ook echt ziek werd. Nu is volgens Coutinho dit percentage al opgelopen tot minstens 30 procent.

Op de bijeenkomst, die vooral was bedoeld om vragen van het eigen personeel over de risico's in de omgang met aids-patiënten te beantwoorden, zei Coutinho dat „het risico besmet te raken wel aanwezig is, maar de kans is uitermate klein. Theoretisch is de kans bij het aantal injecties dat we in Amsterdam geven niet meer dan één keer in de 100 à 200 jaar dat iemand door een prik met een besmette naald zelf aids oploopt”. Coutinho voegde daar wel aan toe dat de veiligheidsvoorschriften dan uiteraard opgevolgd moeten worden. „Zo moet het beschermkapje dat op een injectienaald zit na gebruik er niet meer op gezet worden. Door deze handeling komt het nog wel eens voor dat het verplegend personeel zich per ongeluk zelf prikt. Ook moet iedereen de tijd nemen voor het geven van een injectie.” Yoeri Bakker en Mart Bleidestein, die voor de werkgroep Aids Amsterdam twee affiches 'Stop Aids Vrij Veilig' hebben gemaakt, kregen gisteravond in het Waldorf Astoria Hotel in New York de 'Golden award' van de Amerikaanse reclamewereld uitgereikt in de categorie posters. De jury moest kiezen uit 3600 inzendingen.

Aids en jongeren

VLAK voor het aanbreken van de grote vakanties is er een boekje verschenen over 'Aids en jongeren', dat elk opgroeiende kind zou moeten lezen. Er is tot nu toe in Nederland erg weinig informatie-materiaal over deze ziekte verschenen, dat speciaal bestemd is voor jongeren.

Toch is het een zaak van levensbelang te weten wat aids is, op welke manier je besmet kunt raken met het virus en vooral hoe je besmetting kunt voorkomen. Ook in het buitenland tijdens de vakantie, waarin een jongen of meisje mischien voor het eerst seksueel contact heeft.

In dit boekje, een Nederlandse vertaling van de oorspronkelijk Deense uitgave, wordt nuchtere en zakelijke voorlichting gegeven over de risico's van aids. Het gevaar ervan wordt wel degelijk onderkend, maar de angst om deze ziekte te krijgen wordt niet zo aangewakkerd dat het een jongere in zijn seksuele ontwikkeling remt.

Adviezen

Naast tal van adviezen op het gebied van preventie wordt tevens in stripvorm uitgelegd hoe het afweermechanisme in het li-

★ Illustratie uit boekje 'Aids en jongeren'.

chaam werkt en wat er gebeurt bij besmetting met het aids-virus. Belangrijk pluspunt is verder, dat alle 'moelijke' woorden in begrijpelijk Nederlands worden vertaald.

Het boekje dat 12,50 gulden kost en uitgegeven is door Ad. Donker te Rotterdam, is in elke boekwinkel te verkrijgen. AD 9

Verzekeraars mogen vragen om aidstest

Ook artsenbond heeft geen bezwaar

Par 5

(Van een onzer verslaggevers)

AMSTERDAM — De Koninklijke Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst (KNMG) heeft er geen bezwaar tegen wanneer levensverzekeraars hun potentiële klanten vragen of ze in het verleden op aids en syfilis zijn getest.

„We zouden er wel tegen zijn wanneer iedereen, die zo'n verzekering wil afsluiten, een verplichte bloedtest op aids moet ondergaan,” zegt mevrouw W. Vroom, secretaris van de KNMG.

De KNMG reageert daarmee op het standpunt van staatssecretaris Dees van volksgezondheid die de Tweede Kamer gisteren liet weten dat levensverzekeraars via hun medische adviseurs nieuwe cliënten om zo'n bloedtest mogen vragen. „Wij zien geen grond om van de verzekeraars te verlangen om bij de beoordeling van het individuele risico relevante feiten buiten beschouwing te laten,” zo onderbouwde de staatssecretaris zijn standpunt.

De Nederlandse vereniging van levensverzekeraars heeft haar leden onlangs geadviseerd om in de gezondheidsverklaring bij het aanvraagformulier voor de verzekering onder meer te vragen naar onderzoek in het verleden op syfilis en aids. Op grond van het antwoord kan

de adviseur dan een aidstest aanbevelen.

Dr J. Lange, die als internist op de afdeling van het Academisch Medisch Centrum werkt, zegt niet verbaasd te zijn over het standpunt van Dees en de verzekeraars. „Je kunt verwachten dat een levensverzekeraar zekerheid wil hebben. Van de mensen die seropositief zijn, krijgt dertig tot vijftig procent binnen tien jaar aids. Zo'n gezondheidsverklaring moet alleen wel beperkt blijven tot de levensverzekeraars. Zo'n test zegt overigens maar weinig. Mensen die nu nog negatief zijn, kunnen morgen positief zijn,” aldus de internist.

Ook de belangenvereniging van mensen met aids en ARC (het aids related complex) zegt niet geschokt te zijn door het regeringsstandpunt. „Je moet immers ook invullen of je een hartinfarct of kanker hebt gehad en het gaat niet om een sociale verzekering zoals de ziektekostenverzekering,” zo zei een woordvoerder.

Liefde tussen jongen en man berust niet op machtsongelijkheid

Jongensliefde. Dat is de toereikende term voor een vorm van pedofilie en tevens de hoofdtitel van een baanbrekende studie die dezer dagen is verschenen van dr. E. Brongersma, althans het eerste deel. In zijn voorwoord stelt Brongersma onomwonden dat zijn betrokkenheid bij het onderwerp een basis heeft in zijn persoonlijke leven. Sterker nog, hij heeft er zelfs een tijdje voor vast gezeten. In 1980 werd een andere publikatie met het oog op deze persoonlijke achtergrond afgekraakt. Brongersma: „Is een boek over het huwelijk verdacht als het is geschreven door een getrouwde vrouw of man?”

Door PIM WIERSINGA

Nee, natuurlijk niet. Er is geen reden waarom de ene vorm van erotiek „beter” zou zijn dan de andere, mits de partners vrijwillig aan het contact deelnemen. Maar daar zit hem, wat pedofilie betreft, nu juist de kneep. Bij veel mensen heerst de opvatting, dat contact tussen een volwassene en een kind per definitie op machtsongelijkheid berust, en de recente berichten uit Oude Pekela en Texel blazen de aloude schrikbeelden van kinderlokkers, knapenschenners en kleuterkrachters nieuw leven in. Kinderen houden er hun hele leven een trauma aan over!

Nu lijkt het geen twijfel dat de kans op narigheid bij seks tussen jongens en mannen niet denkbeeldig is. Alleen al de kracht van het taboe is voldoende om een pedofiele relatie te verpesten, met alle kans op chantagepraktijken, sadisme en verkramptheid vandien. Maar met name op de categorie jongens tussen de tien en de zestien, die relaties hebben met oudere mannen, blijken de gangbare vooroordelen niet van toepassing.

Nils, een Zweedse schooljongen, ontmoette tijdens zijn schoolvakantie een aardige man, die bij een zwembad lag te zonnebaden. Ze begonnen met elkaar te stoeien en allebei kregen ze een erectie, die voor de ander door de zwembroek heen duidelijk voelbaar was. „Zou het niet lekkerder zijn als we dit spelletje helemaal naakt deden?” vroeg de man. Nils gaf dit gretig toe en liep dus met hem mee naar diens huis, waar ze hun stoepartij nu spier-naakt op een bed hervatten. Plotse-ling drukte de man de jongen heel vast met zijn armen tegen hem aan, maakte stotende bewegingen met zijn onderlijf, kreunde van genot en spoot zaad over hem heen. „Ik herinner me nog precies”, vertelde Nils me dertig jaar later, „hoe ik dansend en zingend naar huis ging, geweldig trots en gelukkig dat mijn kleine lijf zo'n felle hartstocht kon opwekken in een groot mens” (Persoonlijke mededeling). (p.34).

De mededelingen en verhalen in *Jongensliefde* leren dat veel mannen in hun jeugd het geluk van Nils hebben gekend. En een trauma hebben ze niet opgelopen. Anders dan Nils, die verleid werd, vonden heel wat jongens het fijn om zelf een man te verleiden. De redenen hiervan zijn voor een deel in nevelen gehuld.

Het verbodene

Brongersma noemt een aantal plausibele factoren. Jongens in hun vroege puberteit beginnen het vaderlijk gezag te verwerpen, maar verlangen tegelijk naar iemand die geestelijk overwicht op hen heeft en die hen de weg kan wijzen. Met name de weg in het labyrint van de seksuele rijpwording. Nadrukkelijk stelt Brongersma dan ook dat seks op zich niet het enige is dat telt. In een aantal verlagen doet de figuur op van de oudere man, die een onweersaanbare aantrekkingskracht uitoefent op (oudere) kinderen. Hij straalt een fluïdum uit waardoor ogenblikkelijk contact wordt aangeknoopt.

In bovenstaand citaat is Nils eerder degene van wie het fluïdum uitgaat. Zoals Brongersma laconiek opmerkt: „Ongetwijfeld bestaan er kinderlokkers, maar er bestaan óók grote-mensenlokkers.” (p.199).

Iemand die over een beladen onderwerp schrijft als pedofilie, moet in zijn tekst een bepaalde strategie volgen. Brongersma (of de redacteur van uitgeverij De Persgroep, Marcel Bullinga) doet dit heel intelligent. Een voorbeeld is de manier waarop „het oude Griekenland” in *Jongensliefde* wordt behandeld. Zoals bekend vormde „het oude Griekenland” voor veel schrijvers met homo- of pedoseksuele voorkeuren van oudsher een alibi om over het verbodene te spreken. In een wetenschappelijk boek is zo iets riskant. Ook bij Brongersma ligt het gevaar op de loer, dat hij de historische feiten gebruikt voor oneigenlijke doeleinden. Maar dan prikt hij zelf de ballon door. Hij maakt namelijk een scherp onderscheid tussen het Helleense instituut van de knapenliefde en de huidige vormen waarin de jongensliefde zich voor- doet.

In het oude Griekenland gold, dat de oudere man de actieve partij moest zijn en de knaap de passieve, de „vrouw”. Elke andere variant, alsmede homoseks tussen twee volwassen mannen, werd niet bijster gewaardeerd. En het belangrijkste punt van verschil tussen de oudheid en de tegenwoordige tijd is, dat de Griekse „knapenliefde” gebaseerd was op machtsongelijkheid.

In sommige opzichten is de Griekse cultuur weer wel voorbeeldig te noemen, al is die cultuur daarin niet uniek: de maatschappelijke vormgeving van seksuele extase. Ons carnaval en onze groepsseks zijn de schamele resten van het vermogen om seks te beleven als een religieuze overgave aan een collectief oceanisch gevoel. De Griekse cultuur verstond, in de woorden van Brongersma, „de waarheid dat „offer” niet

noodzakelijk gelijk staat aan verloochening en pijn, maar dat het wezen ervan bestaat in een overgave van het ik. En die overgave kan ook positieve gevoelens oproepen, lust verschaffen.” Lust, die in onze christelijke cultuur eeuwenlang „hartgrondig verdoemd” is geweest. (p.23-26).

Zelfvertrouwen

Erotiek wordt in *Jongensliefde* niet gelijkgesteld aan seks. Op veel plaatsen wordt betoogd, dat een vriendschap tussen jongen en man vaak pedagogische en spirituele facetten kent. Reden om niettemin het seksuele een belangrijke plaats toe te kennen in de presentatie van „het materiaal”, is dat juist seks altijd fungeert als de steen des aanstoots.

„Wanneer een leraar, een jeugd-leider, een vriend des huizes aardig is tegenover een jongen, zich in zijn vrije tijd met hem bezighoudt, zich in de problemen van de jongen verdiept, stemt dit de ouders dankbaar. Ze waarderen het. Maar zodra de man aan die verhouding een lichamelijke uitdrukking geeft, door hun zoon te liefkozen of een seksueel contact toe te laten (en dan doet het er niet toe, wie het eerst begonnen is), dan zijn de meeste ouders uiterst verontwaardigd.” (p. 8-9).

Ten onrechte, zo blijkt uit talloze voorbeelden. Een lichamenlijk getinte vriendschap geeft een jongen vaak veel meer zelfvertrouwen in een periode waarin hij door tegenstrijdige gevoelens wordt bestormd.

„Zijn ballen tekenen zich af in de mooie rondingen van zijn zak. Ik neem ze in mijn hand, knijp er zachtjes in.

„De levensbron”, zeg ik zachtjes. „Ze zijn groot en stevig, en dat is meestal een teken dat je erg verlangt naar klaarkomen, nietwaar?” Hij grijnst nu, duidelijk geleid, maar zegt nog steeds niets. Hij laat me rustig begaan, en als ik zijn lid beetpak, gaat het meteen zwellen en wordt groot en hard. Ik stroop de voorhuid omlaag zodat de glanzende kop onbedekt is. „Is dat niet prachtig, vraag ik.

„Hoe bedoel je dat?”
„Nou, kijk eens hoe ongelooflijk mooi die gevormd is, al die rondingen die in elkaar overgaan. Dit is een van je mooiste lichaamsdelen, en dat spreekt eigenlijk vanzelf, want het is je bloem, nietwaar?”
„Zo heb ik het nog nooit bekeken.” (p. 178-179).

Veel van de verhalen die Brongersma in zijn boek opneemt, zijn ontroerend en soms zeer opwindend. Daarover kun je verschillend oordelen. Ik vind het een pluspunt. Het heeft weinig zin om over een onderwerp als pedofilie te lezen, als je een en

ander niet kunt toetsen aan je eigen gevoelens.

Mijn gevoelens brachten me overigens op het idee, dat veel mannen met de fantasie moeten rondlopen, dat ze kleine (of niet meer zo kleine) jongens zijn, die verleid worden en verleiden; de altoos rinkelende kassa's bij reprises van *Der Tod in Venedig* wijzen in dezelfde richting. Het is overigens jammer dat mannen die het niet hebben meegemaakt maar er wel van hebben gedroomd in *Jongensliefde* onvermeld gebleven zijn. Aan hen had de ontwrichtende werking van taboes gedemonstreerd kunnen worden.

Maar misschien biedt het vervolg op dit bijzonder verhelderend werk soelaas.

Het is te hopen dat het tweede deel snel verschijnt.

Begeerlijk

Een aantal thema's komen in deze studie steeds terug. Jongens zijn, ook voor mensen die niet overwegend pedofiel zijn ingesteld, uiterst begeerlijke wezens. Zij zijn ook dikwijls in staat om op begeertes van anderen te reageren, zoals blijkt uit het verhaal van de trotse Nils. Moet de conclusie nu luiden dat pedofielen het slachtoffer zijn van hypocrisie?

Niet helemaal, Brongersma benadrukt dat jongensminnaars niet beter of slechter zijn dan ander mensen. Hij biedt geen rechtvaardiging voor gewelddadig afgedwongen intimiteiten, maar hij laat er geen twijfel over bestaan dat de huidige verboden en taboes de ontwikkeling naar een intelligente, menselijke — ik zou haast zeggen, erotische — moraal belemmeren.

Wat ook zonneklaar uit *Jongensliefde* naar voren komt, is het dramatische karakter van de overgangsfase tussen jongen en man. Juist in een seksvijandige cultuur is het scala aan verlangens dan vele malen groter dan de hoeveelheid uitingsmogelijkheden. Jongens maken zich zorgen over hun seksuele capaciteiten en worden niet gerustgesteld door voorlichters die beweren dat voor „het mooiste wat er bestaat” de grootte van hun geslachtsdeel niet terzake doet. Helaas, voor dit soort brandende kwesties resten slechts uitwegen die opvoeders minder gewenst voorkomen, als daar zijn het deelnemen aan nachtelijke slaapzaalactiviteiten of het bijzonder bevriend raken met oudere heren.

Selectieve vergeetachtigheid en hypocrisie zijn als twee handen op één buik.

Dr. Brongersma: „De pedofiel wordt nog steeds gezien als kinderlokker”

4115

(Door Huub Klompenhouwer)
OVERVEEN — Binnenkort praat de Tweede Kamer weer over de herziening van de zedelijkheidswetgeving. Een heet hanglijzer. Eind 1985 kwam het tot een conflict tussen minister Kortals Aites van Justitie en de CDA-ministers. Inzet was de voorgenomen verlaging van de leeftijd voor de toelaatbaarheid van seksuele contacten van en met jongeren. Artikel 247 van het wetboek van strafrecht. Die leeftijd zou van zestien tot twaalf jaar verlaagd worden. Het CDA protesteerde en Kortals Aites trok zijn wetswijzigingsvoorstellen in. De minister beloofde nog dit voorjaar met her-nieuwde voorstellen in de kamer terug te keren. Dr. Edward Brongersma, ex-eerste kamerlid voor de Partij van de Arbeid, wacht met spanning op die her-zijne voorstellen. Juist dezer dagen verscheen bij uitgeverij SUA in Amsterdam zijn boek Jongensliefde, een boek over sex en erotiek tussen jongens en mannen. Een boek over pedofilie dus. En daar heeft ook dat wetsvoorstel alles mee te maken.

Dr. Edward Brongersma kijkt behoedzaam. „Nu nog is alle sex met personen onder de zestien jaar bij de wet verboden. Het COC heeft toen een petitie opgesteld, die ik met andere instellingen heb ondertekend. Daarin doen we de minister het voorstel om dan maar op het bestaande artikel 247 in plaats van een verlaging van de leeftijd naar 12 jaar, de uitzondering te maken voor kinderen vanaf twaalf jaar, wanneer deze duidelijk zelf instemmen met die seksuele contacten. Het is geen ideale formulering, maar het kan de minister wel uit zijn impasse helpen”. Pedofilie is het onderwerp van zijn boek. Hij is er zelf nauw bij

betrokken. Als lid van de Eerste Kamer werd hij in 1950 voor tien maanden veroordeeld. En nog wel op artikel 247, een wet die in 1971 gewijzigd werd, waardoor hij toen vrijgesproken zou moeten worden. In 1963 kon hij tot zijn eigen opluchting toch terugkeren in de Eerste Kamer. Heeft zich daar nog jaren vooral ingezet op verbetering van het straf-systeem en met name de sociale kant daarvan en — uiteraard — de zedelijkheidswetgeving.

Pedofilie. Een uiterst beladen onderwerp. Het is met de nodige omzichtigheid dat de ex-politicus erover spreekt. „Respect voor de partner moet altijd voorop staan en mag nooit uit het oog verloren worden”, zal hij herhaalde malen opmerken. Vooral als het gaat om het negatieve beeld dat het publiek nog altijd van deze vorm van seksualiteit heeft.

Mishandelingen

„Iedereen denkt bij pedofilie meteen aan het mishandelen en zelfs ombrengen van kinderen, na sexueel contact. Over die pedofielen wil ik niet spreken. Dat zijn uitzonderingen. Dan zeg ik: Het gebeurt sporadisch. Het aantal mishandelingen in andere seksuele relaties is waarschijnlijk zelfs veel groter. Kijk maar eens naar cijfers over mishandeling binnen het huwelijk”.

„Wie zich niet verdiept heeft in een onderwerp als pedofilie, die heeft niet het flauwste benul hoe veelvuldig verhoudingen tussen man-meisje, vrouw-meisje, mannen en wat ze voor kinderen kunnen betekenen. Onderzoeken onder volwassen mannen, vooral studenten, hebben aangetoond dat niet minder dan een kwart, soms zelfs een derde van

hen al in zijn jongensjaren sexueel contact heeft gehad met een volwassene”.

In Nederland constateert dr. Brongersma aan de ene kant een grote acceptatie van de pedofilie, bijvoorbeeld waar het om de rechtspraak gaat, aan de andere kant blijft voor het grote publiek de pedofiel geassocieerd met het begrip ontucht en verkrachting. Iets waartegen hij als een Don Quichote vecht.

In zijn jongste boek gaat hij uitgebreid in op de relatie man-jongen. Twee aspecten staan daar-bij centraal. Allereerst de nadruk op de natuurlijke relatie die als pedofiel of ook homofiel omschreven kunnen worden, zonder dat ze later hoeven te leiden tot homofilie. Aan de andere kant de opvoedkundige waarden die er in een volwassen-kind relatie kunnen schuil-

„Natuurlijk kan zo'n verhouding ook zonder sex heel opvoedkundig zijn, maar als het met sex is, uiteraard als dat een heel natuurlijk en niet gedwongen gebeuren is, dan is zo'n verhouding nog inniger en juist niet minder waardevol”.

In zijn boek geeft hij met veel praktijkvoorbeelden uit zijn eigen literatuur-collectie aan hoe schadeloos en zijns inziens zelfs geestverruimend een pedofiel contact voor veel jongeren werkt. „Het gekke is dat het telkens de reactie van de buitenwereld is, die zo'n kind in een sfeer van: „Is het dan toch fout?” kan plaatsen. Terwijl jongeren zelf heel wel in staat zijn zelf al aan te voelen wat goed en niet goed is”.

Kern

„Een pedofiel voelt liefde voor een kind. Is geobsedeerd door de

schoonheid van het jongens-meisjetijf in alle naaktheid. Maar dat respect is zo belangrijk. Het gaat niet om de sex, maar of er überhaupt niets gebeurt dat een kind niet wil. Dat is de kern”.

Hij trekt een moedeloos gezicht: „Bij pedofilie hebben de meesten nog dat beeld van die man die dat grote lid met alle geweld door die hele kleine opening wil duwen. Dat heeft niets met de werkelijkheid te maken. Meestal wil de man niet meer dan wat knuffelen, strelen, stoelengans zijn wederzijds, omdat er met het kind een heel innige relatie groeit”.

„Ik weet het, er zit ook een zekere spanning in een geheime relatie. Maar liever zie ik dat de pedofiel ook met de ouders praat. Dat is niet altijd makkelijk, omdat in veel gevallen de pedofiel al een vriend of nauwe relatie is van de ouders van het kind. Maar voor de ouders geldt dat het heel belangrijk is dat zij op een goede manier reageren op een eventuele ervaring. Begrip is het minste dat zij moeten kunnen opbrengen. Een reactie van woede of verhoren bij de politie kunnen veel kapotmaken. Het kind zelf heeft immers niet de idee iets verkeerd te hebben gedaan”.

„De pedofiel wordt ook nog steeds gezien als de kinderoekker. Ook al onzin. De pedofiel is een buurman, een vriend van de ouders of een leerkracht. Meestal al een bekende van de familie. Maar de pedofiel wordt nog altijd verworpt met de man die met geweld ontucht pleegt. Terecht dat in dat geval leders bloed gaat koken”.

„Zodra het om een kind gaat, reageren volwassenen altijd heel emotioneel, alsof het om iets heel

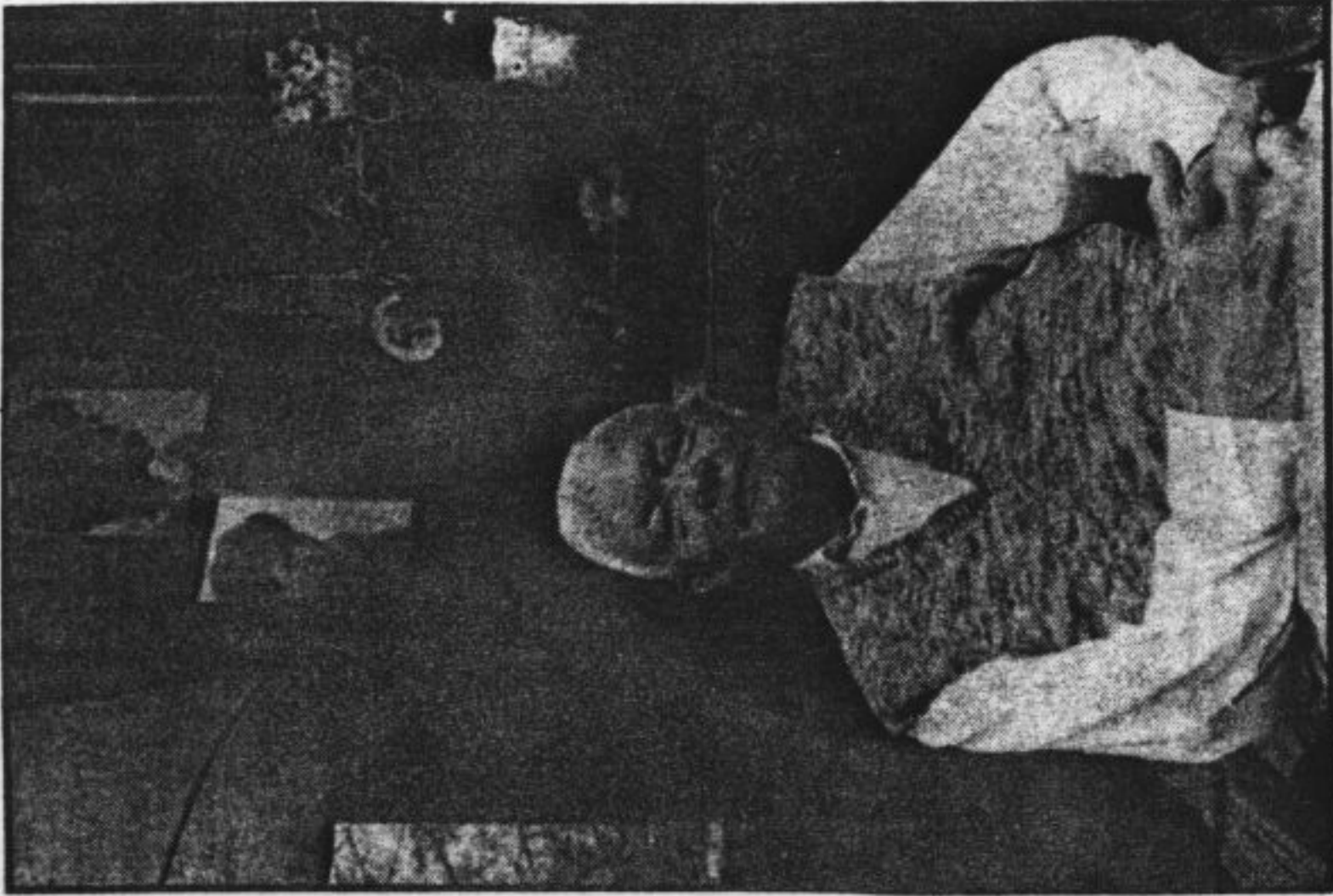

Foto: BPN

DR. EDWARD BRONGERSMA strijdt voor de aanvaarding van pedofilie.

liggs gaat. Als je dan tegelijk ziet wat volwassen kinderen aan kunnen doen, lijkt zo'n houding dikwijls heel hypocriet. De pedofiel daarentegen laat het kind in zijn of haar waarde en heeft juist alle respect. En uit alle onderzoeken blijkt ook dat er dan absoluut geen schade berokkend wordt bij het kind. Die schade komt soms door de reacties van een keiharde buitenwereld, die met sexualiteit geen raad weet”.

Hij constateert met enige tevredenheid dat steeds minder pedofilie-zaken voor de rechter ko-

men. De op handen zijnde wetswijziging is volgens dr. Brongersma dan ook minder een revolutionair voorstel, dan een norm van de tijd. „Het moet er wel doorkomen. Want nu nog is de behandeling van veel pedofilie-zaken per arrondissement verschillend. Er wordt heel verschillend op gereageerd. Dat is een gevaar voor rechtsonzekerheid”.

Dr. Edward Brongersma, Jongensliefde. Sex en erotiek tussen jongens en mannen. Deel I: De Partners. Uitgeverij Sua Amsterdam (f 37,50)

Hans Stolp schreef dagboek van een stervende jongen

Vorig jaar verscheen van Pieter J.C. Stolp (45) het boekje *Als de dood vroeg komt*. Daarin beschreef hij de ervaringen die hij als pastor in dienst van het Academisch Ziekenhuis te Groningen opdeed in de omgang met ernstig zieke en stervende kinderen. Onlangs publiceerde hij als Hans Stolp *De Gouden Vogel*. Dagboek van een stervende jongen. Het idee werd hem door een jongetje uit het ziekenhuis aangeleverd. "Ik heb zelf zoveel van kinderen geleerd. Ik vind het adembenemend wat ze te vertellen hebben. Kinderen zijn niet bang voor de dood."

Sinds april van dit jaar is Pieter J.C. Stolp als radiopastor verbonden aan de IKON in Hilversum. Het bevat hem uitstekend. "Je hebt niet steeds met de dood te maken. Je lacht hier veel meer. Dan belt er 's ochtends om negen uur iemand woedend op: 'zo, hoeveel borrels hebben jullie nu al op? Twee? Geloof ik niets van. Zeker wel vijf!' Je hebt ook met allerlei verschillende problemen te maken. Alcohollisme, echtscheiding, uitzichtloosheid, noem maar op."

Hoewel Stolp de ruime flat in het centrum van Hilversum waar we zitten te praten amper drie maanden bewoont, gaat hij bin-

nenkort al weer verhuizen: naar het IKON-pand. "Dat staat in een stille villa-wijk. Die stilte heb ik nodig om te kunnen denken. Bovendien ben ik dan beter bereikbaar. Nu draai ik kantooruren en dat kan eigenlijk niet. In noodgevallen moeten mensen een beroep op je kunnen doen. Bovendien heeft mijn voorganger, Alje Klammer, ook altijd in het IKON-pand gewoond. Het is dus het voortzetten van een jarenlange traditie."

Wie hem enige tijd geleden voorspeld had dat hij nu radiopastor zou zijn, had Stolp waarschijnlijk in het gezicht uitgelachen. "Maar ik wilde wel eens wat anders. Dat werk op het ziekenhuis kun je niet je hele leven volhouden. Maar ik wist ook niet wat ik dan moest doen." Hij had weinig trek om terug te keren in het onderwijs. En ook de wetenschap of het werken in een eigen gemeente, lokten hem niet erg. "Hoewel ik geen enkele ervaring in die richting heb, werd ik door de IKON gevraagd om radiopastor te worden. En dat leek me een geweldige uitdaging."

Homosexualiteit

In 1983 maakte Stolp zijn debuut als schrijver bij de Literaire Serie Groningen met de verhalenbundel *De boomsprong*. In die bundel staan enerzijds sterk autobiografische verhalen waarin Stolp zijn calvinistische jeugd en zijn ontluikende homosexualiteit beschrijft, anderzijds heel sprookjesachtige, haast surrealistische verhalen. "Achteraf had ik die meer intieme verhalen liever voor mezelf gehouden. Die sprookjesachtige verhalen komen veel meer in de richting van wat ik ook nu nog doe."

De hoofdpersoon van *De Gouden Vogel* is een jongetje van dertien dat in het ziekenhuis ligt met een ongeneeslijke vorm van kanker. Het boekje beschrijft in een sobere stijl zijn laatste dagen. Het idee voor *De Gouden Vogel* kreeg Stolp aangereikt door een jongetje met wie hij in het ziekenhuis veel contact had.

Het boekje, dat overigens met uitzondering van de wat al te suggestieve omslag fraai geïllustreerd werd door Lidia Postma, staat vol met allerlei symbolen. Zo komen er drie vogels in voor, waarvan één — de Gouden Vogel — als symbool dient voor God. "Ernstig zieke kinderen praten veel in symbolentaal. Ik heb geleerd dat kinderen een heel eigen taal hebben om dat wat in hen omgaat tot uitdrukking te brengen. Het leven na de dood omschrijven ze bijvoorbeeld als 'naar Oma gaan' of 'verhuizen'."

Opvallend is volgens Stolp dat vrijwel alle kinderen, ook die met een niet-kerkelijke achtergrond, uitgaan van een leven na de dood. "Daarom zijn ze ook niet bang voor de dood. Hun echte angst is de scheiding van hun ouders. Ze zijn bang dat hun ouders nog niet klaar zijn voor hun dood. Het is meermalen voorgekomen dat kinderen veel langer leefden dan medisch verwacht mocht worden, omdat zij niet sterven konden zolang hun ouders hen nog op geen enkele manier los konden laten."

Eenzaamheid

Een ander probleem is volgens Stolp dat veel kinderen in hun symbolentaal niet begrepen worden en daardoor in troosteloze eenzaamheid sterven. "Luister vooral naar kinderen, naar hun werkelijkheid. Laat die staan en neem die serieus. Ik heb er zelf zoveel van geleerd. Het is adembenemend wat kinderen te vertellen hebben, alsof ze soms veel verder zijn."

Er zijn echter ook kinderen die op geen enkele manier willen praten over hun naderende dood. "Ik heb eens meegemaakt dat een jongen hardnekkig weigerde te praten over de ernst van zijn ziekte. Als je er over begon, draaide hij zich om en zei 'kijk eens, daar staat een nieuw model Volvo'. Op de laatste dag voor zijn dood echter riep hij één voor één zijn vader, zijn moeder, zijn broertjes en zusjes zijn kamer binnen, keek

hen doordringend aan en stuurde ze dan weer weg. Zo bleef hij zwijgen tot zijn dood en vond toch een manier om afscheid te nemen. Hoewel het heel moeilijk is, mag je een kind nooit tot spreken dwingen. Het kind zelf bepaalt of er gesproken of gezwegen moet worden. Die keuze heb je als volwassene te respecteren."

Begrijpelijk

Het verhaal van *De Gouden Vogel* heeft Stolp vorig jaar in de zomervakantie geschreven. "In veertien dagen, achter elkaar. Blijkbaar moest ik mijn ziekenhuiservaringen kwijt. Op het moment dat ik in staat ben die ervaringen in verhaalvorm weer te geven, zijn ze van mijn ziel af." Bij het schrijven had hij geen specifieke doelgroep voor ogen. "Je moet zoeken naar een taal die zowel voor kinderen als voor volwassenen direct begrijpelijk is. Ik vind het jammer als het uitsluitend als kinderboek wordt gezien."

Aanvankelijk was hij helemaal niet van plan met het manuscript naar een uitgever te stappen, "maar toen het klaar was, had ik het idee dat het goed was. Een meisje van dertien dat het boekje had gelezen, vertelde me onlangs dat er nu allemaal natte plekken in haar boekje zaten. Ze had er om moeten huilen. Ik heb wel het idee dat het een religieus boek is, alleen is het voor veel meer mensen herkenbaar. Die oude kerktaal heeft volkomen afgedaan."

Wanneer ik hem vraag wat zijn verdere ambities als schrijver zijn, zegt Stolp meteen: "Die heb ik niet. Het is nu afgerond. Bovendien kan ik veel van mijn creativiteit kwijt in ons huisorgaan *Mensen*. Regelmatig pak ik een sprookje van de stapel om dat daarin te publiceren. Maar als schrijver heb ik verder weinig ambitie."

● GERLOF LEISTRA

Hans Stolp, *De Gouden Vogel*. Dagboek van een stervende jongen. Uitgeverij Lemniscaat, 42 p. f 17,50.

U.S.A.

Met ijzeren vuist?

Een obscure beweging met de naam "Groot Blank Broederschap van de IJzeren Vuist" heeft een aantal homo's in Chicago op een smadelijke wijze te kijk gezet. De groep had een kontaktadvertentie geplaatst waarin een "oudejaarsstudent andere homoseksuelen" wilde ontmoeten. Op de advertentie hebben minstens twaalf mensen geantwoord, waarop het broederschap de namen van de personen heeft doorgegeven aan de huisbazen, bureaus en werkgevers en waarschuwingen heeft rondgestuurd dat zij besmet waren met het Aids-virus. Bij de waarschuwingen werden ook kopieën geleverd van de brieven die als antwoord op de advertentie waren geschreven met daarbij de tekst om "deze homoseksuelen te mijden". De broederschap heeft officieel de verantwoordelijkheid van deze actie opgeëist en het dagblad "Chicago Tribune" kreeg een brief waarin de groep aankondigde niet te zullen stoppen met akties totdat de "volledige uitroeiing van de homosexualiteit is bereikt". De Amerikaanse autoriteiten zullen gaan onderzoeken of de broederschap geen wetten heeft overtreden, maar Mark Grey van de recherche zei dat het niet waarschijnlijk is dat het tot een vervolging zal komen, omdat niemand is bedreigd met fysiek geweld en er ook geen poging tot afpersing is gepleegd.

(Het laatste Nieuws - Zonder Pardon)

Illustratie uit 'De Gouden Vogel. Dagboek van een stervende jongen'.

STREGA

Neem een videocamera of een Polaroid en je hebt handel

De dagen van Oude Pekela: de clowns en de verschrikkingen van de sexualiteit

In de berichten over Oude Pekela was sprake van clowns. In de thrillers van de Amerikaanse jeugdadvocaat Andrew Vachss duiken ook die clowns op. Het zijn, zegt de schrijver, de kinderlokken bij uitnemendheid. Wat gebeurde er precies in Oude Pekela? Ondanks een overmacht aan journalisten en deskundigen blijft dat onduidelijk, zoals er op dat terrein zoveel onduidelijk blijft. Maar ondertussen verschijnen er in de dagbladen onophoudelijk kleine berichten over kinderen: incest, mishandeling, verkrachting. Het is, suggereren de deskundigen, een topje van een ijsberg. Hoe kan het, in 1987, dat niemand verder komt dan die constatering?

R. Ferdinandusse

In de dagen van Oude Pekela las ik een Amerikaanse thriller. *Strega*, geschreven door Andrew Vachss. De hoofdpersoon in dat boek is op jacht naar een foto. Op die foto moet een kindje staan, een jongetje, samen met de clown die hem heeft meegelokt. Hij zoekt die foto in opdracht van de moeder van dat kindje. Zij gelooft dat dat jongetje alleen van zijn ongelooflijke angsten verlost kan worden als die foto voor zijn ogen vernietigd wordt. In Amerika wordt de boekentop-tien beheerst door de thriller, en wie een idee kwijt wil gebruikt daar af en toe de misdaadroman voor. Edgar J. Hoover liet door schrijvers in die fictievorm zijn FBI bejubelen en populair maken. Veel van de achtergronden van de oorlog van de CIA tegen Fidel Castro staan in spionagethrillers opgetekend. Daders uit de Watergate-affaire gebruikten de misdaadroman om aan te geven dat Nixon niet de enige schuldige was. Zo is ook Vachss tot het schrijven van eerst *Flood* en daarna *Strega* gekomen: een manier om veel mensen te bereiken. Want een beetje ambitieuze thriller is niet alleen een gooi naar de best-sellerlijst, er zit ook een promotietour aan vast, een

lange tocht van radio- naar radio-, en van tv- naar tv-station waarin je als auteur je ideeën kwijt kan. Vachss is advocaat in jeugdzaken en gespecialiseerd in het seksueel misbruikte kind. Hij haat de bedrivers van sex met kinderen, hij haat de makers van kinderporno, en zijn thrillers zijn bedoeld om een soort kruistocht op gang te brengen: be-waak het kind.

Vachss wil veel (alles, eigenlijk) vertellen. Daardoor is *Strega* een interessant boek, maar helaas geen goede, spannende thriller geworden. Het verhaal begint in een uitgestrekt park even buiten New York ('het park begint daar waar Geraldine Ferraro Pepsi aan de man brengt en loopt door tot waar anderen coke verkopen'). Vachss' hoofdpersoon Burke is met een helper, de zwaargewicht Max, bezig een smerige chanteur op heterdaad te betrappen. Die chanteur zet vrouwen onder druk om hem tot seksuele opwinding te brengen en als ze weigeren zal hij hun kind aanranden. Burke en Max maken korte metten met de chanteur — ze breken zijn dijbeen, vervolgens zijn arm, dreigen bij herhaling zijn werk en familie in te lichten en zijn ogen uit te steken, en hakken tot slot, met een boomstomp als aambeeld, zijn hand in stukken. Het slachtoffer braakt en pist in zijn broek en dat is maar goed ook, dan leert dat tuig het tenslotte wel. 'Even slime can learn.' Burke is een misdadiger, maar eentje die zijn eigen ethiek heeft. Vachss heeft eerder in interviews uitgelegd waarom hij zo'n gewelddadig type als 'held' heeft: de

wereld waarin weggelopen kinderen terecht komen, waarin kinderporno verhandeld wordt, de onderkant van de maatschappij, is alleen met criminelen

bevolet. Als je daar een echte held, een thrillerheld op afstuurt dan moet die de problemen uit de wereld helpen, maar ze zijn juist niet op te lossen. Een held heeft daar niks te zoeken, en justitie en politie houden zich ook er zo ver mogelijk vandaan.

Na dat begin heeft Vachss dan ook veel te veel bladzijden nodig om Burke te introduceren, het zwaar verdedigde huis waarin hij woont, zijn gemene, agressieve hond, de — overigens zeer ingenieuze — overval waardoor hij indertijd in de bak kwam, zijn helpers, de doofstomme Max, de Moi, die op een Newyorkse vuilnisbelt leeft, en Michelle, de prostituee ('I may be a whore, but I'm not a cunt'); allemaal aardig verteld, maar de plot ligt er wel doodstil bij. Ondertussen schetst hij ook een deel van New York als jungle. 'In New York the vultures work close to the ground.' 'The price of everything except human life has gone up a lot in New York.'

Pas dan, op de helft van het boek, alle beginnersfouten achter de rug, komt de intrige van de grond. *Strega* is niet alleen de naam van een Italiaanse likeur, het is ook de naam van de moeder. Een soort maffiaprinses, a

witch-bitch, een heks vol koud vuur. ('You could be in the middle of a desert and her shadow would make you cold'). Dat kille maar prachtige kreng, ook weer opgeladen met de erfenis van een 'oom' in haar jeugd, probeert Burke in haar macht te krijgen, want hij is haar enige hoop op redding van haar zoonnetje.

En met dat zoonnetje zijn we in de dagen van Oude Pekela. Het kind, toch al onverklaarbaar bang geworden, werd plotseling hysterisch bij het zien van een simpele Polaroidcamera, en toen kwam het verhaal eruit: meegegaan met een clown, gedwongen ijs van een penis te likken, vastgelegd met een Polaroid.

Vachss was over de telefoon nogal kort-aangebonden toen ik hem vroeg of hij die clown in zijn boek had bedacht, of dat het een waar gebeurde geschiedenis was die hij gebruikte: 'Verzonnen? Waar gebeurd? Mijn God, waar zit je verstand? Zo gebeurt het hier zo vaak. Twintig, dertig voorbeelden kan ik je zo leveren.'

'Staat in 't boek: de clown is hier de grote kinderlokker. Warenhuizen, winkels, markten, ze hebben allemaal clowns die de kinderen binnenhalen voor snoep, ijs, friet, hamburgers.'

En: 'Vroeger had je nog studio's nodig en een hoop mensen, maar nu, met de videocamera en de Polaroid kan je het bijna op je eentje vastleggen. Een kind en een camera en je hebt handel.'

Strega gelooft dat als Burke die ene foto van haar zoonnetje terugvindt en zij de prent voor zijn ogen vernietigt zijn angsten zullen verdwijnen. Zij krijgt Burke, op den duur zo ver dat hij op zoek gaat, al weet hij dat dat uitgangspunt niet klopt. Daarvoor heeft Vachss de doofstomme Max laten trouwen met *Immaculata*, een Vietnamese psychotherapeute, die in een kliniek voor seksueel mishandelde kinderen werkt. Zij laat Burke geluige zijn van de langzame manier, met spelletjes en poppen, waarop kinderen met hun syndroom leren omgaan ('Look, the penis is her whole world').

Als ik die bladzijden lees, we zijn nog steeds in de dagen van Oude Pekela, is er een mevrouw uit Haarlem te gast in het VPRO-radioprogramma *Het Gebouw*. Ze vertelt over haar dochtertje, die met een man uit een snoepwinkel spelletjes heeft gedaan. Het is een hartverscheurend verhaal: een halfjaar lang hysterie, met spelletjes en naspelen van wat er is gebeurd.

Burkes tocht leidt hem door die Newyorkse jungle naar de kinderpornohandelaars en naar de *kiddie-pimps*, de poolers die jongetjes aanbieden. In een gesprek met *Mama Wong*, een oude Chinese die veel contacten voor hem legt, neemt hij de situatie door. Voor elke misdaad zijn er regels, voor smokkel, voor chantage, voor wapens, voor drugs, zelfs voor oorlog zijn er regels, en die worden bepaald door waar je de streep trekt. Maar voor kinderporno zijn geen regels. Daar is geen streep. De rechtvaardigheid in deze wereld zou ermee gediend zijn als je het neerschieten van een *kiddie-pimp* tot een gewone overtreding zou maken, hetzelfde als jagen zonder vergunning.

Voor de demagogische vorm last Vachss ook nog een ontmoeting in van Burke met een oprechte pedofiel, die mag uitleggen dat hij het uit liefde doet. De pedofiel laat ook wel foto's maken, maar uitsluitend als een *icoon*, een eerbewijs. Die foto's worden niet *verhandeld*, ze zijn alleen per computer opvraagbaar voor een

kring gelijkgestemden. Het wordt met de nodige hoon beschreven, en Vachss stuurt de plot dan snel naar een vurig einde. Dankzij Burke raakt de villa van de clown in brand en de verbaasde politie en brandweer vinden een kluis vol foto's en videobanden. De plotafwikkeling gaat zo snel dat ook hier de thrillerliefhebber verbaasd opkijkt: zo eenvoudig en simpel maak je een spannend bedoeld verhaal niet af.

Maar Vachss heeft zijn doel bereikt: is er weer eentje van dat tuig onschadelijk gemaakt. Je kan hem natuurlijk aan de justitie overgeven, maar die kunnen hem toch niks maken. Zelfs de aanklagers beginnen er niet aan, beschrijft hij in *Strega*: 'Ze hebben meer smoesjes dan Ri-

chard Nixon had. Zo'n man is kostwinner, het is niet goed voor het gezin, het kind raakt van een rechtszitting alleen maar overstuur, *all that crap*.'

Zo verging het ook die mevrouw uit Haarlem die haar verhaal vertelde in het VPRO-Gebouw. Een man kreeg vier maanden omdat er sperma was gevonden op de kleren van het kind. Maar al die andere verhalen van de kinderen en de andere betrokkenen: wat was er nou precies waar, wat was fantasie, wat was spel en wat was echt? Dat zijn geen harde bewijzen, daar kan een rechter niks mee aan.

Er kwam, in dat programma, een rechter-commissaris bij, en een advocaat, en ze barstten van begrip en ze hadden echt alles gedaan, en begeleid... en toen hield het op, want de wet is hard. Dat moment was nog hartverscheurender dan het eerdere verhaal, over dat halfjaar met het kind en haar angsten: toen de moeder tegen al die begrijpers zei: jullie hebben alles gedaan en mij in de steek gelaten.

Het treurige van deze dagen van Oude Pekela is dat niemand weet wat je ermee aan moet. Zijn er nu veel gevallen of weinig? Is er sprake van psychose of niet? Is er wat te bewijzen of niet? Laten we een deskundige nog eens alle verklaringen van de kinderen bekijken. En kijkt die deskundige dan naar de kinderen of naar het haalbare?

Lang geleden interviewde ik voor VN (1980) de schrijver *Han Aalberse*, de wat euforische schrijver van de *Bob en Daphne*-boeken. Tien jaar van zijn leven werd deze man gesard en vervolgd door justitie omdat hij in wat knullige boeken de erotische, bloedschennige en dus voor de eerbhaarheid aanstotelijke belevenissen beschreef van broertjes en zusters die op zolders van kinderrijke arbeidersgezinnen elkaar bevredigden.

Aalberse verdedigde zich bij die processen met het *Bronnenboek* (1953) dat als grondslag gediend had voor het rapport *Maatschappelijke verwildering der jeugd* (1952). Daarin werden zoveel gevallen van incest tussen broers en zusters beschreven dat een tweede deel (dat over Limburg en Brabant zou gaan) nooit is verschenen. Aalberse knipte in die dagen ook geduldig alle berichten uit de kranten: in Noord-Limburg bleken in 1950 meer dan honderd jongens en meisjes in de leeftijd van 10-20 jaar met elkaar ontucht te hebben gepleegd. Soms ging het om kinderen van 9 tot 14 jaar, en in veel gevallen bestond de indruk dat de ouders ervan op de hoogte waren. Aalberse gebruikte deze gegevens in zijn romans en moest ervoor boeten: hij ging één taboë te ver.

Als Aalberse had doorgeknipt zou hij nu dijkboeken te kort komen. Nog steeds, eentonig maar met grote regelmaat, staan er in de dagbladen kleine berichtjes: vader pleegt ontucht met dochter, man verkracht dochter vijf keer, vader veroordeeld wegens incest met kinderen. De openheid eist zijn tol, maar het wonderlijke is dat het niet ophoudt. Elke krant heeft er zijn achtergrondreportage over gehad, elke tv-rubriek heeft de verscheurde gezinnen in beeld gebracht. De beroemde uitspraak van J.B. Charles: waarom heb ik zinnen als ze niet geprikkeld mogen worden, heeft soms een donkere variant: waarom heb ik kinderen als ik niet geprikkeld mag worden?

Incest is van alle tijden. De Grieken schreven er al prachtige tragedies over, wij behandelen het in alle openheid en nemen vervolgens kennis van talloze kleine berichtjes. Ondanks alle informatiebanken zijn er geen exacte gegevens.

Vorig jaar schreven de kranten uitvoerig over de overmacht van de leraren op scholen en universiteiten. 'De leerling is lang niet altijd veilig.' Precieze gegevens waren er niet, het is ook dikwijls moeilijk te beoordelen. De leraar heeft toch wel een goede reputatie, dat moet ook meentellen. En: bij zulke jonge meisjes begint de sex pas te ontwaken, dus waar trek je de grens. In ieder geval werd vastgesteld: er is een flink aantal gevallen waarin schade is aangericht, waarin vrouwen de voorvallen met de docent van toen nooit goed hebben verwerkt. 'We zien alleen maar het topje van de ijsberg,' zeggen deskundigen.

Er verschijnt een rapport: vrouwen in de gezinszorg worden veelvuldig lastiggevallen door cliënten en patiënten. 'Slechts in laatste instantie worden juridische stappen tegen de betrokkenen geadviseerd. Dat gebeurde tot nu toe in 22 procent van de gevallen.'

Er komt een rapport uit in Engeland, waar is geregistreerd hoeveel anaal verkrachte baby's in een bepaalde periode zijn waargenomen. Nederlandse cijfers hierover zijn er niet, maar deskundigen zien vaak anaal verkrachte kinderen. Zij weten niet of dit vaker voorkomt dan andere vormen van verkrachting. *De Volkskrant* meldt dat orale en anale verkrachting bij zeer jonge kinderen, zowel in een Utrechts als in een Rotterdamse ziekenhuis vaak wordt aangetroffen. Cijfers zijn er niet, want er wordt geen onderzoek naar gedaan.

En dan is er de eindeloze opsomming van Oude Pekela-achtige berichten. Een zwemcoach in Den Helder, vier meisjes die eerst zelfs met hun klachten niet terecht konden. De chauffeur van een invalidenbusje, vijf kinderen. Deze dagen nog: een jongen in Enschedé, tien kinderen tussen 3 en 9 jaar. Op Texel, een jongen die reeds eerder veroordeeld was voor hetzelfde: elf meisjes en een jongetje.

Andrew Vachss, bezeten van het onderwerp, en niet onbekwaam in het schilderen van de hel: 'Ik hoop dat je begrijpt dat ik me steeds moet inhouden om niet de hele waarheid te vertellen.'

Maar bij elkaar is wat bekend wordt al genoeg om te spreken van de verschrikkingen van de seksualiteit. Maar wie neemt het woord? Andrew Vachss kent geen twijfel, maar ook geen antwoord. *Strega* werd geaccepteerd door de grote uitgeverij Knopf, omdat editor Bob Gottlieb (hij werd onlangs hoofdredacteur van *The New Yorker*) het een belangrijk boek vond. Vachss zegt eenvoudig dat de lezers van zijn boek kwaad moeten worden en anderen kwaad moeten maken. Het kind, zo is zijn uitgangspunt, dat in zijn (vroeg) jeugd aan mishandeling en misbruik wordt blootgesteld zal dat later op de maatschappij wreken. Met een uiterst kil gevoelsleven gaan ze de maatschappij in, en zullen op allerlei terrein geweld plegen. 'We create our own monsters.'

Maar er zijn deskundigen genoeg die dat allemaal nog niet bewezen achten. Hoogleraar jeugdpsychiatrie pleit voor langdurig onderzoek van kinderen. (NRC) De instanties houden, hoewel vol begrip, de boot af. Korthals Altes zei over Oude Pekela in de Kamer dat we het hoofd koel moeten houden, 'hoe ernstig en aangrijpend het ook is'. In de rest van het bericht staat dan ook: tot dusver zijn er twee gevallen met aanvullend bewijs, zoals doktersverklaringen. Bij de andere aangiften zijn geen concrete feiten voorhanden.

Han B. Aalberse werd in 1979, vier jaar voor zijn dood, in VN door Max Pam nog eens geïnterviewd over zijn lange strijd met justitie: 'Het zijn gluipe, hoor, die juristen. Je moet erg op je woorden letten. Komedianten met de praatjes van handelsreizigers.'

De rest horen we van hulpgroepen, opvangcentra, klachtenbureaus, therapeuten. De wetenschap onderzoekt hier en daar, en de politiek wacht op het onderzoek. Maar niemand sluit uit dat we, daar is het weer, alleen nog maar het topje van de ijsberg hebben waargenomen. Het is een rare constatering in 1987, met zijn eindeloze reeks onderzoeken, data, gegevens, rapporten, wetenschappers: *ijsberg waargenomen*.

Oude Pekela: 'Je moet de sociale controle binnen zo'n gemeenschap niet overschatten,' zegt een woordvoerder in de NRC. De ouders zelf houden het op de vakantietijd, waarin een kind wel vaker een tijd uit het zicht is. De zekerheid van het platteland, die zulke herinneringen oproept aan het Bronnenboek van 1953. In Oude Pekela zijn, *als we tenminste op de beweringen van die kinderen mogen afgaan*, de clowns gesignaleerd. Als we Vachss mogen geloven de *vrije jongens* van de seksualiteit. Je neemt een videocamera of een Polaroid en je hebt handel.

We leven in de tijd van de vrije jongens. Ze storten hun gif in de Noordzee of in de Rijn, ze exporteren met instemming van EZ kruit en wapens, ze bouwen met subsidie, ze slavenburgen en ze vangen meer vis dan zelfs Braks kan dromen. Elk spel heeft zijn eigen regels. Daar kunnen dus ook best wat clowns bij.

... .. 'Strega' Hite Knopf

'Het enige aspect waarin zij werkelijk verschillen van de rest van de bevolking is in hun genitale toongedrag'

Psycholoog pleit voor opvangmogelijkheden exhibitionisten

Door onze redacteur
MARCEL HAENEN

LEIDEN, 23 juni — De mogelijkheden voor psychologische behandeling van strafbaar seksueel gedrag zijn in Nederland onvoldoende. Het is hoog tijd dat deze situatie wordt verbeterd. Deze conclusie trekt de klinisch psycholoog E. van de Loo na een onderzoek naar exhibitionisme bij volwassen mannen. Van de Loo promoveerde gisteren op dit onderzoek aan de Universiteit van Leiden.

„Als je niet een seksuele moord begaat, zijn er nauwelijks opvangmogelijkheden. In de gevallen van lichtere seksuele vergrijpen, zoals problematische vormen van pedofiel gedrag, exhibitionisme en incest, is er alleen zo hier en daar iemand die er wat van af weet”, zegt Van de Loo. „Er worden bij hulpinstellingen veel mensen doorverwezen omdat men zich er geen raad mee weet. Er is geen opleiding in Nederland die voorziet in het overbrengen van deskundigheid op dat vlak. Er zouden, zoals in West-Duitsland het geval is, centra moeten komen waar mensen vanuit verschillende disciplines samenwerken.”

Van de Loo ervaart dat mensen die behandeld willen worden voor afwijkend seksueel gedrag door hulpverleners wordt verteld dat men die afwijking maar moet accepteren. „Er wordt onvoldoende ingegaan op het gedrag dat de exhibitionist niet meer wil vertonen.”

Van de Loo heeft voor zijn studie onder andere uitvoerig onderzoek gedaan onder 20 mannelijke exhibitionisten die voor het merendeel werkten als militair bij de koninklijke landmacht. Achter de keuze van die onderzoeksgroep moet geen diepere betekenis worden gezocht. Van de Loo werkte van 1982 tot 1984 op een afdeling belast met psychologische hulpverlening bij de landmacht en mocht voor zijn onderzoek gebruik maken van de daar aanwezige gegevens. In de laatste tien jaar heeft men bij de landmacht in totaal 80 exhibitionisten behandeld. Niettemin suggereerde een van de hoogleraren bij de promotie gisteren schertsend dat exhibitionisme bij de landmacht misschien iets te maken heeft met het bevel: presenteer geweer.

Profiel

Volgens de klinisch psycholoog is er geen specifiek profiel te schetsen van de mannelijke exhibitionist. „Het enige aspect waar exhibitionisten werkelijk verschillen van de rest van de bevolking is in hun genitale toongedrag.” Wel signaleerde Van de Loo een aantal steeds terugkerende kenmerken bij de onderzoeksgroep. Zo komt het merendeel van de exhibitionisten uit een onvolledig gezin waarin de mannen een nauwere relatie met hun moeder dan met hun vader onderhielden. Een exhibitionist is bovendien enigszins timide, weinig assertief en gedraagt zich non-conformistisch.

Behandelen

Van de Loo maakt uiteindelijk een onderscheid tussen twee soorten exhibitionisten: het gewoonte-type en het gelegenheids-type. Het gewoonte-type vertoont al langere tijd exhibitionistisch gedrag (ten minste enkele maanden) en heeft een hoge frequentie van genitaal toongedrag (enkele keren per maand). Deze vorm van exhibitionisme gaat meestal gepaard met masturbatie en is gericht op het krijgen van een orgasme. Bij de gelegenheids-exhibitionist heeft het toongedrag meer te maken met het uiten van agressiviteit en minder met het zoeken naar seksuele bevrediging.

Net zo min als er een specifiek profiel te geven valt van de exhibitionist, is er een eenduidig antwoord mogelijk op de vraag naar de motieven van het toongedrag. Exhibitionisten worden gedreven door uiteenlopende beweegredenen zoals ontlading van negatieve gevoelens, seksualisering van agressie en het zoeken van troost en compensatie voor ervaringen van tegenslag.

Volgens de klinisch psycholoog is effectieve behandeling van exhibitionisten in een groot aantal gevallen mogelijk. Dit in tegenstelling tot wat vaak wordt gedacht. Hulpverleners hebben meestal geen zin hun vingers aan deze groep mensen te branden. Men is bang gebruikt te worden om iemand te dwingen zich te laten aanpassen, meent Van de Loo.

„Het belangrijkste is dat je de exhibitionist inzicht geeft in het feit dat men zelf een belangrijke rol speelt in het opbouwen van de seksuele spanning. Exhibitionisten beleven hun gedrag zelf als iets dat hun eenvoudigweg overkomt. Terwijl uit gesprekken blijkt dat aan het exhibitionisme een hele duidelijke gedragsketen voorafgaat. Men verveelt zich, voelt zich gekrenkt en dan komen de eerste fantasieën waarna men uiteindelijk de straat op gaat. De hulpverlener moet iemand leren zelf in te grijpen in dit proces.”

Voor de hardnekkige exhibitionisten die hun gedrag zien als een soort verslaving bestaat een andere behandelingsmethode: de zogeheten aversie-therapie. „In dat geval ga je als een soort filmregisseur te werk en inventariseer je bij iemand de hele gedragsketen die leidt tot het exhibitioneren. Hierna laat je de persoon ontspannen en zegt hem de ogen te sluiten. Dan ga je denkbeeldig alle scènes weer oproepen tot het moment dat hij in zijn verbeelding gaat exhibitioneren. Als het moment van orgasme nadert, laat je hem ruiken aan flesjes met stinkstoffen zoals duivelsdrek of valerianaanzuur. Zo wordt het positieve effect, de lichamelijke kick, vervangen door een negatief gevolg van het gedrag”, aldus Van de Loo. Na deze behandeling krijgt de exhibitionist een cassettebandje met de tekst van het gesprek en de flesjes met stinkstoffen mee naar huis om zelf „te oefenen”.

Veroordelingen

In West-Europa en de Verenigde Staten maakt exhibitionisme ongeveer een derde deel uit van alle officieel geregistreerde seksuele delicten. Exhibitionisme is in Nederland onder de strafrechtelijke noemer „openbare schennis van de eerbaarheid” het meest voorkomende seksuele delict. Jaarlijks komen er circa 5000 gevallen van exhibitionisme ter kennis van de politie. Volgens Van de Loo is uit onderzoek gebleken dat slechts ongeveer 17 procent van de vrouwen die met exhibitionisme worden geconfronteerd, dit melden bij de politie. Het aantal veroordelingen voor exhibitionisme bedraagt zo'n 1 procent van het totale aantal aangiften.

Exhibitionisme is volgens Van de Loo vooral een mannelijke aangelegenheid. Al is hem via de werkgroep exhibitionisme van de NVSH wel ter ore gekomen dat er ook vrouwen zijn die exhibitioneren. Het toongedrag bestaat bij vrouwen vooral uit het zonder ondergoed de stad ingaan.

'Rustkamer voor ongestelde meisjes'

131 24

Er moeten rustkamertjes op school komen voor meisjes die ongesteld zijn. Dat is de conclusie van een groot onderzoek over menstruatiepijn van drs. A. Hirasling. Vandaag promoveert hij er op aan de universiteit van Groningen.

Hirasling interviewde voor zijn onderzoek 1681 meisjes van veertien tot twaalf op twaalf middelbare scholen in West-Friesland. Driekwart van de meisjes zei regelmatig of zo af en toe klachten te hebben bij het ongesteld zijn. De meisjes vertelden dat ze last hadden van hoofdpijn, buikpijn, misselijkheid, diarree, moeheid, depressies en soms zelfs van kleptomane (ziekelijke neiging tot stelen). Hirasling: "Die klachten zijn reëel." Vandaar zijn voorstel om op elke school een kamertje in te richten waar meisjes even tot rust kunnen komen. Omdat hij aan de meisjes merkte dat jongens maar weinig van het

gedrag van ongestelde meisjes begrijpen, vindt hij dat de menstruatie ook in de les betrokken zou worden. "Waarom zou je binnen de les maatschappijleer niet een stukje menstruatie meenemen?" De Elizabeth-lhno in Goorn is de enige school waar al een rustkamertje is. Wendy de Groot (14) is er regelmatig. "De laatste dagen van mijn ongesteldheid. Dan krijg ik er wat te drinken. Er zitten geen jongens op deze school, maar dan zou ik het ook doen: als ik pijn heb, heb ik pijn." De directrice van de school, mevrouw Smits: "We geven de meisjes een glaasje warme melk en een aal over de bol. Daarna gaat het altijd weer beter. Dat ze er misbruik van maken geloof ik niet. Als het erg is, dan zie ik het. Ik werk al 25 jaar op een meisjesschool. Bovendien laat ik me liever voor de gek houden dan dat ik een meisje dat ongesteld is en pijn heeft dwing om mee te doen met de les."

Bewonderaars van Rambo schieten jongen in Zuid-Frankrijk dood

CANNES (AFP) - Het uitstapje van drie jonge Fransen, allen bewonderaars van Rambo, de verpersoonlijking van de Amerikaanse Vietnamveteraan die er fors op los slaat, kreeg begin deze week een tragisch einde met de dood van de jongste, die door de twee anderen met een geweer werd doodgeschoten. Dit werd gisteren uit betrouwbare bron vernomen. De gemeenschappelijke voorliefde voor vuurwapens van de drie en hun bewondering voor Rambo stonden aan de wieg van een uitstapje in de buurt van hun dorp, in het zuiden van Frankrijk. De jongens, in de leeftijd van veertien tot zestien jaar, hadden ingebroken bij een oom van het slacht-

offer, woonachtig in de buurt van Cannes, waar ze ongeveer dertien-duizend gulden buitmaakten. Van dat geld kochten ze wapens van Amerikaanse makelij. Hoe ze daaraan kwamen heeft het onderzoek overigens nog niet duidelijk gemaakt. Zij kregen ruzie, waarbij de twee anderen de jongste om het leven brachten en hem begroeven in een particulier stuk grond. Daarna gingen de twee terug naar huis.

Eenmaal thuis kon een van de jongens het gebeurde niet voor zich houden en vertelde over de dood van de jongste. Zij wezen de politie de weg, die later het lijk van de jongen opgroef.

Van onze verslaggever John van Schaik

MUSSELKANAAL — „Je hebt er geen woorden voor. Ze waren door het doller heen, het werd van kwaad tot erger. Als je het leest... je wordt er misselijk van." Woordvoerder J. Rinzema van de Stads-kanaalster politie („Ik ben toch heel wat gewend.") bladert door het omvangrijk dossier over de twee knapen uit Musselkanaal die zaterdagavond zonder enkel motief drie jongere plaatsgenoten hebben mishandeld en verkracht, beroofd en afgeperst. De twee daders, 17 en 18 jaar oud, hebben tegenover de politie verklaard dat ze niet meer wisten wat ze deden. En dat ze spijt hebben. Alles speelt zich zaterdagavond 30 mei af tussen tien en twaalf uur. De twee zijn op bezoek in discotheek De Bios aan de A-weg in Musselkanaal. Ze drinken bier, worden agressief. Ze vallen drie jongere bezoekers van 14, 15 en 16 jaar lastig. De drie gaan naar buiten, gevolgd door de oudere jongens. Bij een nabijgelegen par-

Mishandeling, verkrachting en afpersing

Jongens slachtoffer van orgie van geweld

keerplaats volgt de eerste afranseling. Eén van de drie jongeren blijft buiten schot, ook later op de avond. Maar hij durft niet weg te lopen. Onder dwang nemen de oudere knapen de drie jongens mee naar het sportpark, dat enkele honderden meters verder ligt. Daar worden twee jongens gedwongen ontucht met elkaar te plegen. Vervolgens worden ze door de verdachten verkracht. Ze zijn op grove wijze gepakt, dat heeft veel pijn gedaan," zegt Rinzema. Na de verkrachting volgt opnieuw een mishandeling. In de roes van geweld wordt een van de jongeren gedwongen een aangelopen poesje te doden. De

jongen weigert. Hij wordt zo sterk bedreigd dat hij de keel van de poes dichtknijpt. Vervolgens moet de jongen op de kop van de jonge poes trappen. De kat raakt bewusteloos. Deze loopt later op eigen kracht bij een huis aan, en maakt het nu, na behandeling, weer redelijk goed. Voor de drie jongens is de nachtmerrie nog niet voorbij. De oude knapen gooien twee van hen in een vijver en houden hun hoofd onder water. De daders nemen de horloges en het geld af van de drie jongens. Eén van hen moet de dag erna 50 gulden brengen, anders zou hij opnieuw in elkaar worden geslagen. Op weg naar het centrum van

Musselkanaal ontsnappen de drie jongeren. Ze vertellen thuis het verhaal, doen aangifte bij de politie. Diezelfde avond pakt de politie de 18-jarige K.M.H.S. op. De 17-jarige jongen weet eerst nog uit handen van de politie te blijven door uit het raam van zijn slaapkamer te springen. De politie pakt hem zondag op. Ze zitten nog vast. „De drie jongens zijn er helemaal stuk van," zegt woordvoerder Rinsema van de politie. Ze hebben lichamelijk letsel (schaafwonden, opgezwollen ogen, tal van kneuzingen); geestelijk hebben ze een flinke tik opgelopen. Het doktersrapport spreekt van 'zware mishandeling'. De ouders van de drie zien nog af van het inroepen van professionele geestelijke bijstand. De beide daders zijn vanwege de verkrachting inmiddels onderzocht op aids. Het huisartsenlaboratorium in Groningen onderzoekt hun bloed. De uitslag is nog niet bekend. Een aidstest behoort tegenwoordig tot het routine-onderzoek.

Kinderen vragen te weinig hulp van derden

132 25

AMSTERDAM (ANP) - Van de vele kinderen die met juridische problemen worstelen blijken de meesten niet zomaar de hulp van derden in te roepen om zo iets aan hun situatie te veranderen. Ze denken vaak dat aan hun problemen niets te doen is, terwijl ze ook niet weten waar ze terecht kunnen of hoe ze aan het adres of telefoonnummer van een hulpverleningsinstansie moeten komen. De Kinderrechtswinkel in Amsterdam constateert dit in haar tweede jaarverslag. In 1986 vonden 129 kinderen wel de weg naar de rechtswinkel. Zij stelden de meeste vragen over kindermishandeling, de positie van een kind bij echtscheiding, weglopen en

jeugdcriminaliteit. De rechtswinkel denkt dat de kinderen die haar benaderden slechts het topje van de ijsberg zijn. Dat blijkt ook uit contacten die zij heeft met het onderwijs. De kinderrechtswinkel stelt zich daarom ten doel in de toekomst in de publiciteit zeer veel aandacht aan haar bestaan te besteden. Ook wil ze haar voorlichtende taak en de informatievoorziening aan ieder ander die zich inzet voor de juridische belangen van kinderen uitbreiden. „Gezien het grote aantal vragen om medewerking of informatie kunnen we zo ook langs een meer indirecte, maar wel structurele weg de belangen van minderjarigen behartigen."

Kind tobt lang met angst

Zeven op de honderd kinderen hebben psychische stoornis

13

Van een onzer verslaggeefsters AMSTERDAM - Zeven op de honderd kinderen onder de twaalf jaar lijden aan psychische stoornissen zoals angsten, depressies, agressiviteit en overbeweeglijkheid. Van deze kinderen komt echter slechts een derde bij de jeugdhulpverlening terecht. Over dit onderwerp praatten psychiater, huisartsen en jeugdartsen gisteren op een symposium in Bunnik. De bijeenkomst was georganiseerd door de vakgroep Kinder- en jeugdpsychiatrie van de Rijksuniversiteit Utrecht en de afdeling kinder- en jeugdpsychiatrie van de Vereniging voor Psychiatrie. Volgens prof. dr. H. van Engeland,

hoogleraar kinder- en jeugdpsychiatrie in Utrecht, is de algemeen heersende gedachte dat kinderen vrolijk en gelukkig zijn. Hebben zij toch problemen, dan is er de gedachte dat zij daar wel vanzelf overheen groeien. onderzoek wijst uit dat dit laatste niet klopt. Na drie jaar is slechts 45 procent van de kinderen met psychische stoornissen volledig hersteld. Vooral wanneer de hulpverlening laat wordt ingeschakeld blijken kinderen chronisch last te hebben van psychische problemen. In de meeste gevallen gaan ouders pas na drie jaar te rade bij een professionele jeugdhulpverlener. Hoger opgeleide ouders zoeken sneller hulp dan la-

ger opgeleide. Minder dan de helft van de huisartsen blijkt te onderkennen dat lichamelijke klachten van kinderen psychische oorzaken kunnen hebben. Van Engeland pleit er voor dat huisartsen ouders ondervragen, als zij regelmatig met hun kinderen op het spreekuur komen. Zo kan de huisarts sneller psychische problemen onderkennen en zo nodig doorverwijzen. Er is echter een groot tekort aan kinder- en jeugdpsychiaters. Veel van hen hebben een wachtlijst. Daar komt in de toekomst niet veel verandering in, want volgens kinder- en jeugdpsychiater drs. H.M. Gerritzen zijn er veel te weinig opleidingsplaatsen.

Stadsblad (Utrecht) 24

WEL DE LUSTEN, NIET DE LASTEN

(Door Hennie Olemuller)
Deze week had ik een boeiend gesprek met de hoogleraar in de Kinderpsychologie, professor Vadertrots te Alphen a/d Rijn.

"Professor, zoals u weet wil minister Korthals Altes de leeftijd voor de toelaatbaarheid van seksuele contacten met jongeren verlagen tot 12 jaar. Wat vindt u daarvan?"

"Ik vind 't maar niets. Nu wordt het 12 jaar, maar men zal toch blijven streven naar alle leeftijden. Hoe jonger hoe lekkerder, net als bij de filmkeuring. Hoe meer men de leeftijd verlaagt, des te voller zit het zaaltje. Daar is 't ze uiteindelijk om begonnen."

"Hoe staat u tegenover pedofilie?"

"Kinderen zijn heerlijk om mee om te gaan, maar je moet je handen thuis houden."

"Licht u dat eens toe."

"Ik vind, dat de pedofiel zich kenmerkt door een grote gemakzucht. Hij wil plezier met kinderen zonder ze zelf te krijgen, ze op te voeden en groot te brengen. Dat mogen de echte vader en moeder doen. Die zwoegen en sloven. Die zorgen, dat er brood op de plank komt. Die doen er dikwijls van alles aan om hun relatie leefbaar te houden. Die komen 's nachts om 4 uur het bed uit om een schone luer aan te leggen. Die liggen nachtenlang wakker van het gehuil, als de tandjes doorkomen. En dan heb ik 't nog niet eens over de mazelen, de kinkhoest, de rode hond, de bof en de hoofdluis. En als er dan na hun jarenlange inspanningen een lief klein

mensje rondhuppelt, dan pas meldt zich de pedofiel.

"Hé, wat 'n leuk speeloppje", denkt hij, "dat wil ik wel eens knuffelen en strelen."

Jaja, mijnheer wil alleen de lusten, niet de lasten."

"U wijst het dus af?"

"Jazeker! Ze verzinnen bijvoorbeeld allerlei spelletjes. Ze zeggen tegen een klein meisje: „Ik heb een gulden in mijn broek gestopt, als je hem vindt, mag je 'm houden."

Het zijn dus mannen, die voor een dubbeltje op de eerste rij willen zitten. Pret hebben voor een gulden, terwijl andere mannen daar honderden guldens voor moeten uitrekken. Ik vind dat bijzonder kinderachtig."

"Maar pedofielen zeggen van kinderen te houden. Ze zijn geobsedeerd door de schoonheid van het jongens- of meisjeslijf in alle naaktheid."

"Ja, ik heb ook 'n leuke buurvrouw. Die ligt hier dikwijls te zonnen in de tuin. Dan kan ik wel geobsedeerd raken, maar mijn vrouw ziet me aankomen."

"Heeft u zelf kinderen?"

"Jazeker, twee dochtertjes, en ik ben er tot over mijn oren verliefd op, want kleine meisjes zijn de mooiste bloemetjes in de tuin van het leven."

"En de pedofiel wil zo'n bloemetje dus plukken?"

"Ja, dat moet kunnen, zeggen ze. Als het maar met zachte hand gebeurt. Met liefde en respect. Maar als vader heb ik er geen enkele behoefte aan, dat mijn dochters ge-

plukt worden door oude mannen."

"Vindt u uw standpunt niet onmenselijk?"

"Nou, onmenselijk, voor mij mogen ze, maar dan moeten ze zelf maar kindertjes gaan maken, met alle problematiek vandien. Daar mogen ze voor mij alles mee gaan doen; wat er maar in hun speelse, kinderlijke fantasie opkomt, maar dan zullen ze het toch eerst eens moeten worden met de moeder."

"U sprak zojuist van een speelse, kinderlijke fantasie. Is dat nu juist niet een goede eigenschap?"

"Jazeker, dat is het. Ieder mens moet die eigenschap z'n leven lang houden. Hij moet een kinderlijk geloof in de dingen bewaren. Maar dat geloof moet in het hart zitten. Niet in het ondergoed, maar in het hart. Want dat is het waar kinderen bij grote mensen op vallen. Dat ze hun kinderlijk geloof in de dingen hebben bewaard. Kinderen hebben toekomst nodig. Geen vrijpartijen met oude mannen.

Minister: ouders en leerkrachten moeten ontucht voorkomen

Van een onzer verslaggevers

AMSTERDAM, OUDE PEKELA - Minister Korthals Altes (Justitie) vindt het 'schrikbarend' dat het betrekkelijk lang heeft geduurd voordat werd ontdekt dat er op grote schaal ontucht is gepleegd met tientallen kleine kinderen in Oude Pekela.

Hij vindt echter dat justitie geen blaam treft. Seksueel misbruik van kinderen en kindermishandeling kunnen alleen voorkomen worden door goed toezicht door de ouders. De bewindsman van justitie zei dit gisteren bij aankomst op Schiphol na een bezoek aan de Finse hoofdstad Helsinki.

Korthals Altes meent dat preventieve maatregelen om dergelijke ontucht-affaires te voorkomen niet door justitie kunnen worden genomen. „In verband met de persoonlijke sfeer waarin dit soort zaken zich afspeelt, zullen maatregelen ter voorkoming vrijwel altijd leiden tot wat beschouwd kan worden als aantasting van de persoonlijke levenssfeer. Dat geldt omdat het vaak om misdrijven gaat in de beslotenheid van gezin en school, maar ook als de daders buitenstaanders zijn", aldus de minister. Hij vindt dat het een taak van school en ouders is om toezicht te houden. "Preventie is in deze geen staatszaak, je kan achter iedere boom geen agent zetten".

De minister ziet in de affaire van Oude Pekela aanleiding te wijzen op het opvoedkundige aspect en de noodzaak om kinderen goed voor te lichten. Grotere oplettendheid in zowel gezin als school op (afwijkend) gedrag van kinderen, zoals bijvoorbeeld bedplassen, teruggetrokkenheid of agressiviteit, noemde hij buitengewoon belangrijk.

Beschuldiging VS

Drie jaar geleden beschuldigde de Amerikaanse senator William Roth, voorzitter van de senaatscommissie die zich in de VS bezig houdt met kinderporno, dat 85 procent van de porno die Amerika binnen komt, uit Denemarken en Nederland afkomstig is. Het ministerie van justitie liet toen een onderzoek instellen. De conclusie was dat er geen aanwijzingen zijn dat de Amerikaanse beschuldiging een grond van waarheid hebben. Dat is ook nu niet het geval, vindt de minister.

Het is nog niet eens gewezen dat de ontucht in Oude Pekela ook maar iets te maken heeft met pornografie, met als doel commercieel gewin. De minister vindt verwijten als zou justitie kinderporno maar wat op zijn beloop laten, dan ook ongegrond. Een woordvoerder van de desbetreffende Amerikaanse commissie zegt dat de ontucht-affaire van Oude Pekela in de VS inmiddels al wel bekend is en mogelijk tot actie van Amerikaanse zijde zal leiden, mocht het verdere onderzoek daartoe aanleiding geven.

Geruchten

De politie onderzoekt momenteel vroegere gevallen van ontucht met kleine kinderen die door politiekorpsen elders in het land zijn gemeld. Ook de Centrale Recherche Informatie (CRI) in Den Haag is bij het onderzoek ingeschakeld.

In de Leidsebuurt van Haarlem speelde zich destijds ook een geval van ontucht af. Daarbij waren vijf kinderen betrokken, in de leeftijd van zes à zeven jaar. Volgens de Haarlemse politie is er toen een man aangehouden en ook veroordeeld, maar er was geen aanleiding te veronderstellen dat het om commerciële pornografie zou gaan. Wel waren er allerlei geruchten. Zo werd onder meer een verband gesuggereerd met het in diezelfde periode spoorloos verdwenen meisje Cheryl Morrien in Ulmuiden, dat nooit is terug gevonden.

De politiekorpsen elders reageerden pas de afgelopen dagen. Voorlichter Maring van de rijkspolitie schrijft die late reactie toe aan het feit dat de media zich pas sinds kort intensief met de zaak bezighouden. „Nadat de zaak in het weekeinde van 10 mei aan het rolfen was gebracht, is er al een bericht bij de korpsen binnen gekomen via de Centrale Recherche Informatie. Daar hebben we slechts een enkele reactie op gehad. Nu de zaak veel ruimer in de publiciteit is gekomen, krijgen we een groeiend aantal reacties en tips binnen, niet alleen vanuit de politie, maar ook vanuit het publiek", aldus Maring.

Psycholoog: 'Er over vertellen is verraad'

Door ELLEN SCHOLTEN
DEN HAAG - „Het is ontzettend moeilijk om inzicht te krijgen in de belevingswereld van kleuters. Ze zijn niet verbaal genoeg om aan te geven wat hun emotionele problemen zijn. Over abstracte dingen praten, kunnen ze meestal nog niet aan. Vandaar dat ik denk dat sommige gevallen van ontucht op het eerste gezicht op zichzelf lijken te staan, maar dat ook hier sprake kan zijn van een wijdvertakt netwerk."

Dat zegt psycholoog R.E. Drost verbonden aan het Haagse Juliana-ziekenhuis naar aanleiding van het ontuchtschandaal in Oude Pekela. „Ontucht begint vaak in de vorm van een spel," meent hij. „De meeste kinderen tussen de drie en zes jaar zien het onderscheid nog niet echt, laat staan dat ze weten wat verboden is in seks. Sommigen ouders gaan hier gemakkelijk mee om, anderen zijn nogal gesloten wat de voorlichting betreft."

Op de vraag waarom alle zeventig kinderen hun mond hebben dichtgehouden, kan Drost niet één, twee, drie een antwoord geven. „De laatste jaren pas wordt onderzoek gedaan naar het plegen van ontucht bij zeer jonge kinderen," legt hij uit. „In de eerste plaats speelt angst natuurlijk een grote rol, vooral met het oog op lichamelijke bedreiging. Een ander aspect, als ze misbruikt zijn door een bekende, is het gevoel van loyaliteit. Vertellen

over wat er gebeurd is, zien ze gauw als verraad."

Dat het bij dit ontuchtschandaal om kinderen beneden de zes jaar gaat, is volgens Drost niet zo vreemd. De meeste kleuters zijn gemakkelijk mee te lokken, omdat ze nog niet beschikken over een redelijk besef wat wel en wat niet kan. Hij voegt daar wel aan toe dat er individuele verschillen zijn: „De risicogroepen zijn zij die geen afstand bewaren tussen

zichzelf en de buitenwereld." De houding van de ouders is volgens Drost het belangrijkste bij het verwerken van een seksueel misdrijf. Overspannen of boze reacties leiden meestal tot een geestelijk isolement, waar de slachtoffertjes tot op gevorderde leeftijd last van kunnen houden. „Laat ze maar praten, vragen stellen," is het advies van de kinderpsycholoog. „Dan hebben ze de meeste kans om er overheen te komen."

Geen straf voor vieze boekjes op het schoolplein VK 16

De Eindhovense actiegroep De Roze Driehoek vindt nog steeds dat je plaatjes van sex met beesten, pedofilie, castratie, fellatio en nog veel meer, ongevraagd mag uitdelen aan jonge schoolkinderen zoals men vorig jaar september deed. De Eindhovense zedenpolitie denkt daar nog steeds anders over, en de meeste ouders waarschijnlijk ook. De opvoedkundig genoemde actie van de „seksueel door de draaideur geslagen heren” (ingezonden brief de Volkskrant) ontmoette dan ook weinig begrip. Toch is de officier van justitie in Den Bosch na bijna een jaar nadenken tot de conclusie gekomen dat de strafvervolgning tegen de actiegroep niet kan worden doorgezet. Het plan om De Roze Driehoek voor de rechter te brengen, is opgegeven en de zaak is geseponeerd.

De vraag is waarom. Volgens officier J. Van Zon heeft justitie onvoldoende bewijs kunnen leveren voor de aanklacht tegen de vijf uitgevers/verspreiders van het gewraakte boekje. Zij zouden worden vervolgd op grond van artikel 240a van het Wetboek van

Strafrecht. Dat artikel verbiedt het aanbieden van aanstootgevende lectuur aan minderjarigen. „Dat het aanstootgevend is, daar bestond bij ons geen twijfel over”, zegt Van Zon. „Maar we hebben niet kunnen bewijzen dat de mensen het boekje ook feitelijk hebben uitgedeeld. Er is wel een verklaring van een schooldirecteur dat de boekjes daar op de speelplaats zijn weggegeven. Maar niemand heeft dat zien gebeuren.”

Nu was dat vorig jaar november óók bekend, en was het achteraf bekeken dus niet zo slim om voor artikel 240a te kiezen. De officier vindt — uiteraard — van niet. Het komt wel vaker voor dat er om „bewijstechnische” redenen geseponeerd moet worden. Daar is volgens hem niets bijzonders aan. Ook de Eindhovense politie, die vorig jaar zo veel moeite deed de verspreiding van een tweede boekje tegen te houden, geeft toe dat er „bewijstechnisch wat zwakke kanten waren”. Toch zijn er geen fouten gemaakt, verzekert de woordvoerder. Er is alleen niemand op heterdaad

betrapt. „En dat is jammer. Want we vinden die boekjes nog steeds schadelijk.” De Roze Driehoek zelf legt het heel anders uit. Mijnheer J. Keesmaat van de actiegroep acht het nu bewezen dat het materiaal niet schadelijk is voor kleine kinderen, en dat vond hij altijd al. Het gaat immers om „eigentijds voorlichtingsmateriaal voor jongens van 8 tot 12 jaar”. Keesmaat: „Een van ons heeft overigens toegegeven dat hij de boekjes feitelijk heeft verspreid. Dus dat bewijs was er wel.” Of toch niet. De politiewoordvoerder: „Zo'n verklaring is wel vaker onvoldoende. Een verdachte kan dat in de rechtszaal makkelijk terugtrekken, want hij hoeft niet aan zijn eigen veroordeling mee te werken. Er was geen extra bewijs, dus ik kan me voorstellen dat justitie het dan niet aandurfte.” Tegen boekje nummer 3 van „Vies is Lekker”, dat momenteel wordt geproduceerd en wederom ongevraagd op schoolpleinen zal worden uitgedeeld, gaat de politie weer optreden. „We blijven erbij dat dit niet bij jonge kinderen thuisloopt.”

Uitdelen 'Vies is lekker' niet voor rechter Par 10

De Eindhovense homo-actiegroep de Roze Driehoek hoeft niet voor de rechter te komen wegens het verspreiden van het boekje 'Vies is lekker'. Dat heeft de officier van justitie, mr. A. Regelink uit Den Bosch, gisteren meegedeeld. Vorig jaar deelden leden van de Roze Driehoek 'Vies is lekker; stoute en spannende verhalen om stiekum na te doen' uit bij een paar basisscholen in Eindhoven. In het boekje stonden verhaaltjes en tekeningen over sex-spelletjes van jongens. Dat ging tamelijk ver, tot aan sex met een hond aan toe: 'Boef leert seksen'. Dat zorgde voor veel opschudding bij ouders en leerkrachten; zij vonden het niet zo nodig dat jongens van tien, elf jaar dergelijke kost kregen voorgeschoteld. Zelfs werden de ruiten van het kantoor van de Roze Driehoek ingegooid. De Eindhovense politie greep vervolgens in, en nam een aantal boekjes in beslag omdat die pornografisch zouden zijn. Toen bekend werd dat de Roze Driehoek de boekjes toch weer wilde gaan uitdelen, hield de politie de wacht bij de basisscholen, om desnoods leden van de actiegroep te arresteren. Zover kwam het toen niet. En nu is volgens mr. Regelink na uitvoerig onderzoek gebleken dat niet valt te bewijzen dat de inhoud van het boekje schadelijk is voor minderjarigen.

Politie „onbehoorlijk” tegenover pedofiel VK 17

Van onze verslaggever
EINDHOVEN — De politie van Eindhoven heeft zich in maart en juni 1985 twee keer onbehoorlijk gedragen tegenover de pedofiel Van de V. Tot deze conclusie komt de Nationale Ombudsman naar aanleiding van klachten die door de Eindhovenaar waren ingediend.

In het eerste geval werd de man door drie functionarissen van de politie geprest tot „een openhartig gesprek” over zijn contacten met een achtjarig kind, op basis van informatie die door de politie niet bleek te zijn nagetrokken. Drie maanden later werd Van de V., volgens de Nationale Ombudsman ten onrechte, 24 uur in verzekering gesteld voor het helen van een gestolen fiets. Daarbij werd „enig geweld” gebruikt voor het nemen van foto's en vingerafdrukken.

De Eindhovense pedofiel besloot met zijn klachten naar de Nationale Ombudsman te stappen nadat de Eindhovense politie zijn grieven ongegrond had verklaard en de behandeling van zijn klachten door de officier van justitie in Den Bosch lange tijd op zich liet wachten.

Uiteindelijk duurde het acht maanden voordat het Openbaar Ministerie tot een oordeel kwam: bij de inverzekeringstelling wegens heling waren vraagtekens te plaatsen, maar Van de V.'s klachten over het politie-optreden waren in algemene zin niet gegrond. Ook de lange duur van de klachtenbehandeling door de Bos-

sche officier van justitie wordt door waarnemend Nationale Ombudsman mr. H. van Ee als „onbehoorlijk” gekenschetst.

In zijn schriftelijke klacht aan de Nationale Ombudsman maakt Van de V. duidelijk dat de Eindhovense politie jegens hem bevooroordeeld handelt door hem te benaderen en te „verhoren” zonder dat er in redelijkheid sprake is van een strafbaar feit. Mr. Van Ee hierover: „De politie heeft bij herhaling benadrukt dat klager tijdens het gesprek 'nog niet' als verdachte werd aangemerkt, waaraan de opmerking werd toegevoegd dat zulks overigens 'gezien het verleden van klager' — die immers bij de politie bekend stond als pedofiel — wel gerechtvaardigd zou zijn geweest.”

Volgens de Eindhovense politie vloeit het optreden tegen Van de V. voort uit het „preventieve beleid dat ten aanzien van pedofilie in Eindhoven werd ontwikkeld”. De Nationale Ombudsman meent echter dat de onzorgvuldige handelwijze van de politie jegens Van de V. aanleiding geeft tot de opmerking dat zij „klager onnodig en ten onrechte zou kunnen stigmatiseren”.

Het oordeel van de Nationale Ombudsman over het Eindhovense politie-optreden is voor de korpsleiding geen aanleiding geweest Van de V. excuses aan te bieden. Wel zijn in zijn aanwezigheid de foto's vernietigd die voor de inverzekeringstelling werden genomen.

Pedofiel AD

Een 64-jarige Eindhovense pedofiel hoorde gisteren voor de rechtbank in Den Bosch acht maanden gevangenisstraf eisen. De verdachte heeft zes jaar lang een pedofiele relatie gehad met drie minderjarige jongens. De oudste is inmiddels twintig jaar en behoort nog steeds tot zijn vriendenkring. De man is drie-maal voor pedofilie veroordeeld, echter nimmer tot een vrijheidsstraf. „Zijn hele levensstijl is doortrokken van pedofilie. Behandelen is zinloos. Hij zal zijn verdere leven een pedofiel blijven. Pedofilie is in feite machtsmisbruik, gericht op eigen lustbevrediging. Hij zal moeten leren zich te beheersen”, aldus officier Klop. Uitspraak: donderdag 25 juni.

AANTAL MISHANDELINGEN OVERDREVEN IJverige Britse kinderarts veroorzaakt woede ouders VK 26

Van onze correspondent
WIO JOSTRA

LONDEN — De kindermishandeling-affaire in de havenstad Middlesborough heeft een wending genomen ten gunste van de ouders. Het Britse hooggerechtshof heeft donderdag zeventien van de tweehonderd betrokken kinderen tijdelijk onder bescherming van het gerecht gesteld.

De rechtbank in Middlesborough besluit volgende week of ook de zeventien kinderen weer naar huis mogen. Intussen raken de gemoederen over deze affaire steeds verhit en hebben enkele ouders bedreigd hun kinderen desnoods met geweld terug te halen uit de voogdij van de plaatselijke sociale dienst.

Daarin zijn ze de afgelopen twee

maanden geplaatst omdat de ouders ervan worden verdacht hun eigen kinderen seksueel te hebben misbruikt. Het aantal gevallen van seksuele mishandeling in dit district beliep het hele vorige jaar nog slechts dertig.

De ouders wijten de onverklaarbare toename aan een overijverige nieuwe kinderarts in het algemene ziekenhuis van Middlesborough, Marietta Higgs. Zij hebben het ontslag van Higgs en haar collega Geoffrey Wyatt geëist. Zij beweren dat de affaire schadelijke gevolgen zal hebben voor hun kinderen.

De zeventien kinderen en het vijfjarige meisje zijn de eersten van de tweehonderd die zijn onderzocht door onafhankelijke artsen. Hun conclusie luidde in al deze gevallen dat de kinderen niet seksueel zijn misbruikt of mishandeld. Het grootscheepse onderzoek is onder druk van het kabinet ingesteld door de regionale gezondheidsraad van Noord-Engeland en zal waarschijnlijk tot na het weekeinde duren.

Medische autoriteiten hebben gewaarschuwd dat de hetze van de ouders tegen de betrokken kinderartsen niet de aandacht rond het probleem van kindermishandeling mag verslapen. De Raad voor de Kinderbescherming heeft deze week nog eens gewaarschuwd dat het aantal gevallen van seksuele mishandeling van kinderen in Groot-Brittannië een onrustbarende groei doormaakt: van 1500 in 1984 tot 3000 in 1985 en 6000 in 1986.

Bij de speciale telefoondienst „Childline” die eind vorig jaar werd opgezet door presentatrice Esther Rantzen van de BBC, komen dagelijks 700 telefoontjes van kinderen binnen die vragen om hulp. Een derde daarvan heeft betrekking op seksueel misbruik in het eigen gezin.

MARTIJN DOKUMENTATIESERVICE, LIJST 3, 8-7-1987 / PERSFOCUS JUNI '87 (es 150)

stuknummer	aantal pagina's	prijs per eks. inclusief verzend- en administratiekosten	indien bestelbaar via Martijn: X	titel, schrijver, datum, uitgever, plaats, inhoud, bestelinfo
DC 40	160	5,--	X	Dokumentatiemap bij de thema-avond "Pedoseksualiteit in het licht van de wetgeving, opvoeding en macht" op 25-6-1987 in de Kargadoor te Utrecht; samengesteld door de Vereniging Martijn, 15-6-1987; de inhoud: -presentatie van de inleiders Mr. Job KNap, Mr. Hans van Zundert, Joop Keesmaat, -wetsteksten, -stukken uit de discussienota "Zeden en Straffen", -brief van het bestuur van Martijn aan diverse politieke instanties, mei 1986; -600-petitie leeftijds grenzen, -deel uit het deskundigen-rapport van prof. Frenken over de rotterdamse woongroep, -stuk uit de Verkeerde Krant over "Vies is Lekker", -interview met Dr. Wolters in Vrij Nederland 7-2-1987; -drie reacties op dit interview in VN 21-2-1987; -artikel "Gevaarlijke pedagogiek?" over Wolters door orthopedagoog Gieles, 1987. De prijs is inclusief verzend- en administratiekosten.
DC 41	2	gratis		Informatiefolder van de NVSH werkgroep Jeugdemancipatie, juni 1987. Te bestellen bij NVSH-L.Wg.J., Postbus 13117, 3507 LC Utrecht.
DC 42	1	f,80	X	Brief van A. de Klerk aan Stadsblad Utrecht d.d. 29-6-1987 naar aanleiding van stukje van Hennie Olie Müller in Stadsblad van 24-6-1987.
DC 43	44	1,75		Jaarverslag 1986 van Op je flikker gehad!?, Postbus 55556, 1007 NB Amsterdam. Geweldsmeldingen in 1986, inventarisatie en commentaar; structuur en ontwikkeling van de stichtingsorganisatie. Bestellen door overmaking van f 1,75 op postgiro 5597545 van Op je flikker gehad!?, Amsterdam o.v.v. Jaarverslag 1986.
DC 44	+30	BFr	195	Dossier naar aanleiding van de Cries-affaire, samengesteld door de studiegroep, Bestellen door overmaking van BFr 195 op rekeningnummer 001-0780454-68 t.n.v. Studiegroep, Breughelstraat 31, 2018 Antwerpen, België o.v.v. dossier.
DC 45	8	--		Informatie-bulletin 2 van de Raad voor het Jeugdbeleid, met o.a. lijst van publikaties op dit terrein, die verschenen bij het Distributiecentrum DOP ((overheidspublicaties). Dit Bulletin en een volledig overzicht van publikaties van de Raad is verkrijgbaar bij het sekretariaat: Koningslaan 46, 1075 AE Amsterdam, tel. 020-768995.

Bestelwijze, alleen voor de met X gemerkte stukken:

Maak het bedrag over op postbank 54.59.646 t.n.v. Vereniging Martijn, Postbus 5478, 1007 AL Amsterdam o.v.v. DC X.

Let op: korting bij bestelling van meer stukken en/of exemplaren tegelijk.

(De berekeningswijze staat vermeld in Persfocus april 1987, pag. 39.)

Voor nadere informatie: telefoon 020-760670.

The year of the child was a year of reflection and action. It was a year when the world looked back at the progress made since the adoption of the Declaration of the Rights of the Child in 1959 and the Convention on the Rights of the Child in 1989. It was also a year when the world looked forward to the challenges ahead, as the population of children continues to grow and the needs of children become more complex.

In the past few years, there has been a significant increase in the number of children living in poverty and in need of basic services. This is particularly true in developing countries, where the majority of the population lives in poverty. The year of the child has provided an opportunity for the world to focus attention on these children and to work together to address their needs.

One of the key areas of concern is the issue of child labor. Millions of children are still working in hazardous conditions, often for long hours and for very little pay. This is not only a violation of their rights, but it also hinders their physical and mental development. The year of the child has brought this issue to the forefront of international discussions, and it is hoped that this will lead to more effective measures to eliminate child labor.

Another important area is the issue of child abuse and exploitation. Children are often victims of physical, sexual, and emotional abuse, and they are also exploited for their labor and for the production of pornography. The year of the child has provided an opportunity for the world to share information and best practices on how to prevent and respond to child abuse and exploitation.

Finally, the year of the child has also provided an opportunity for the world to focus attention on the issue of child health and nutrition. Millions of children are still suffering from malnutrition and preventable diseases, and this is a major cause of child mortality. The year of the child has provided an opportunity for the world to work together to improve child health and nutrition, and to reduce the number of children who die from preventable causes.

In conclusion, the year of the child has been a year of reflection and action. It has provided an opportunity for the world to focus attention on the needs of children and to work together to address these needs. It is hoped that the year of the child will lead to more effective measures to improve the lives of children around the world.